

Hjerte-, kar- og slagregisteret Helseregion Vest 1972–2006

Grethe S. Tell
Ottar Nygård
Reinhard Seifert
Jannicke Igland
Yngve Klakegg
Kari Juul
Stein Emil Vollset

September 2008

Forord

Hjerte-, kar- og slagsykdom er den hyppigste dødsårsaken og en av de aller viktigste årsakene til kronisk sykdom i Norge. Samfunnet bruker store summer årlig på behandling. Til tross for dette finnes ikke pålitelige tall for nye tilfeller (insidens) og forekomst (prevalens) av hjerte- og karsykdommer i Norge. Dødeligheten av hjerte- og karsykdommer har totalt sett gått ned de siste tiårene, men vi vet ikke om dette også gjelder for nye sykdomstilfeller, eller om overlevelsen er blitt bedre. Norge er det eneste land i Norden som ikke har registrert diagnoser fra sykehusopphold i nasjonale registre med personidentifikasjon, og vi mangler et nasjonalt register over hjerte- og karsykdommer. Dette er en alvorlig hindring for pasientforskning og kvalitetssikring av helsetjenester. På denne bakgrunn ble prosjektet *Hjerte-, kar og slagregisteret Helseregion Vest* (HKS-registeret) oppstartet i 1998.

HKS-registeret har siden gjennomført tre datainnsamlinger. Vi kan nå belyse forekomsten av hjerte- og karsykdommer så langt tilbake som regionens sykehus har elektroniske pasientadministrative systemer (PAS) og foreløpig ut år 2006. Data fra HKS-registeret kan knyttes til tidligere og pågående kliniske studier og medisinske kvalitetsregistre (for eksempel PCI registeret ved Haukeland Universitetssykehus og Stavanger Universitetssykehus). Dataene utgjør viktige utfallsmål (endepunkter) også for epidemiologiske studier (for eksempel Nasjonalt folkehelseinstitutt sine befolkningsundersøkelser i de tre vestlandsfylkene) og danner herigjennom grunnlag for flere doktorgradsarbeider. HKS-registeret samarbeider med andre regioner i Norge, den sentrale helseforvaltningen, deltar i planleggingen av et nasjonalt hjerte- og karregister, og i det internasjonale forskningssamarbeidet NORDAMI om insident hjerte- og karsykdom.

Hovedmål

- Å kartlegge og overvåke forekomst (prevalens) og hyppighet (insidens) av hjerte- og karsykdom i regionen.
- Utgjøre basis for pasientforskning ved å muliggjøre studier av langtidsresultater (prognose) av sykehusbehandling og nye behandlingsprosedyrer.
- Muliggjøre forskning på årsaker til hjerte- og karsykdom.
- Utgjøre en basis for helsetjenesteforskning og kvalitetssikring vedrørende hjerte- og karsykdom.
- Stimulere forskningssamarbeid mellom sykehusene, og mellom sykehusene og universitetene i regionen.
- Fremstå som modell for et nasjonalt Hjerte- og karregister.

Om rapporten

Denne rapporten omfatter hjerte- og karsykdom registrert ved alle somatiske sykehus i regionen fra 1989 - 2006 (fra Haukeland Universitetssykehus fra 1972). Resultatene presenteres i tabeller og figurer, og angis per sykehus, fylke, for regionen og, for dødelighet, for landet som helhet. Følgende data rapporteres:

- antall innleggelser
- innleggesrater
- dødelighetsrater
- antall prosedyrer
- prosedyrerater
- liggetid
- medfødte hjertemisdannelser

Konsesjoner

HKS-registeret har ikke konsesjon til løpende innsamling av data fra sykehuse, men fikk i 1999 godkjenning fra Statens helsetilsyn og Datatilsynet til å opprette et historisk register for sykehusinnleggelser for hjerte- og karsykdom for Helseregion Vest. Samme år forelå anbefaling fra Regional komité for medisinsk forskningsetikk (REK vest).

Organisering

HKS-registeret har de siste fem årene vært organisert under prosjektet *Registersatsing Helse Vest*, finansiert av Samarbeidsorganet Helse Vest — universitetene i Bergen og Stavanger. Registersatsing Helse Vest er organisert som et prosjekt i Unifob Helse (Universitetsforskning Bergen) og omfatter forskningsaktivitet ved flere forskningsregistre, biobanker og helseundersøkelser. Det er dannet et arbeidsutvalg (AU) med følgende medlemmer:

Grethe S Tell – professor Institutt for samfunnsmedisinske fag (ISF), Universitetet i Bergen (UiB); Forskningsleder Unifob helse (leder av AU fra 01.01.2008)

Ottar Nygård – overlege Hjerateavdelingen, Haukeland Universitetssykehus (HUS); professor Institutt for indremedisin (IFI), UiB (nestleder av AU)

Jan Erik Nordrehaug – Avdelingsdirektør Hjerateavdelingen, HUS; professor IFI, UiB

Lorentz Irgens – professor ISF; forsker Medisinsk fødselsregister (MFR)

Rolv Terje Lie – professor ISF; forsker MFR

Stein Emil Vollset – Avdelingsdirektør MFR; professor ISF (leder av AU til 01.01.2008)

Staben i HKS-registeret består per d.d. av fire personer: prosjektkoordinator Kari Juul (50 %), statistiker Jannicke Igland, statistiker Reinhard Seifert (50%), og overingeniør Yngve Klakegg (50 %).

HKS-registeret tar gjerne imot henvendelser fra helseforetakene og andre. Vi ønsker tilbakemelding på om rapporten er nyttig, og bidrar gjerne med ytterligere data om ønskelig. Vi oppfordrer også til kontakt vedrørende mulige samarbeidsprosjekter.

Bergen, september 2008

Grethe S. Tell
Professor og prosjektleder, HKS registeret

Innhold

1	Oversikt	1
2	Innleggelser: antall og rater	5
2.1	Diagnosegrupper	7
2.1.1	Sykdommer i sirkulasjonssystemet	7
2.1.2	Reumatisk hjertesykdom	19
2.1.3	Hypertensjon	25
2.1.4	Iskemisk hjertesykdom	31
2.1.5	Sykdommer i lungekretsløpet	42
2.1.6	Andre typer hjertesykdom	48
2.1.7	Hjernerarsykdommer	54
2.1.8	Sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer	65
2.1.9	Sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter	71
2.1.10	Diabetes mellitus	77
2.2	Diagnoser	83
2.2.1	Ustabil angina pectoris	84
2.2.2	Stabil angina pectoris	88
2.2.3	Ustabil og stabil angina pectoris	92
2.2.4	Akutt hjerteinfarkt	96
2.2.5	Førstegangs akutt hjerteinfarkt	105
2.2.6	Lungeemboli	114
2.2.7	Hjerneslag	118
2.2.8	Aorta-aneurisme	127
2.2.9	Aortaklaffefeil	131
3	Prosedyrer	135
3.1	Venstre hjertekateterisering	137
3.2	Hjertekateterisering	140
3.3	Perkutan koronar angioplastik - PCI	143
3.4	Koronar kirurgi	146
3.5	Karotis kirurgi	149
3.6	Operasjon for aortaaneurisme	152
4	Liggetid	155
4.1	Liggetid ved akutt hjerteinfarkt	157
4.2	Liggetid ved hjerneslag	160
4.3	Liggetid ved PCI	163

5	Medfødte misdannelser	165
5.1	Misdannelser i hjerteskillevægger	169
5.1.1	Ventrikelseptumdefekt	171
5.1.2	Atrieseptumdefekt	173
5.2	Misdannelser i store arterier	175
6	Dødelighet	179
6.1	Kommentarer	180
6.2	Dødelighet i Helseregion Vest	181
6.3	Dødelighet av sykdommer i sirkulasjonssystemet	183
6.4	Dødelighet av iskemisk hjertesykdom	187
6.5	Dødelighet av akutt hjerteinfarkt	191
6.6	Dødelighet av hjerne-karsykdommer	195
6.7	Dødelighet av hjerneslag	199
A	Kravspesifikasjon	203
A.1	Datainnsamling	203
A.2	Leveransen	204
A.3	Kriterier for uttrekk	205
A.4	Testdata	206
A.5	Recordbeskrivelser	207
A.6	Hjerte-, kar-diagnoser og -prosedyrer	210

Tabeller

1.1	Befolkning i Helseregion Vest (SSB 2007)	1
1.2	Folkemengde i Helseregion Vest etter tid og fylke	2
1.3	Oversikt over sykehus og forkortelser	2
1.4	Oversikt over antall pasienter med en hjerte- og karrelatert diagnose eller prosedyre ved sykehusene i Helseregion Vest	3
2.1	Oversikt over relevante diagnosekoder i de ulike kodeverkene	6
2.2	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> etter sykehus og utskrivelsesår	8
2.3	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> etter sykehus og utskrivelsesår	11
2.4	Aldersstandardiserte innleggesrater for <i>sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	14
2.5	Aldersstandardiserte innleggesrater for <i>sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> som hoved- eller bidiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	14
2.6	Innleggelser med hoveddiagnose <i>reumatisk hjertesykdom</i> etter sykehus og utskrivelsesår	19
2.7	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>reumatisk hjertesykdom</i> etter sykehus og utskrivelsesår	22
2.8	Innleggelser med hoveddiagnose <i>hypertensjon</i> etter sykehus og utskrivelsesår	25
2.9	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>hypertensjon</i> etter sykehus og utskrivelsesår	28
2.10	Innleggelser med hoveddiagnose <i>iskemisk hjertesykdom</i> etter sykehus og utskrivelsesår	31
2.11	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>iskemisk hjertesykdom</i> etter sykehus og utskrivelsesår	34
2.12	Aldersstandardiserte innleggesrater for <i>iskemisk hjertesykdom</i> som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	37
2.13	Aldersstandardiserte innleggesrater for <i>iskemisk hjertesykdom</i> som hoved- eller bidiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	37
2.14	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i lungekretsløpet</i> etter sykehus og utskrivelsesår	42

2.15	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i lungekretsløpet</i> etter sykehus og utskrivelsesår	45
2.16	Innleggelser med hoveddiagnose <i>andre typer hjertesykdom</i> etter sykehus og utskrivelsesår	48
2.17	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>andre typer hjertesykdom</i> etter sykehus og utskrivelsesår	51
2.18	Innleggelser med hoveddiagnose <i>hjernekar sykdommer</i> etter sykehus og utskrivelsesår	54
2.19	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>hjernekar sykdommer</i> etter sykehus og utskrivelsesår	57
2.20	Aldersstandardiserte innleggelsesrater for <i>hjernekar sykdommer</i> som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	60
2.21	Aldersstandardiserte innleggelsesrater for <i>hjernekar sykdommer</i> som hoved- eller bi-diagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	60
2.22	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer</i> etter sykehus og utskrivelsesår	65
2.23	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer</i> etter sykehus og utskrivelsesår	68
2.24	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter</i> etter sykehus og utskrivelsesår	71
2.25	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter</i> etter sykehus og utskrivelsesår	74
2.26	Innleggelser med hoveddiagnose <i>diabetes mellitus</i> etter sykehus og utskrivelsesår	77
2.27	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>diabetes mellitus</i> etter sykehus og utskrivelsesår	80
2.28	Innleggelser med hoveddiagnose <i>ustabil angina pectoris</i> etter sykehus og utskrivelsesår	84
2.29	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>ustabil angina pectoris</i> etter sykehus og utskrivelsesår	86
2.30	Innleggelser med hoveddiagnose <i>stabil angina pectoris</i> etter sykehus og utskrivelsesår	88
2.31	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>stabil angina pectoris</i> etter sykehus og utskrivelsesår	90
2.32	Innleggelser med hoveddiagnose <i>både ustabil og stabil angina pectoris</i> etter sykehus og utskrivelsesår	92
2.33	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>ustabil eller stabil angina pectoris</i> etter sykehus og utskrivelsesår	94
2.34	Innleggelser med hoveddiagnose <i>akutt hjerteinfarkt</i> etter sykehus og utskrivelsesår	96
2.35	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>akutt hjerteinfarkt</i> etter sykehus og utskrivelsesår	98
2.36	Aldersstandardiserte innleggelsesrater for <i>akutt hjerteinfarkt</i> som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	100
2.37	Aldersstandardiserte innleggelsesrater for <i>akutt hjerteinfarkt</i> som hoved- eller bi-diagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	100
2.38	Innleggelser med hoveddiagnose <i>førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)</i> etter sykehus og utskrivelsesår . . .	105

2.39	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)</i> etter sykehus og utskrivelsesår	107
2.40	Aldersstandardiserte innlegglesesrater for <i>førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)</i> som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	109
2.41	Aldersstandardiserte innlegglesesrater for <i>førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)</i> som hoved- eller bidiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	109
2.42	Innleggelser med hoveddiagnose <i>lungeemboli</i> etter sykehus og utskrivelsesår	114
2.43	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>lungeemboli</i> etter sykehus og utskrivelsesår	116
2.44	Innleggelser med hoveddiagnose <i>hjerneslag</i> etter sykehus og utskrivelsesår	118
2.45	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>hjerneslag</i> etter sykehus og utskrivelsesår	120
2.46	Aldersstandardiserte innlegglesesrater for <i>hjerneslag</i> som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	122
2.47	Aldersstandardiserte innlegglesesrater for <i>hjerneslag</i> som hoved- eller bidiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår	122
2.48	Innleggelser med hoveddiagnose <i>aorta-aneurisme</i> etter sykehus og utskrivelsesår	127
2.49	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>aorta-aneurisme</i> etter sykehus og utskrivelsesår	129
2.50	Innleggelser med hoveddiagnose <i>aortaklaffefeil</i> etter sykehus og utskrivelsesår	131
2.51	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>aortaklaffefeil</i> etter sykehus og utskrivelsesår	133
3.1	Oversikt over prosedyregrupper	136
3.2	Venstre hjertekateterisering etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe	137
3.3	Venstre hjertekateterisering etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	139
3.4	Hjertekateterisering (høyre eller venstre) etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe	140
3.5	Hjertekateterisering (høyre eller venstre) etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	142
3.6	Perkutan koronar angioplastik etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe	143
3.7	Perkutan koronar angioplastik etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	145
3.8	Koronar kirurgi i Helseregion Vest (kun ved Haukeland Universitetssykehus) etter år, kjønn og aldersgruppe	146
3.9	Koronar kirurgi etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	148
3.10	Karotis kirurgi etter år og sykehus	149
3.11	Karotis kirurgi etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	151
3.12	Operasjon for aortaaneurisme etter operasjonsår og sykehus	152

3.13	Operasjon for aortaaneurisme etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	154
4.1	Oversikt over relevante diagnoser og prosedyrer	156
4.2	Median liggetid i dager ved <i>hoveddiagnose akutt hjerteinfarkt</i> etter sykehus og utskrivelsesår - ikke korrigert for sykehusoverføringer	157
4.3	Gjennomsnitt, Median; 25%- og 75%-persentil liggetid i dager ved <i>hoveddiagnose akutt hjerteinfarkt</i> etter utskrivelsesår korrigert for sykehusoverføringer	159
4.4	Median liggetid i dager ved <i>hoveddiagnose hjerneslag</i> etter sykehus og utskrivelsesår - ikke korrigert for sykehusoverføringer . . .	160
4.5	Gjennomsnitt, Median; 25%- og 75%-persentil liggetid i dager ved <i>hoveddiagnose hjerneslag</i> etter sykehus og utskrivelsesår korrigert for sykehusoverføringer	162
4.6	Median og gjennomsnittlig liggetid i dager og antall utførte <i>perkutane koronar angioplastik</i> etter utskrivelsesår	163
5.1	Oversikt over relevante diagnosekoder i de ulike kodeverkene . . .	165
5.2	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet</i> etter sykehus og utskrivelsesår	167
5.3	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	168
5.4	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>medfødte misdannelser i hjerteskillevægger</i> etter sykehus og utskrivelsesår .	169
5.5	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>medfødte misdannelser i hjerteskillevægger</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	170
5.6	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>ventrikelseptumdefekt</i> etter sykehus og utskrivelsesår	171
5.7	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>ventrikelseptumdefekt</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	172
5.8	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>atrieseptumdefekt</i> etter sykehus og utskrivelsesår	173
5.9	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>atrieseptumdefekt</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	174
5.10	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>misdannelser i store arterier</i> etter sykehus og utskrivelsesår	175
5.11	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>misdannelser i store arterier</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	176
5.12	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>åpen ductus</i> etter sykehus og utskrivelsesår	177
5.13	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>åpen ductus</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	178
6.1	Gruppering av dødsårsaker (underliggende dødsårsak)	179
6.2	Aldersstandardiserte dødelighetsrater av <i>sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> per 100 000 innbyggere etter bosted og dødsår . .	183
6.3	Aldersstandardiserte dødelighetsrater av <i>iskemisk hjertesykdom</i> per 100 000 innbyggere etter bosted og dødsår	187

6.4	Aldersstandardiserte dødelighetsrater av <i>akutt hjerteinfarkt</i> per 100 000 innbyggere etter bosted og dødsår	191
6.5	Aldersstandardiserte dødelighetsrater av <i>hjernekar sykdommer</i> per 100 000 innbyggere etter bosted og dødsår	195
6.6	Aldersstandardiserte dødelighetsrater av <i>hjerneslag</i> per 100 000 innbyggere etter bosted og dødsår	199
A.1	Datauttrekk for hjertepasienter og diabetespasienter	204
A.2	Kriterier	205
A.3	Eksempel - utslagsgivende dato for rapportering	205
A.4	Spesifikasjon av testdata	206
A.5	Beskrivelse av dataelementer som skal rapporteres sammen med diagnoser	207
A.6	Beskrivelse av dataelementer som skal rapporteres sammen med prosedyrer	208
A.7	Diagnosekodeverk og diagnoser som er/ har vært i bruk på sykehuset	208
A.8	Prosedyrekodeverk og prosedyrer som er/ har vært i bruk på sykehuset	209
A.9	Beskrivelse av dataelementer som skal registreres for pasient . . .	209
A.10	Oversikt over sykehuskoder	209
A.14	Prosedyrekode	220

Figurer

2.1	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	9
2.2	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	10
2.3	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	12
2.4	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe .	13
2.5	<i>Sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> som hoveddiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	15
2.6	<i>Sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	16
2.7	<i>Sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> som hoved- eller bidiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	17
2.8	<i>Sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	18
2.9	Innleggelser med hoveddiagnose <i>reumatisk hjertesykdom</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	20
2.10	Innleggelser med hoveddiagnose <i>reumatisk hjertesykdom</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	21
2.11	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>reumatisk hjertesykdom</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	23
2.12	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>reumatisk hjertesykdom</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	24
2.13	Innleggelser med hoveddiagnose <i>hypertensjon</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	26
2.14	Innleggelser med hoveddiagnose <i>hypertensjon</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	27
2.15	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>hypertensjon</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	29
2.16	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>hypertensjon</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	30
2.17	Innleggelser med hoveddiagnose <i>iskemisk hjertesykdom</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	32

2.18	Innleggelser med hoveddiagnose <i>iskemisk hjertesykdom</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	33
2.19	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>iskemisk hjertesykdom</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	35
2.20	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>iskemisk hjertesykdom</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	36
2.21	<i>Iskemisk hjertesykdom</i> som hoveddiagnose — innleggingsrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	38
2.22	<i>Iskemisk hjertesykdom</i> som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggingsrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	39
2.23	<i>Iskemisk hjertesykdom</i> som hoved- eller bidiagnose — innleggingsrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	40
2.24	<i>Iskemisk hjertesykdom</i> som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggingsrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	41
2.25	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i lungekretsløpet</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	43
2.26	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i lungekretsløpet</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	44
2.27	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i lungekretsløpet</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	46
2.28	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i lungekretsløpet</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	47
2.29	Innleggelser med hoveddiagnose <i>andre typer hjertesykdom</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	49
2.30	Innleggelser med hoveddiagnose <i>andre typer hjertesykdom</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	50
2.31	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>andre typer hjertesykdom</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	52
2.32	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>andre typer hjertesykdom</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	53
2.33	Innleggelser med hoveddiagnose <i>hjernekar sykdommer</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	55
2.34	Innleggelser med hoveddiagnose <i>hjernekar sykdommer</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	56
2.35	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>hjernekar sykdommer</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	58
2.36	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>hjernekar sykdommer</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	59
2.37	<i>Hjernekar sykdommer</i> som hoveddiagnose — innleggingsrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	61
2.38	<i>Hjernekar sykdommer</i> som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggingsrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	62

2.39	<i>Hjernekarsykdommer</i> som hoved- eller bidiagnose — innleggelserater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	63
2.40	<i>Hjernekarsykdommer</i> som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggelsesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	64
2.41	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	66
2.42	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	67
2.43	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	69
2.44	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	70
2.45	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	72
2.46	Innleggelser med hoveddiagnose <i>sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	73
2.47	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	75
2.48	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	76
2.49	Innleggelser med hoveddiagnose <i>diabetes mellitus</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	78
2.50	Innleggelser med hoveddiagnose <i>diabetes mellitus</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	79
2.51	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>diabetes mellitus</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	81
2.52	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>diabetes mellitus</i> etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	82
2.53	Innleggelser med hoveddiagnose <i>ustabil angina pectoris</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	85
2.54	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>ustabil angina pectoris</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	87
2.55	Innleggelser med hoveddiagnose <i>stabil angina pectoris</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	89
2.56	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>stabil angina pectoris</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	91
2.57	Innleggelser med hoveddiagnose <i>ustabil eller stabil angina pectoris</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	93
2.58	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>ustabil eller stabil angina pectoris</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	95
2.59	Innleggelser med hoveddiagnose <i>akutt hjerteinfarkt</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	97
2.60	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>akutt hjerteinfarkt</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	99

2.61	<i>Akutt hjerteinfarkt</i> som hoveddiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	101
2.62	<i>Akutt hjerteinfarkt</i> som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	102
2.63	<i>Akutt hjerteinfarkt</i> som hoved- eller bidiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	103
2.64	<i>Akutt hjerteinfarkt</i> som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	104
2.65	Innleggelser med hoveddiagnose <i>førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	106
2.66	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	108
2.67	<i>Førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)</i> som hoveddiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	110
2.68	<i>Førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)</i> som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	111
2.69	<i>Førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)</i> som hoved- eller bidiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	112
2.70	<i>Førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)</i> som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn . . .	113
2.71	Innleggelser med hoveddiagnose <i>lungeemboli</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	115
2.72	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>lungeemboli</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	117
2.73	Innleggelser med hoveddiagnose <i>hjerneslag</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	119
2.74	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>hjerneslag</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	121
2.75	<i>Hjerneslag</i> som hoveddiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	123
2.76	<i>Hjerneslag</i> som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	124
2.77	<i>Hjerneslag</i> som hoved- eller bidiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	125
2.78	<i>Hjerneslag</i> som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn	126

2.79	Innleggelser med hoveddiagnose <i>aorta-aneurisme</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	128
2.80	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>aorta-aneurisme</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	130
2.81	Innleggelser med hoveddiagnose <i>aortaklaffefeil</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	132
2.82	Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose <i>aortaklaffefeil</i> etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe	134
3.1	Venstre hjertekateterisering etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe	138
3.2	Venstre hjertekateterisering etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	139
3.3	Hjertekateterisering (høyre eller venstre) etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe	141
3.4	Hjertekateterisering (høyre eller venstre) etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	142
3.5	Perkutan koronar angioplastik etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe	144
3.6	Perkutan koronar angioplastik etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	145
3.7	Koronar kirurgi i Helseregion Vest (kun ved Haukeland Universitetssykehus) etter år, kjønn og aldersgruppe	147
3.8	Koronar kirurgi etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	148
3.9	Karotis kirurgi etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe	150
3.10	Karotis kirurgi etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	151
3.11	Operasjon for aortaaneurisme i Helseregion Vest etter operasjonsår, kjønn og aldersgruppe	153
3.12	Operasjon for aortaaneurisme etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere	154
4.1	Median liggetid i dager ved <i>hoveddiagnose akutt hjerteinfarkt</i> etter sykehus og utskrivelsesår - ikke korrigert for sykehusoverføringer	158
4.2	Median liggetid i dager ved <i>hoveddiagnose akutt hjerteinfarkt</i> i Helseregion Vest etter utskrivelsesår - ved sykehusoverføringer er oppholdene ved hvert sykehus slått sammen til et opphold	159
4.3	Median liggetid i dager ved <i>hoveddiagnose hjerneslag</i> etter sykehus og utskrivelsesår - ikke korrigert for sykehusoverføringer . . .	161
4.4	Median liggetid i dager ved <i>hoveddiagnose hjerneslag</i> i Helseregion Vest etter utskrivelsesår - ved sykehusoverføringer er oppholdene ved hvert sykehus slått sammen til et opphold	162
4.5	Median liggetid i dager ved <i>perkutan koronar angioplastik</i> etter utskrivelsesår	163
5.1	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	168
5.2	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>medfødte misdannelser i hjerteskillevægger</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	170

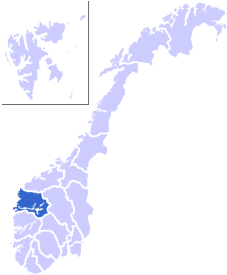
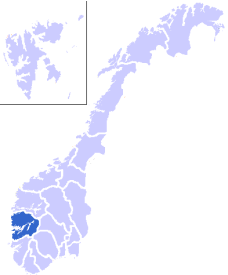
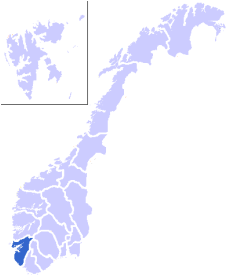
5.3	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>ventrikel-septumdefekt</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	172
5.4	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>atrieseptumdefekt</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	174
5.5	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>misdannelser i store arterier</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	176
5.6	Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose <i>åpen ductus</i> etter alder, kjønn og utskrivelsesår	178
6.1	Dødelighet for utvalgte diagnosegrupper i hele Norge — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere	182
6.2	<i>Sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> — aldersstandardiserte dødsrater per 100 000 innbyggere	184
6.3	<i>Sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere — venstre y-akse for menn og kvinner over 70 år, høyre y-akse for menn og kvinner mellom 40 og 69 år	185
6.4	<i>Sykdommer i sirkulasjonssystemet</i> — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 menn eller kvinner i de forskjellige aldersgrupper	186
6.5	<i>Iskemisk hjertesykdom</i> — aldersstandardiserte dødsrater per 100 000 innbyggere	188
6.6	<i>Iskemisk hjertesykdom</i> — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere — venstre y-akse for menn og kvinner over 70 år, høyre y-akse for menn og kvinner mellom 40 og 69 år	189
6.7	<i>Iskemisk hjertesykdom</i> — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 menn eller kvinner i de forskjellige aldersgrupper	190
6.8	<i>Akutt hjerteinfarkt</i> — aldersstandardiserte dødsrater per 100 000 innbyggere	192
6.9	<i>Akutt hjerteinfarkt</i> — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere — venstre y-akse for menn og kvinner over 70 år, høyre y-akse for menn og kvinner mellom 40 og 69 år	193
6.10	<i>Akutt hjerteinfarkt</i> — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 menn eller kvinner i de forskjellige aldersgrupper	194
6.11	<i>Hjerneekarsykdommer</i> — aldersstandardiserte dødsrater per 100 000 innbyggere	196
6.12	<i>Hjerneekarsykdommer</i> — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere — venstre y-akse for menn og kvinner over 70 år, høyre y-akse for menn og kvinner mellom 40 og 69 år	197
6.13	<i>Hjerneekarsykdommer</i> — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 menn eller kvinner i de forskjellige aldersgrupper	198
6.14	<i>Hjerneslag</i> — aldersstandardiserte dødsrater per 100 000 innbyggere	200
6.15	<i>Hjerneslag</i> — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere — venstre y-akse for menn og kvinner over 70 år, høyre y-akse for menn og kvinner mellom 40 og 69 år	201
6.16	<i>Hjerneslag</i> — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 menn eller kvinner i de forskjellige aldersgrupper	202

Kapittel 1

En oversikt over befolkningsgrunnlaget og HKS registerets innhold

Folkemengde og sykehus i Helseregion Vest

Tabell 1.1 viser befolkningen i de tre vestlandsfylkene i 2007, tabell 1.2 folke-
mengde etter fylke og år, og tabell 1.3 gir en oversikt over sykehusene i regionen.

Tabell 1.1: Befolkning i Helseregion Vest (SSB 2007)		
Sogn og Fjordane fylke	Hordaland fylke	Rogaland fylke
		
		
Totalt 106 194	Totalt 456 711 Bergen 244 620	Totalt 404 566 Stavanger 117 315

Data i HKS-registeret

HKS-registeret baserer seg på historiske data fra pasientadministrative sys-
temer fra sykehusene i Helseregion Vest. Datainnsamlingen omfatter aller per-
soner, uansett bosted, som har vært i kontakt med et sykehus i Hordaland,

Tabell 1.2: Folkemengde i Helseregion Vest etter tid og fylke

	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Helseregion Vest
1989	333 351	407 926	106 338	847 615
1990	335 753	409 124	106 540	851 417
1991	337 906	411 022	106 614	855 542
1992	341 824	414 058	106 813	862 695
1993	346 585	416 728	107 201	870 514
1994	350 876	419 885	107 563	878 324
1995	354 447	422 554	107 609	884 610
1996	357 027	425 247	107 738	890 012
1997	360 403	427 003	107 989	895 395
1998	364 341	428 823	107 790	900 954
1999	369 059	431 882	107 648	908 589
2000	373 210	435 219	107 589	916 018
2001	375 225	438 312	107 590	921 127
2002	381 375	438 253	107 280	926 908
2003	385 020	441 660	107 274	933 954
2004	388 848	445 059	107 222	941 129
2005	393 104	448 343	107 032	948 479
2006	397 594	452 611	106 650	956 855

Tabell 1.3: Oversikt over sykehus og forkortelser

Haukeland Universitetssykehus	HUS
Haraldsplass Diakonale Sykehus	HDS
Stord sykehus	STORD
Voss sykehus	VOSS
Odda sykehus	ODDA
Førde sykehus	FS
Stavanger Universitetssykehus	SUS
Haugesund sykehus	HS

Rogaland eller Sogn og Fjordane og som det er registrert en hjertekar-diagnose eller -prosedyre på, i perioden 1972-2006. IT avdelingene ved de enkelte sykehus har fått tilsendt kravspesifikasjon (se Appendix) med beskrivelser av hvordan datauttrekket skal gjennomføres. Kravspesifikasjonen inneholder tabeller med såkalte “utløsende” diagnoser og prosedyrer. Dersom en pasient er registrert med en av disse diagnosene eller prosedyrene har HKS-registeret konsesjon til å få alle diagnose- og prosedyrerecords som er registrert på pasienten fra og med den datoen pasienten første gang er registrert med utløsende diagnose eller prosedyre. Denne datoen kalles “utslagsgivende dato”. Dette medfører at HKS-registeret også inneholder diagnoser og prosedyrer som ikke nødvendigvis er relatert til hjerte- og karsykdommer.

HKS-registeret fullførte første datainnsamling i 2001. Andre innsamling ble gjennomført i 2003, og registerets konsesjon var da utvidet til å omfatte diagnosegruppen diabetes mellitus. Tredje innsamling ble gjennomført høsten 2007 og omfatter perioden til og med 28.07.2007 (Helse Bergen til og med 28.12.2007).

HKS-registerets database er supplert med følgende informasjon fra Statistisk sentralbyrå (SSB)/ Dødsårsaksregisteret:

1. Dødsårsak og dødstidspunkt for pasienter registrert i HKS-registeret,
2. Dødsårsak og dødstidspunkt for alle personer bosatt i Helseregion Vest med dødsårsak innen de utløsende diagnosene.

Tabell 1.4 viser at det er 313 939 pasienter i HKS-registeret. Noen pasienter har vært innlagt ved flere sykehus, slik at totalsummen er lavere enn summen av antall pasienter ved hvert sykehus. For 189 886 pasienter er det registrert én eller flere prosedyrer. Databasen inneholder 1,47 millioner registrerte hoveddiagnoser, hvorav 435 064 er relatert til hjerte- og karsykdom.

Tabell 1.4: Oversikt over antall pasienter med en hjerte- og karrelatert diagnose eller prosedyre ved sykehusene i Helseregion Vest

Sykehus	Periode	Personer med		Hoveddiagnoser		Prosedyrekode
		hoveddiagnose	prosedyrekode	alle	100-199	
Totalt		313 939	189 886	1 473 503	435 064	844 488
Hordaland		174 372	109 158	810 799	245 982	476 858
HUS	1972-2006	142 374	91 865	616 052	174 698	410 203
HDS	1989-2006	35 249	11 887	89 249	36 230	26 639
STORD	1989-2006	12 906	5 751	49 440	16 068	14 803
VOSS	1989-2006	9 942	5 059	33 336	10 959	12 503
ODDA	1988-2006	6 936	4 735	22 722	8 027	12 710
Sogn og Fjordane FS*	1986-2006	37 015	20 506	159 078	41 441	76 554
Rogaland		121 277	69 535	503 626	147 641	291 076
HS	1986-2006	31 534	16 814	127 915	39 691	54 346
SUS	1980-2006	94 281	54 579	375 711	107 950	236 730

*Lærdal og Nordfjordeid sykehus er datateknisk levert som avdelinger under Førde Sykehus

Datalagring og personvern

Data som mottas ved HKS-registeret blir organisert på egen server (HP-Unix) i lukket og sikret nettverk. Databaseverktøyet er Oracle og statistisk analyse gjennomføres med statistikkpakkene SAS, S+ og R. Diagnose- og prosedyredataene i

databasen er avidentifisert ved at fødselsnummer erstattes med et eget kryptert HKS løpenummer. Koblingsnøkkelen mellom løpenummer og fødselsnummer er nedlåst separat og bare tilgjengelig for tidsbegrensede koblingsformål utført av autorisert teknisk personale, i henhold til Datatilsynets konsesjon.

Kapittel 2

Innleggelser: antall og rater

Dette kapittelet inneholder frekvensopptellinger og rater av utskrivelsesdiagnoser per 100 000 innbyggere. Polikliniske konsultasjoner er ikke inkludert. Det er gjort opptellinger av antall innleggelser etter fylke og utskrivelsesår for hver av de ni diagnosekategoriene. Det er også gjort opptellinger av innleggelser per sykehus og utskrivelsesår for åtte spesifikke diagnoser (hoveddiagnose eller hoved-/bidiagnose).

HKS databasen inneholder i de fleste tilfeller flere records per sykehusopphold, nærmere bestemt en record per diagnosekode og avdeling for hver enkelt pasient. Samme diagnose kan gå igjen flere ganger per sykehusopphold for samme pasient. Dette er det tatt hensyn til før opptelling slik at én diagnose bare blir talt én gang per opphold. Dersom en pasient har blitt overført fra et sykehus til et annet vil innleggelsen telle ved begge sykehus.

Sammenligninger over tid og mellom fylker må ta hensyn til endringene i befolkningstall- og sammensetning i de tre fylkene. Dette gjøres ved å standardisere for alder, ved bruk av Norges middelbefolkning i år 2000 delt i 5 års aldersgrupper som standard befolkning. Årlige innleggesrater for pasienter bosatt i Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Stavanger og Bergen vises etter pasientens bosted i hver av de seks inkluderte diagnosegruppene. Ratene er beregnet per 100 000 innbyggere, og vises uten og med standardisering for alder.

Tabell 2.1 viser både store diagnosekategorier og enkelte diagnosekoder. Kodene er gitt etter “den internasjonale statistiske klassifikasjon av sykdommer og beslektede helseproblemer”, ICD. Dette er et klassifikasjons- og diagnosesystem utgitt av Verdens helseorganisasjon (WHO). ICD blir periodisk oppdatert, og er nå i sin tiende utgave (ICD-10), publisert i 1994 og innført ved sykehusene i Helseregion Vest i 1999.

Opptellingene anses som komplette for alle sykehusene i Helseregion Vest fra og med 1989, med unntak av Nordfjordeid sykehus, som tok i bruk et elektronisk pasientadministrativt system først i 1992. Nordfjordeid sykehus leverte egne data til HKS-registeret i 2001 og 2002, mens det i 2007 var inkludert i leveransen fra Helse Førde. I perioden 1993–2001 var det mellom 433 – 536 hjerte- og karrelaterte innleggelser per år ved Nordfjordeid sykehus, sammenlignet med 17 758 – 19 882 innleggelser per år i Helseregion Vest. Vi anser derfor antall innleggelser ved Nordfjordeid som så marginale at vi anser dataene fra hele regionen som komplette.

Tabell 2.1: Oversikt over relevante diagnosekoder i de ulike kodeverkene

Diagnosekategorier	Kodeverk		
	ICD-8 (1972–1986)	ICD-9 (1987–1998)	ICD-10 (1999–d.d.)
Diabetes mellitus	250	250	E10–E14
Sykdommer i sirkulasjonssystemet	390–459	390–459	I00–I99
Reumatisk hjertesykdom	390–398	390–398	I00–I09
Hypertensjon	401–404	401–405	I10–I15
Iskemisk hjertesykdom	410–414	410–414	I20–I25
Sykdommer i lungekretsløpet	450	415–417	I26–I28
Andre typer hjertesykdommer	420–429	420–429	I30–I52
Hjernerarsykdommer	430–438	430–438	I60–I69
Sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer	440–448	440–448	I70–I79
Sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter	451–457	451–457	I80–I89
Diagnoser			
Ustabil angina	411	411	I20.0
Stabil angina	413	413	I20.1–I20.9
Akutt hjerteinfarkt	410	410	I21–I22
Lungeemboli	450	415	I26
Aortaklaffefeil	395, 424.1	395, 424.1	I35
Hjerneslag	344, 430, 431, 433, 434, 436	430–432, 433.0/.1/.9, 434.0/.1/.9, 436	I60–I61, I63–I64 uten I63.6
Aorta-aneurisme	441	441	I71

Figurene 2.6–2.77 viser innleggelsesrater fra 1989–2006, den tidsperioden der vi har data fra alle sykehusene i Helseregion Vest. Opplysning om pasientenes bosted er basert på sykehusenes pasientadministrative systemer. Dette medfører at bostedet ikke nødvendigvis representerer bostedet ved innleggelse, men det bosted som sist ble registrert ved det enkelte sykehus. Pasienter som har vært innlagt flere ganger og mellom to opphold flyttet fra et fylke til et annet vil få feil bosted i opptellingene for oppholdene før flyttingen.

For utvalgte diagnosegrupper *sykdommer i sirkulasjonssystemet*, *iskemisk hjertesykdom* og *hjernerarsykdommer* i dette kapitlet presenteres seks figurer:

1. antall kun hoveddiagnoser
2. antall hoved- og bidiagnoser
3. rater per 100 000 innbyggere kun hoveddiagnose, uten aldersjustering
4. rater per 100 000 innbyggere kun hoveddiagnose, justert for alder
5. rater per 100 000 innbyggere hoved- og bidiagnose, uten aldersjustering
6. rater per 100 000 innbyggere hoved- og bidiagnose, justert for alder

Innleggelsesrater presenteres for hele regionen, fylkesvis, samt for Stavanger og Bergen.

2.1 Diagnosegrupper

Her presenteres data både for de enkelte sykehus og fylkesvis. Årstallene angir utskrivelsesår fra sykehusoppholdet. Sykehusdata presenteres som tabeller og som grafiske plott for perioden 1972–2006.

Fylkesvise data vises som plott for perioden 1989–2006 fordi alle sykehus har levert data fra denne perioden. Alle plott viser kurver samlet for de aktuelle pasientene og kurver inndelt etter kjønn og aldersgruppe (under 60 år versus 60 år og eldre). I tabellene presenteres data samlet for begge kjønn og alle aldersgrupper.

Opptellingene av antall innleggelser per fylke i de ulike diagnosegruppene fordeler innleggelsene på fylke etter hvor innleggelsen fant sted, ikke etter pasientens bosted. Plott 2.4 viser for eksempel antall innleggelser ved sykehusene i Rogaland, Hordaland, og Sogn og Fjordane og i hele regionen, uavhengig av hvor pasienten er bosatt.

2.1.1 Sykdommer i sirkulasjonssystemet

Totalt antall innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i sirkulasjonsorganene* økte med 68% i Helseregion Vest, fra 13 759 i 1989 til 23 093 i 2006 (tabell 2.2). Figur 2.2 viser at flest innleggelser fant sted i Hordaland, blant menn og i den eldste aldersgruppen. Innleggelser med *sykdommer i sirkulasjonssystemet* som hoved- eller bidiagnose viste en tredobling fra 16 998 i 1989 til 52 411 i 2006, en økning på 208% (tabell 2.3).

Befolkningen i Helseregion Vest har i samme tidsrom økt med 13% fra 847 615 til 956 855 (tabell 1.1), og økningen har vært størst blant de eldste.

Mens antallet innleggelser for *sykdommer i sirkulasjonssystemet* som hoveddiagnose økte med 68% fra 1989 til 2006, viser de aldersstandardiserte ratene en mindre økning, fra 1 715 til 2 398 per 100 000 innbyggere, en økning på 40% (tabell 2.6) for hele regionen. Tilsvarende økning for Rogaland var 40%, for Hordaland 28% og for Sogn og Fjordane 100%.

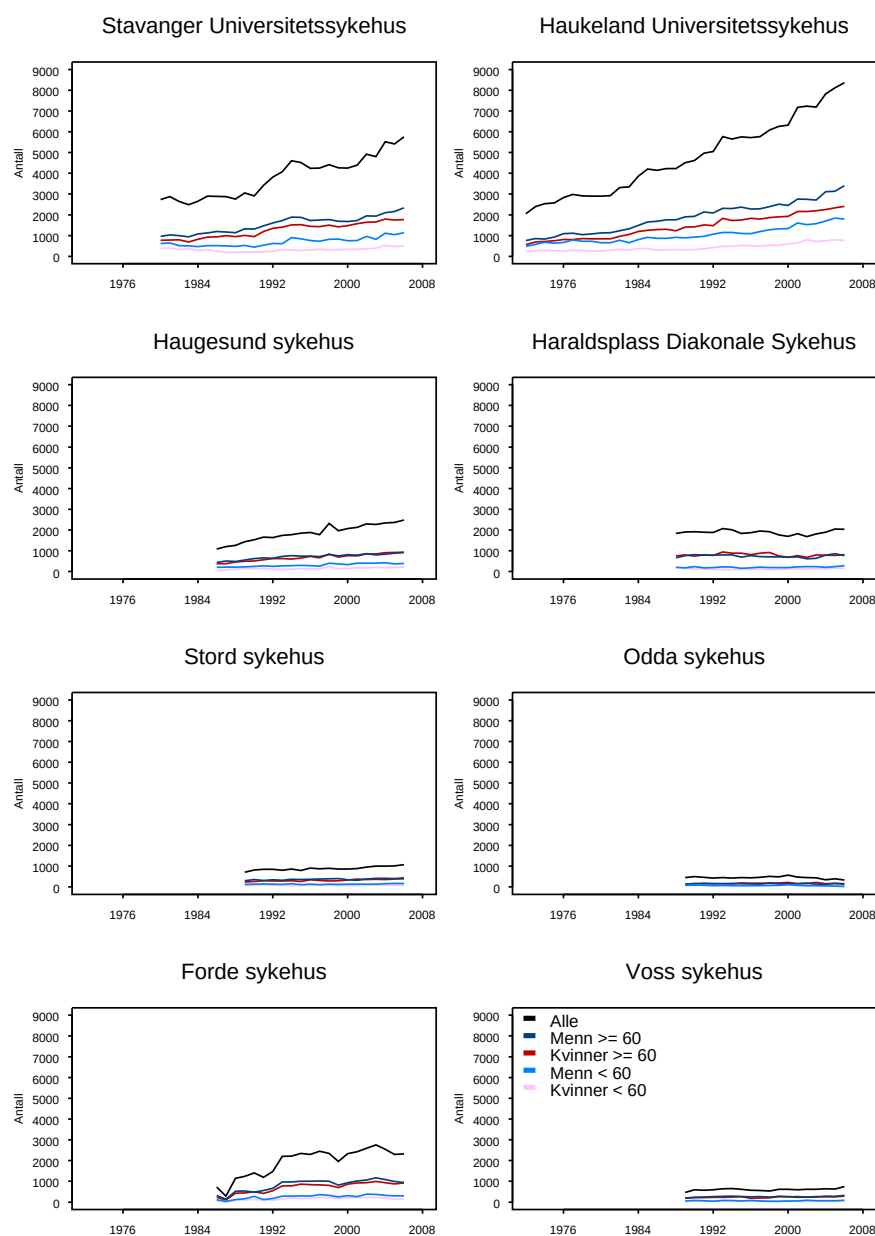
Samtidig med økt antall innleggelser med *sykdommer i sirkulasjonssystemet* har liggetiden både for akutt hjerteinfarkt (tabell 4.2) og hjerneslag (tabell 4.4) blitt redusert med henholdsvis 2,0 og 4,5 dager. Økningen i antall innleggelser er størst ved de store sykehusene. Dette kan skyldes nedleggelse av mindre sykehus, sentralisering av behandling og innføring av nye behandlinger som kun utføres ved store sykehus. Eksempel på det siste er perkutan koronar angioplastik som kun utføres ved Haukeland og Stavanger universitetssykehus (tabell 3.6).

Det kan ikke utelukkes at innsatsstyrt finansiering (DRG) har hatt betydning for kodingen, særlig når det gjelder bidiagnoser.

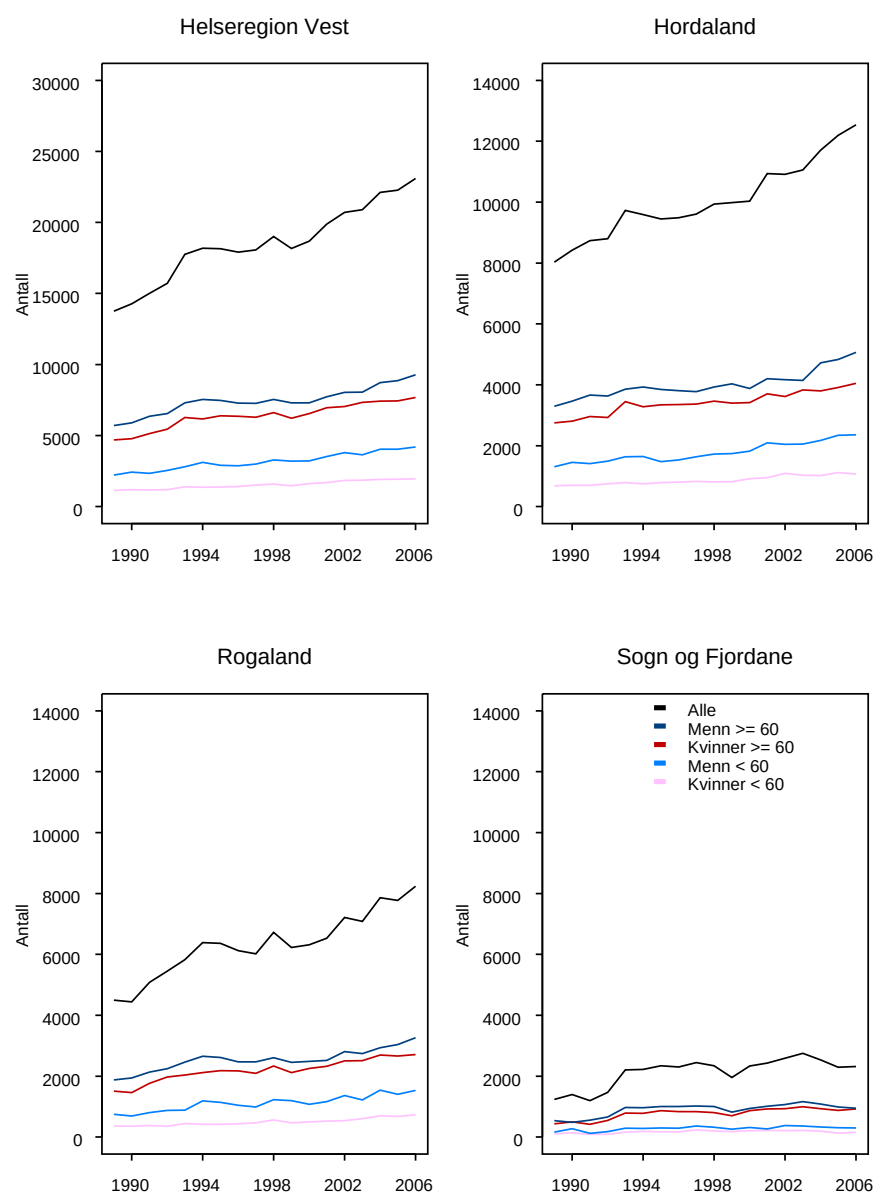
Tabell 2.2: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i sirkulasjonssystemet* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	2051	.	.	.	.	2051
1973	.	.	.	2387	.	.	.	.	2387
1974	.	.	.	2534	.	.	.	.	2534
1975	.	.	.	2565	.	.	.	.	2565
1976	.	.	.	2827	.	.	.	.	2827
1977	.	.	.	2980	.	.	.	.	2980
1978	.	.	.	2904	.	.	.	.	2904
1979	.	.	.	2897	.	.	.	.	2897
1980	.	.	.	2894	.	.	2737	.	5631
1981	.	.	.	2920	.	.	2872	.	5792
1982	.	.	.	3299	.	.	2639	.	5938
1983	.	.	.	3338	.	.	2492	.	5830
1984	.	.	.	3860	.	.	2648	.	6508
1985	.	.	.	4181	.	.	2902	.	7083
1986	728	.	1082	4134	.	.	2885	.	8829
1987	292	.	1204	4200	.	.	2873	.	8569
1988	1148	1835	1264	4223	.	.	2758	.	11228
1989	1235	1904	1438	4507	445	710	3056	464	13759
1990	1400	1917	1535	4612	495	809	2909	588	14265
1991	1195	1892	1663	4967	459	842	3417	574	15009
1992	1470	1885	1633	5051	417	851	3816	590	15713
1993	2207	2068	1747	5765	449	801	4077	644	17758
1994	2218	2008	1776	5649	418	862	4607	649	18187
1995	2339	1838	1843	5747	451	790	4517	618	18143
1996	2301	1868	1886	5715	438	899	4238	569	17914
1997	2446	1950	1773	5769	452	870	4245	559	18064
1998	2344	1914	2317	6088	502	890	4410	530	18995
1999	1955	1772	1962	6257	478	850	4266	620	18160
2000	2330	1693	2071	6311	558	840	4245	615	18663
2001	2428	1824	2134	7171	467	873	4394	591	19882
2002	2590	1679	2295	7227	440	942	4914	615	20702
2003	2752	1816	2275	7192	435	992	4807	617	20886
2004	2538	1899	2342	7819	344	990	5522	646	22100
2005	2296	2053	2367	8110	382	1012	5410	633	22263
2006	2320	2037	2482	8364	324	1064	5753	749	23093
Totalt	40532	35852	39089	166515	7954	15887	103409	10871	420109

Figur 2.1: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i sirkulasjonssystemet* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

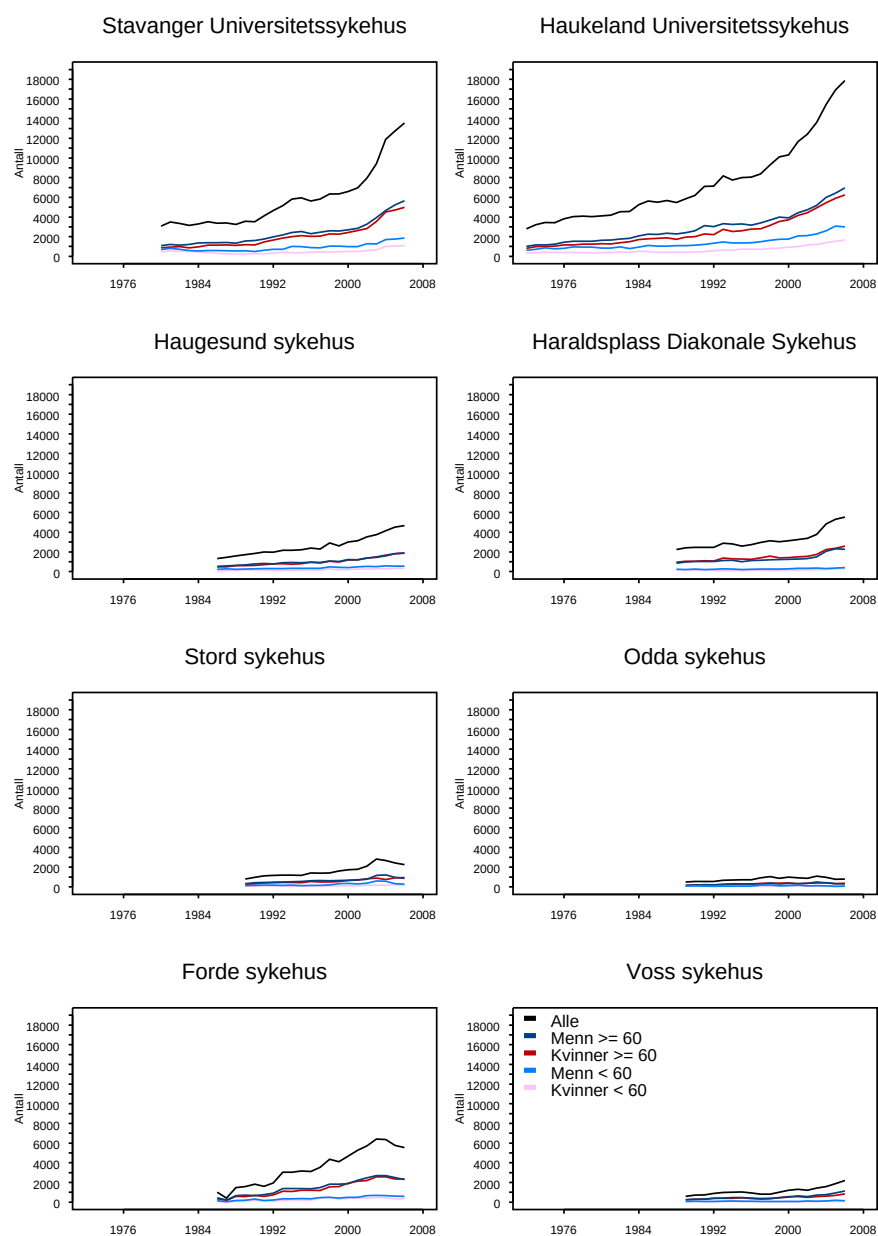
Figur 2.2: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i sirkulasjonssystemet* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

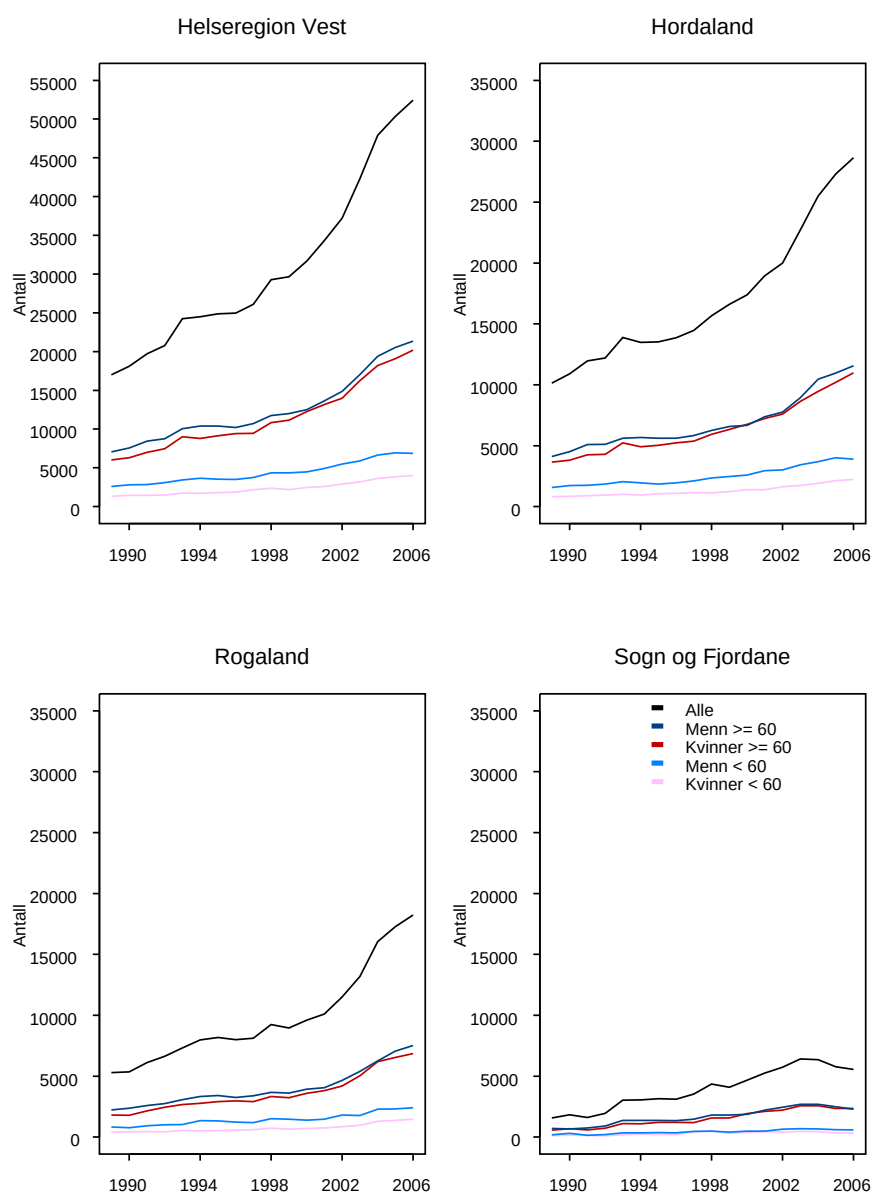
Tabell 2.3: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i sirkulasjonssystemet* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	2796	.	.	.	.	2796
1973	.	.	.	3221	.	.	.	.	3221
1974	.	.	.	3437	.	.	.	.	3437
1975	.	.	.	3414	.	.	.	.	3414
1976	.	.	.	3801	.	.	.	.	3801
1977	.	.	.	4032	.	.	.	.	4032
1978	.	.	.	4085	.	.	.	.	4085
1979	.	.	.	4038	.	.	.	.	4038
1980	.	.	.	4100	.	.	3072	.	7172
1981	.	.	.	4169	.	.	3486	.	7655
1982	.	.	.	4514	.	.	3353	.	7867
1983	.	.	.	4536	.	.	3154	.	7690
1984	.	.	.	5228	.	.	3290	.	8518
1985	.	.	.	5608	.	.	3506	.	9114
1986	1008	.	1330	5483	.	.	3375	.	11196
1987	409	.	1449	5632	.	.	3393	.	10883
1988	1468	2250	1589	5481	.	.	3241	.	14029
1989	1570	2409	1726	5851	498	792	3566	586	16998
1990	1834	2476	1855	6199	551	963	3507	710	18095
1991	1604	2466	2004	7100	536	1124	4121	737	19692
1992	1949	2475	1966	7141	532	1158	4665	887	20773
1993	3028	2893	2159	8182	661	1184	5156	970	24233
1994	3043	2822	2156	7753	693	1200	5817	1016	24500
1995	3155	2597	2226	8001	724	1171	5949	1036	24859
1996	3112	2729	2383	8056	723	1411	5624	937	24975
1997	3535	2968	2294	8377	915	1384	5813	808	26094
1998	4359	3128	2905	9285	1024	1403	6344	818	29266
1999	4099	3024	2607	10102	861	1592	6343	1016	29644
2000	4677	3138	3018	10321	991	1715	6584	1203	31647
2001	5261	3267	3138	11672	917	1780	6961	1302	34298
2002	5727	3384	3534	12413	868	2100	7960	1203	37189
2003	6405	3790	3754	13607	1079	2814	9424	1418	42291
2004	6358	4852	4146	15437	966	2663	11894	1563	47879
2005	5772	5311	4521	16914	765	2433	12746	1872	50334
2006	5546	5543	4673	17872	781	2252	13558	2186	52411
Totalt	73919	61522	55433	257858	14085	29139	155902	20268	668126

Figur 2.3: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i sirkulasjons-systemet* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Figur 2.4: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i sirkulasjonssystemet* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

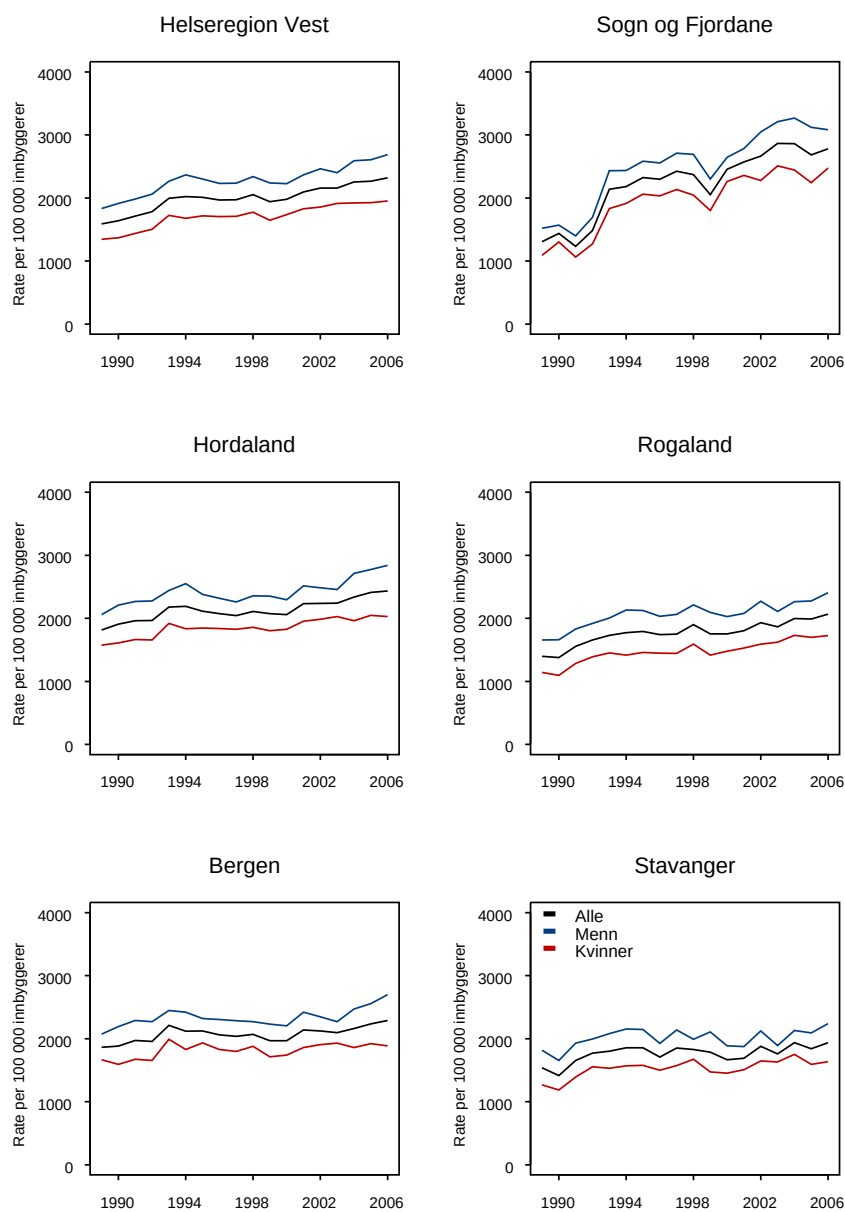
Tabell 2.4: Aldersstandardiserte innleggesrater for *sykdommer i sirkulasjonssystemet* som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	1715	1235	1912	1644	1899	1694
1990	1768	1413	1996	1615	1911	1557
1991	1838	1139	2048	1832	1995	1850
1992	1913	1396	2045	1941	1988	1986
1993	2145	2007	2274	2031	2263	2029
1994	2177	2061	2281	2087	2168	2098
1995	2155	2189	2190	2097	2164	2107
1996	2108	2163	2147	2041	2098	1964
1997	2105	2299	2104	2044	2075	2107
1998	2192	2239	2165	2214	2106	2090
1999	2067	1932	2127	2040	2004	2024
2000	2101	2306	2104	2030	2004	1884
2001	2216	2409	2279	2072	2178	1897
2002	2271	2470	2276	2203	2167	2106
2003	2268	2641	2283	2124	2151	1990
2004	2356	2625	2363	2255	2200	2170
2005	2351	2410	2427	2234	2277	2071
2006	2398	2475	2449	2305	2336	2183

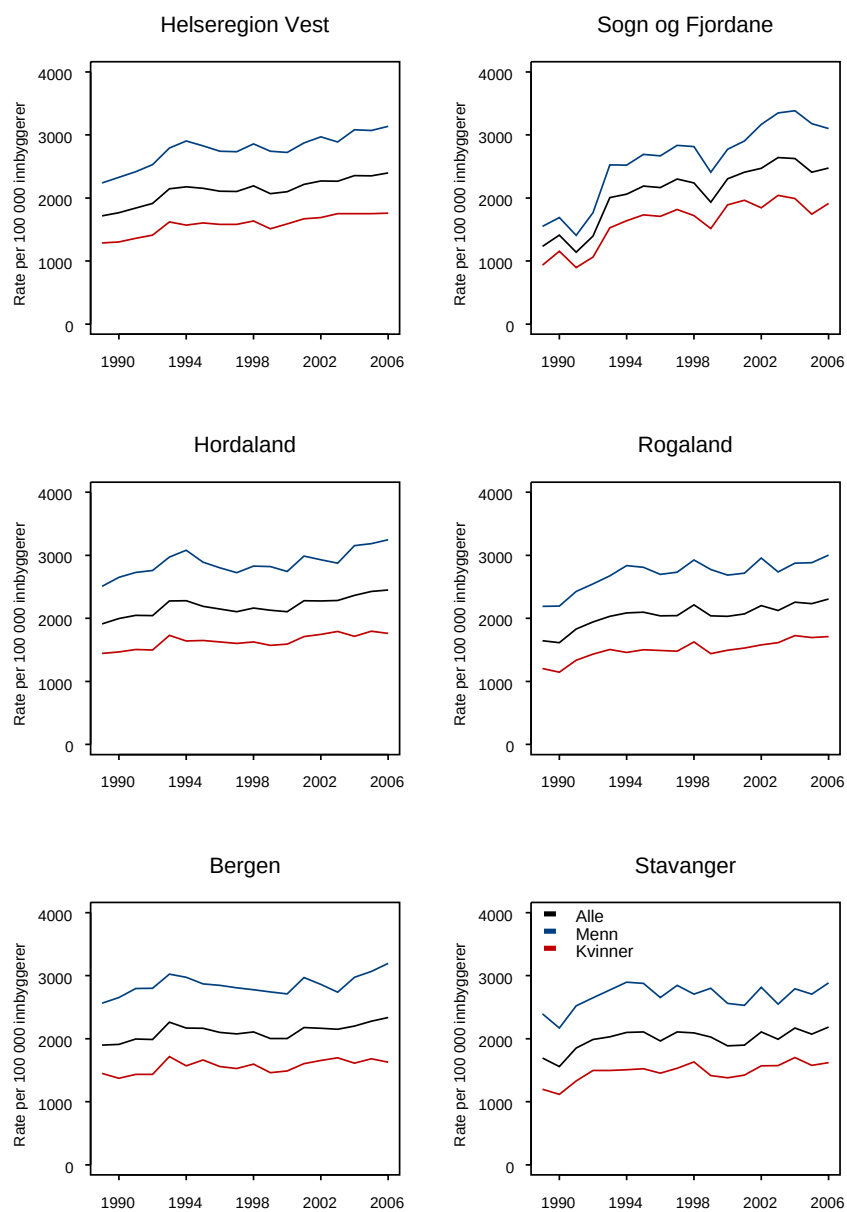
Tabell 2.5: Aldersstandardiserte innleggesrater for *sykdommer i sirkulasjonssystemet* som hoved- eller bidiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	2121	1539	2435	1930	2500	1986
1990	2245	1816	2611	1934	2615	1891
1991	2413	1537	2825	2196	2841	2211
1992	2527	1854	2856	2345	2804	2446
1993	2929	2744	3275	2539	3304	2597
1994	2933	2802	3211	2613	3080	2705
1995	2955	2940	3150	2702	3113	2849
1996	2940	2901	3171	2651	3071	2690
1997	3046	3310	3230	2722	3175	2860
1998	3382	4044	3479	3015	3419	2991
1999	3389	3819	3632	2904	3476	3034
2000	3581	4437	3756	3044	3614	2957
2001	3838	5000	4051	3151	3880	3066
2002	4110	5263	4295	3475	4138	3434
2003	4641	5907	4880	3908	4541	3985
2004	5184	6016	5393	4631	5232	4856
2005	5374	5472	5714	4907	5646	4911
2006	5519	5406	5868	5115	5982	5157

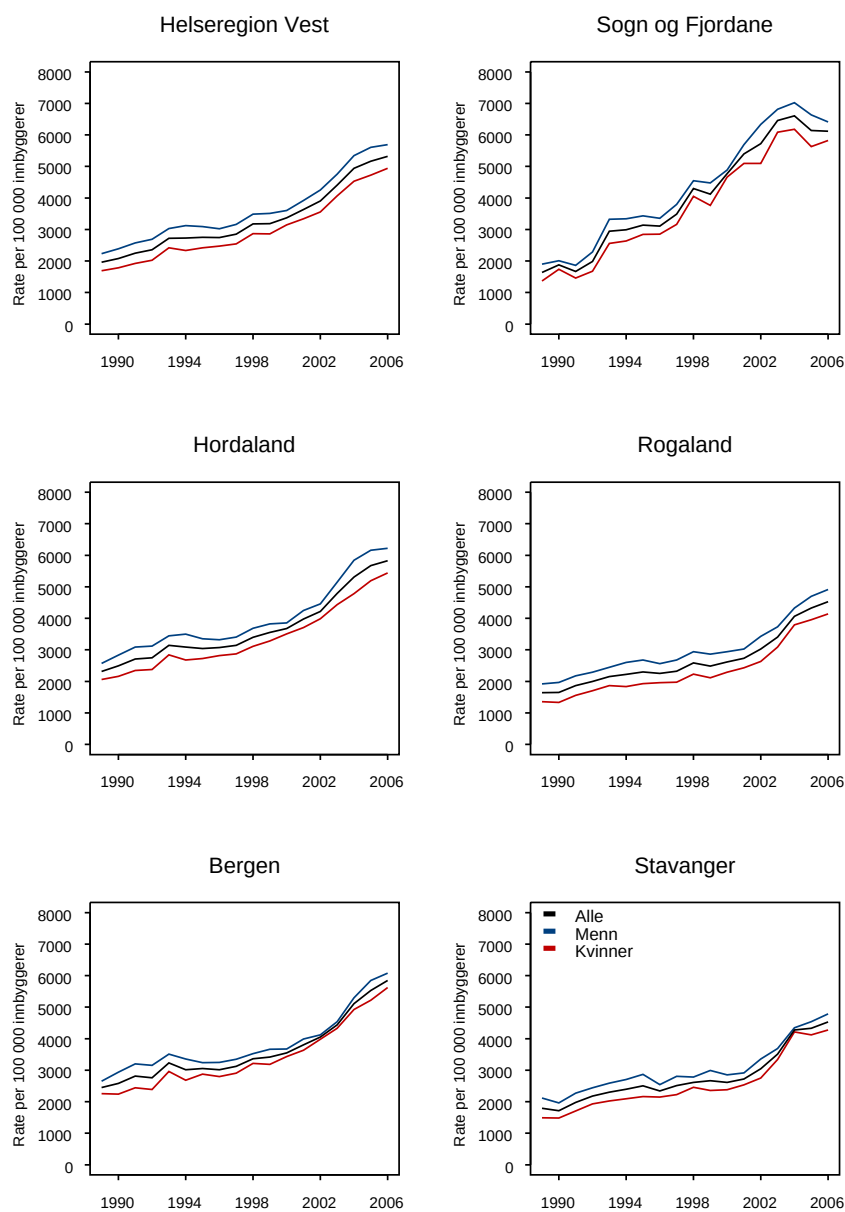
Figur 2.5: *Sykdommer i sirkulasjonssystemet* som hoveddiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

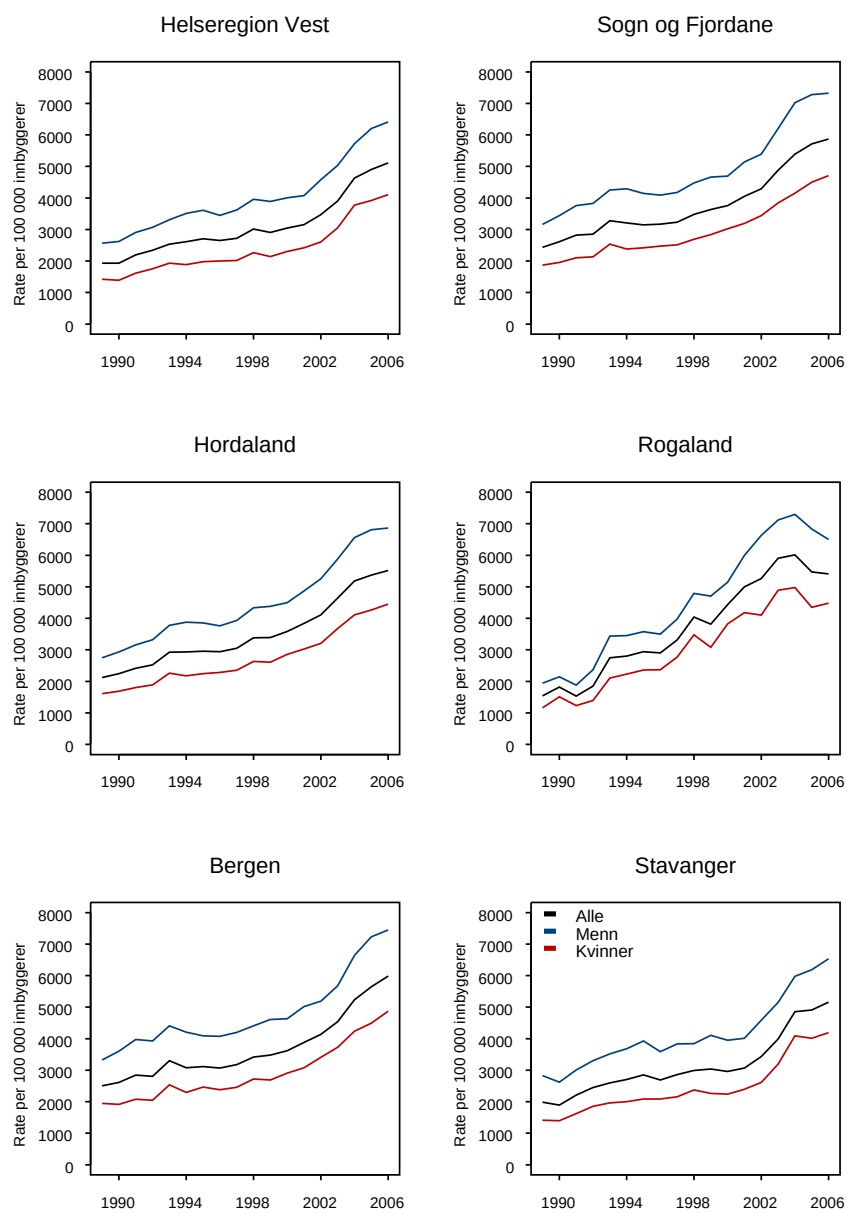
Figur 2.6: *Sykdommer i sirkulasjonssystemet* som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

Figur 2.7: *Sykdommer i sirkulasjonssystemet* som hoved- eller bidiagnose — innleggelsesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

Figur 2.8: *Sykdommer i sirkulasjonssystemet* som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggelsesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

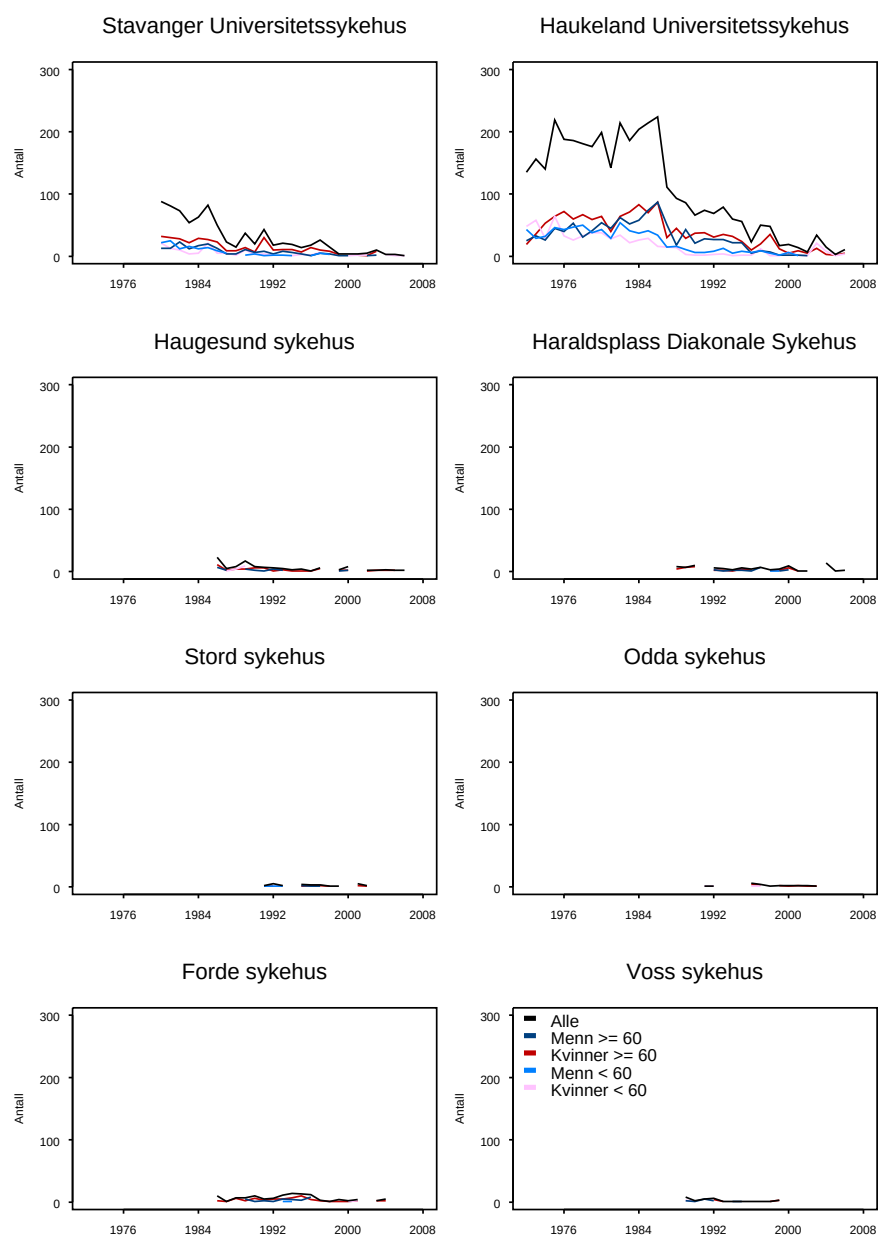

2.1.2 Reumatisk hjertesykdom

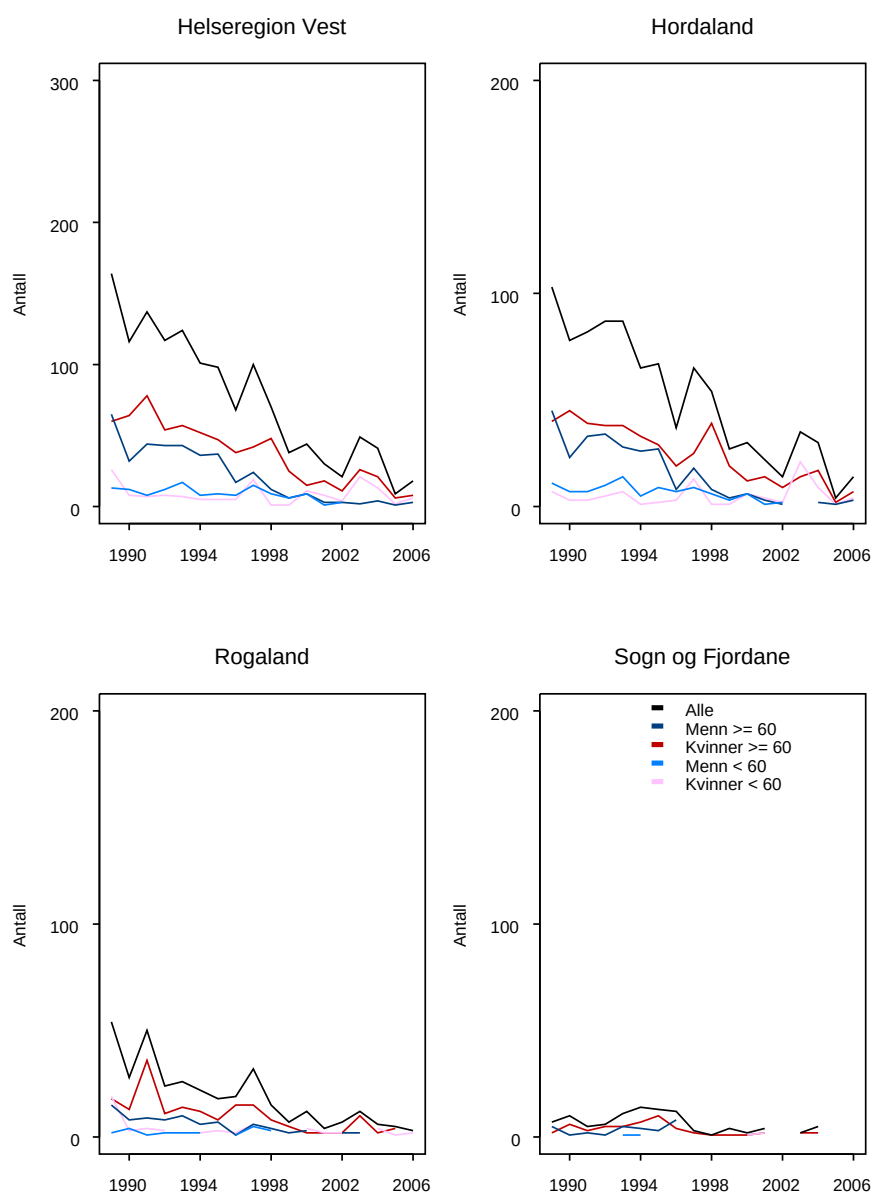
Tabell 2.6: Innleggelser med hoveddiagnose *reumatisk hjertesykdom* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	135	.	.	.	.	135
1973	.	.	.	156	.	.	.	.	156
1974	.	.	.	140	.	.	.	.	140
1975	.	.	.	219	.	.	.	.	219
1976	.	.	.	188	.	.	.	.	188
1977	.	.	.	185	.	.	.	.	185
1978	.	.	.	181	.	.	.	.	181
1979	.	.	.	176	.	.	.	.	176
1980	.	.	.	199	.	.	88	.	287
1981	.	.	.	142	.	.	81	.	223
1982	.	.	.	213	.	.	73	.	286
1983	.	.	.	186	.	.	54	.	240
1984	.	.	.	204	.	.	63	.	267
1985	.	.	.	214	.	.	82	.	296
1986	10	.	23	224	.	.	50	.	307
1987	1	.	5	110	.	.	23	.	139
1988	7	8	8	93	.	.	15	.	131
1989	7	7	17	86	.	2	37	8	164
1990	10	10	8	66	.	.	20	2	116
1991	5	.	7	74	1	2	43	5	137
1992	6	6	6	69	1	5	18	6	117
1993	11	5	5	79	.	2	21	1	124
1994	14	3	3	60	1	.	19	1	101
1995	13	6	4	56	.	4	14	1	98
1996	12	4	1	23	6	3	18	1	68
1997	3	7	6	50	4	3	26	1	100
1998	1	3	.	48	1	1	15	1	70
1999	4	4	3	17	2	1	4	3	38
2000	2	9	8	19	2	.	4	.	44
2001	4	1	.	14	2	5	4	.	30
2002	.	1	2	7	2	2	5	2	21
2003	2	.	2	34	1	.	10	.	49
2004	5	14	3	15	.	1	3	.	41
2005	.	1	2	3	.	.	3	.	9
2006	1	2	2	11	.	1	1	.	18
Totalt	118	91	115	3696	23	32	794	32	4901

Figur 2.9: Innleggelser med hoveddiagnose *reumatisk hjertesykdom* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

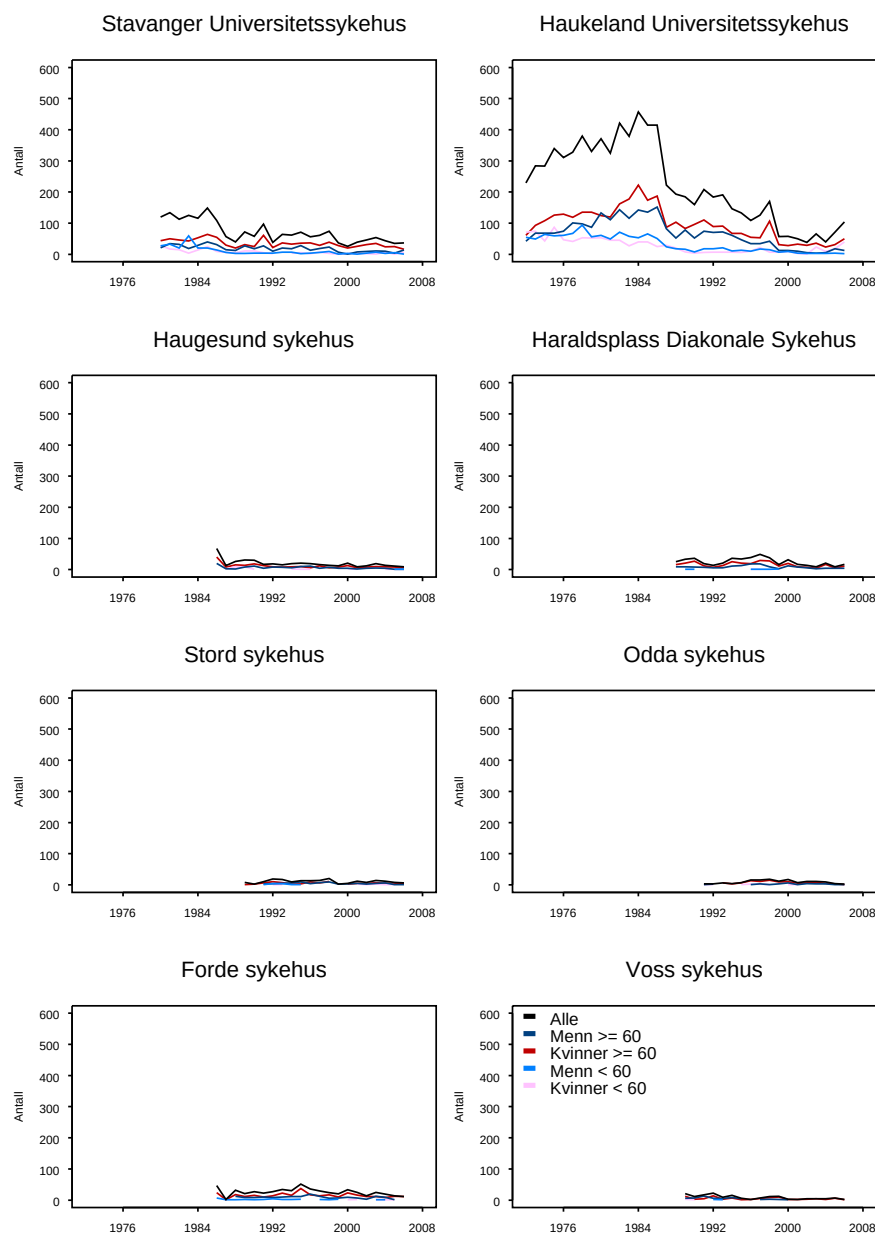
Figur 2.10: Innleggelser med hoveddiagnose *reumatisk hjertesykdom* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

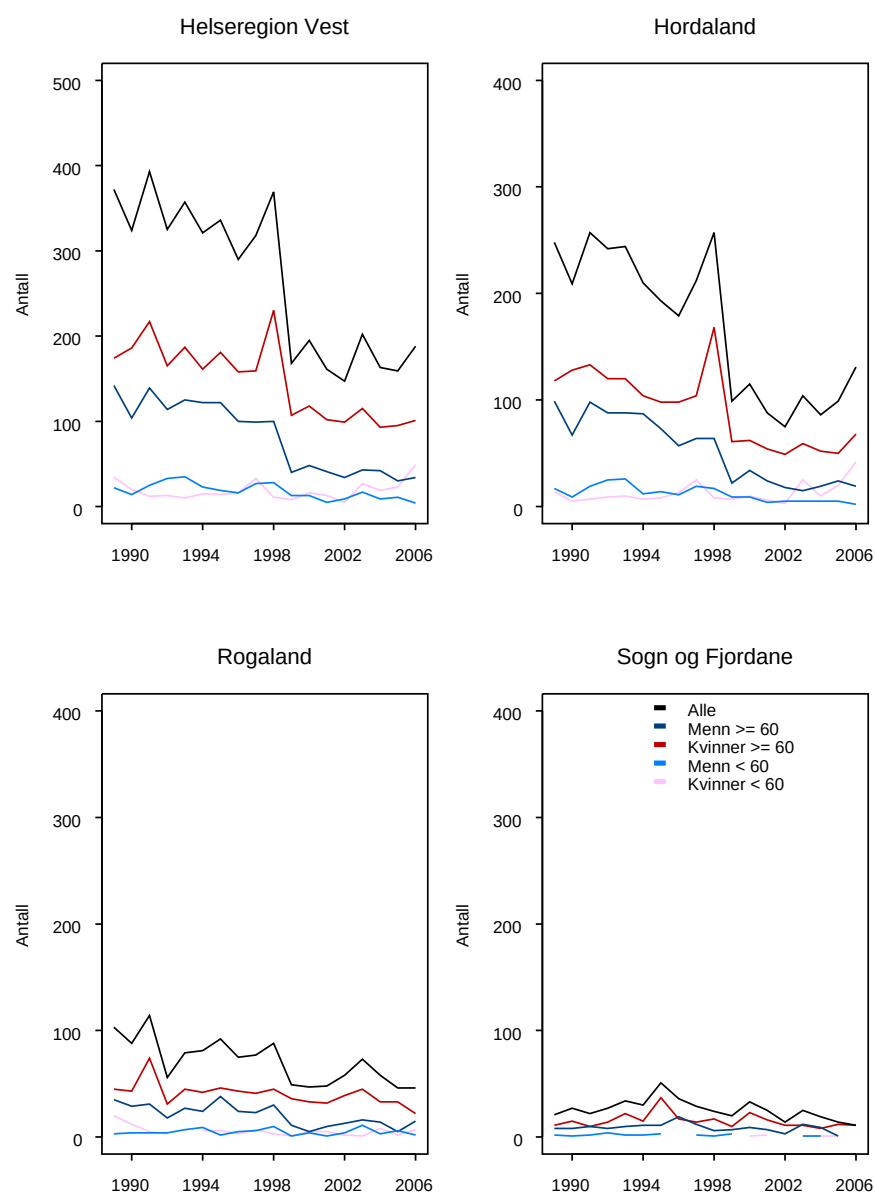
Tabell 2.7: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *reumatisk hjertesykdom* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	229	.	.	.	.	229
1973	.	.	.	284	.	.	.	.	284
1974	.	.	.	283	.	.	.	.	283
1975	.	.	.	340	.	.	.	.	340
1976	.	.	.	311	.	.	.	.	311
1977	.	.	.	327	.	.	.	.	327
1978	.	.	.	380	.	.	.	.	380
1979	.	.	.	330	.	.	.	.	330
1980	.	.	.	371	.	.	120	.	491
1981	.	.	.	324	.	.	134	.	458
1982	.	.	.	419	.	.	113	.	532
1983	.	.	.	379	.	.	125	.	504
1984	.	.	.	457	.	.	116	.	573
1985	.	.	.	415	.	.	149	.	564
1986	47	.	68	414	.	.	109	.	638
1987	2	.	13	221	.	.	57	.	293
1988	32	25	26	193	.	.	40	.	316
1989	21	33	31	185	1	8	72	21	372
1990	27	36	30	160	.	2	58	11	324
1991	22	19	17	208	3	10	97	17	393
1992	27	14	18	184	3	19	38	22	325
1993	34	21	15	191	6	17	64	9	357
1994	30	36	19	146	4	9	62	15	321
1995	51	34	21	132	7	13	71	6	335
1996	36	39	19	109	16	13	56	2	290
1997	29	49	16	126	16	14	61	7	318
1998	24	38	14	170	17	20	74	11	368
1999	20	16	12	57	12	2	37	12	168
2000	33	32	21	58	17	5	26	3	195
2001	25	17	9	50	7	12	39	2	161
2002	14	14	12	38	11	8	46	4	147
2003	25	9	19	66	11	14	54	4	202
2004	19	21	14	40	9	12	44	4	163
2005	14	9	11	71	4	8	35	7	159
2006	11	17	9	104	2	6	37	2	188
Totalt	543	479	414	7772	146	192	1934	159	11639

Figur 2.11: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *reumatisk hjertesykdom* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Figur 2.12: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *reumatisk hjertesykdom* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

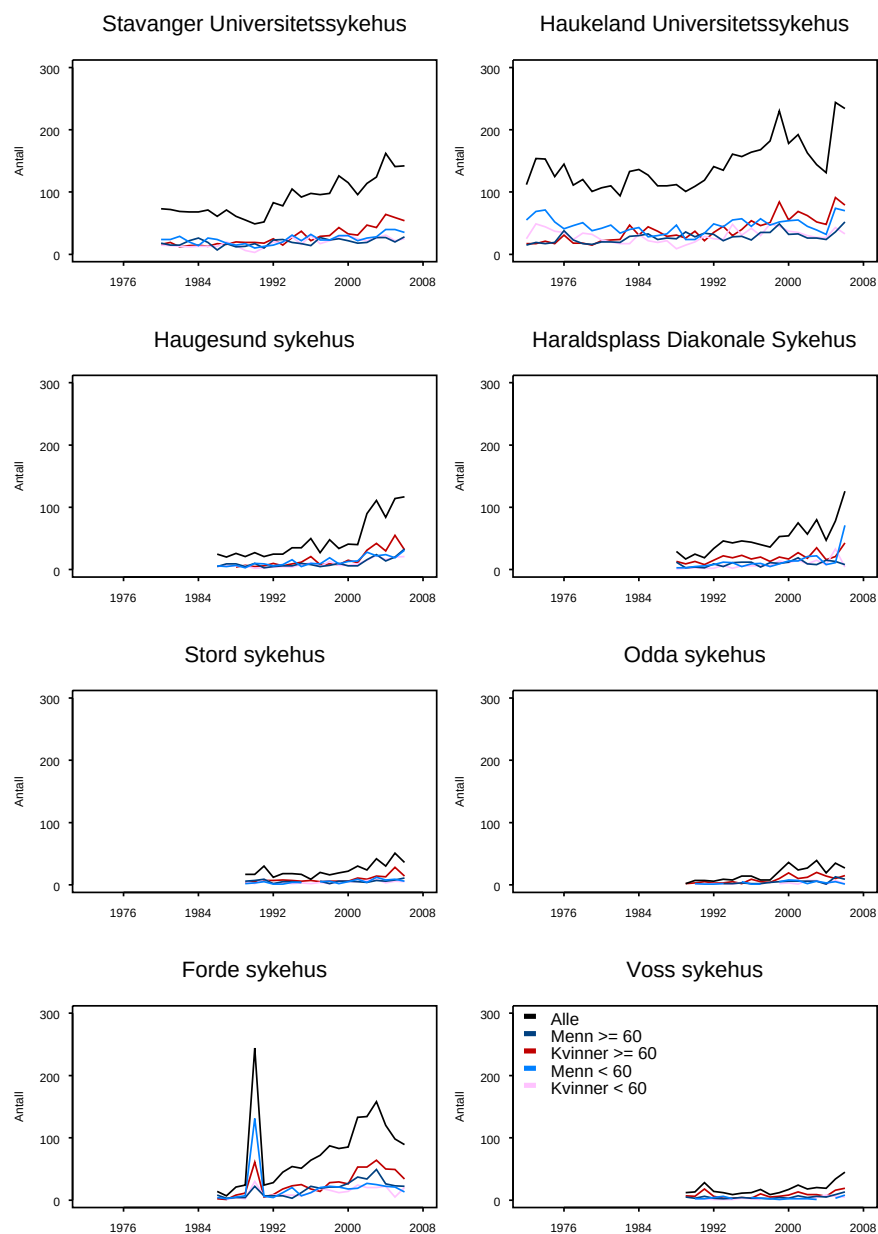

2.1.3 Hypertensjon

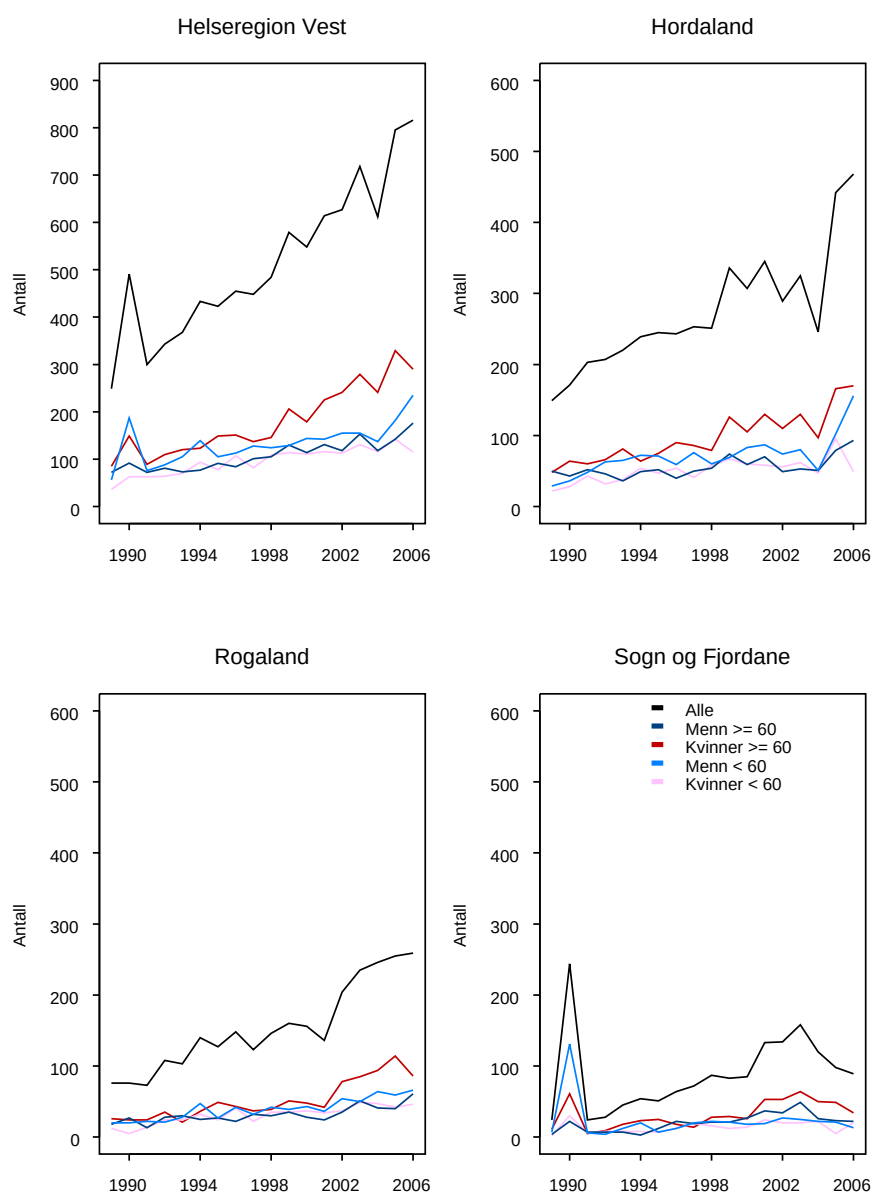
Tabell 2.8: Innleggelser med hoveddiagnose *hypertensjon* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	112	.	.	.	.	112
1973	.	.	.	154	.	.	.	.	154
1974	.	.	.	153	.	.	.	.	153
1975	.	.	.	125	.	.	.	.	125
1976	.	.	.	145	.	.	.	.	145
1977	.	.	.	111	.	.	.	.	111
1978	.	.	.	120	.	.	.	.	120
1979	.	.	.	101	.	.	.	.	101
1980	.	.	.	107	.	.	73	.	180
1981	.	.	.	110	.	.	72	.	182
1982	.	.	.	94	.	.	69	.	163
1983	.	.	.	133	.	.	68	.	201
1984	.	.	.	136	.	.	68	.	204
1985	.	.	.	127	.	.	71	.	198
1986	14	.	25	110	.	.	61	.	210
1987	7	.	20	109	.	.	71	.	207
1988	21	29	26	112	.	.	61	.	249
1989	24	17	21	101	2	17	55	12	249
1990	244	25	27	109	7	17	49	13	491
1991	24	19	21	119	7	30	52	28	300
1992	28	34	25	141	6	12	83	14	343
1993	45	46	25	135	9	18	78	12	368
1994	54	43	35	161	8	18	105	9	433
1995	51	46	35	157	14	17	92	11	423
1996	64	44	50	164	14	9	98	12	455
1997	72	40	27	168	8	20	96	17	448
1998	87	36	48	182	8	16	98	9	484
1999	83	53	34	230	22	19	126	12	579
2000	85	54	41	178	36	22	114	17	547
2001	133	75	40	192	24	30	96	24	614
2002	134	57	90	163	27	23	114	18	626
2003	158	80	111	144	39	42	124	20	718
2004	120	47	84	131	19	30	162	19	612
2005	98	78	114	244	35	51	141	34	795
2006	89	126	117	233	27	36	142	45	815
Totalt	1635	949	1016	5011	312	427	2439	326	12115

Figur 2.13: Innleggelser med hoveddiagnose *hypertensjon* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

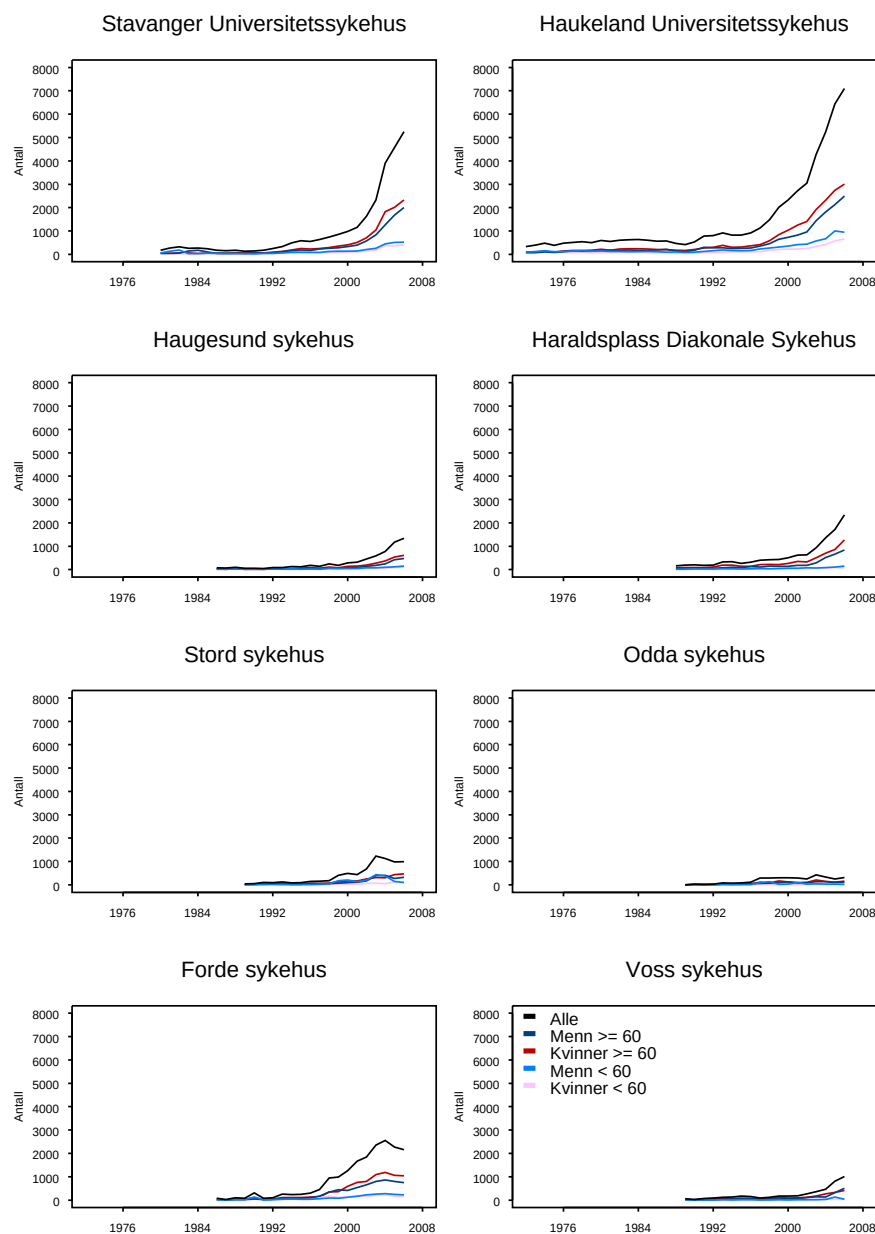
Figur 2.14: Innleggelser med hoveddiagnose *hypertensjon* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

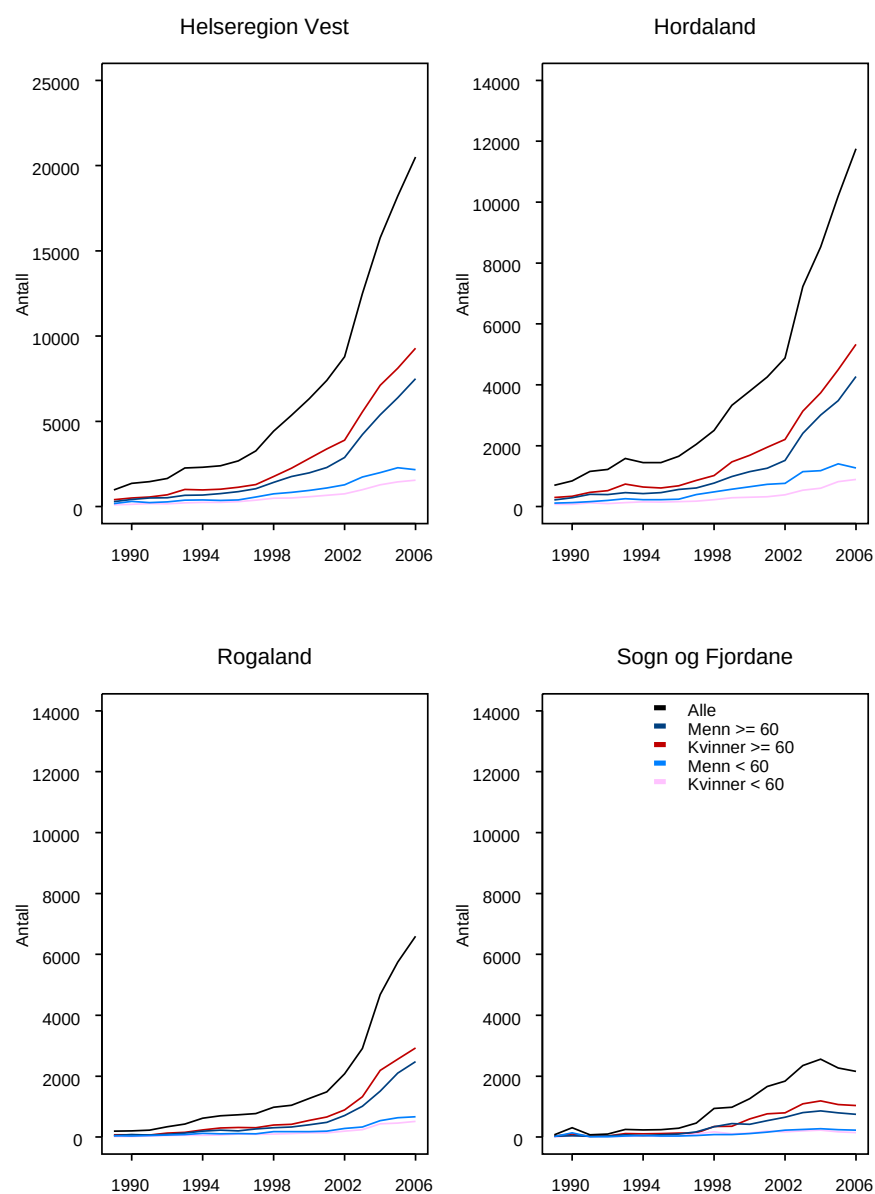
Tabell 2.9: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *hypertensjon* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	327	.	.	.	.	327
1973	.	.	.	395	.	.	.	.	395
1974	.	.	.	481	.	.	.	.	481
1975	.	.	.	380	.	.	.	.	380
1976	.	.	.	474	.	.	.	.	474
1977	.	.	.	511	.	.	.	.	511
1978	.	.	.	545	.	.	.	.	545
1979	.	.	.	501	.	.	.	.	501
1980	.	.	.	597	.	.	173	.	770
1981	.	.	.	548	.	.	269	.	817
1982	.	.	.	606	.	.	325	.	931
1983	.	.	.	620	.	.	257	.	877
1984	.	.	.	627	.	.	271	.	898
1985	.	.	.	606	.	.	235	.	841
1986	81	.	82	563	.	.	174	.	900
1987	22	.	67	567	.	.	158	.	814
1988	96	161	99	465	.	.	177	.	998
1989	78	190	61	412	4	40	132	54	971
1990	311	201	58	530	29	54	148	26	1357
1991	77	180	49	777	23	108	178	71	1463
1992	101	197	92	805	30	96	246	88	1655
1993	252	328	89	921	84	130	337	117	2258
1994	238	333	133	822	74	81	485	134	2300
1995	244	265	120	826	82	98	579	173	2387
1996	293	320	180	920	113	146	553	152	2677
1997	457	398	138	1121	288	152	630	87	3271
1998	942	426	249	1483	293	178	735	118	4424
1999	984	430	186	2011	300	408	857	175	5351
2000	1259	505	290	2324	301	492	979	168	6318
2001	1663	619	322	2721	291	441	1161	184	7402
2002	1838	635	450	3051	253	671	1628	265	8791
2003	2350	931	589	4279	423	1231	2325	360	12488
2004	2555	1361	773	5235	332	1130	3904	468	15758
2005	2271	1715	1174	6444	253	980	4574	805	18216
2006	2159	2341	1339	7101	308	991	5253	1009	20501
Totalt	18271	11536	6540	50596	3481	7427	26743	4454	129048

Figur 2.15: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *hypertensjon* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Figur 2.16: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *hypertensjon* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

2.1.4 Iskemisk hjertesykdom

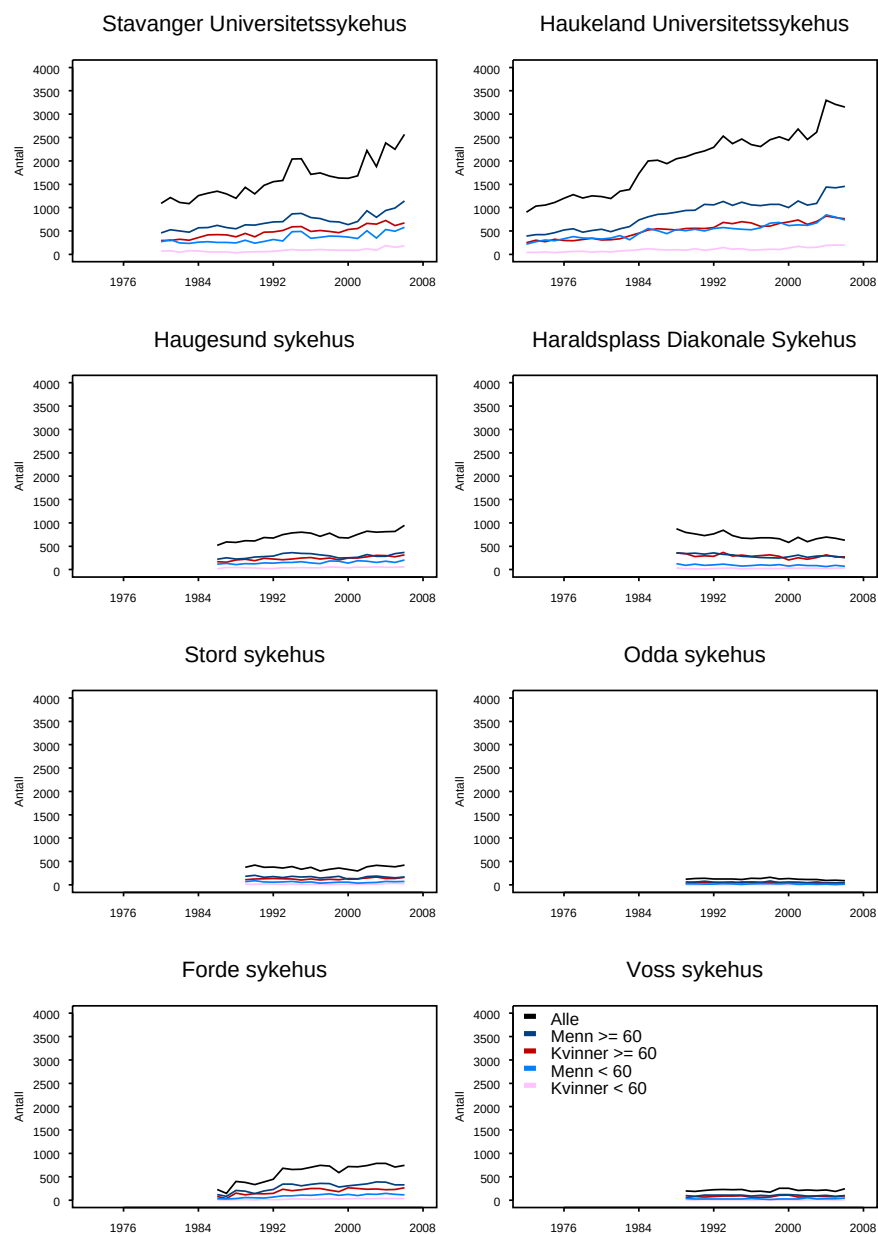
Ved sykehusene i Helseregion Vest økte antall innleggelser med hoveddiagnose iskemisk hjertesykdom med 47% fra 6 001 innleggelser i 1989 til 8 792 i 2006 (tabell 2.10). Antall innleggelser med iskemisk hjertesykdom som hoved- eller bidiagnose ble nesten tredoblet fra 7 850 til 19 082 i samme periode, en økning på 143% (tabell 2.11).

I regionen sett under ett økte aldersstandardiserte rater med 22 per 100 000 innbyggere fra 1989-2006. Den største økningen fant sted i Sogn og Fjordane, med 110%. Økningen i Stavanger var 8,3% mens det i Bergen var en nedgang på 5,8%.

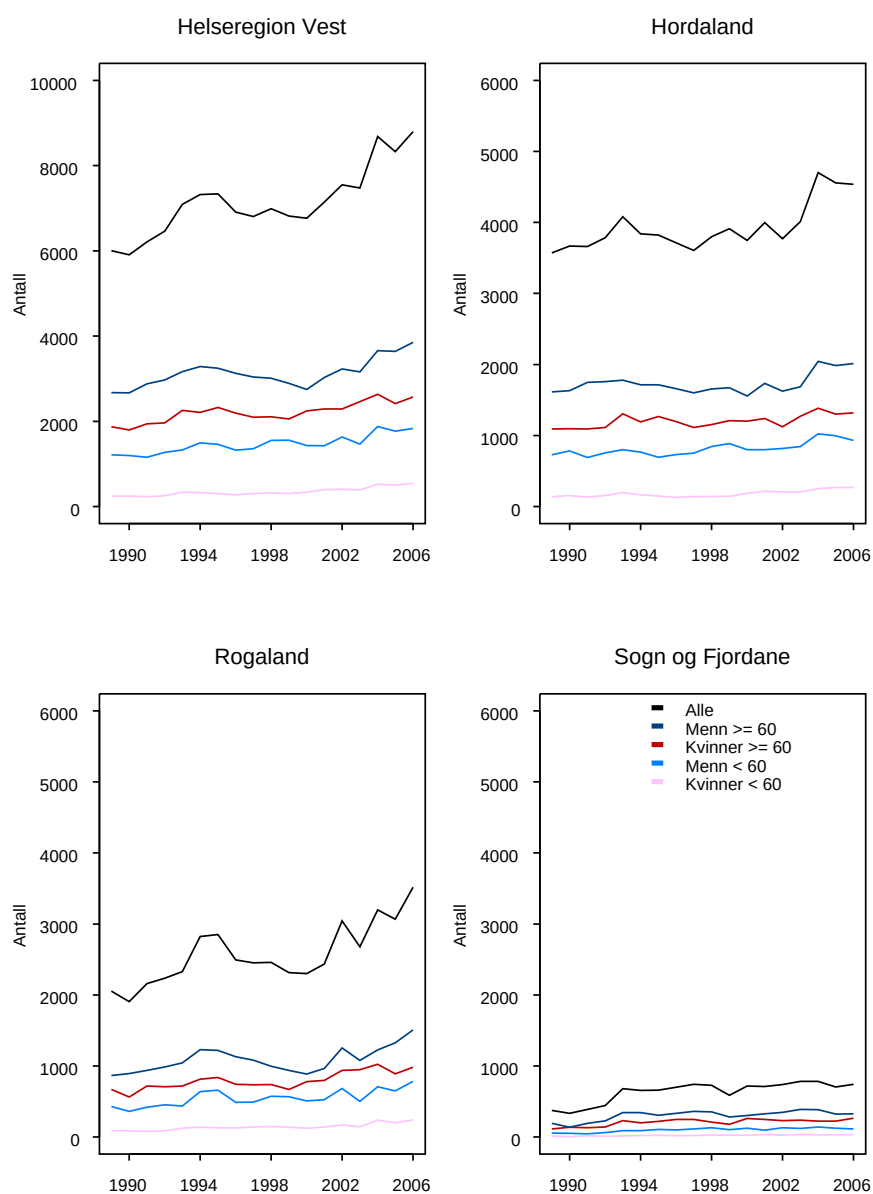
Tabell 2.10: Innleggelser med hoveddiagnose *iskemisk hjertesykdom* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	901	.	.	.	.	901
1973	.	.	.	1033	.	.	.	.	1033
1974	.	.	.	1052	.	.	.	.	1052
1975	.	.	.	1109	.	.	.	.	1109
1976	.	.	.	1199	.	.	.	.	1199
1977	.	.	.	1280	.	.	.	.	1280
1978	.	.	.	1207	.	.	.	.	1207
1979	.	.	.	1250	.	.	.	.	1250
1980	.	.	.	1237	.	.	1092	.	2329
1981	.	.	.	1193	.	.	1215	.	2408
1982	.	.	.	1351	.	.	1111	.	2462
1983	.	.	.	1385	.	.	1087	.	2472
1984	.	.	.	1724	.	.	1258	.	2982
1985	.	.	.	1994	.	.	1308	.	3302
1986	227	.	519	2011	.	.	1350	.	4107
1987	143	.	592	1937	.	.	1292	.	3964
1988	400	872	579	2046	.	.	1199	.	5096
1989	375	797	620	2086	118	377	1434	194	6001
1990	334	763	614	2159	137	425	1293	184	5909
1991	389	728	685	2211	143	375	1474	205	6210
1992	444	764	678	2291	126	382	1557	221	6463
1993	680	842	747	2531	125	358	1582	225	7090
1994	657	728	782	2368	126	393	2040	223	7317
1995	661	677	803	2471	113	334	2048	228	7335
1996	703	665	782	2348	140	374	1712	184	6908
1997	744	681	710	2306	135	295	1743	189	6803
1998	728	682	782	2453	155	330	1677	172	6979
1999	589	662	684	2515	126	354	1631	251	6812
2000	718	582	673	2443	137	326	1627	253	6759
2001	711	691	753	2681	118	298	1681	204	7137
2002	738	595	821	2457	114	385	2221	217	7548
2003	785	657	801	2614	112	418	1877	208	7472
2004	785	695	812	3296	92	400	2385	217	8682
2005	706	670	817	3210	101	387	2250	187	8328
2006	743	626	946	3150	90	425	2569	243	8792
Totalt	12260	13377	15200	69499	2208	6636	43713	3805	166698

Figur 2.17: Innleggelser med hoveddiagnose *iskemisk hjertesykdom* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

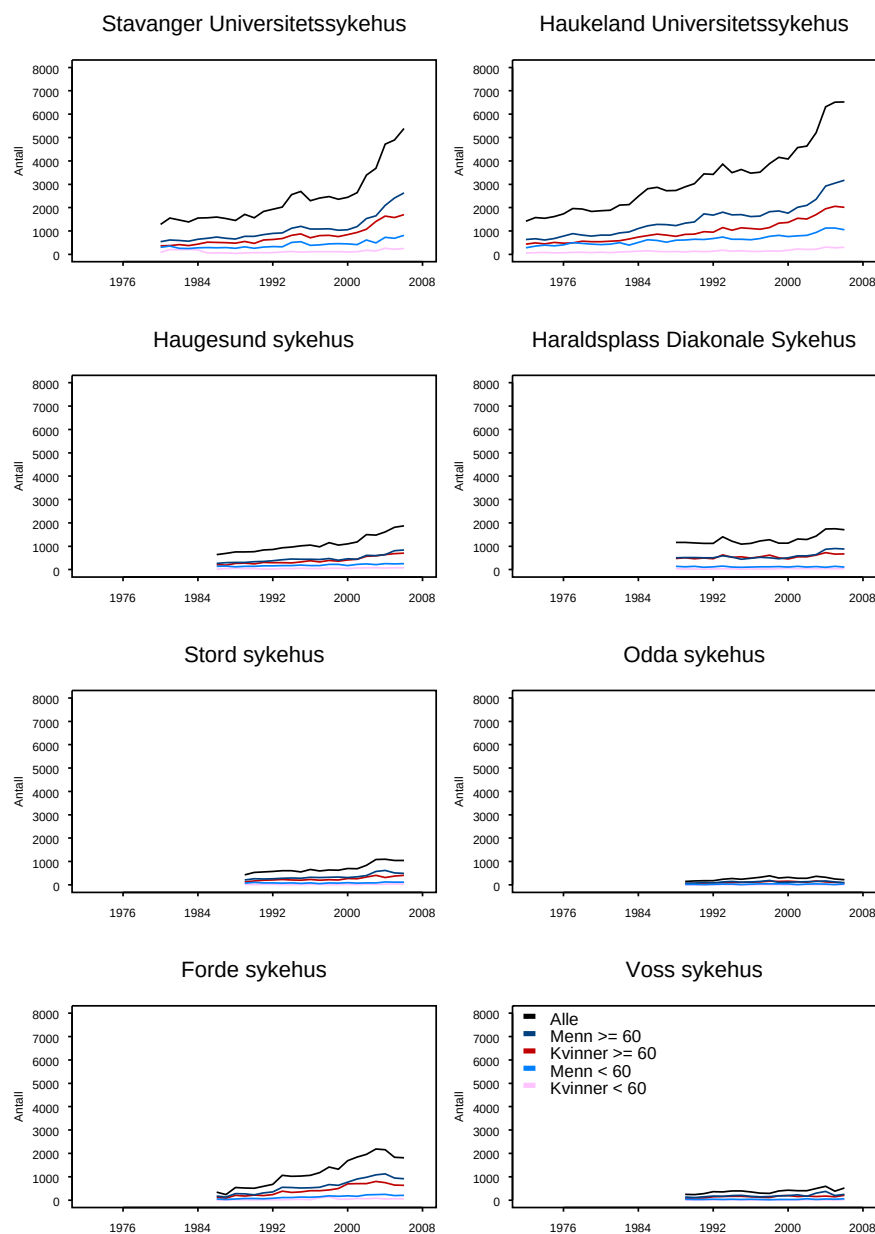
Figur 2.18: Innleggelser med hoveddiagnose *iskemisk hjertesykdom* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

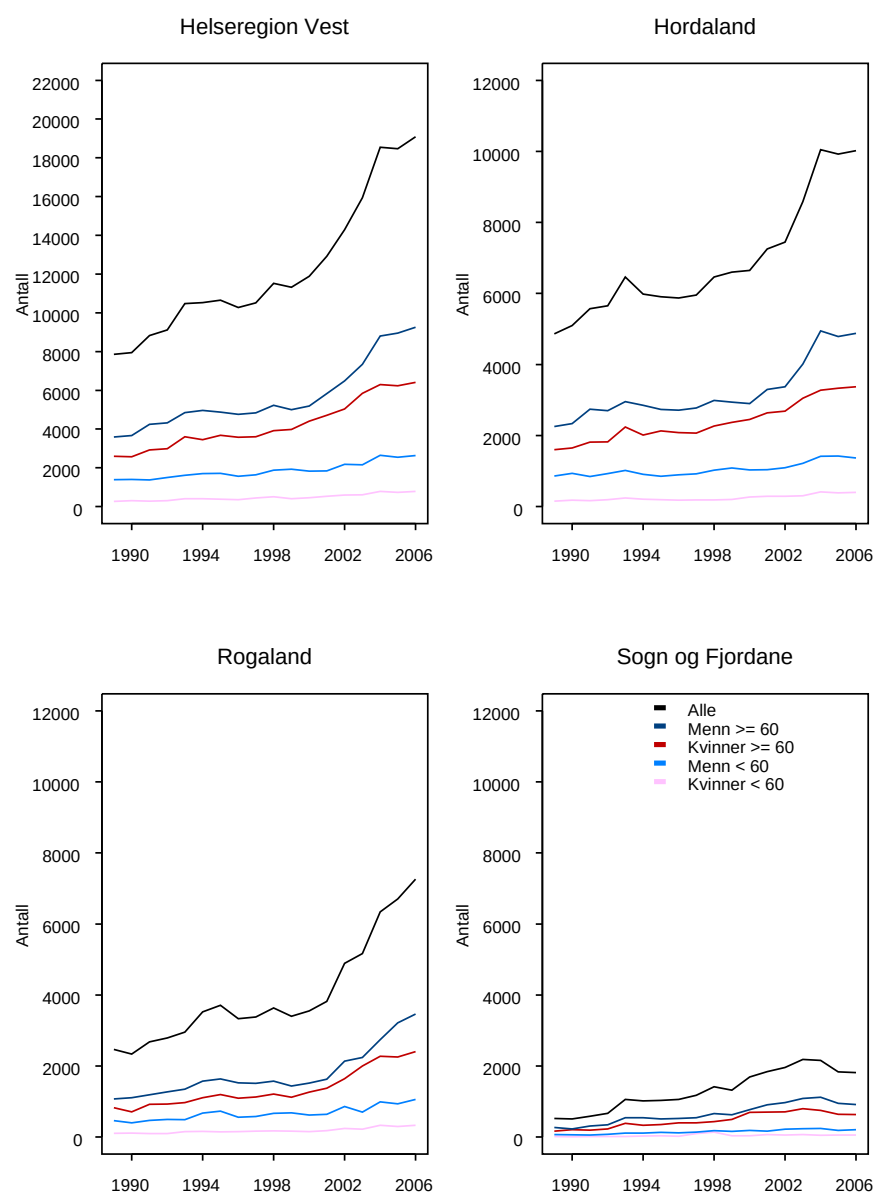
Tabell 2.11: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *iskemisk hjertesykdom* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	1416	.	.	.	.	1416
1973	.	.	.	1573	.	.	.	.	1573
1974	.	.	.	1539	.	.	.	.	1539
1975	.	.	.	1612	.	.	.	.	1612
1976	.	.	.	1733	.	.	.	.	1733
1977	.	.	.	1956	.	.	.	.	1956
1978	.	.	.	1944	.	.	.	.	1944
1979	.	.	.	1838	.	.	.	.	1838
1980	.	.	.	1867	.	.	1284	.	3151
1981	.	.	.	1891	.	.	1550	.	3441
1982	.	.	.	2097	.	.	1473	.	3570
1983	.	.	.	2121	.	.	1388	.	3509
1984	.	.	.	2480	.	.	1553	.	4033
1985	.	.	.	2807	.	.	1560	.	4367
1986	339	.	639	2863	.	.	1597	.	5438
1987	236	.	691	2715	.	.	1535	.	5177
1988	534	1162	752	2730	.	.	1445	.	6623
1989	520	1158	759	2893	142	423	1706	249	7850
1990	510	1142	768	3022	168	536	1568	231	7945
1991	584	1117	841	3447	182	551	1837	273	8832
1992	671	1118	860	3425	179	569	1933	358	9113
1993	1059	1408	933	3864	238	601	2023	350	10476
1994	1018	1211	960	3498	272	602	2561	397	10519
1995	1033	1092	1013	3633	238	547	2697	397	10650
1996	1063	1118	1043	3470	279	653	2292	351	10269
1997	1179	1223	976	3514	324	592	2407	297	10512
1998	1417	1277	1156	3884	384	628	2477	284	11507
1999	1319	1136	1049	4148	295	618	2354	393	11312
2000	1691	1129	1104	4078	322	691	2446	418	11879
2001	1845	1308	1179	4570	279	683	2643	404	12911
2002	1957	1289	1497	4633	280	834	3394	403	14287
2003	2189	1429	1481	5210	366	1075	3686	495	15931
2004	2159	1733	1616	6311	319	1085	4719	590	18532
2005	1835	1747	1808	6509	249	1039	4896	380	18463
2006	1811	1707	1872	6528	222	1042	5384	516	19082
Totalt	24969	24504	22997	111819	4738	12769	64408	6786	272990

Figur 2.19: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *iskemisk hjertesykdom* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Figur 2.20: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *iskemisk hjertesykdom* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

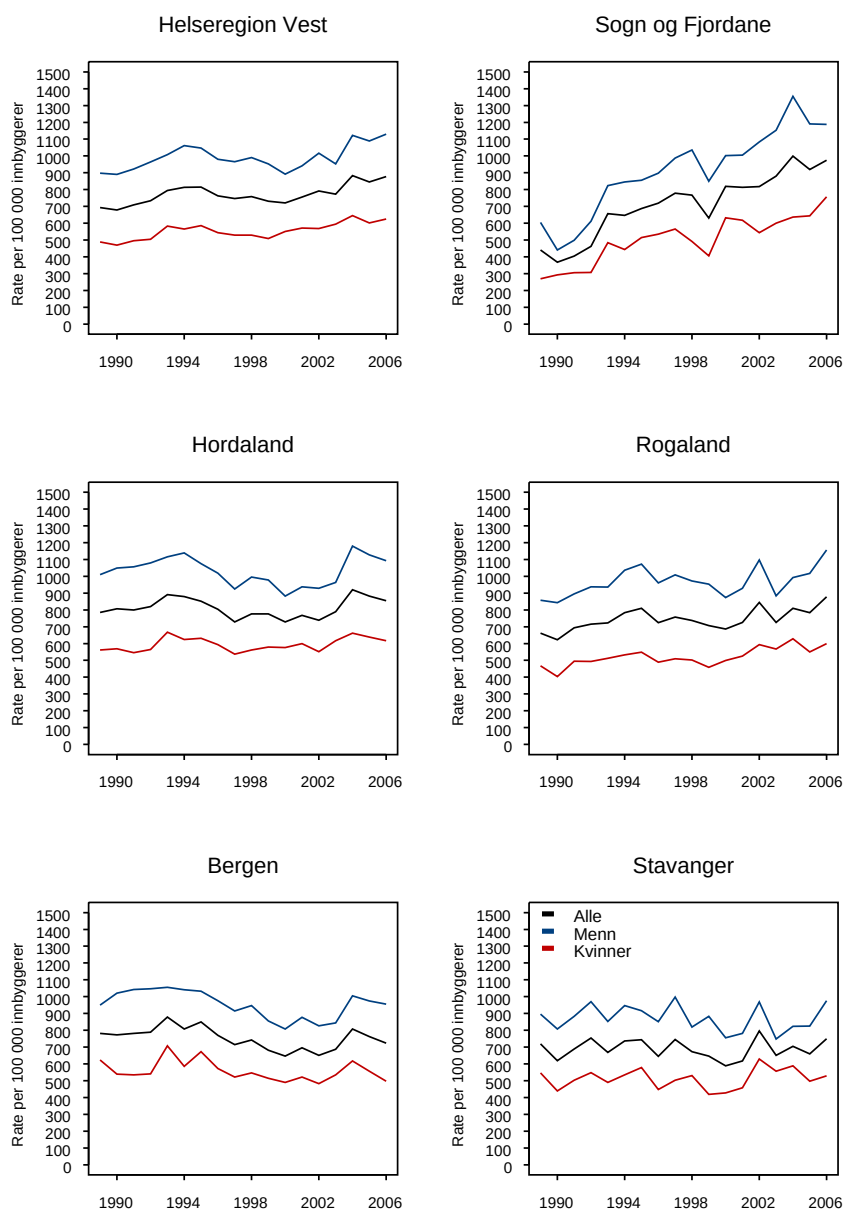
Tabell 2.12: Aldersstandardiserte innleggelsesrater for *iskemisk hjertesykdom* som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	745	414	820	773	791	787
1990	730	346	842	729	779	680
1991	758	374	825	813	780	765
1992	788	441	850	837	792	850
1993	859	616	933	846	897	754
1994	879	608	917	923	827	839
1995	878	658	885	949	866	853
1996	819	682	834	848	785	743
1997	804	739	757	886	732	859
1998	815	728	803	859	759	773
1999	783	598	801	821	699	739
2000	770	774	748	795	662	671
2001	803	765	786	835	711	698
2002	834	760	754	964	666	892
2003	815	816	805	829	708	738
2004	923	923	931	915	823	794
2005	880	835	889	884	781	744
2006	909	871	862	980	745	852

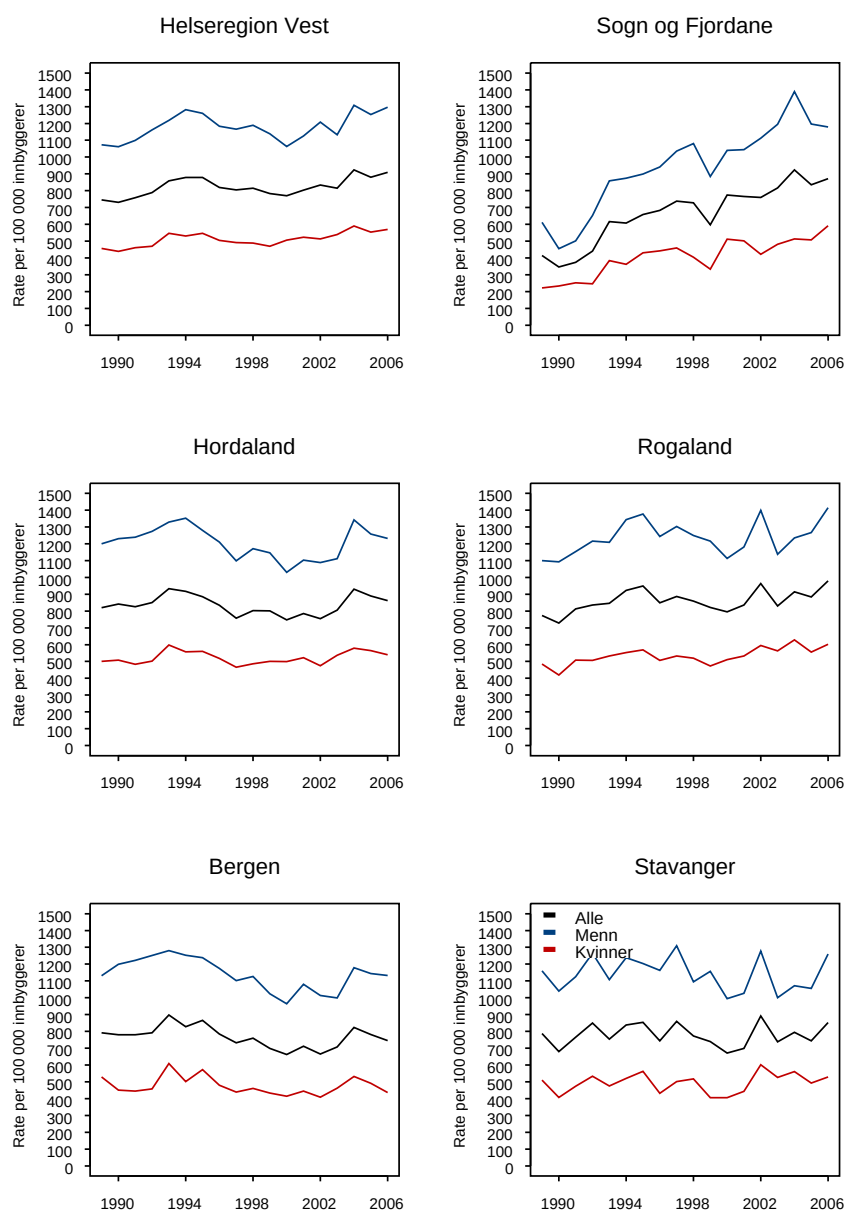
Tabell 2.13: Aldersstandardiserte innleggelsesrater for *iskemisk hjertesykdom* som hoved- eller bidiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	974	553	1133	924	1146	960
1990	981	504	1189	884	1172	841
1991	1079	556	1279	1007	1267	987
1992	1108	658	1288	1035	1214	1060
1993	1267	951	1494	1073	1479	1004
1994	1261	939	1424	1158	1301	1102
1995	1273	1006	1370	1242	1339	1187
1996	1216	1006	1339	1125	1265	1043
1997	1240	1142	1300	1194	1243	1200
1998	1341	1349	1414	1241	1353	1176
1999	1304	1244	1415	1168	1299	1071
2000	1358	1634	1408	1185	1289	1053
2001	1460	1772	1521	1260	1427	1107
2002	1595	1853	1582	1518	1463	1407
2003	1770	2062	1840	1578	1655	1535
2004	2029	2180	2123	1855	1952	1744
2005	1992	1879	2069	1935	1976	1774
2006	2034	1911	2045	2062	1967	1952

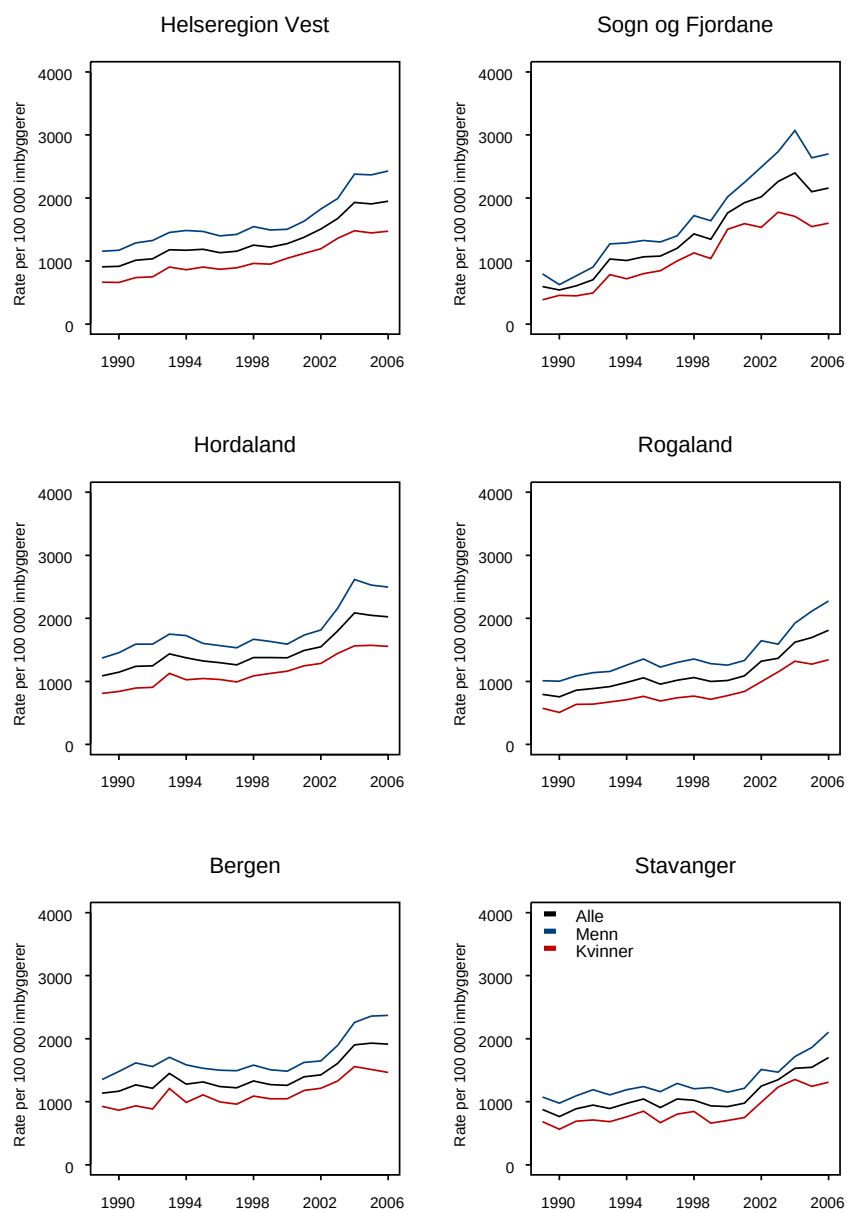
Figur 2.21: *Iskemisk hjertesykdom* som hoveddiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

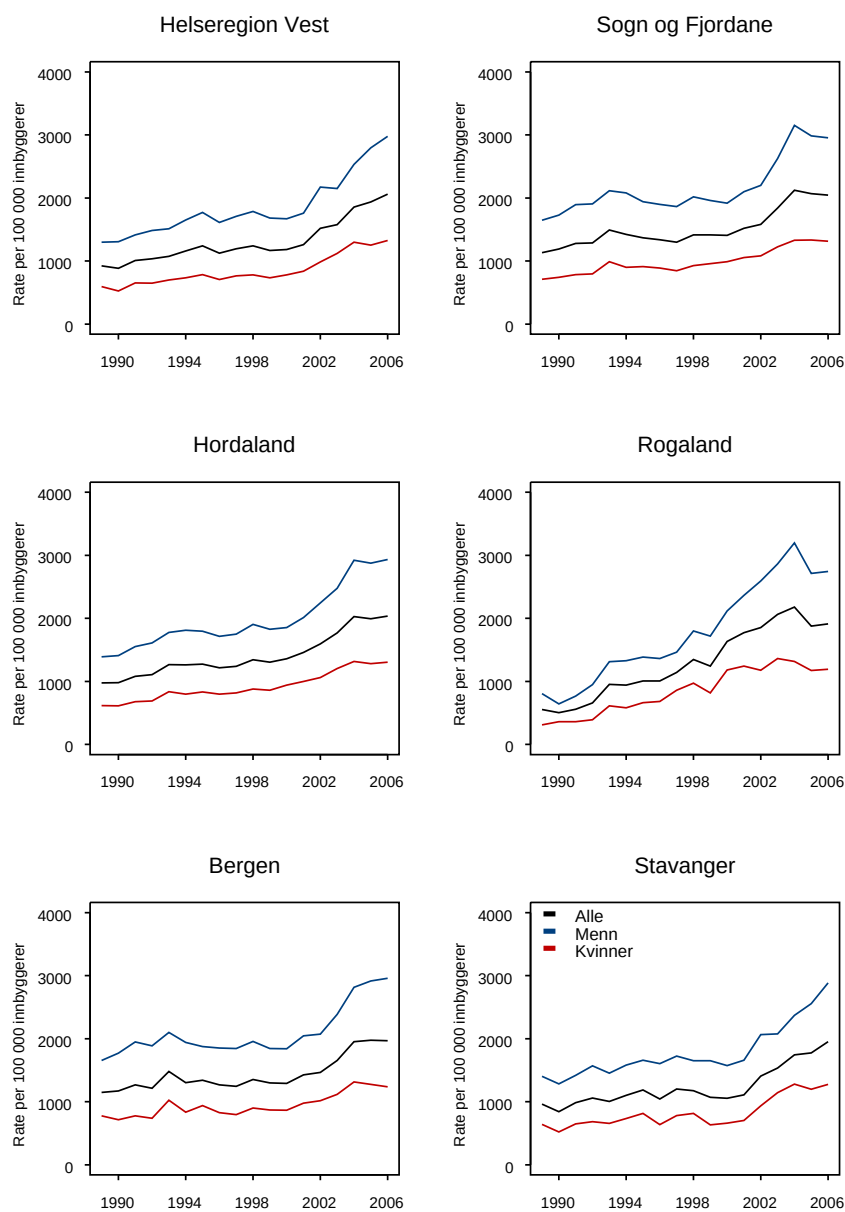
Figur 2.22: *Iskemisk hjertesykdom* som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggelsesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

Figur 2.23: *Iskemisk hjertesykdom* som hoved- eller bidiagnose — innleggelses-rater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

Figur 2.24: *Iskemisk hjertesykdom* som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

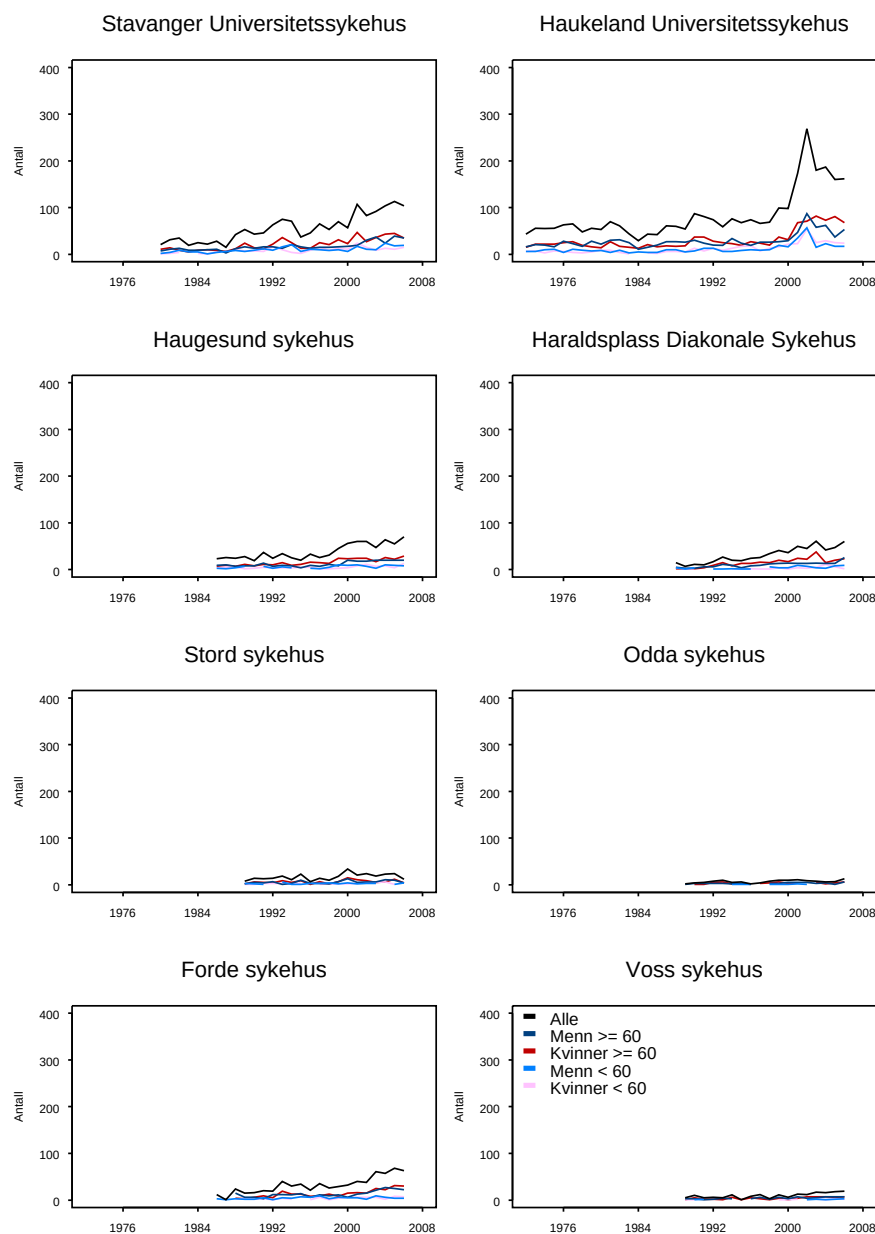

2.1.5 Sykdommer i lungekretsløpet

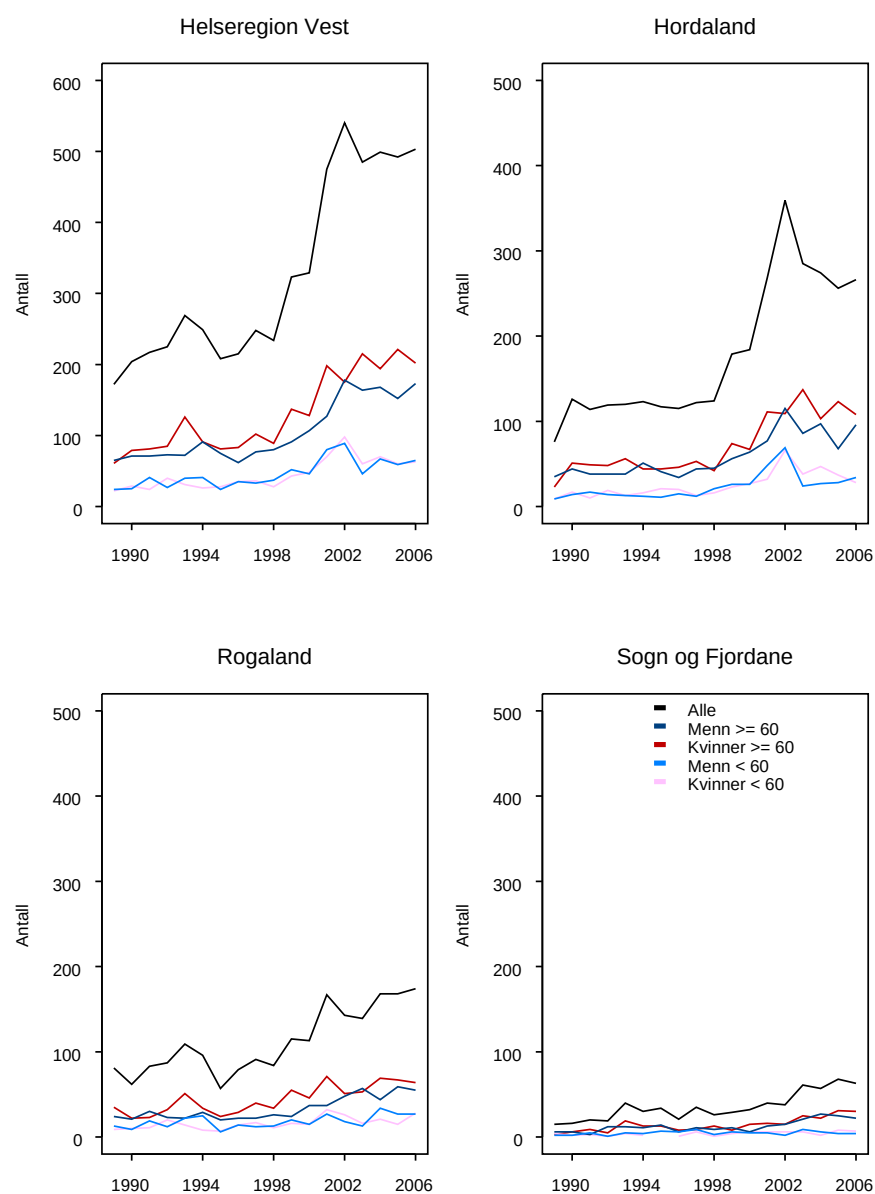
Tabell 2.14: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i lungekretsløpet* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	43	.	.	.	.	43
1973	.	.	.	56	.	.	.	.	56
1974	.	.	.	55	.	.	.	.	55
1975	.	.	.	56	.	.	.	.	56
1976	.	.	.	63	.	.	.	.	63
1977	.	.	.	65	.	.	.	.	65
1978	.	.	.	48	.	.	.	.	48
1979	.	.	.	56	.	.	.	.	56
1980	.	.	.	53	.	.	21	.	74
1981	.	.	.	70	.	.	31	.	101
1982	.	.	.	61	.	.	35	.	96
1983	.	.	.	44	.	.	19	.	63
1984	.	.	.	29	.	.	25	.	54
1985	.	.	.	43	.	.	22	.	65
1986	12	.	23	42	.	.	28	.	105
1987	1	.	26	61	.	.	15	.	103
1988	24	15	24	60	.	.	42	.	165
1989	15	7	28	54	2	8	53	5	172
1990	16	11	19	87	4	14	43	10	204
1991	20	10	37	81	5	13	46	5	217
1992	19	17	24	74	8	14	63	6	225
1993	40	27	34	59	10	19	75	5	269
1994	30	20	25	76	5	11	71	11	249
1995	34	19	20	68	6	23	37	1	208
1996	21	24	33	74	2	7	46	8	215
1997	35	26	26	66	4	14	65	12	248
1998	26	34	31	69	8	10	53	3	234
1999	29	41	45	99	10	18	70	11	323
2000	32	36	56	98	10	34	57	6	329
2001	40	50	60	173	11	21	107	13	475
2002	38	45	60	268	9	24	83	12	539
2003	61	61	47	180	8	19	92	17	485
2004	57	42	64	187	6	23	104	16	499
2005	68	47	55	160	7	24	113	18	492
2006	63	60	70	162	13	12	104	19	503
Totalt	681	592	807	2940	128	308	1520	178	7154

Figur 2.25: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i lungekretsløpet* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

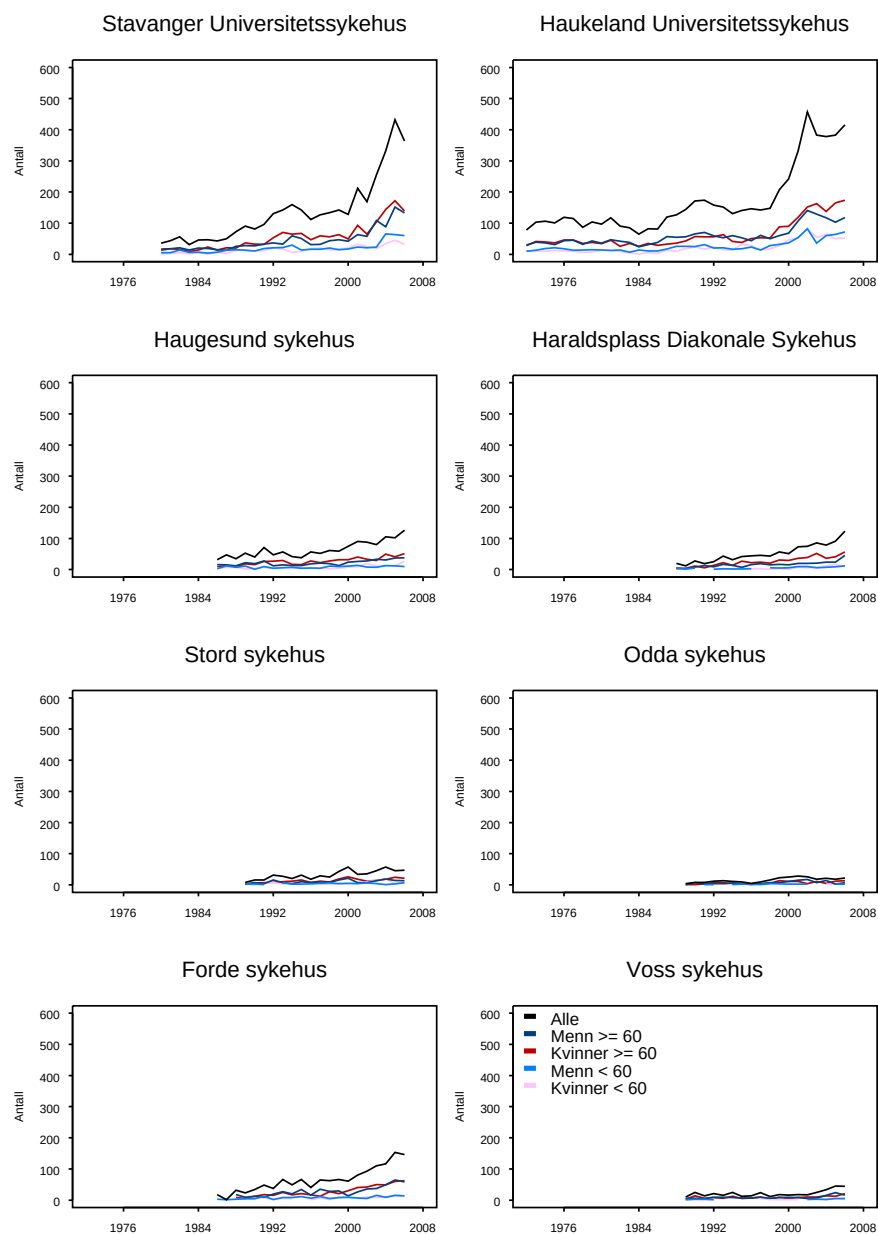
Figur 2.26: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i lungekretsløpet* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

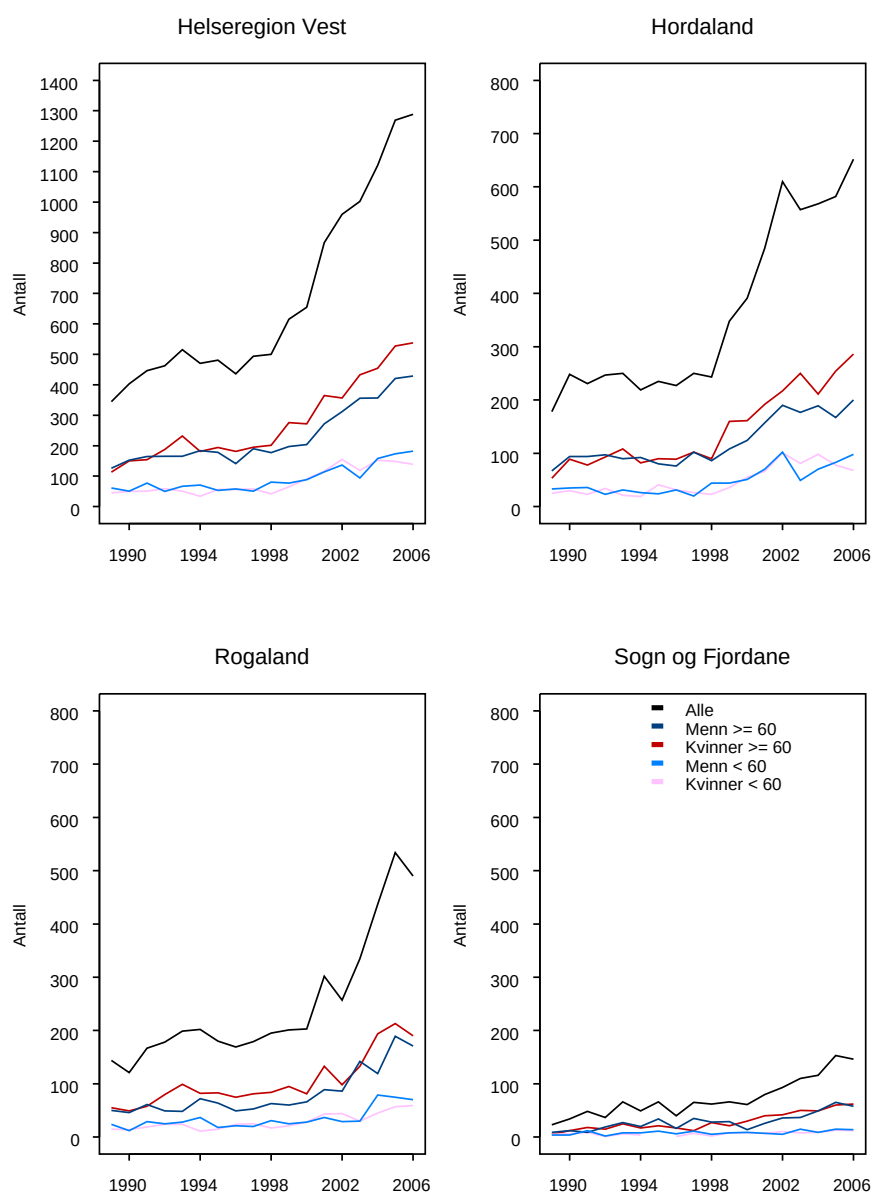
Tabell 2.15: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i lunge-kretsløpet* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	78	.	.	.	.	78
1973	.	.	.	103	.	.	.	.	103
1974	.	.	.	105	.	.	.	.	105
1975	.	.	.	101	.	.	.	.	101
1976	.	.	.	119	.	.	.	.	119
1977	.	.	.	115	.	.	.	.	115
1978	.	.	.	87	.	.	.	.	87
1979	.	.	.	104	.	.	.	.	104
1980	.	.	.	97	.	.	36	.	133
1981	.	.	.	117	.	.	44	.	161
1982	.	.	.	91	.	.	56	.	147
1983	.	.	.	85	.	.	31	.	116
1984	.	.	.	65	.	.	46	.	111
1985	.	.	.	82	.	.	47	.	129
1986	18	.	32	81	.	.	43	.	174
1987	1	.	47	119	.	.	50	.	217
1988	32	20	35	127	.	.	73	.	287
1989	23	12	53	144	4	8	91	10	345
1990	34	28	40	171	8	16	81	25	403
1991	48	19	71	174	8	16	96	14	446
1992	37	25	47	158	12	31	131	21	462
1993	66	43	57	152	13	27	142	15	515
1994	49	32	42	131	11	20	160	25	470
1995	66	42	38	141	9	31	142	12	481
1996	40	44	57	146	5	18	112	14	436
1997	65	46	52	142	9	29	127	24	494
1998	62	43	61	148	16	25	134	11	500
1999	66	57	59	207	23	43	142	18	615
2000	61	51	75	242	25	57	128	16	655
2001	80	73	90	332	27	34	212	18	866
2002	93	75	88	456	26	35	169	17	959
2003	110	86	80	383	17	45	255	25	1001
2004	116	79	105	378	21	57	331	33	1120
2005	153	91	102	383	18	45	432	45	1269
2006	146	123	126	416	22	47	364	44	1288
Totalt	1366	989	1357	5980	274	584	3675	387	14612

Figur 2.27: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i lungekretsløpet* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Figur 2.28: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i lungekretsløpet* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

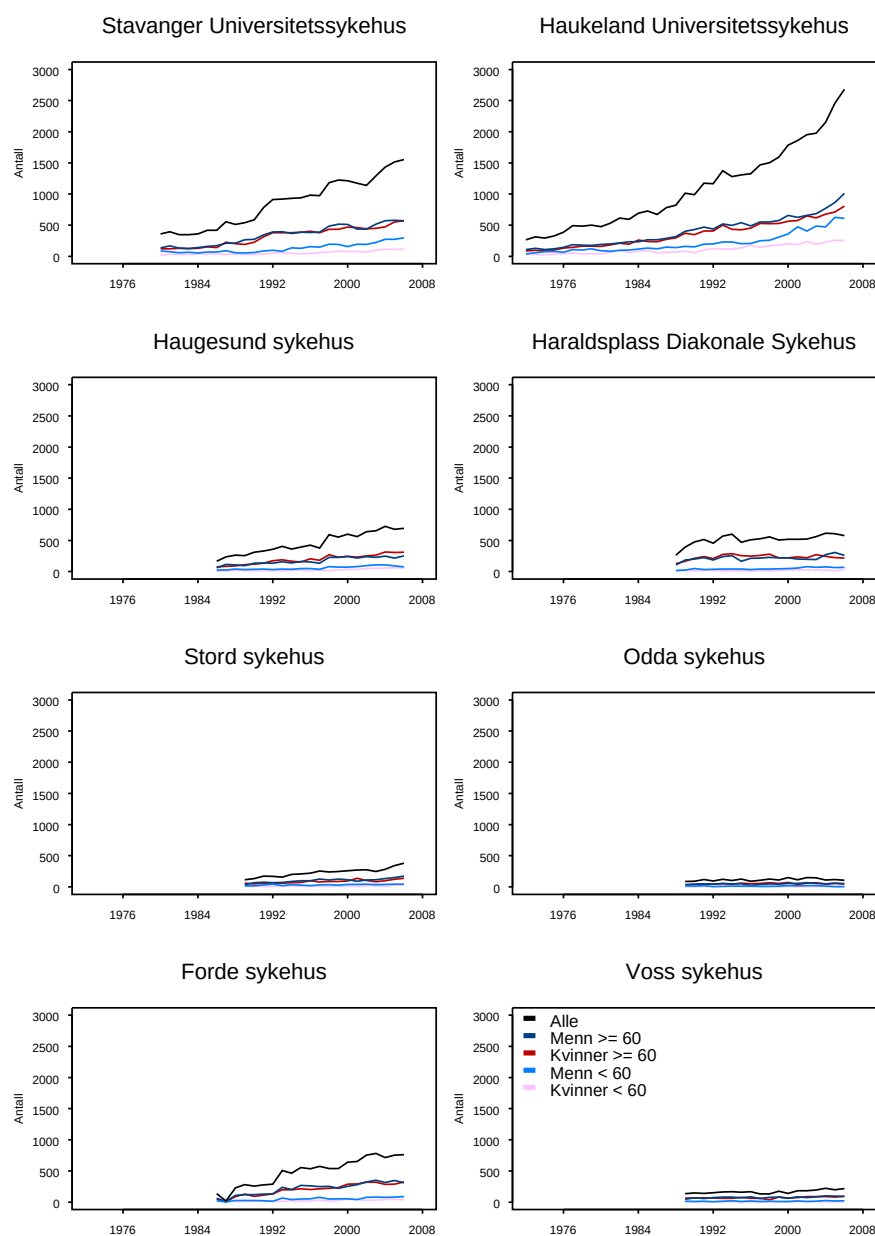

2.1.6 Andre typer hjertesykdom

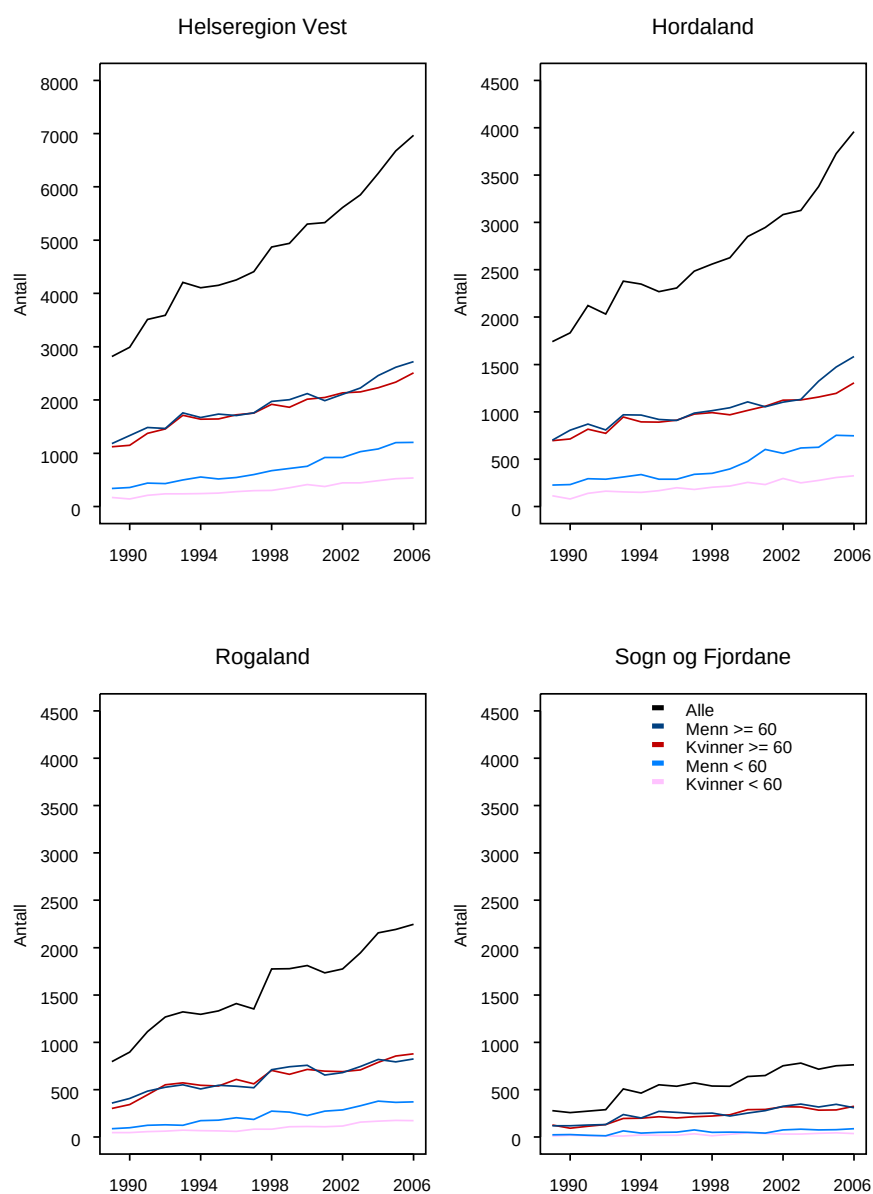
Tabell 2.16: Innleggelser med hoveddiagnose *andre typer hjertesykdom* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	264	.	.	.	.	264
1973	.	.	.	314	.	.	.	.	314
1974	.	.	.	294	.	.	.	.	294
1975	.	.	.	327	.	.	.	.	327
1976	.	.	.	384	.	.	.	.	384
1977	.	.	.	494	.	.	.	.	494
1978	.	.	.	485	.	.	.	.	485
1979	.	.	.	500	.	.	.	.	500
1980	.	.	.	477	.	.	361	.	838
1981	.	.	.	530	.	.	394	.	924
1982	.	.	.	613	.	.	348	.	961
1983	.	.	.	592	.	.	346	.	938
1984	.	.	.	692	.	.	361	.	1053
1985	.	.	.	725	.	.	420	.	1145
1986	135	.	166	672	.	.	418	.	1391
1987	17	.	236	778	.	.	556	.	1587
1988	230	263	263	823	.	.	514	.	2093
1989	280	394	255	1015	84	114	541	134	2817
1990	258	476	310	988	91	133	588	147	2991
1991	275	516	332	1172	119	173	782	141	3510
1992	288	454	357	1167	93	168	912	151	3590
1993	509	569	404	1372	120	155	918	163	4210
1994	465	602	363	1279	100	201	933	166	4109
1995	553	471	392	1308	125	208	939	158	4154
1996	536	510	426	1326	88	218	984	166	4254
1997	573	527	378	1469	102	253	973	130	4405
1998	539	559	592	1504	124	240	1183	132	4873
1999	537	505	555	1591	110	245	1223	173	4939
2000	639	519	600	1785	148	259	1212	139	5301
2001	651	519	561	1861	111	271	1173	182	5329
2002	752	524	639	1954	147	272	1137	183	5608
2003	782	560	655	1978	146	247	1290	195	5853
2004	716	617	726	2151	111	280	1430	220	6251
2005	754	607	680	2459	119	342	1513	198	6672
2006	763	577	694	2681	105	380	1552	216	6968
Totalt	10252	9769	9584	38024	2043	4159	23001	2994	99826

Figur 2.29: Innleggelser med hoveddiagnose *andre typer hjertesykdom* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

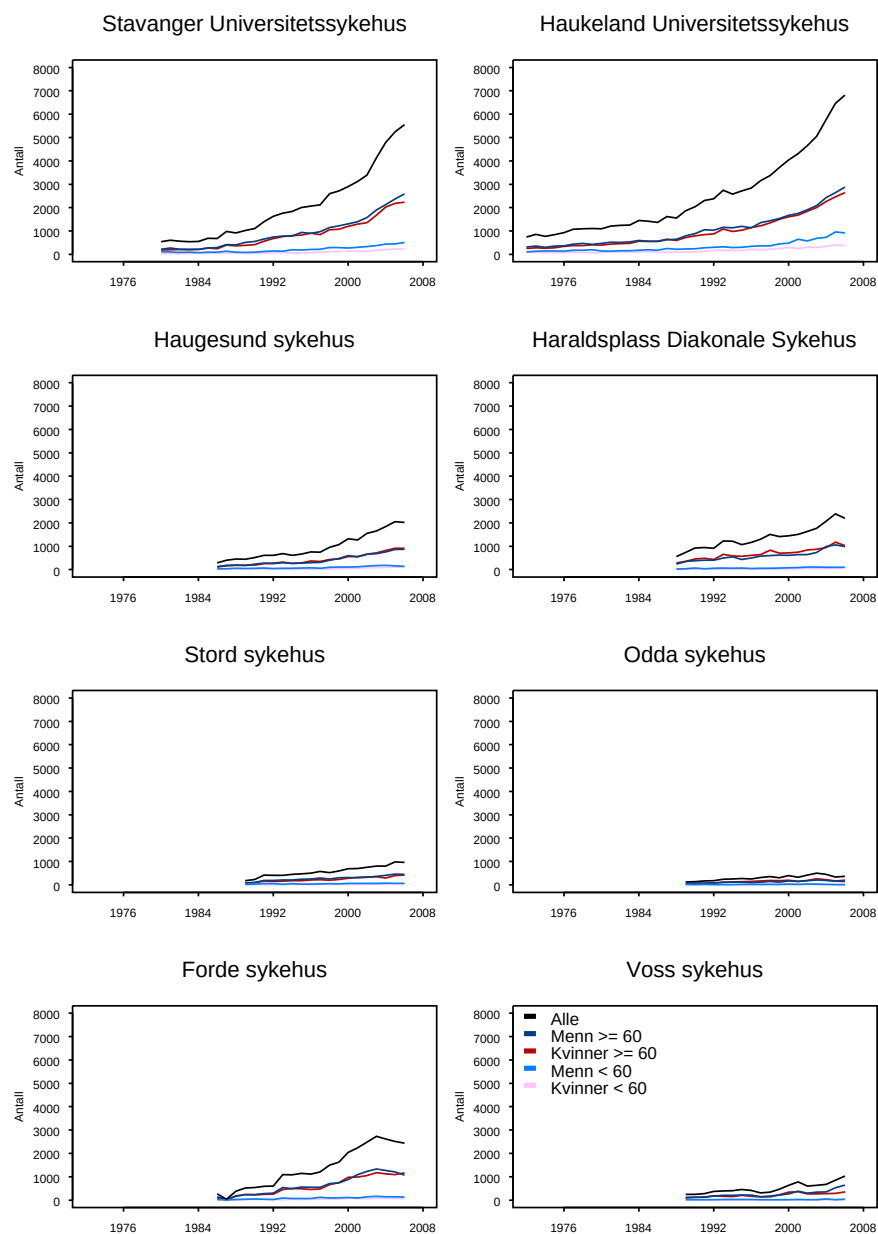
Figur 2.30: Innleggelser med hoveddiagnose *andre typer hjertesykdom* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

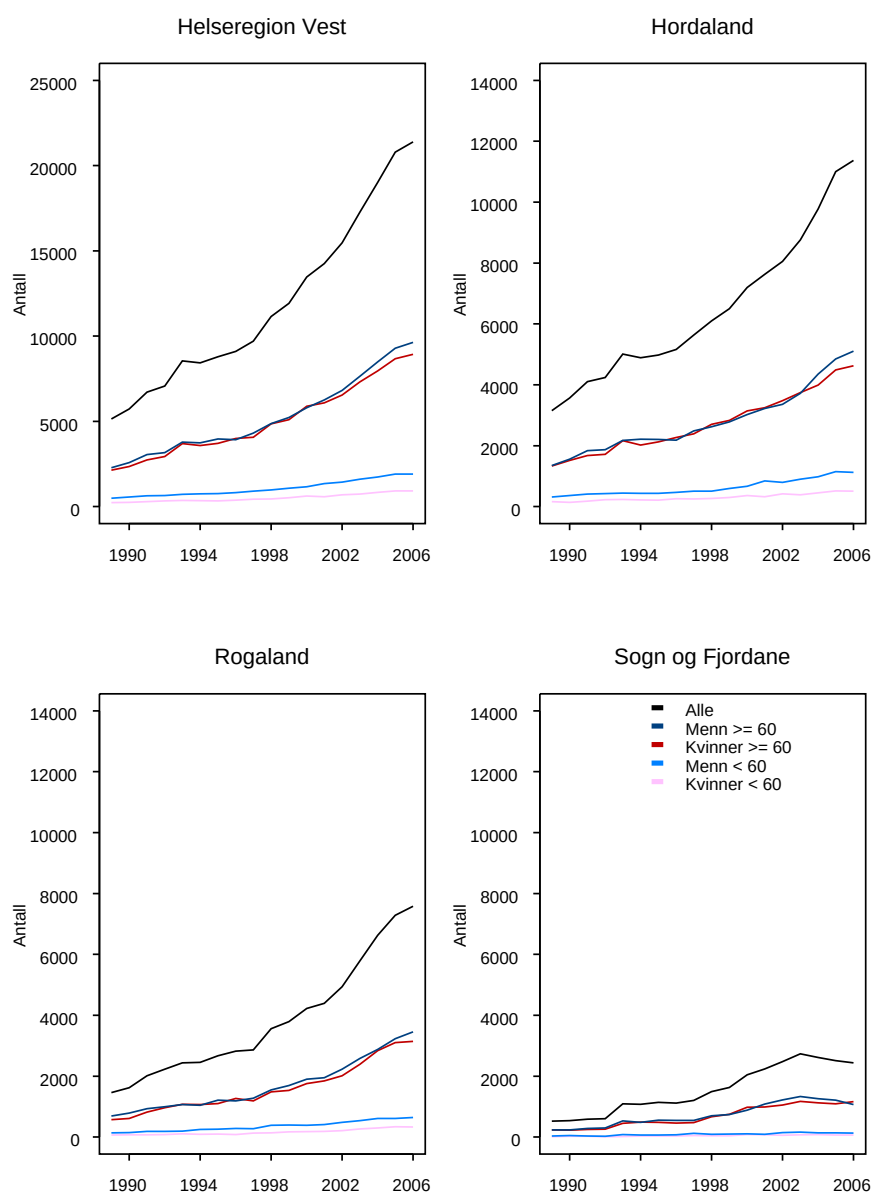
Tabell 2.17: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *andre typer hjertesykdom* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	741	.	.	.	.	741
1973	.	.	.	852	.	.	.	.	852
1974	.	.	.	774	.	.	.	.	774
1975	.	.	.	841	.	.	.	.	841
1976	.	.	.	921	.	.	.	.	921
1977	.	.	.	1071	.	.	.	.	1071
1978	.	.	.	1091	.	.	.	.	1091
1979	.	.	.	1109	.	.	.	.	1109
1980	.	.	.	1094	.	.	540	.	1634
1981	.	.	.	1207	.	.	606	.	1813
1982	.	.	.	1231	.	.	559	.	1790
1983	.	.	.	1241	.	.	541	.	1782
1984	.	.	.	1445	.	.	551	.	1996
1985	.	.	.	1417	.	.	683	.	2100
1986	267	.	284	1365	.	.	679	.	2595
1987	40	.	397	1600	.	.	984	.	3021
1988	386	558	457	1552	.	.	919	.	3872
1989	520	740	442	1863	127	178	1022	244	5136
1990	537	921	513	2029	132	234	1105	250	5721
1991	590	943	614	2305	163	414	1401	277	6707
1992	604	916	605	2380	173	404	1624	366	7072
1993	1093	1227	683	2743	239	411	1759	387	8542
1994	1080	1216	613	2575	254	446	1839	399	8422
1995	1138	1073	660	2710	267	472	2007	450	8777
1996	1117	1166	754	2834	252	504	2068	408	9103
1997	1203	1295	745	3148	306	572	2117	304	9690
1998	1493	1512	958	3368	352	518	2602	341	11144
1999	1628	1412	1072	3719	305	585	2716	469	11906
2000	2044	1440	1319	4042	398	678	2902	632	13455
2001	2238	1511	1272	4313	321	695	3118	780	14248
2002	2476	1632	1548	4652	412	753	3393	596	15462
2003	2731	1764	1653	5055	501	797	4130	632	17263
2004	2613	2076	1840	5772	447	799	4786	675	19008
2005	2509	2380	2047	6459	333	976	5236	848	20788
2006	2439	2198	2024	6812	360	963	5552	1031	21379
Totalt	28746	25980	20500	86331	5342	10399	55439	9089	241826

Figur 2.31: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *andre typer hjertesykdom* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Figur 2.32: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *andre typer hjertesykdom* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

2.1.7 Hjerne­karsykdommer

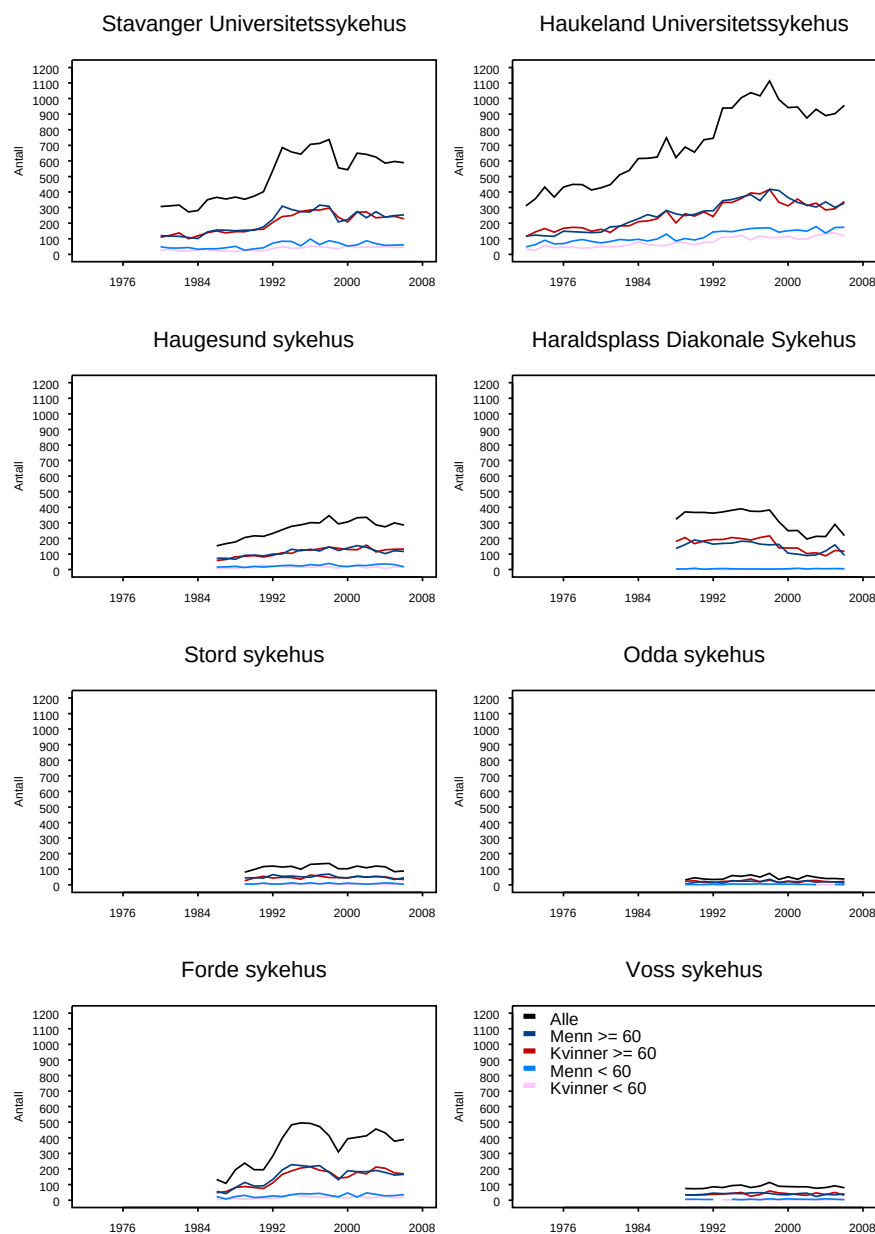
Innleggelser med hoveddiagnose innen hjerne­karsykdommer viser en økning i første del av 1990-årene og nådde en topp i 1998 med 379 innleggelser per 100 000 innbyggere (tabell 2.20). Ratene er redusert etter 1998, og har holdt seg noenlunde stabil frem til 2006 i underkant av 300 per 100 000 innbyggere. Den største økningen i begynnelsen av perioden fant sted i Sogn og Fjordane, der reduksjonen i ratene etter 1998 ikke var så markant som i de to andre fylkene.

Samme tendens sees for hoveddiagnosen hjerneslag (tabell 2.46 og figur 2.76).

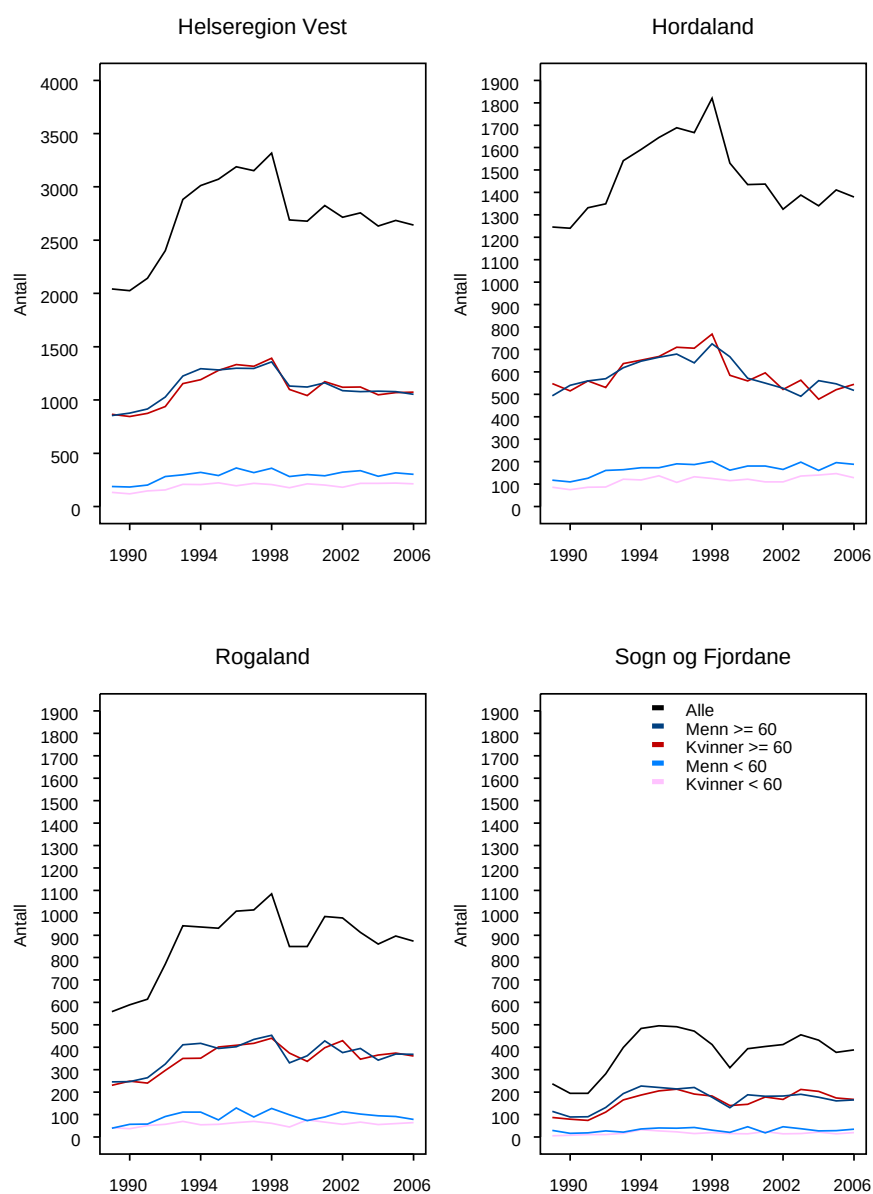
Tabell 2.18: Innleggelser med hoveddiagnose *hjerne­karsykdommer* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	311	.	.	.	.	311
1973	.	.	.	356	.	.	.	.	356
1974	.	.	.	432	.	.	.	.	432
1975	.	.	.	368	.	.	.	.	368
1976	.	.	.	432	.	.	.	.	432
1977	.	.	.	449	.	.	.	.	449
1978	.	.	.	446	.	.	.	.	446
1979	.	.	.	411	.	.	.	.	411
1980	.	.	.	427	.	.	306	.	733
1981	.	.	.	447	.	.	312	.	759
1982	.	.	.	507	.	.	316	.	823
1983	.	.	.	535	.	.	273	.	808
1984	.	.	.	613	.	.	282	.	895
1985	.	.	.	607	.	.	350	.	957
1986	132	.	152	619	.	.	366	.	1269
1987	107	.	167	735	.	.	355	.	1364
1988	195	324	178	622	.	.	367	.	1686
1989	237	370	205	689	31	81	354	75	2042
1990	195	367	216	656	46	99	374	73	2026
1991	195	367	213	736	38	117	402	74	2142
1992	282	363	232	746	35	120	539	85	2402
1993	399	370	256	940	36	115	686	81	2883
1994	484	381	278	940	59	119	658	93	3012
1995	496	390	288	1005	54	100	643	96	3072
1996	492	375	301	1038	64	131	706	81	3188
1997	472	374	300	1018	50	135	712	90	3151
1998	412	382	347	1114	73	137	737	114	3316
1999	309	308	294	995	34	104	555	89	2688
2000	394	250	306	942	52	104	543	87	2678
2001	404	251	333	945	36	120	650	85	2824
2002	411	196	335	876	59	109	642	85	2713
2003	456	214	288	931	48	119	624	76	2756
2004	432	212	274	891	41	116	586	81	2633
2005	378	290	299	904	41	85	597	91	2685
2006	389	218	285	956	38	89	588	79	2642
Totalt	7271	6002	5547	24639	835	2000	13523	1535	61352

Figur 2.33: Innleggelser med hoveddiagnose *hjernekar sykdommer* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

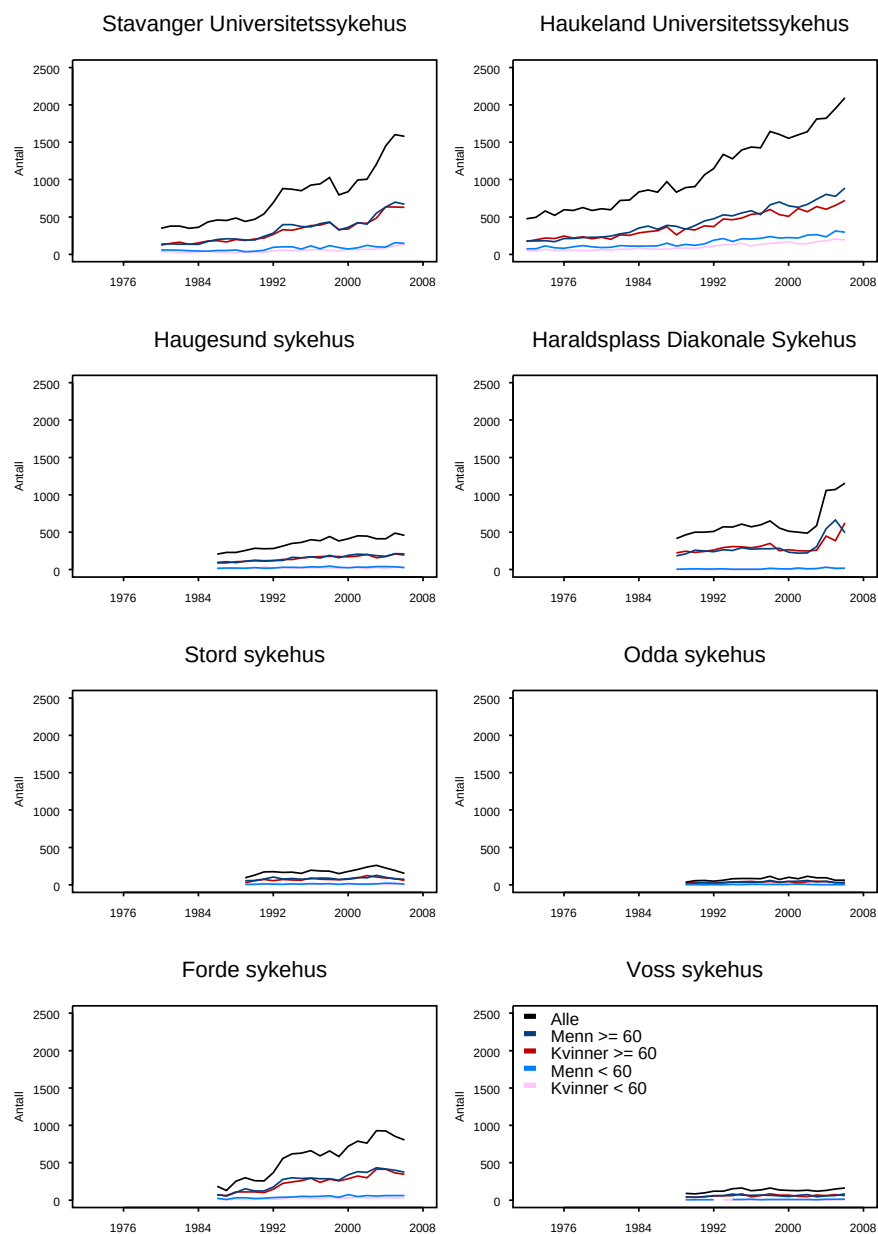
Figur 2.34: Innleggelser med hoveddiagnose *hjernekar sykdommer* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

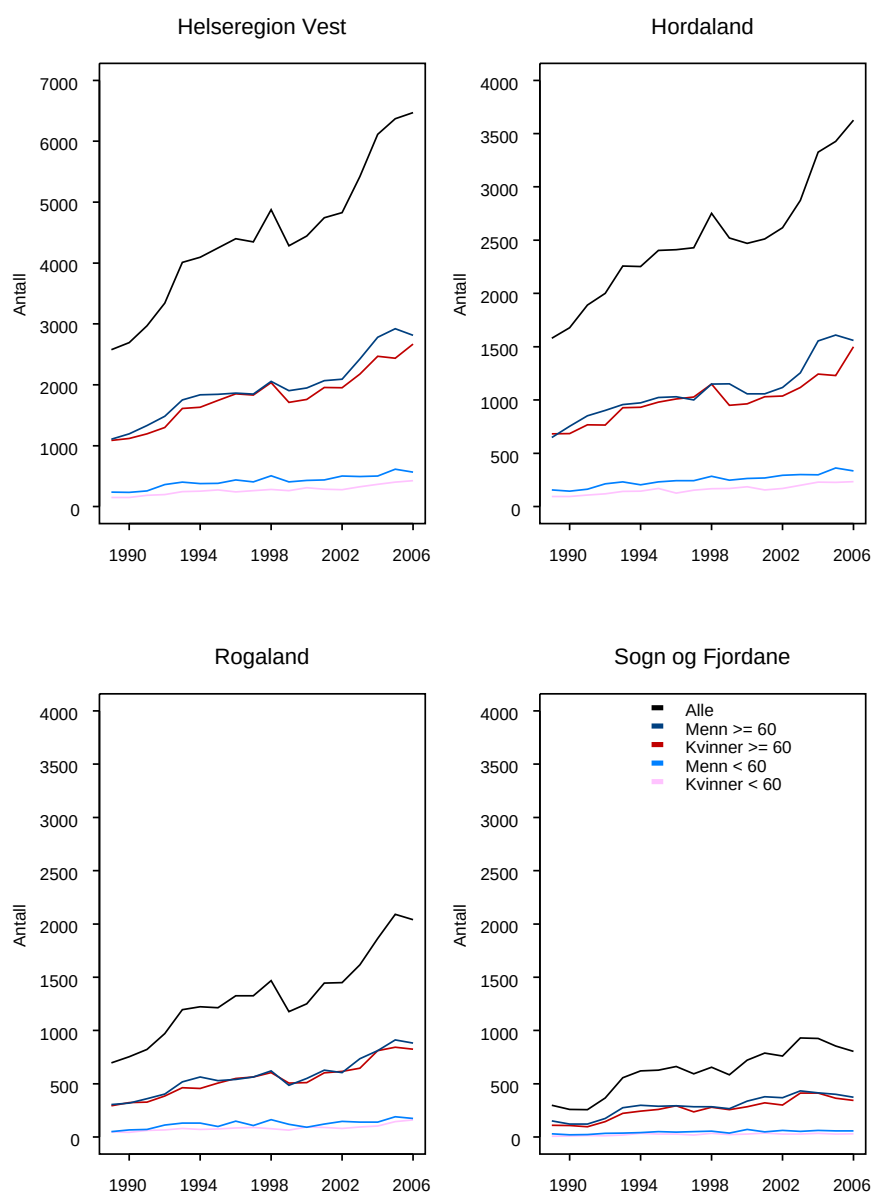
Tabell 2.19: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *hjernekar sykdommer* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	477	.	.	.	.	477
1973	.	.	.	495	.	.	.	.	495
1974	.	.	.	580	.	.	.	.	580
1975	.	.	.	522	.	.	.	.	522
1976	.	.	.	595	.	.	.	.	595
1977	.	.	.	585	.	.	.	.	585
1978	.	.	.	624	.	.	.	.	624
1979	.	.	.	586	.	.	.	.	586
1980	.	.	.	610	.	.	350	.	960
1981	.	.	.	597	.	.	379	.	976
1982	.	.	.	718	.	.	377	.	1095
1983	.	.	.	723	.	.	348	.	1071
1984	.	.	.	830	.	.	361	.	1191
1985	.	.	.	849	.	.	435	.	1284
1986	183	.	208	827	.	.	459	.	1677
1987	130	.	230	954	.	.	454	.	1768
1988	252	417	231	832	.	.	485	.	2217
1989	299	466	256	894	37	94	441	89	2576
1990	260	502	285	907	56	130	469	84	2693
1991	256	500	280	1063	59	174	542	95	2969
1992	367	510	281	1148	48	176	690	120	3340
1993	555	573	314	1338	62	166	881	119	4008
1994	620	570	351	1279	83	170	872	151	4096
1995	629	608	363	1396	84	152	850	162	4244
1996	662	573	400	1435	84	194	925	125	4398
1997	593	598	385	1426	80	187	941	137	4347
1998	656	649	441	1643	115	184	1028	160	4876
1999	584	556	382	1605	72	151	795	135	4280
2000	721	512	412	1551	100	175	838	130	4439
2001	787	499	451	1599	82	206	993	125	4742
2002	760	488	447	1638	115	239	1003	133	4823
2003	929	589	411	1809	94	261	1206	119	5418
2004	925	1058	414	1819	93	223	1450	130	6112
2005	854	1073	489	1952	63	192	1601	147	6371
2006	805	1157	459	2095	62	152	1580	161	6471
Totalt	11827	11898	7490	38001	1389	3226	20753	2322	96906

Figur 2.35: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *hjerne*karsykdommer etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Figur 2.36: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *hjernekar sykdommer* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

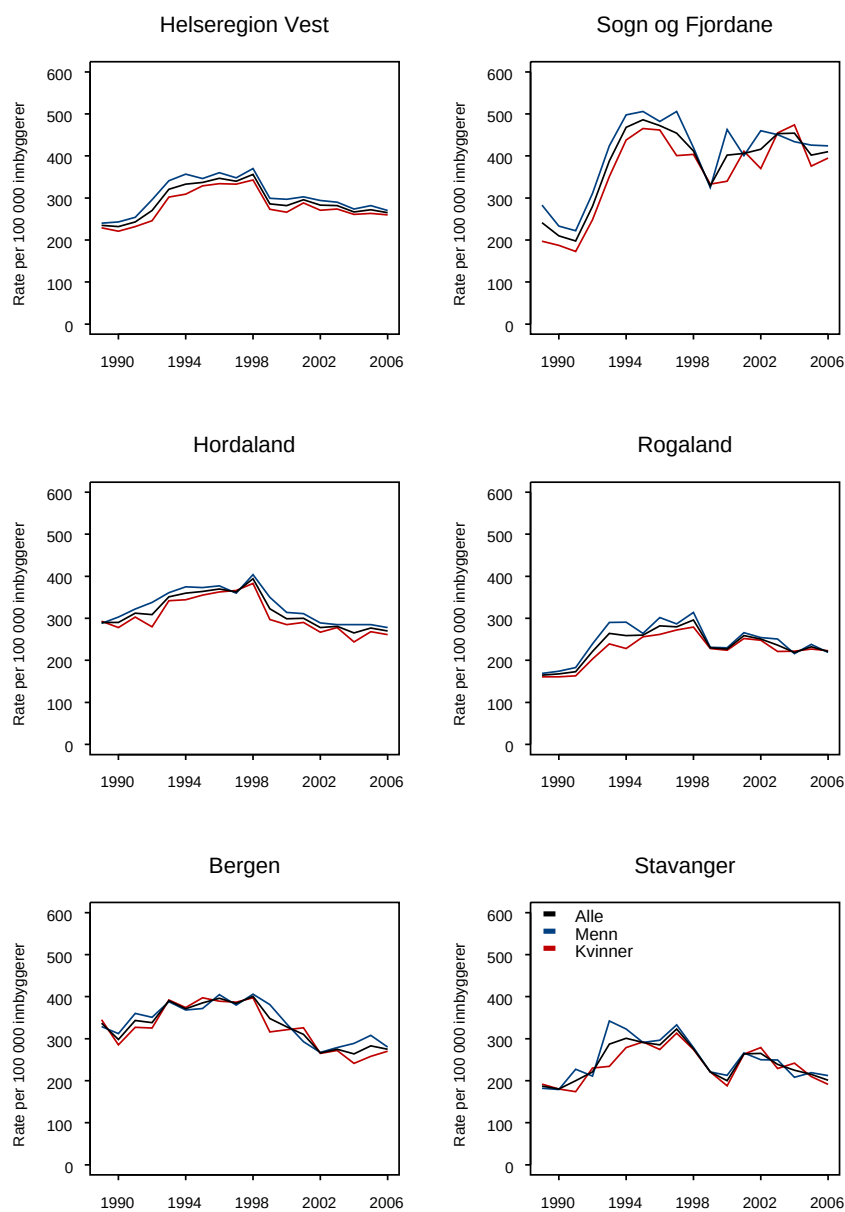
Tabell 2.20: Aldersstandardiserte innleggelsesrater for *hjernekar sykdommer* som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	256	224	309	197	350	210
1990	249	196	301	201	300	203
1991	262	183	326	208	351	228
1992	291	257	323	261	347	249
1993	346	353	367	317	400	326
1994	358	435	375	309	381	340
1995	360	448	376	308	392	332
1996	372	430	382	333	404	331
1997	362	417	373	328	391	367
1998	379	378	402	348	407	316
1999	303	300	329	269	353	253
2000	298	367	305	265	335	225
2001	312	371	305	301	315	297
2002	297	378	283	289	273	296
2003	296	408	285	271	281	270
2004	280	404	269	251	272	252
2005	282	359	277	264	288	244
2006	273	358	269	251	280	229

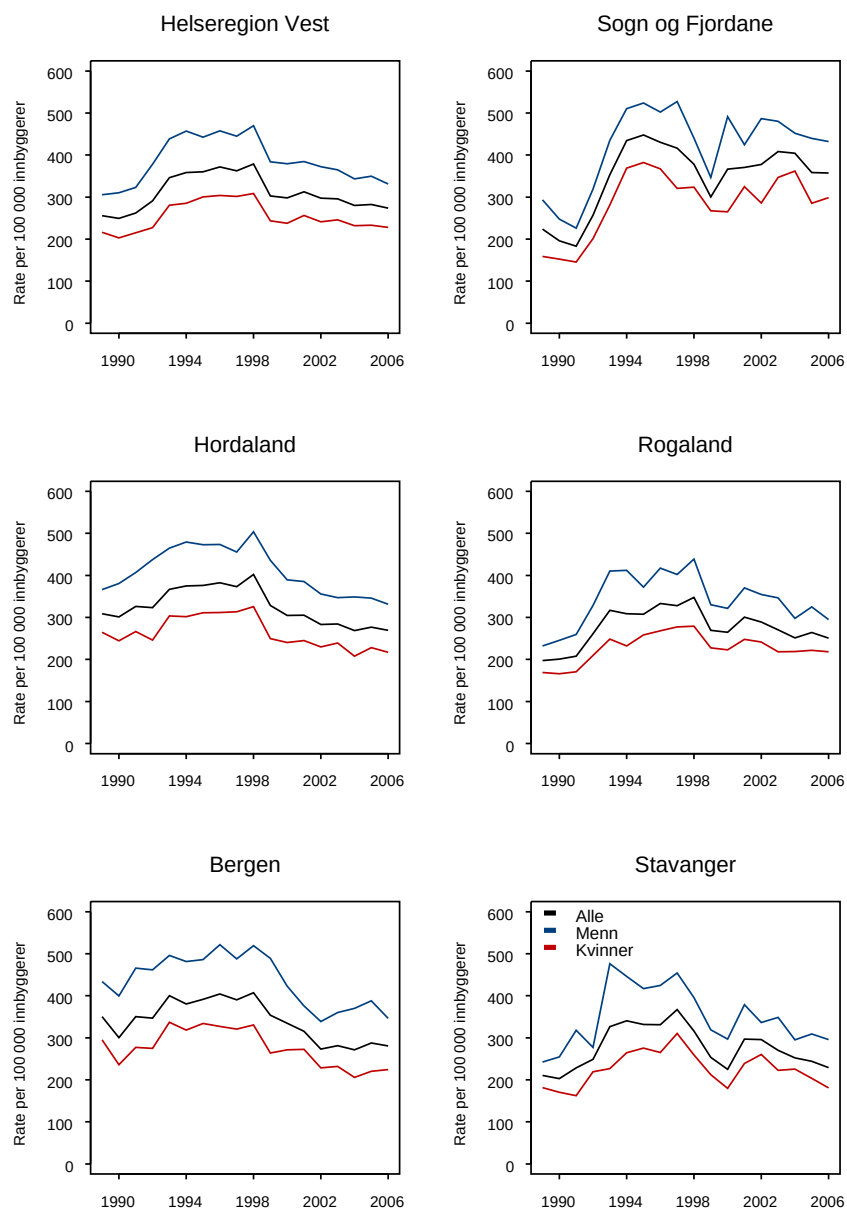
Tabell 2.21: Aldersstandardiserte innleggelsesrater for *hjernekar sykdommer* som hoved- eller bidiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	323	277	393	247	453	253
1990	333	255	411	259	429	262
1991	363	243	460	281	504	315
1992	405	333	482	330	531	336
1993	483	494	537	405	586	442
1994	489	552	535	404	554	451
1995	500	577	552	401	596	451
1996	515	588	551	439	589	453
1997	503	528	549	433	584	486
1998	560	603	613	475	638	458
1999	486	545	551	377	608	366
2000	500	661	535	394	591	374
2001	529	709	543	445	576	454
2002	534	688	571	433	567	470
2003	591	824	612	481	654	523
2004	667	877	704	547	848	601
2005	684	794	714	607	846	653
2006	685	730	752	582	925	566

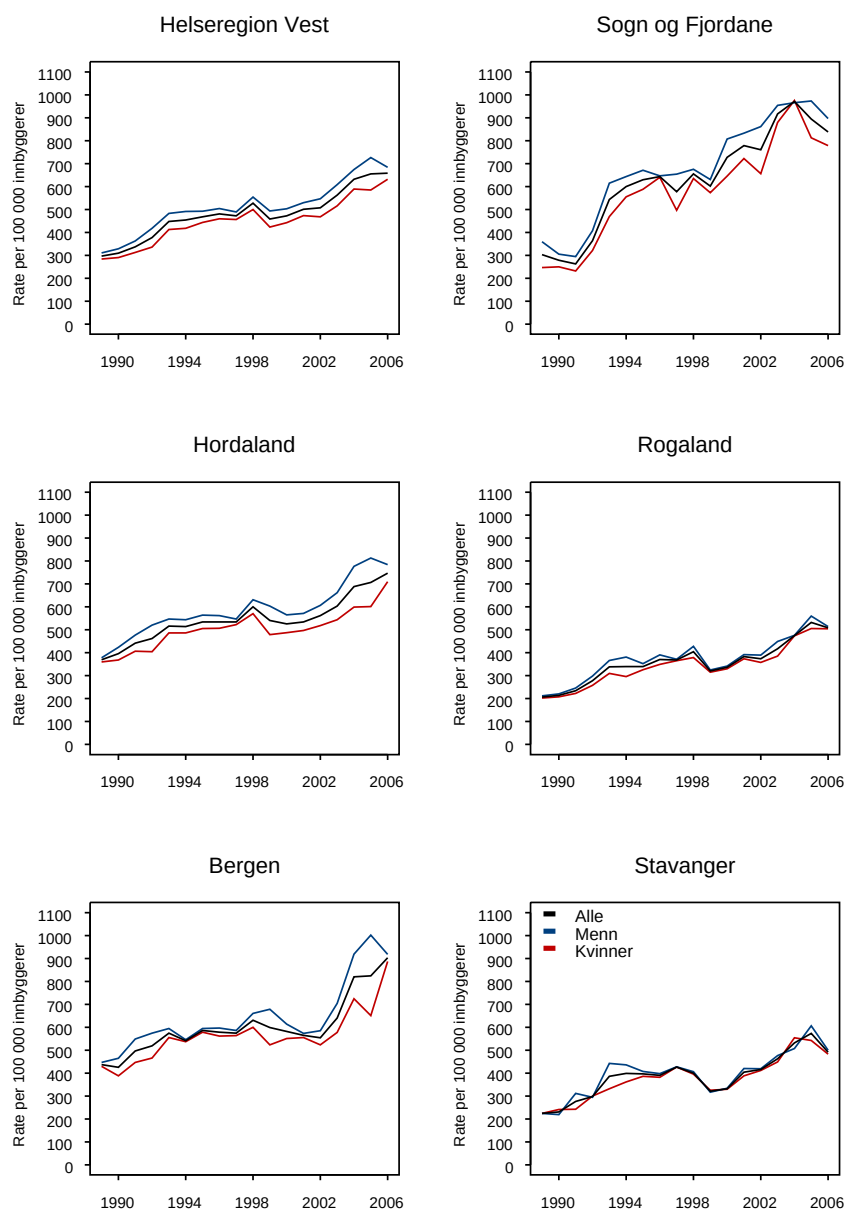
Figur 2.37: *Hjernekar sykdommer* som hoveddiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

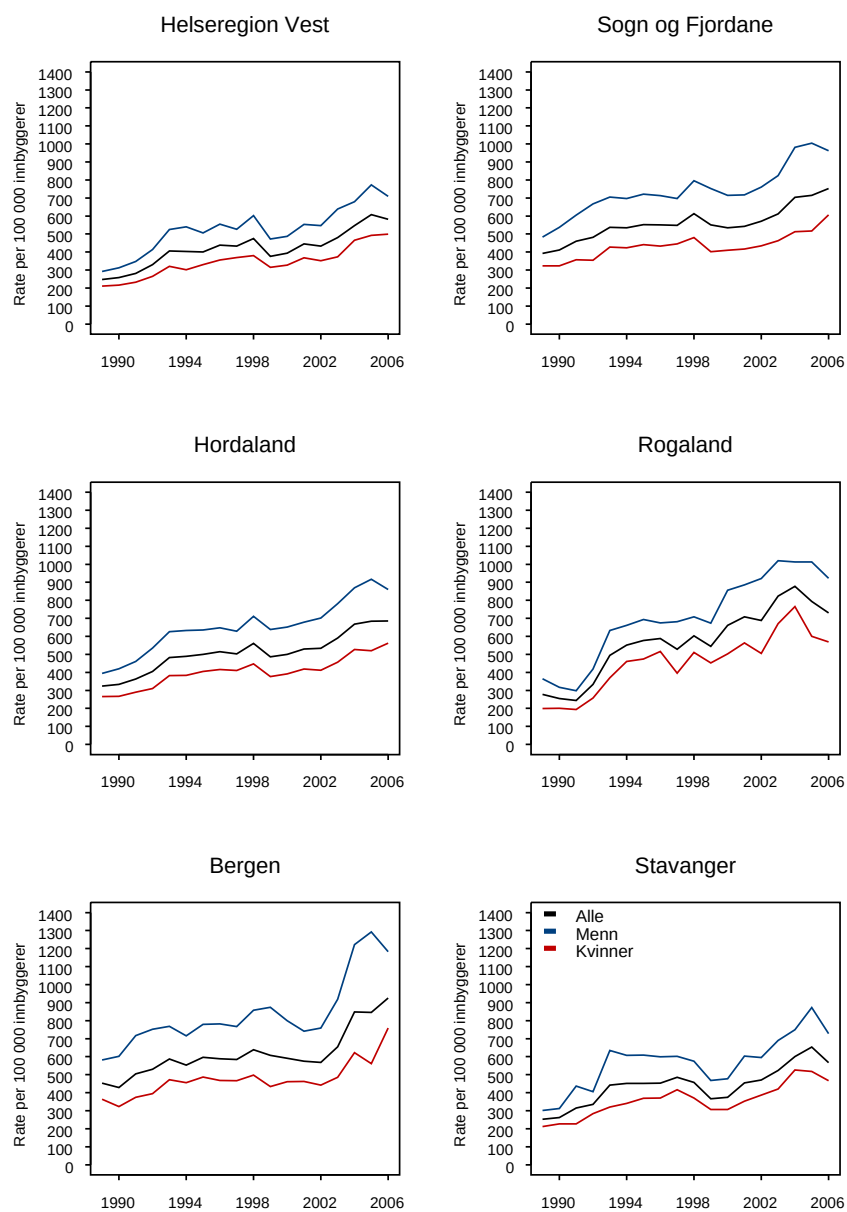
Figur 2.38: *Hjernekar sykdommer* som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggsrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

Figur 2.39: *Hjernekar sykdommer* som hoved- eller bidiagnose — innleggelsesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

Figur 2.40: *Hjernerarsykdommer* som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggelsesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

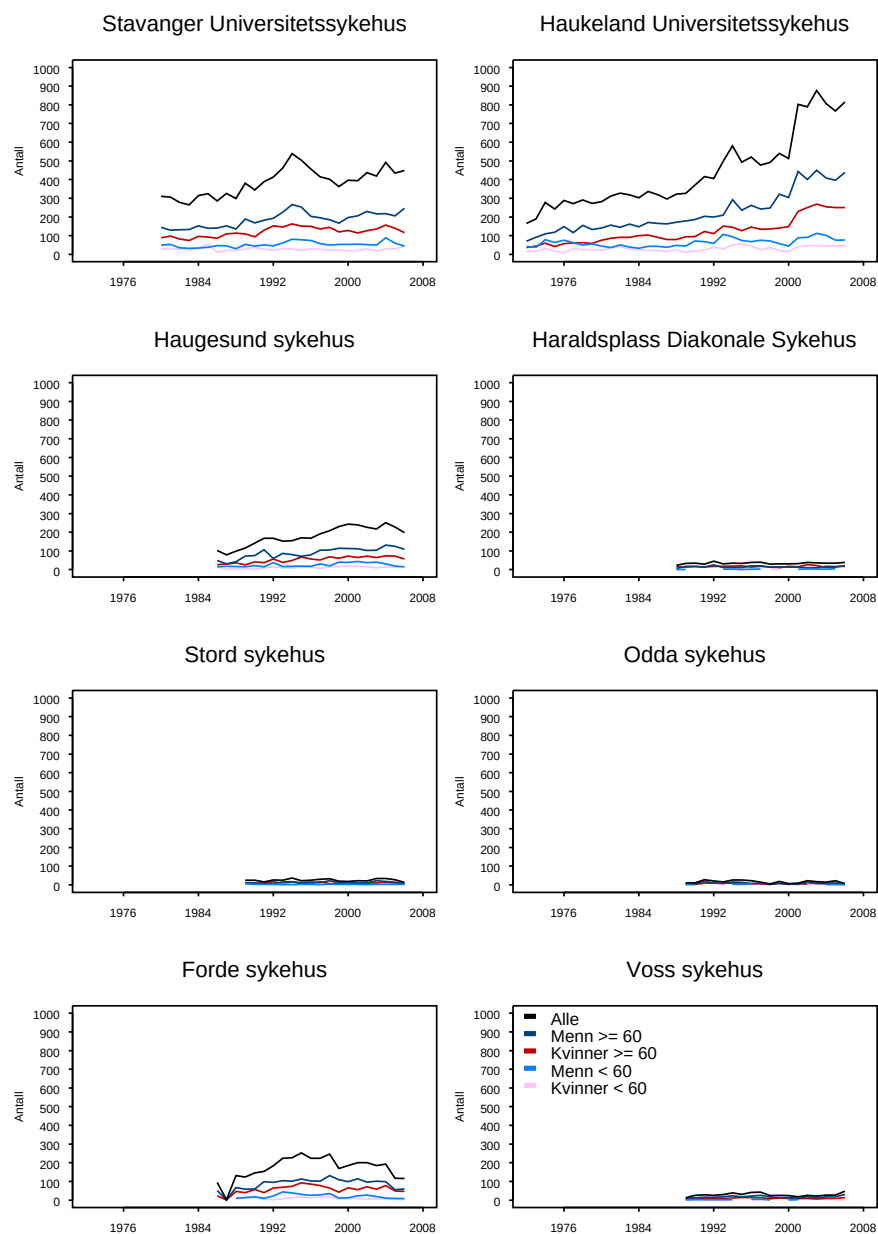

2.1.8 Sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer

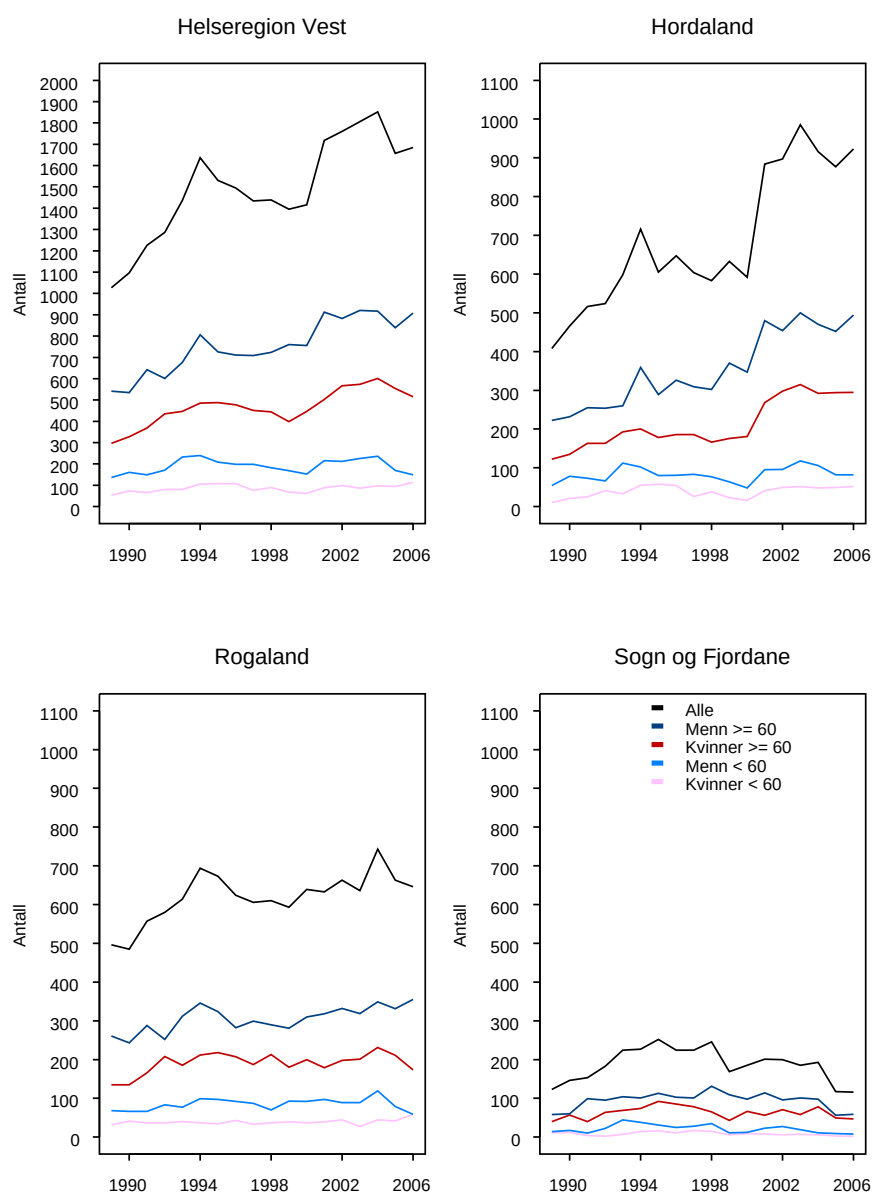
Tabell 2.22: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	165	.	.	.	.	165
1973	.	.	.	189	.	.	.	.	189
1974	.	.	.	278	.	.	.	.	278
1975	.	.	.	242	.	.	.	.	242
1976	.	.	.	287	.	.	.	.	287
1977	.	.	.	271	.	.	.	.	271
1978	.	.	.	291	.	.	.	.	291
1979	.	.	.	272	.	.	.	.	272
1980	.	.	.	282	.	.	311	.	593
1981	.	.	.	312	.	.	307	.	619
1982	.	.	.	327	.	.	278	.	605
1983	.	.	.	318	.	.	265	.	583
1984	.	.	.	302	.	.	314	.	616
1985	.	.	.	337	.	.	325	.	662
1986	95	.	102	320	.	.	286	.	803
1987	2	.	79	292	.	.	326	.	699
1988	131	23	99	322	.	.	299	.	874
1989	123	33	115	326	11	25	381	13	1027
1990	146	34	141	370	11	25	344	26	1097
1991	153	29	168	416	27	16	389	28	1226
1992	183	45	167	406	21	26	412	26	1286
1993	224	31	152	498	15	25	462	29	1436
1994	227	35	155	580	26	36	539	39	1637
1995	251	33	170	493	26	22	503	31	1529
1996	224	38	167	521	22	25	457	41	1495
1997	224	40	191	477	14	30	415	43	1434
1998	246	29	208	492	5	33	402	24	1439
1999	169	31	230	540	18	19	363	25	1395
2000	185	30	243	513	7	18	396	24	1416
2001	201	32	239	803	9	22	394	18	1718
2002	200	39	226	789	22	21	437	26	1760
2003	185	36	217	877	17	34	419	21	1806
2004	193	34	251	807	14	34	492	27	1852
2005	117	34	228	767	22	27	435	27	1657
2006	115	39	197	816	7	13	449	48	1684
Totalt	3594	645	3745	15298	294	451	10400	516	34943

Figur 2.41: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

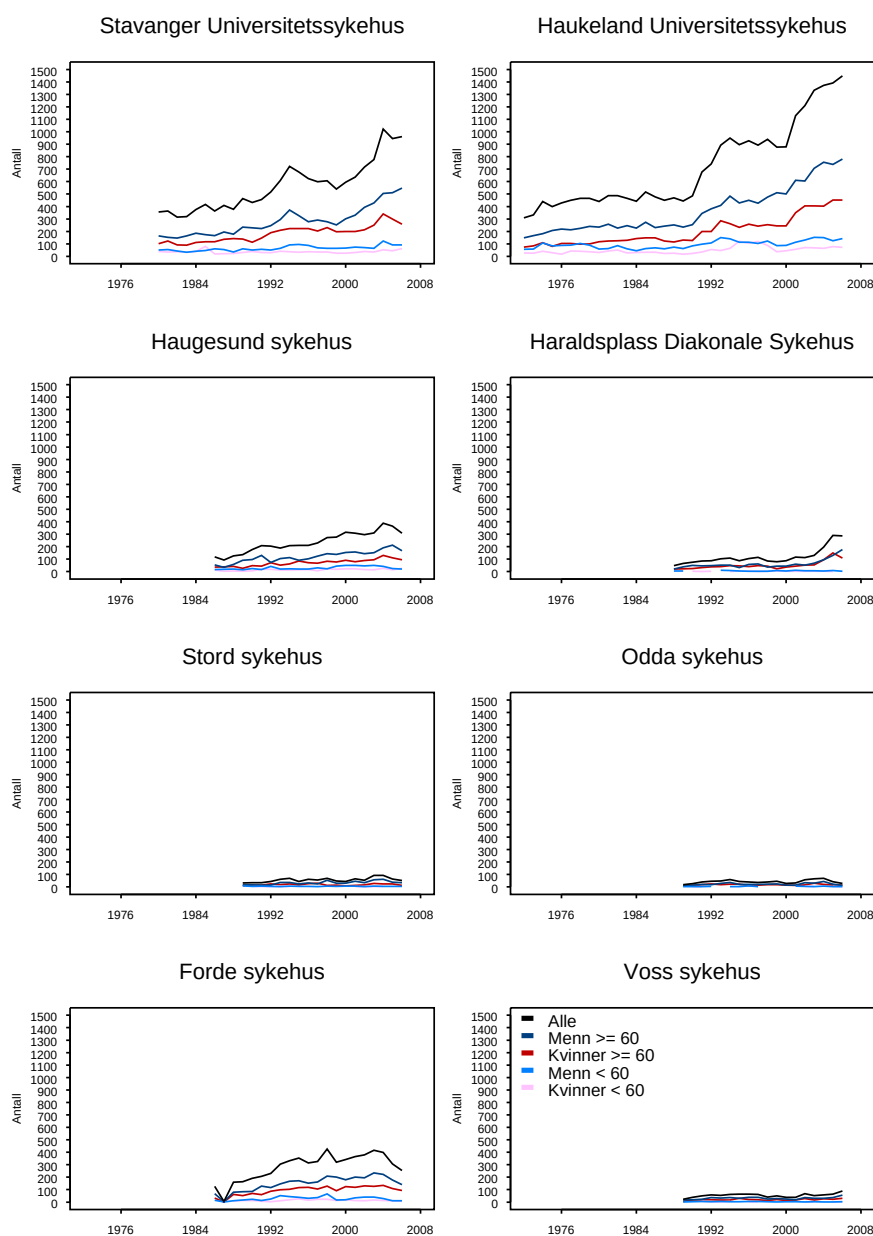
Figur 2.42: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

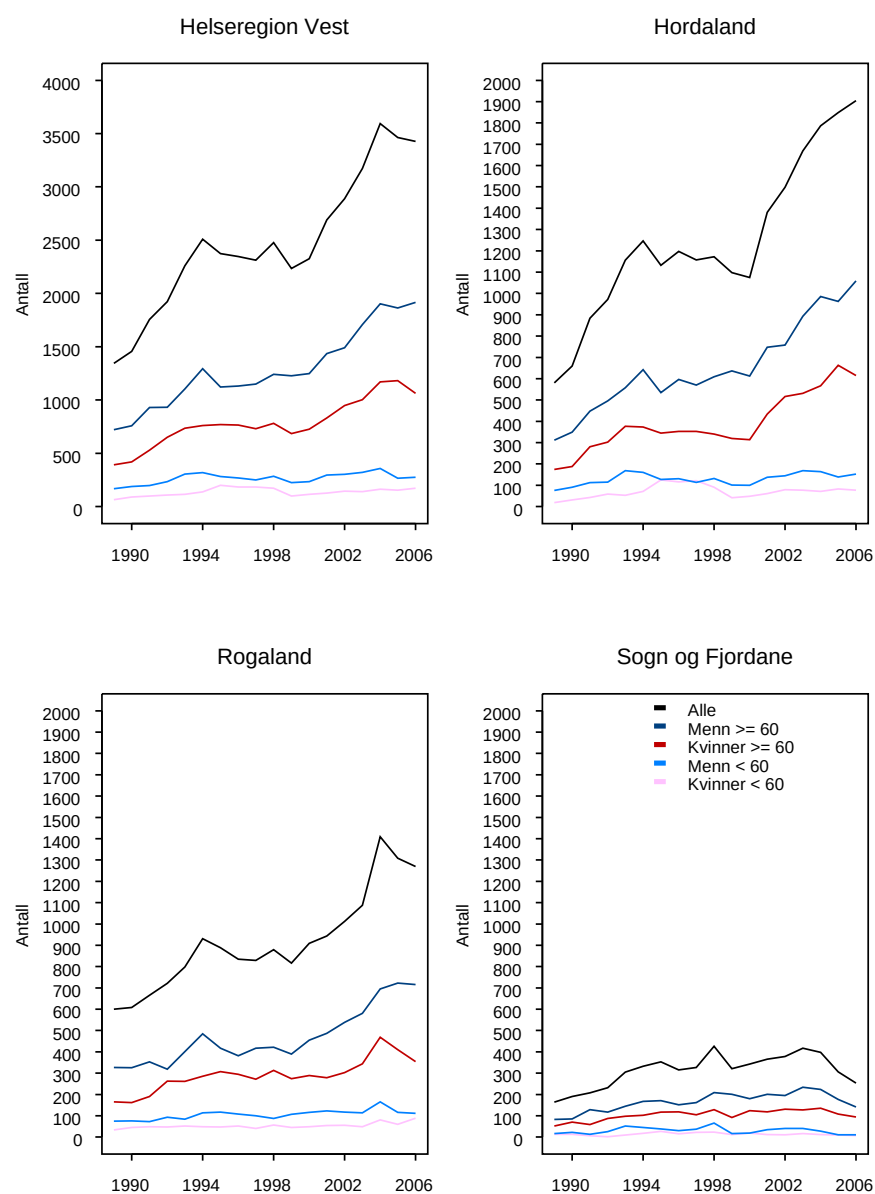
Tabell 2.23: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	308	.	.	.	.	308
1973	.	.	.	332	.	.	.	.	332
1974	.	.	.	440	.	.	.	.	440
1975	.	.	.	399	.	.	.	.	399
1976	.	.	.	427	.	.	.	.	427
1977	.	.	.	449	.	.	.	.	449
1978	.	.	.	464	.	.	.	.	464
1979	.	.	.	462	.	.	.	.	462
1980	.	.	.	441	.	.	355	.	796
1981	.	.	.	487	.	.	363	.	850
1982	.	.	.	485	.	.	315	.	800
1983	.	.	.	464	.	.	318	.	782
1984	.	.	.	441	.	.	376	.	817
1985	.	.	.	515	.	.	417	.	932
1986	127	.	119	477	.	.	364	.	1087
1987	4	.	93	445	.	.	408	.	950
1988	159	48	126	469	.	.	378	.	1180
1989	164	65	136	444	17	32	464	22	1344
1990	190	76	176	486	25	34	432	38	1457
1991	207	85	209	677	39	33	456	50	1756
1992	231	87	205	741	44	42	515	58	1923
1993	305	103	189	893	46	60	609	54	2259
1994	332	108	209	950	59	68	722	61	2509
1995	352	86	210	896	43	43	678	64	2372
1996	315	105	210	928	39	61	625	64	2347
1997	326	114	230	892	35	54	599	62	2312
1998	425	85	272	940	38	68	607	40	2475
1999	321	79	276	877	45	46	540	50	2234
2000	342	87	315	878	27	43	594	39	2325
2001	366	117	308	1130	31	64	635	38	2689
2002	378	112	296	1209	56	53	716	68	2888
2003	417	129	310	1333	64	91	777	52	3173
2004	398	197	388	1373	68	91	1021	58	3594
2005	306	290	364	1391	41	63	945	63	3463
2006	252	287	309	1449	28	50	960	90	3425
Totalt	5917	2260	4950	24992	745	996	15189	971	56020

Figur 2.43: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Figur 2.44: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

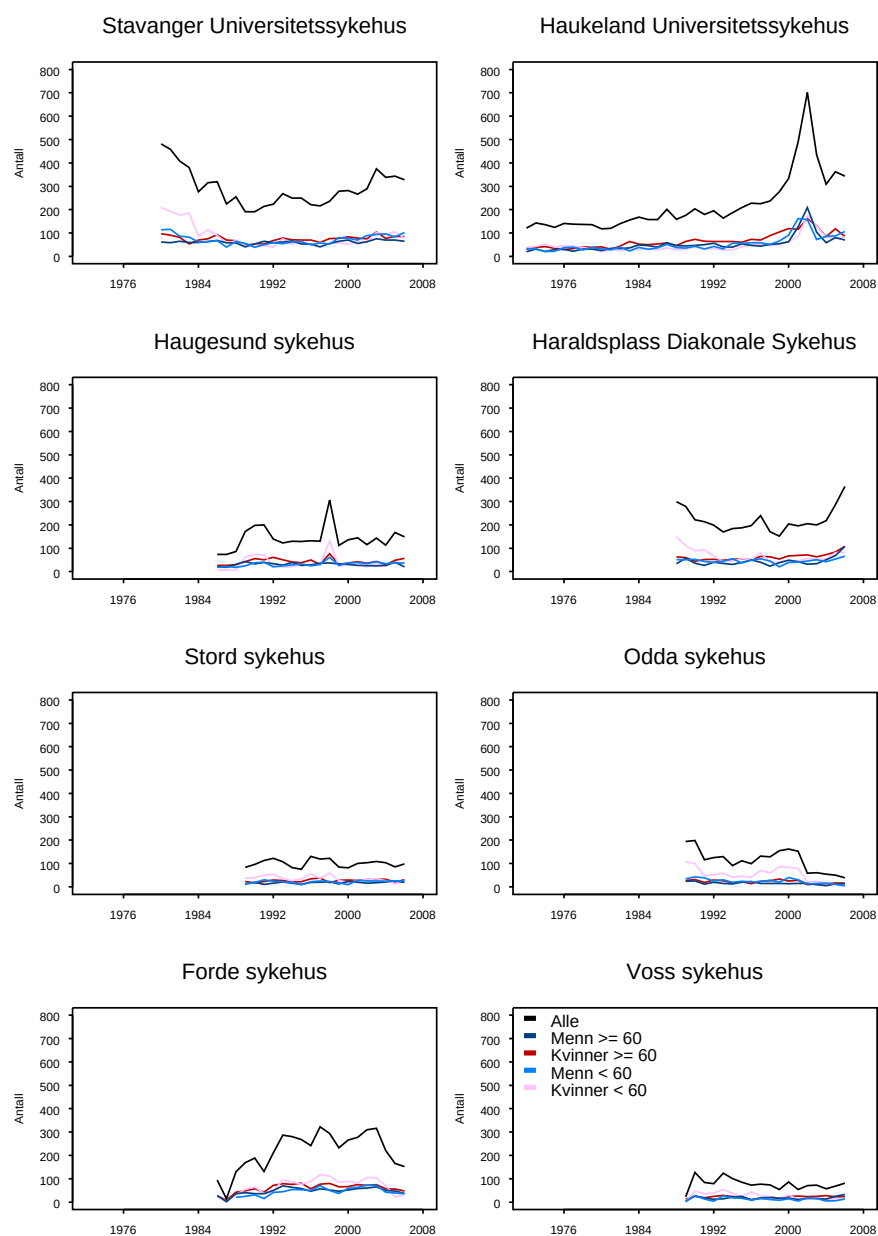

2.1.9 Sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter

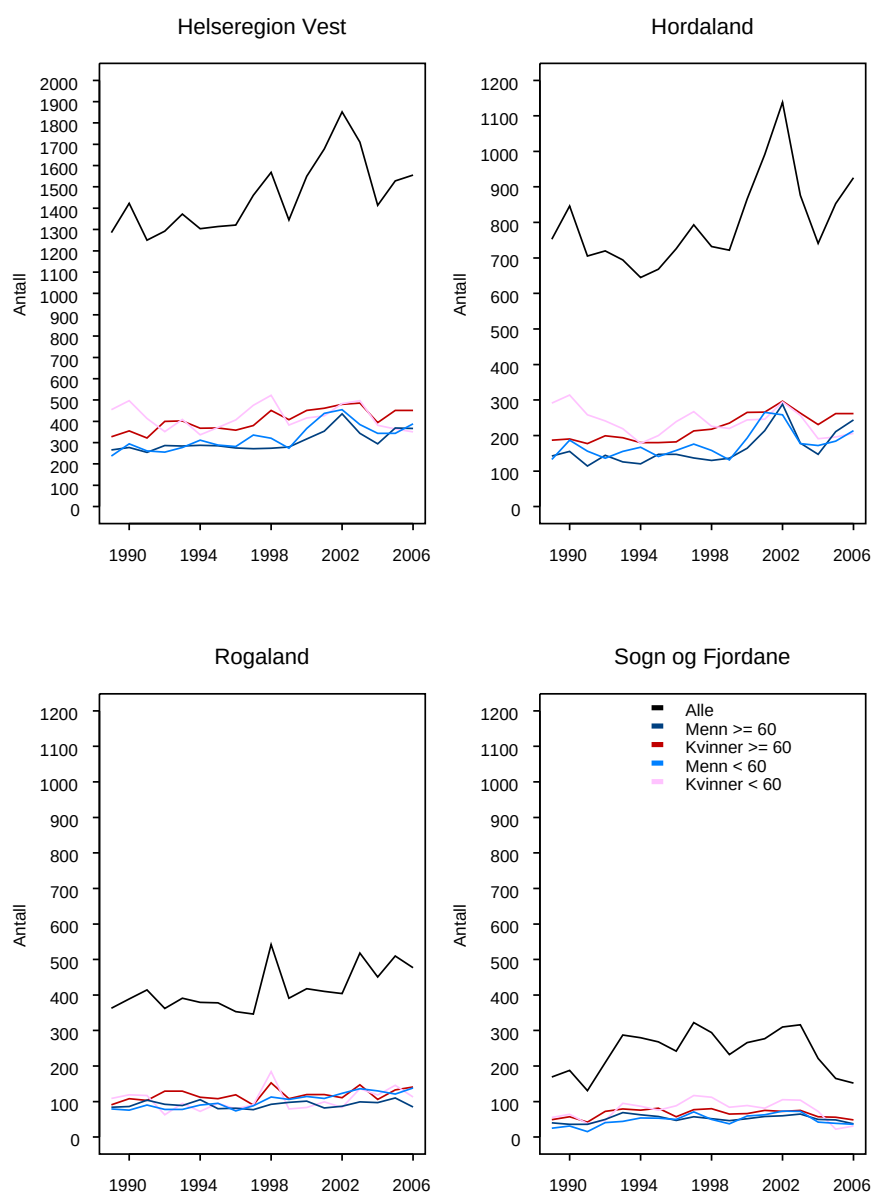
Tabell 2.24: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	121	.	.	.	.	121
1973	.	.	.	143	.	.	.	.	143
1974	.	.	.	136	.	.	.	.	136
1975	.	.	.	124	.	.	.	.	124
1976	.	.	.	141	.	.	.	.	141
1977	.	.	.	138	.	.	.	.	138
1978	.	.	.	137	.	.	.	.	137
1979	.	.	.	136	.	.	.	.	136
1980	.	.	.	118	.	.	481	.	599
1981	.	.	.	120	.	.	458	.	578
1982	.	.	.	140	.	.	408	.	548
1983	.	.	.	155	.	.	380	.	535
1984	.	.	.	168	.	.	276	.	444
1985	.	.	.	157	.	.	315	.	472
1986	95	.	73	157	.	.	319	.	644
1987	14	.	73	200	.	.	224	.	511
1988	130	299	86	158	.	.	255	.	928
1989	169	279	172	175	194	83	191	22	1285
1990	188	222	198	203	198	96	191	127	1423
1991	131	213	200	178	116	113	214	84	1249
1992	210	199	139	195	125	122	223	79	1292
1993	287	170	123	164	129	107	268	124	1372
1994	280	184	130	187	91	82	249	101	1304
1995	268	187	129	209	112	75	249	85	1314
1996	242	197	132	227	99	130	221	73	1321
1997	322	240	130	225	132	119	216	77	1461
1998	294	171	306	237	128	122	236	74	1568
1999	232	152	112	276	155	85	279	54	1345
2000	266	204	136	333	162	81	282	86	1550
2001	277	196	144	489	152	100	266	54	1678
2002	310	205	115	702	58	103	289	70	1852
2003	316	200	143	434	60	109	375	73	1710
2004	221	217	113	309	54	103	338	57	1412
2005	165	287	167	362	50	86	343	68	1528
2006	152	365	149	343	39	98	328	81	1555
Totalt	4569	4187	2970	7697	2054	1814	7874	1389	32554

Figur 2.45: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

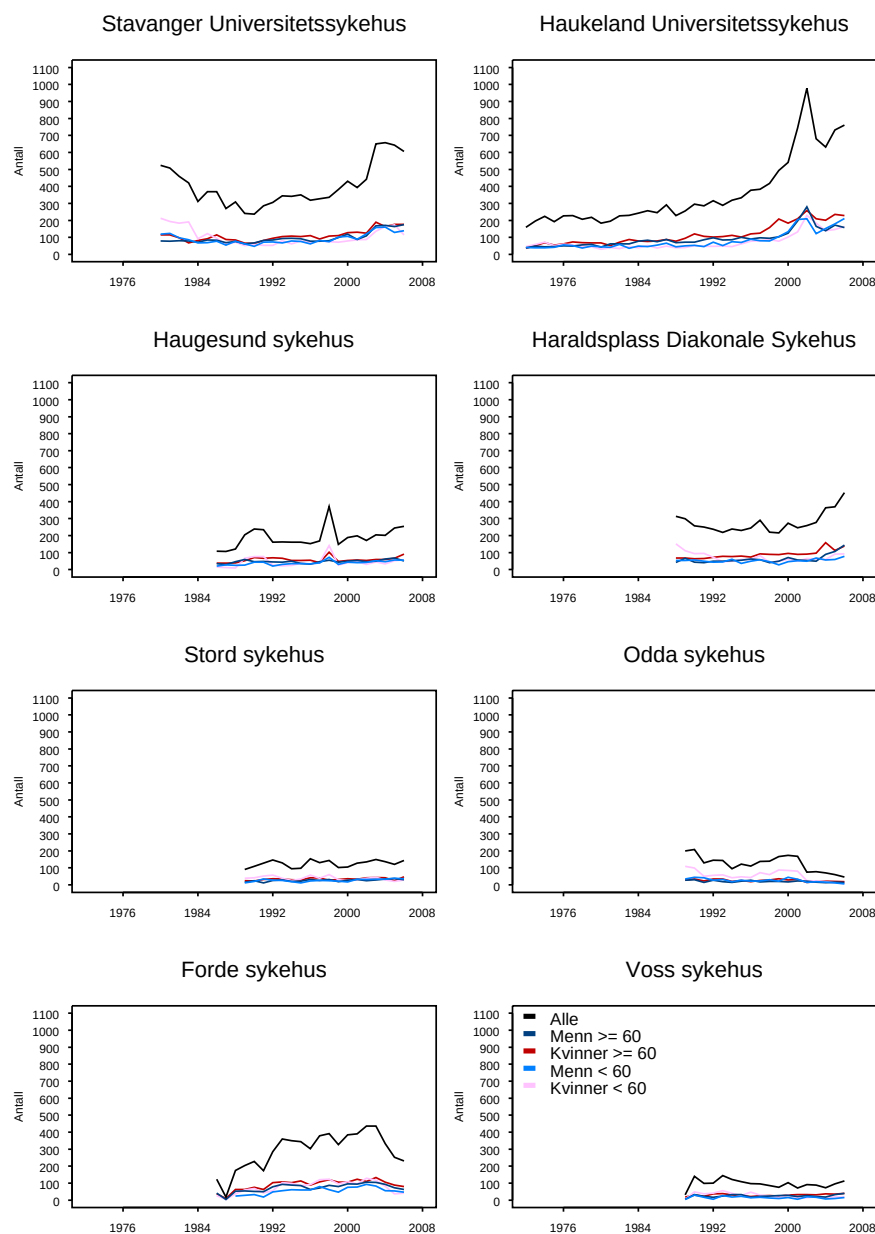
Figur 2.46: Innleggelser med hoveddiagnose *sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

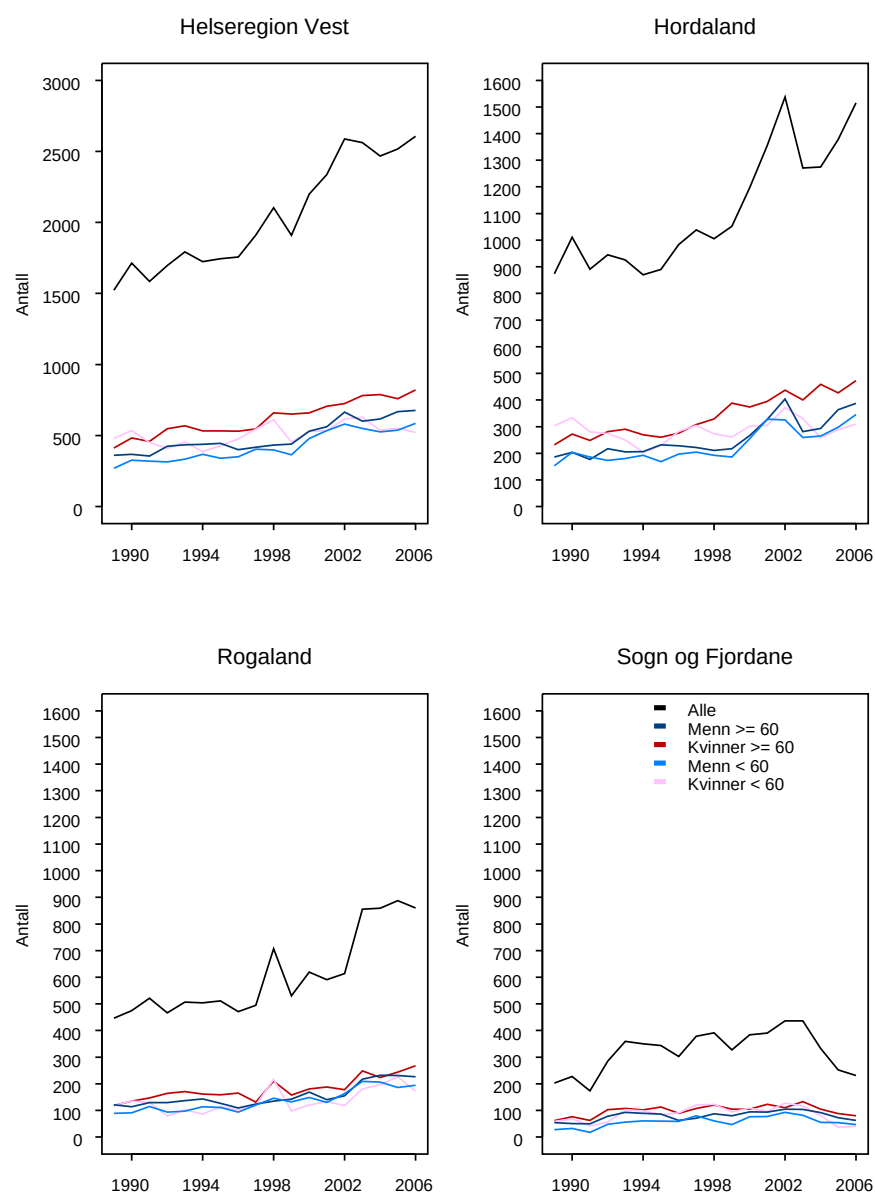
Tabell 2.25: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i vener, lymfekar og lymfeknuter* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	159	.	.	.	.	159
1973	.	.	.	197	.	.	.	.	197
1974	.	.	.	221	.	.	.	.	221
1975	.	.	.	190	.	.	.	.	190
1976	.	.	.	227	.	.	.	.	227
1977	.	.	.	227	.	.	.	.	227
1978	.	.	.	207	.	.	.	.	207
1979	.	.	.	217	.	.	.	.	217
1980	.	.	.	184	.	.	524	.	708
1981	.	.	.	194	.	.	508	.	702
1982	.	.	.	227	.	.	459	.	686
1983	.	.	.	229	.	.	421	.	650
1984	.	.	.	242	.	.	311	.	553
1985	.	.	.	256	.	.	368	.	624
1986	123	.	108	245	.	.	369	.	845
1987	18	.	107	286	.	.	269	.	680
1988	175	314	121	228	.	.	309	.	1147
1989	203	299	205	255	199	90	241	31	1523
1990	227	258	239	296	208	109	236	140	1713
1991	173	251	235	284	129	128	286	98	1584
1992	285	238	161	316	145	146	305	100	1696
1993	359	219	163	289	144	129	344	145	1792
1994	350	239	162	319	95	95	342	122	1724
1995	344	230	161	333	122	97	350	108	1745
1996	302	245	153	377	111	153	318	97	1756
1997	378	291	168	383	138	131	327	95	1911
1998	391	220	371	417	139	143	336	86	2103
1999	327	216	149	493	166	102	381	75	1909
2000	384	274	188	541	174	105	431	103	2200
2001	390	246	198	743	168	127	393	71	2336
2002	436	259	172	978	74	135	442	91	2587
2003	436	277	205	680	77	148	650	88	2561
2004	333	363	202	631	70	137	657	73	2466
2005	252	370	244	732	59	121	643	95	2516
2006	231	453	255	760	46	143	605	113	2606
Totalt	6117	5262	3967	12563	2264	2239	10825	1731	44968

Figur 2.47: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i vener, lymfe-
kar og lymfeknuter* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Figur 2.48: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *sykdommer i vener, lymfe-
kar og lymfeknuter* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

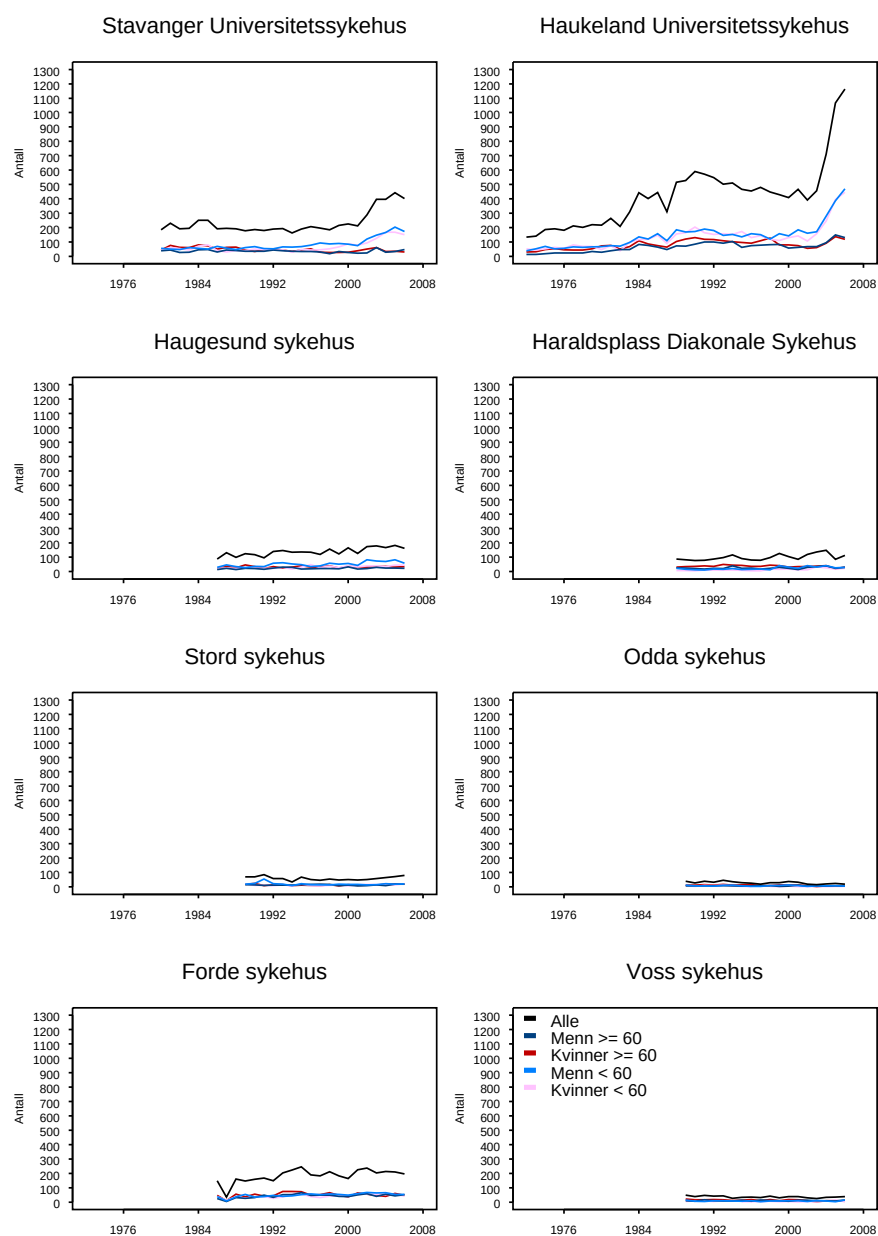

2.1.10 Diabetes mellitus

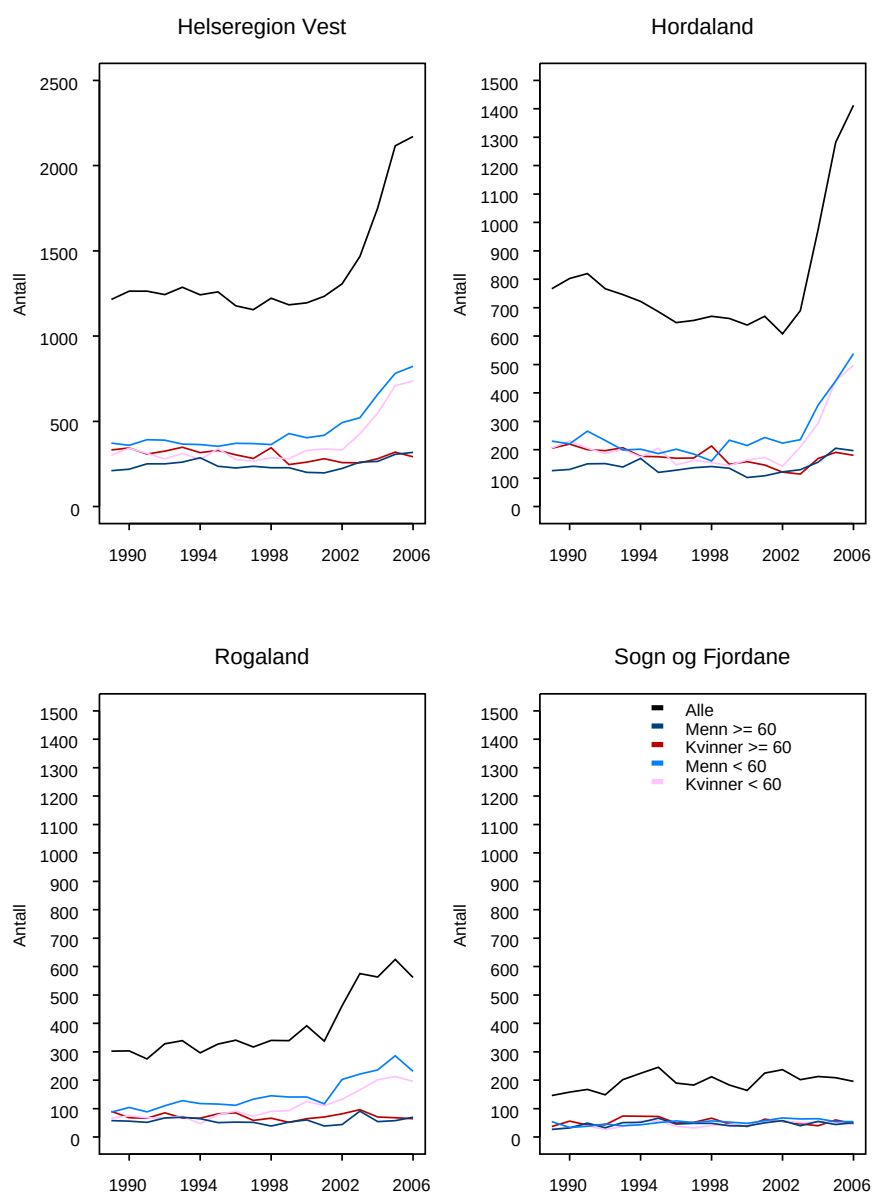
Tabell 2.26: Innleggelser med hoveddiagnose *diabetes mellitus* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	134	.	.	.	.	134
1973	.	.	.	141	.	.	.	.	141
1974	.	.	.	186	.	.	.	.	186
1975	.	.	.	191	.	.	.	.	191
1976	.	.	.	181	.	.	.	.	181
1977	.	.	.	211	.	.	.	.	211
1978	.	.	.	201	.	.	.	.	201
1979	.	.	.	221	.	.	.	.	221
1980	.	.	.	217	.	.	185	.	402
1981	.	.	.	264	.	.	231	.	495
1982	.	.	.	208	.	.	191	.	399
1983	.	.	.	309	.	.	195	.	504
1984	.	.	.	443	.	.	250	.	693
1985	.	.	.	401	.	.	250	.	651
1986	149	.	87	445	.	.	192	.	873
1987	35	.	131	310	.	.	195	.	671
1988	160	88	99	516	.	.	192	.	1055
1989	146	82	124	527	39	70	178	49	1215
1990	158	77	117	591	27	70	186	38	1264
1991	168	79	95	571	39	84	180	47	1263
1992	149	87	139	548	32	58	189	42	1244
1993	202	97	146	502	46	58	193	43	1287
1994	224	116	134	510	36	34	162	26	1242
1995	246	90	137	467	29	67	190	33	1259
1996	190	81	134	455	25	51	207	35	1178
1997	183	78	120	480	19	46	197	32	1155
1998	212	97	156	447	29	55	184	42	1222
1999	183	127	123	429	28	48	216	30	1184
2000	164	104	166	409	37	51	226	38	1195
2001	225	85	126	466	33	48	212	38	1233
2002	237	119	174	391	18	50	288	30	1307
2003	202	136	179	456	16	57	396	24	1466
2004	213	148	167	710	20	64	396	33	1751
2005	209	86	183	1067	23	71	442	35	2116
2006	196	112	161	1164	19	79	401	38	2170
Totalt	3851	1889	2898	14769	515	1061	6324	653	31960

Figur 2.49: Innleggelser med hoveddiagnose *diabetes mellitus* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

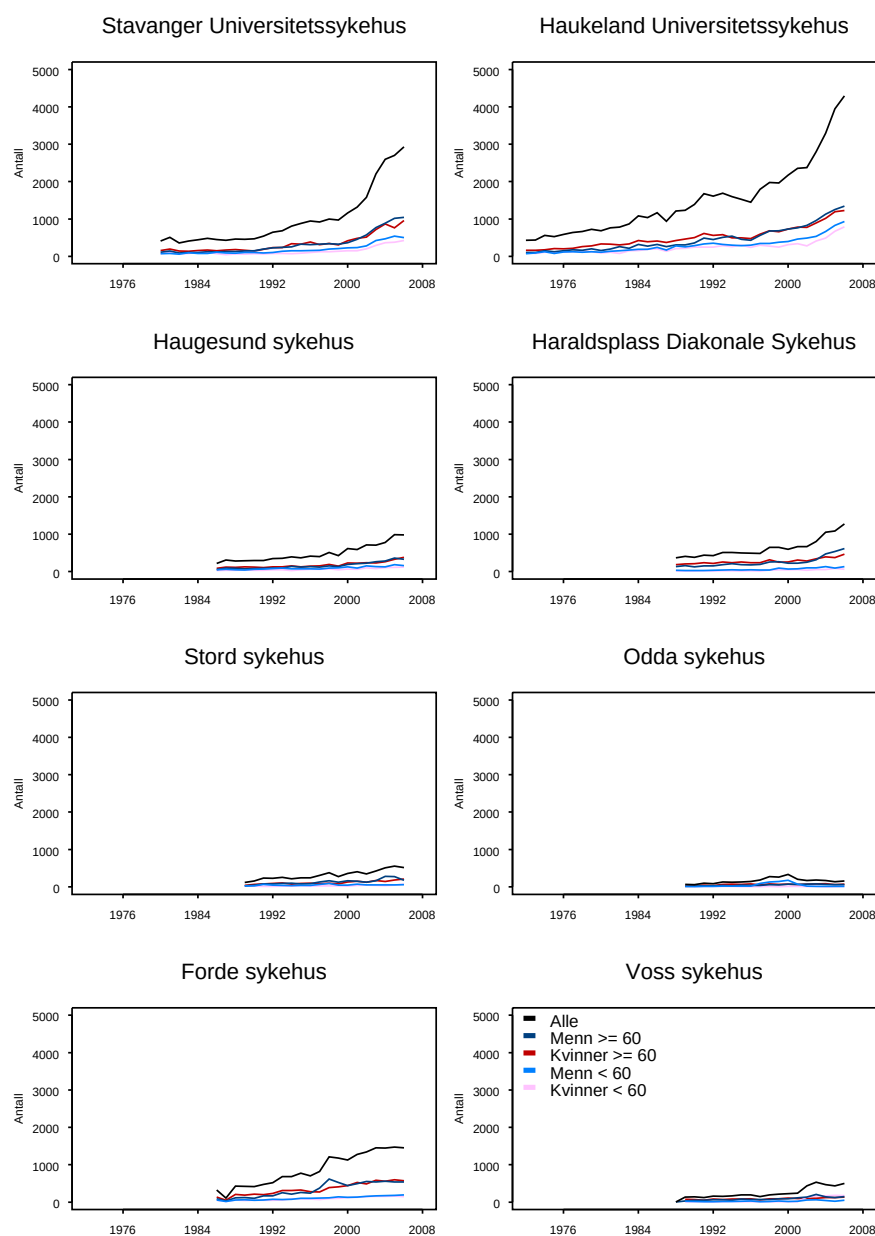
Figur 2.50: Innleggelser med hoveddiagnose *diabetes mellitus* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

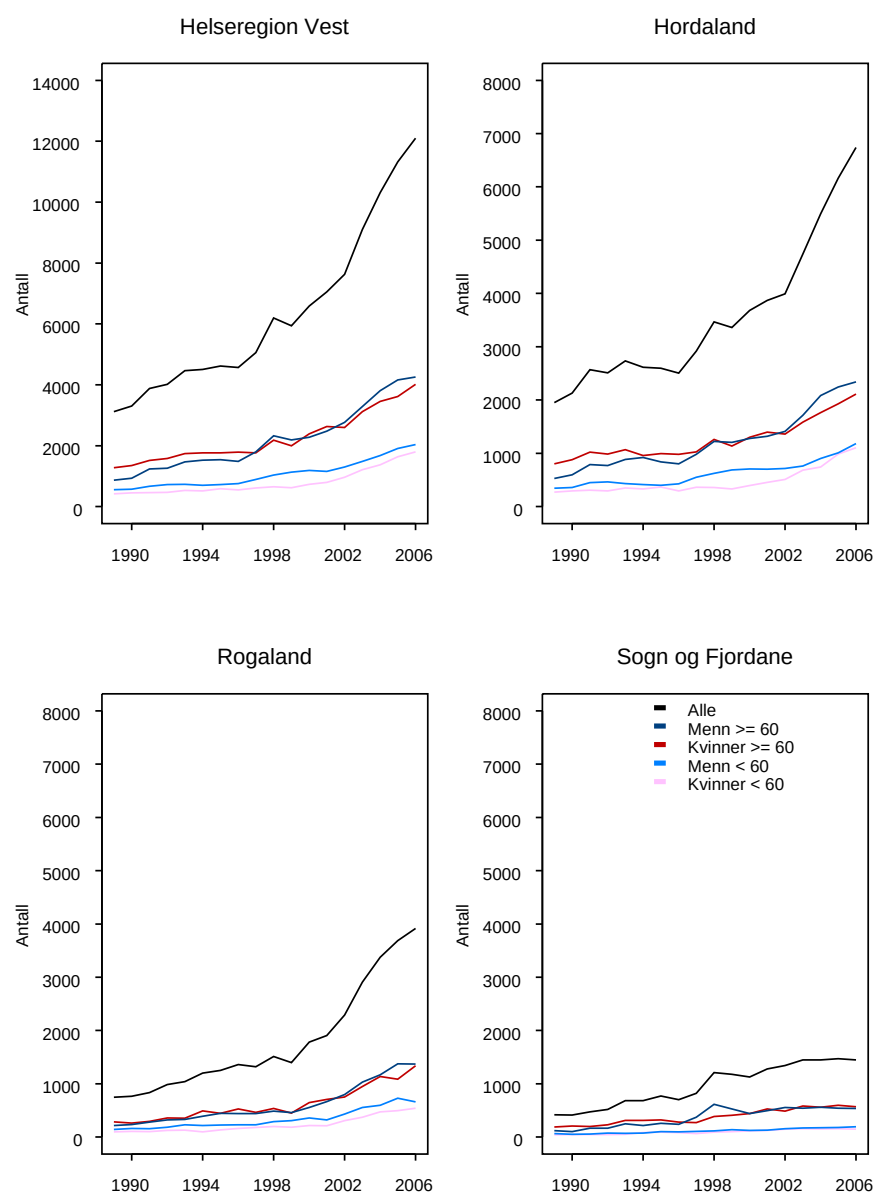
Tabell 2.27: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *diabetes mellitus* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	429	.	.	.	.	429
1973	.	.	.	437	.	.	.	.	437
1974	.	.	.	557	.	.	.	.	557
1975	.	.	.	525	.	.	.	.	525
1976	.	.	.	584	.	.	.	.	584
1977	.	.	.	637	.	.	.	.	637
1978	.	.	.	665	.	.	.	.	665
1979	.	.	.	722	.	.	.	.	722
1980	.	.	.	687	.	.	407	.	1094
1981	.	.	.	762	.	.	507	.	1269
1982	.	.	.	781	.	.	359	.	1140
1983	.	.	.	865	.	.	411	.	1276
1984	.	.	.	1085	.	.	443	.	1528
1985	.	.	.	1034	.	.	483	.	1517
1986	321	.	220	1170	.	.	446	.	2157
1987	110	.	312	938	.	.	427	.	1787
1988	429	368	282	1215	.	.	460	1	2755
1989	418	405	288	1230	67	115	458	133	3114
1990	412	384	298	1390	56	159	466	141	3306
1991	471	437	295	1677	99	234	541	121	3875
1992	517	428	346	1608	84	231	642	160	4016
1993	685	509	358	1690	127	254	684	155	4462
1994	685	512	391	1596	124	217	811	168	4504
1995	772	501	371	1529	133	239	879	194	4618
1996	701	489	413	1445	141	242	948	190	4569
1997	821	487	400	1796	184	305	919	145	5057
1998	1211	649	513	1975	273	380	1000	191	6192
1999	1178	650	426	1963	260	272	974	214	5937
2000	1126	596	619	2169	335	357	1162	224	6588
2001	1278	666	590	2352	204	407	1315	240	7052
2002	1344	671	717	2372	171	346	1575	433	7629
2003	1450	808	706	2799	181	423	2202	530	9099
2004	1446	1055	778	3296	167	506	2595	469	10312
2005	1473	1087	988	3946	137	554	2698	437	11320
2006	1449	1273	984	4293	156	518	2931	497	12101
Totalt	18297	11975	10295	52219	2899	5759	26743	4643	132830

Figur 2.51: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *diabetes mellitus* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Figur 2.52: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *diabetes mellitus* etter fylke, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

2.2 Diagnoser

Dette delkapittelet inneholder opptellinger og rater per 100 000 innbyggere for ulike enkeltdiagnoser. De aktuelle diagnosene er gitt som hoveddiagnose hhv. som hoved- eller bidiagnose: Tabell 2.38 viser for eksempel antall innleggelser der pasienten hadde akutt hjerteinfarkt som hoveddiagnose, mens tabell 2.39 viser tall for den samme diagnosen gitt som hoved- eller bidiagnose. For alle de forskjellige diagnosene finnes en tabell som viser antall innleggelser per år ved de enkelte sykehusene i regionen. Det er en figur med ett plott for hvert sykehus som viser tallene grafisk. Hvert plott inneholder fem kurver, som viser antall innleggelser:

- totalt ved hvert sykehus (svart)
- for menn i aldersgruppen 60+ (blå)
- for menn i aldersgruppen under 60 (lys blå)
- for kvinner i aldersgruppen 60+ (rød)
- for kvinner i aldersgruppen under 60 (lys rød)

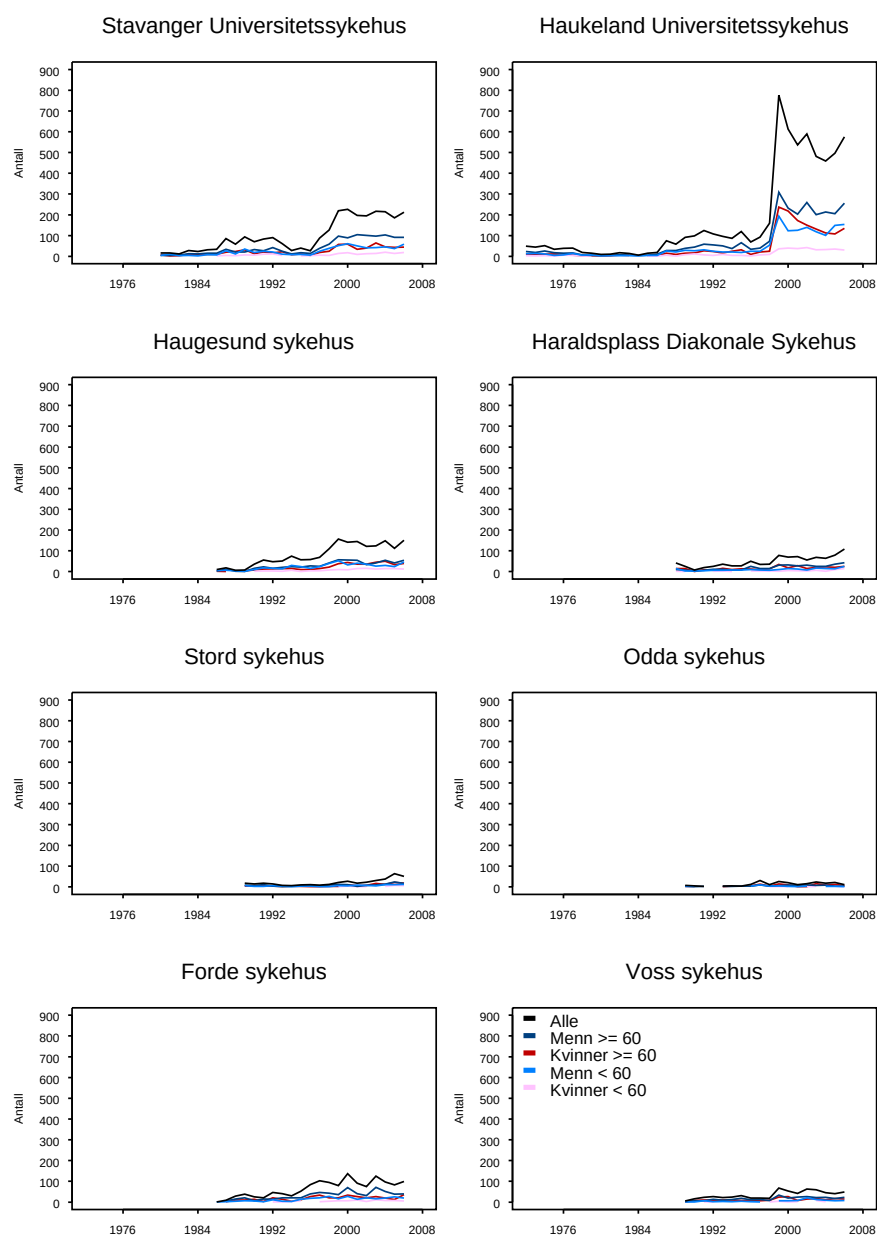
Opptellingene er ikke korrigert for overføringer mellom sykehus. Dersom en pasient blir overført fra et sykehus til et annet vil dette bli talt som to innleggelser, en ved hvert sykehus.

2.2.1 Ustabil angina pectoris

Tabell 2.28: Innleggelser med hoveddiagnose *ustabil angina pectoris* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	49	.	.	.	.	49
1973	.	.	.	44	.	.	.	.	44
1974	.	.	.	51	.	.	.	.	51
1975	.	.	.	34	.	.	.	.	34
1976	.	.	.	38	.	.	.	.	38
1977	.	.	.	40	.	.	.	.	40
1978	.	.	.	18	.	.	.	.	18
1979	.	.	.	15	.	.	.	.	15
1980	.	.	.	9	.	.	16	.	25
1981	.	.	.	10	.	.	16	.	26
1982	.	.	.	17	.	.	12	.	29
1983	.	.	.	14	.	.	28	.	42
1984	.	.	.	6	.	.	23	.	29
1985	.	.	.	15	.	.	32	.	47
1986	1	.	10	19	.	.	34	.	64
1987	9	.	18	75	.	.	85	.	187
1988	29	41	6	59	.	.	59	.	194
1989	38	25	7	91	7	18	94	5	285
1990	25	7	36	98	5	14	70	16	271
1991	20	19	56	124	2	17	83	23	344
1992	46	25	48	108	.	14	90	26	357
1993	40	36	51	96	3	7	61	22	316
1994	30	27	75	87	5	6	28	24	282
1995	52	28	57	120	4	9	40	31	341
1996	84	50	58	69	12	11	27	19	330
1997	103	34	68	92	31	8	88	19	443
1998	95	36	110	160	10	12	127	18	568
1999	79	78	157	776	26	21	220	67	1424
2000	137	70	141	613	20	27	226	53	1287
2001	91	72	145	537	10	17	197	42	1111
2002	75	56	121	590	15	22	195	63	1137
2003	125	68	124	481	24	30	217	59	1128
2004	97	64	149	459	18	38	215	45	1085
2005	83	79	112	497	21	63	185	41	1081
2006	99	108	151	575	11	51	212	49	1256
Totalt	1358	923	1700	6086	224	385	2680	622	13978

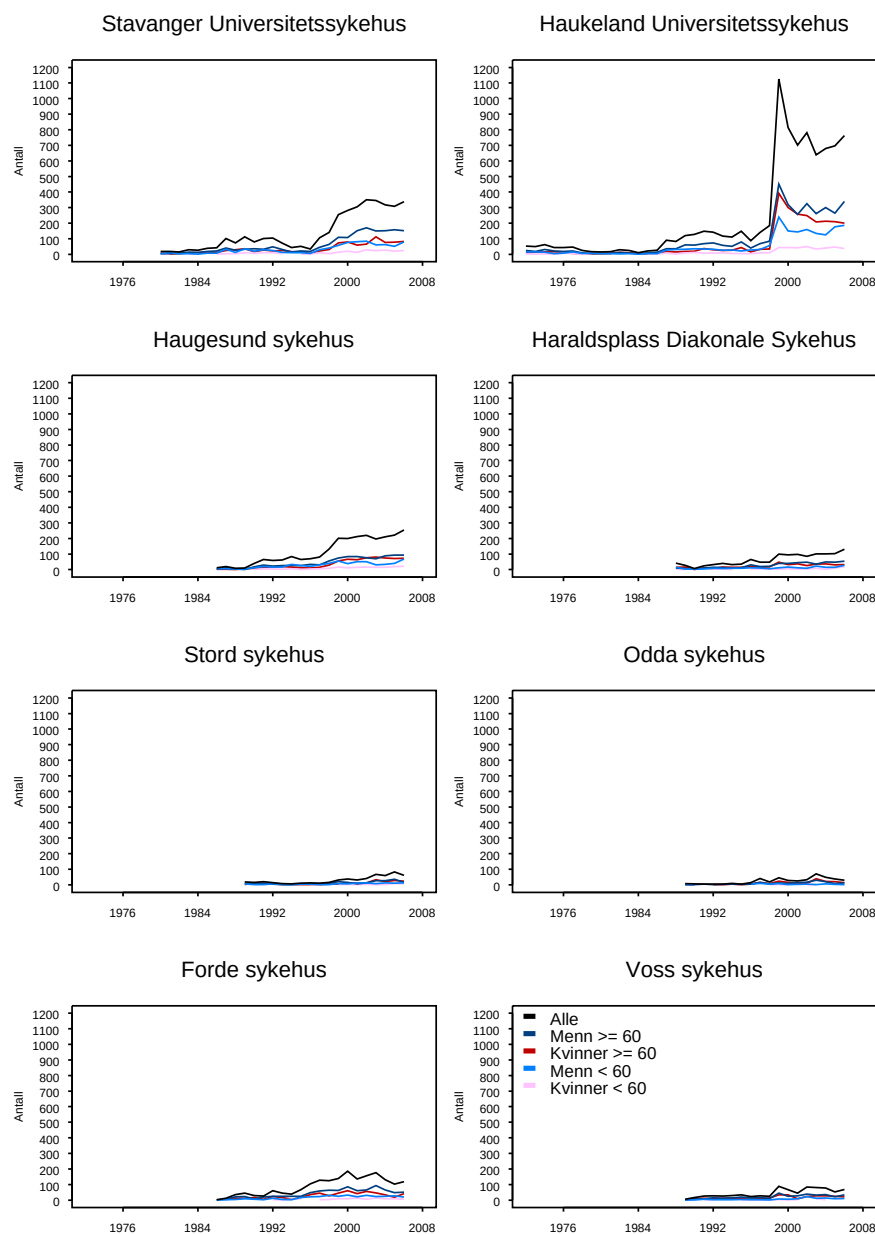
Figur 2.53: Innleggelser med hoveddiagnose *ustabil angina pectoris* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Tabell 2.29: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *ustabil angina pectoris* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	53	.	.	.	.	53
1973	.	.	.	50	.	.	.	.	50
1974	.	.	.	63	.	.	.	.	63
1975	.	.	.	44	.	.	.	.	44
1976	.	.	.	44	.	.	.	.	44
1977	.	.	.	47	.	.	.	.	47
1978	.	.	.	24	.	.	.	.	24
1979	.	.	.	17	.	.	.	.	17
1980	.	.	.	15	.	.	19	.	34
1981	.	.	.	17	.	.	19	.	36
1982	.	.	.	29	.	.	15	.	44
1983	.	.	.	24	.	.	30	.	54
1984	.	.	.	11	.	.	27	.	38
1985	.	.	.	21	.	.	39	.	60
1986	2	.	12	27	.	.	42	.	83
1987	11	.	20	91	.	.	101	.	223
1988	36	41	8	83	.	.	73	.	241
1989	44	28	10	121	7	19	113	5	347
1990	29	7	40	128	6	16	79	17	322
1991	26	24	65	148	4	20	102	26	415
1992	60	32	59	143	4	14	104	28	444
1993	45	40	62	117	4	8	72	26	374
1994	38	32	84	111	9	6	43	29	352
1995	66	35	65	149	5	11	51	34	416
1996	104	65	69	88	14	13	34	23	410
1997	128	48	81	141	40	11	106	28	583
1998	125	48	132	185	18	16	141	25	690
1999	138	100	201	1126	45	32	255	88	1985
2000	186	94	199	814	28	38	282	66	1707
2001	135	98	212	701	25	32	305	45	1553
2002	156	85	220	782	33	40	350	84	1750
2003	177	101	197	638	71	68	346	80	1678
2004	131	101	211	679	48	60	318	77	1625
2005	103	102	222	696	38	83	308	53	1605
2006	118	131	255	762	29	61	338	68	1762
Totalt	1858	1212	2424	8189	428	548	3712	802	19173

Figur 2.54: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *ustabil angina pectoris* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

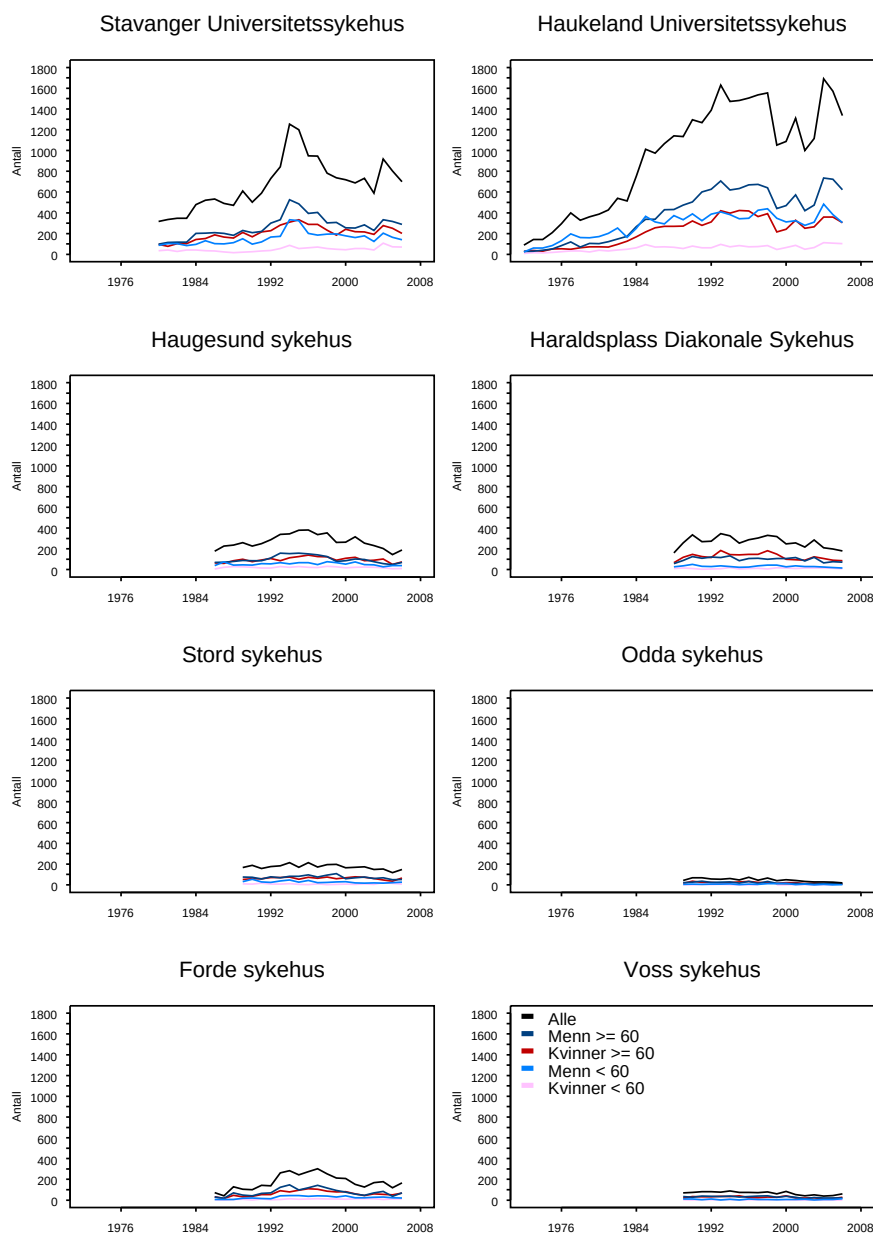

2.2.2 Stabil angina pectoris

Tabell 2.30: Innleggelser med hoveddiagnose *stabil angina pectoris* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	89	.	.	.	.	89
1973	.	.	.	142	.	.	.	.	142
1974	.	.	.	144	.	.	.	.	144
1975	.	.	.	208	.	.	.	.	208
1976	.	.	.	295	.	.	.	.	295
1977	.	.	.	398	.	.	.	.	398
1978	.	.	.	328	.	.	.	.	328
1979	.	.	.	362	.	.	.	.	362
1980	.	.	.	387	.	.	316	.	703
1981	.	.	.	427	.	.	335	.	762
1982	.	.	.	539	.	.	348	.	887
1983	.	.	.	514	.	.	348	.	862
1984	.	.	.	753	.	.	480	.	1233
1985	.	.	.	1012	.	.	521	.	1533
1986	71	.	176	975	.	.	533	.	1755
1987	42	.	227	1065	.	.	491	.	1825
1988	128	161	236	1142	.	.	471	.	2138
1989	105	256	259	1134	43	167	610	70	2644
1990	99	334	226	1296	69	189	502	74	2789
1991	143	269	251	1269	67	158	590	81	2828
1992	137	274	287	1388	57	177	731	81	3132
1993	261	346	339	1629	54	183	843	76	3731
1994	283	324	343	1472	61	214	1255	87	4039
1995	244	254	380	1483	47	168	1200	73	3849
1996	274	287	381	1505	73	214	949	74	3757
1997	302	303	337	1537	44	171	947	71	3712
1998	252	329	354	1554	65	195	783	78	3610
1999	212	317	261	1051	41	198	737	61	2878
2000	209	248	264	1087	49	164	719	84	2824
2001	152	257	315	1310	42	169	689	52	2986
2002	126	216	254	1000	32	174	733	41	2576
2003	169	284	232	1116	27	147	589	50	2614
2004	177	210	203	1691	29	152	918	39	3419
2005	119	199	145	1572	26	118	803	43	3025
2006	165	180	189	1336	18	148	700	60	2796
Totalt	3670	5048	5659	33210	844	3106	18141	1195	70873

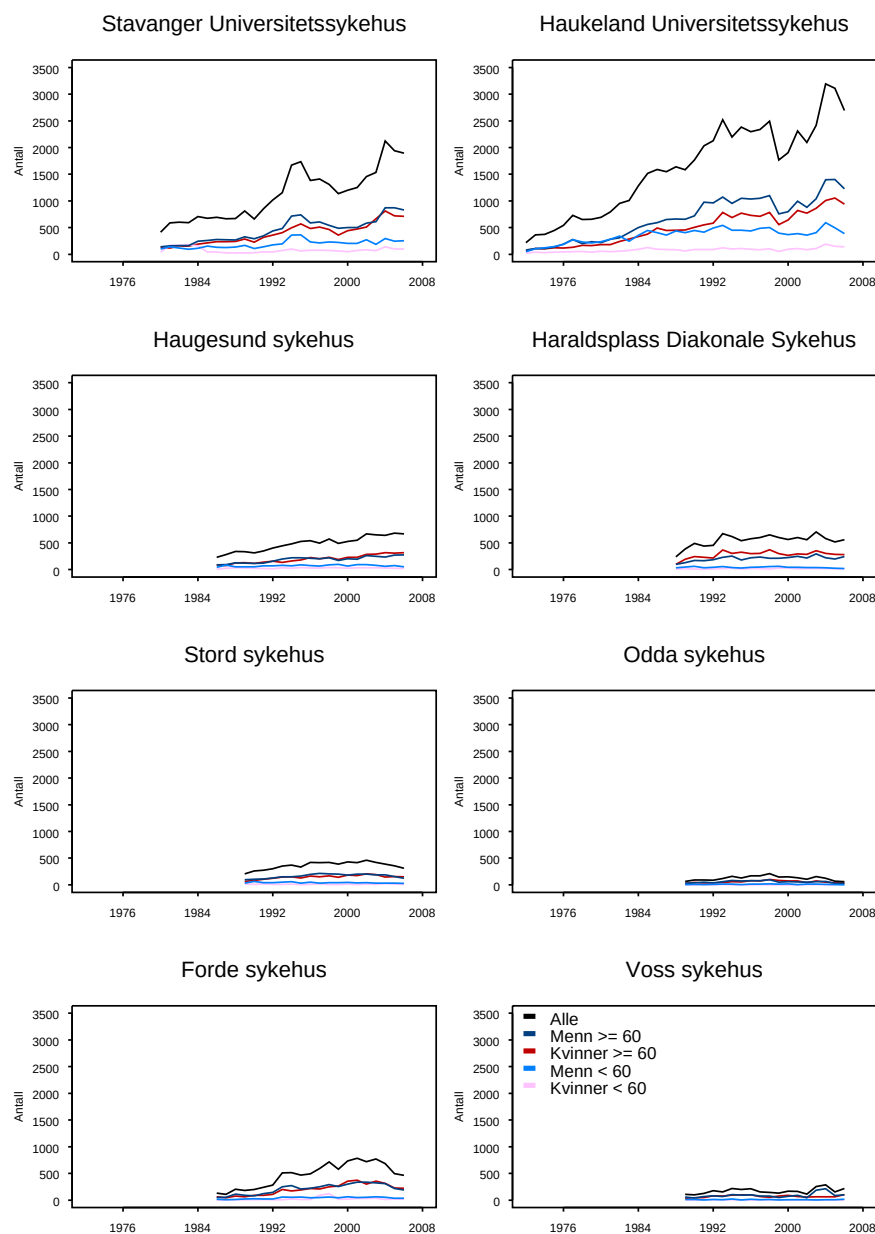
Figur 2.55: Innleggelser med hoveddiagnose *stabil angina pectoris* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Tabell 2.31: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *stabil angina pectoris* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	220	.	.	.	.	220
1973	.	.	.	363	.	.	.	.	363
1974	.	.	.	372	.	.	.	.	372
1975	.	.	.	447	.	.	.	.	447
1976	.	.	.	544	.	.	.	.	544
1977	.	.	.	731	.	.	.	.	731
1978	.	.	.	652	.	.	.	.	652
1979	.	.	.	656	.	.	.	.	656
1980	.	.	.	694	.	.	414	.	1108
1981	.	.	.	796	.	.	589	.	1385
1982	.	.	.	956	.	.	604	.	1560
1983	.	.	.	1009	.	.	592	.	1601
1984	.	.	.	1285	.	.	709	.	1994
1985	.	.	.	1515	.	.	674	.	2189
1986	129	.	228	1588	.	.	693	.	2638
1987	108	.	279	1549	.	.	666	.	2602
1988	204	240	339	1640	.	.	669	.	3092
1989	180	386	333	1586	62	205	813	108	3673
1990	200	490	312	1766	91	259	663	97	3878
1991	242	439	347	2034	89	274	855	125	4405
1992	280	454	402	2130	85	302	1016	177	4846
1993	509	674	447	2523	120	352	1154	154	5933
1994	514	620	480	2198	159	372	1669	219	6231
1995	467	543	528	2385	129	332	1736	201	6321
1996	493	576	540	2297	167	421	1382	214	6090
1997	591	600	497	2338	167	415	1411	153	6172
1998	715	651	575	2492	212	421	1309	144	6519
1999	576	602	489	1766	146	390	1136	130	5235
2000	733	565	525	1906	151	427	1199	168	5674
2001	785	601	550	2312	134	417	1253	162	6214
2002	719	559	670	2094	106	459	1458	110	6175
2003	771	707	649	2414	154	419	1534	255	6903
2004	685	580	641	3191	123	389	2124	286	8019
2005	494	519	682	3108	69	356	1939	154	7321
2006	462	558	667	2693	61	310	1894	219	6864
Totalt	9857	10364	10180	56250	2225	6520	30155	3076	128627

Figur 2.56: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *stabil angina pectoris* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

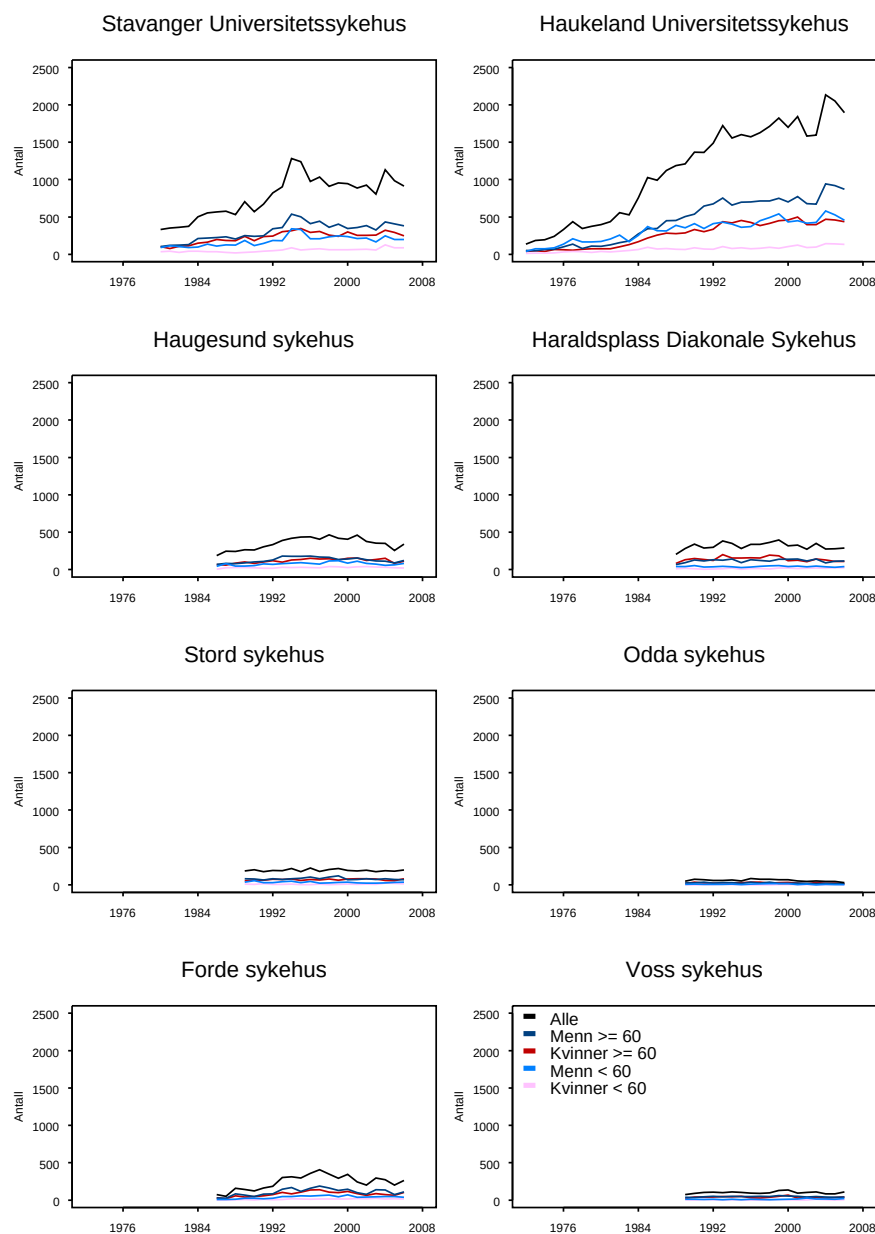

2.2.3 Ustabil og stabil angina pectoris

Tabell 2.32: Innleggelser med hoveddiagnose *både ustabil og stabil angina pectoris* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	138	.	.	.	.	138
1973	.	.	.	186	.	.	.	.	186
1974	.	.	.	195	.	.	.	.	195
1975	.	.	.	242	.	.	.	.	242
1976	.	.	.	332	.	.	.	.	332
1977	.	.	.	436	.	.	.	.	436
1978	.	.	.	345	.	.	.	.	345
1979	.	.	.	376	.	.	.	.	376
1980	.	.	.	396	.	.	332	.	728
1981	.	.	.	437	.	.	351	.	788
1982	.	.	.	556	.	.	360	.	916
1983	.	.	.	528	.	.	376	.	904
1984	.	.	.	758	.	.	503	.	1261
1985	.	.	.	1026	.	.	553	.	1579
1986	72	.	186	992	.	.	567	.	1817
1987	51	.	245	1123	.	.	576	.	1995
1988	157	202	242	1186	.	.	530	.	2317
1989	143	281	266	1210	50	185	704	75	2914
1990	124	341	262	1368	74	203	572	90	3034
1991	163	288	306	1364	69	175	673	104	3142
1992	183	299	335	1486	57	191	821	107	3479
1993	301	382	390	1723	57	190	903	98	4044
1994	313	351	418	1557	66	220	1281	111	4317
1995	296	282	436	1601	51	177	1240	104	4187
1996	358	337	439	1571	85	225	976	93	4084
1997	405	337	405	1629	75	179	1034	90	4154
1998	347	365	463	1714	75	207	910	96	4177
1999	291	395	418	1822	67	219	956	128	4296
2000	345	318	405	1699	69	191	945	137	4109
2001	243	329	460	1844	52	186	886	94	4094
2002	201	272	375	1583	47	196	927	104	3705
2003	294	352	355	1594	51	177	805	109	3737
2004	274	274	351	2135	47	190	1132	84	4487
2005	202	278	257	2051	47	181	986	84	4086
2006	264	288	340	1896	29	199	912	109	4037
Totalt	5027	5971	7354	39099	1068	3491	20811	1817	84638

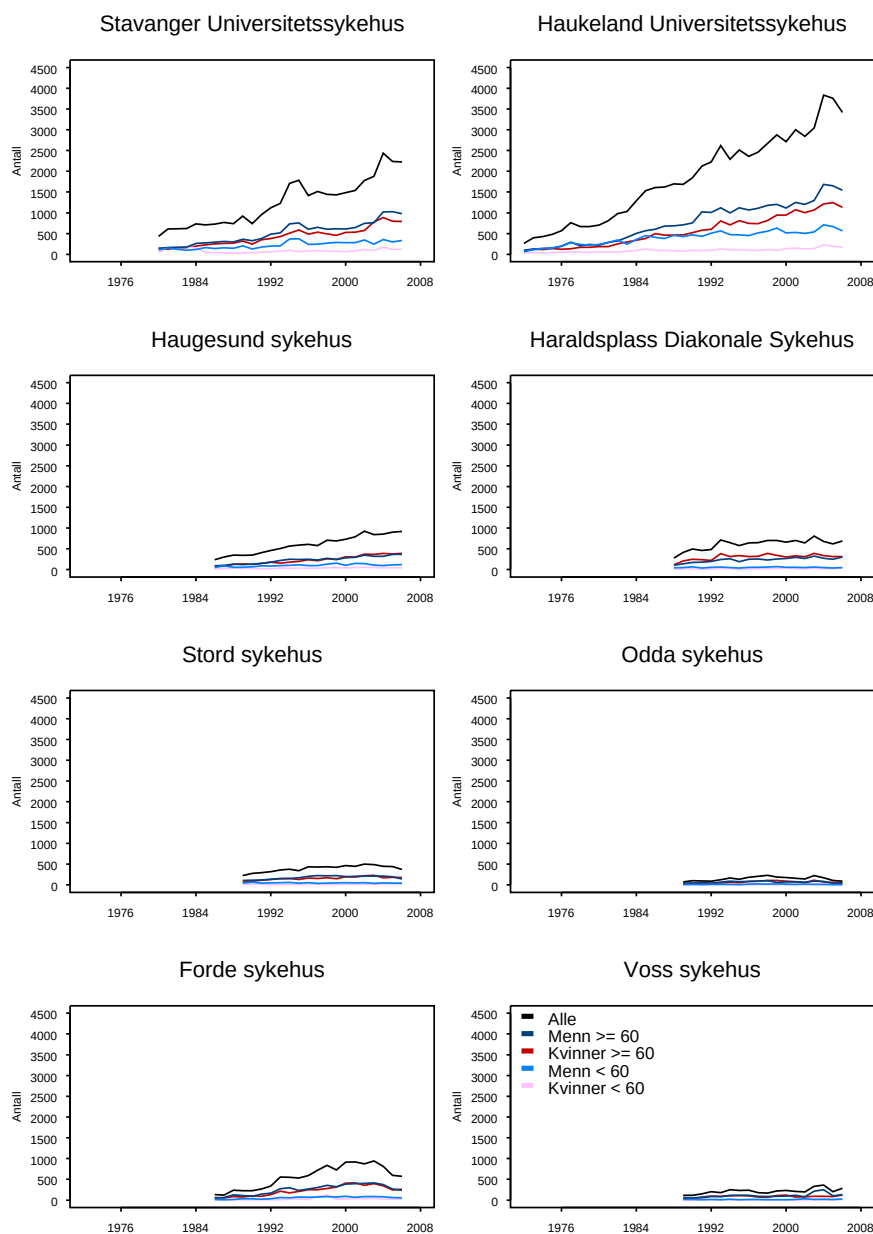
Figur 2.57: Innleggelser med hoveddiagnose *ustabil eller stabil angina pectoris* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Tabell 2.33: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *ustabil eller stabil angina pectoris* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	266	.	.	.	.	266
1973	.	.	.	400	.	.	.	.	400
1974	.	.	.	426	.	.	.	.	426
1975	.	.	.	483	.	.	.	.	483
1976	.	.	.	567	.	.	.	.	567
1977	.	.	.	764	.	.	.	.	764
1978	.	.	.	669	.	.	.	.	669
1979	.	.	.	670	.	.	.	.	670
1980	.	.	.	705	.	.	433	.	1138
1981	.	.	.	809	.	.	607	.	1416
1982	.	.	.	982	.	.	618	.	1600
1983	.	.	.	1031	.	.	622	.	1653
1984	.	.	.	1293	.	.	736	.	2029
1985	.	.	.	1532	.	.	710	.	2242
1986	131	.	239	1611	.	.	729	.	2710
1987	119	.	299	1618	.	.	766	.	2802
1988	237	281	347	1698	.	.	741	.	3304
1989	224	413	343	1682	69	224	923	113	3991
1990	229	497	350	1844	97	274	740	114	4145
1991	268	462	409	2128	93	293	954	150	4757
1992	340	486	460	2223	89	315	1118	204	5235
1993	554	714	509	2617	124	360	1224	180	6282
1994	552	651	564	2287	167	378	1708	248	6555
1995	532	578	591	2513	134	343	1785	235	6711
1996	593	641	609	2358	181	434	1413	236	6465
1997	718	647	577	2459	203	426	1515	180	6725
1998	840	699	705	2670	228	437	1446	168	7193
1999	727	701	691	2876	190	422	1434	218	7259
2000	911	659	733	2712	178	465	1487	233	7378
2001	920	699	792	3000	157	449	1540	207	7764
2002	874	643	922	2840	139	497	1781	194	7890
2003	945	808	845	3040	225	487	1877	334	8561
2004	815	680	851	3836	170	449	2435	363	9599
2005	597	621	903	3759	106	439	2238	205	8868
2006	575	688	920	3416	90	371	2226	287	8573
Totalt	11701	11568	12659	63784	2640	7063	33806	3869	147090

Figur 2.58: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *ustabil eller stabil angina pectoris* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

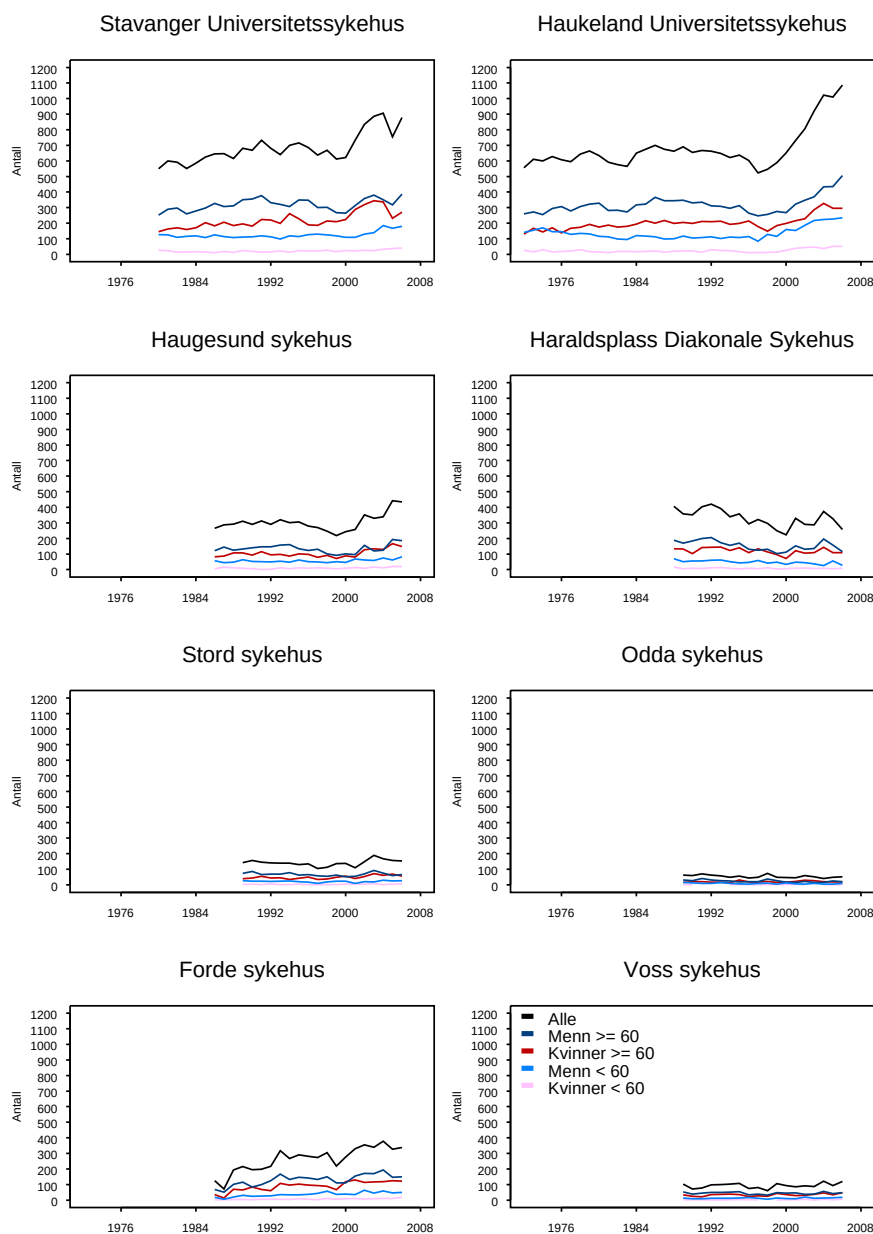

2.2.4 Akutt hjerteinfarkt

Tabell 2.34: Innleggelser med hoveddiagnose *akutt hjerteinfarkt* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	556	.	.	.	.	556
1973	.	.	.	610	.	.	.	.	610
1974	.	.	.	599	.	.	.	.	599
1975	.	.	.	627	.	.	.	.	627
1976	.	.	.	608	.	.	.	.	608
1977	.	.	.	595	.	.	.	.	595
1978	.	.	.	644	.	.	.	.	644
1979	.	.	.	664	.	.	.	.	664
1980	.	.	.	634	.	.	550	.	1184
1981	.	.	.	592	.	.	599	.	1191
1982	.	.	.	576	.	.	592	.	1168
1983	.	.	.	565	.	.	551	.	1116
1984	.	.	.	649	.	.	585	.	1234
1985	.	.	.	674	.	.	624	.	1298
1986	124	.	265	700	.	.	645	.	1734
1987	71	.	288	675	.	.	646	.	1680
1988	193	406	292	663	.	.	616	.	2170
1989	215	357	311	690	62	143	681	102	2561
1990	195	351	290	655	60	157	669	72	2449
1991	198	403	313	667	70	145	733	77	2606
1992	217	421	291	662	62	141	681	98	2573
1993	317	392	320	648	58	139	640	100	2614
1994	267	339	301	622	49	139	700	103	2520
1995	290	357	306	637	57	130	715	107	2599
1996	281	293	279	603	44	135	686	75	2396
1997	273	321	270	523	48	105	637	80	2257
1998	304	297	246	546	73	112	668	61	2307
1999	218	250	218	589	48	136	612	105	2176
2000	276	223	244	652	47	137	622	93	2294
2001	330	330	258	731	46	109	733	86	2623
2002	355	291	352	806	59	149	834	91	2937
2003	339	288	329	920	51	190	886	87	3090
2004	379	373	339	1022	40	167	906	121	3347
2005	327	326	442	1010	48	157	754	93	3157
2006	337	258	435	1087	51	154	878	120	3320
Totalt	5506	6276	6389	23701	973	2545	18443	1671	65504

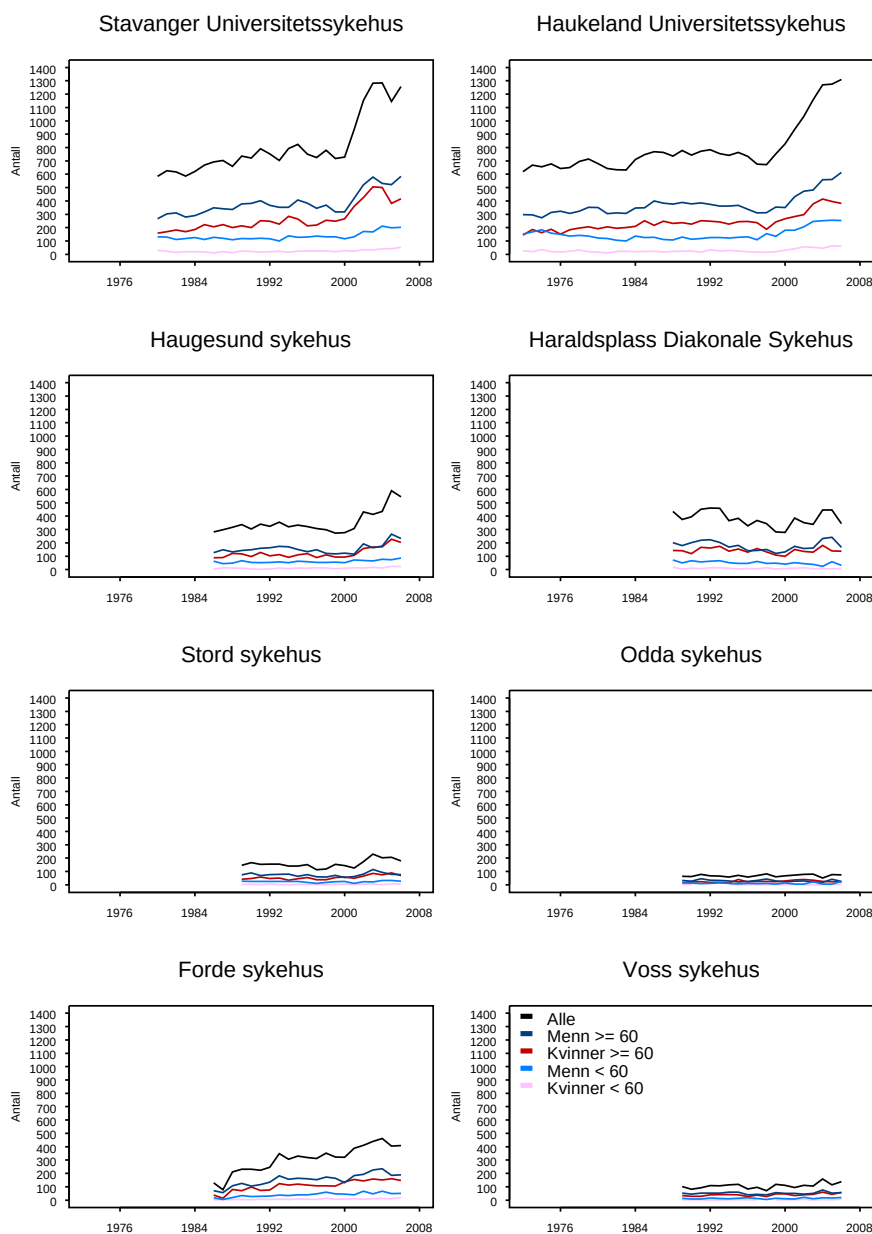
Figur 2.59: Innleggelser med hoveddiagnose *akutt hjerteinfarkt* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Tabell 2.35: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *akutt hjerteinfarkt* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	619	.	.	.	.	619
1973	.	.	.	668	.	.	.	.	668
1974	.	.	.	656	.	.	.	.	656
1975	.	.	.	678	.	.	.	.	678
1976	.	.	.	643	.	.	.	.	643
1977	.	.	.	651	.	.	.	.	651
1978	.	.	.	695	.	.	.	.	695
1979	.	.	.	715	.	.	.	.	715
1980	.	.	.	680	.	.	585	.	1265
1981	.	.	.	642	.	.	626	.	1268
1982	.	.	.	634	.	.	618	.	1252
1983	.	.	.	631	.	.	586	.	1217
1984	.	.	.	710	.	.	621	.	1331
1985	.	.	.	747	.	.	669	.	1416
1986	129	.	283	769	.	.	693	.	1874
1987	77	.	298	763	.	.	704	.	1842
1988	211	435	316	736	.	.	659	.	2357
1989	232	375	337	778	64	147	736	102	2771
1990	231	396	304	744	62	167	722	82	2708
1991	223	452	341	772	79	154	790	93	2904
1992	245	462	325	783	68	156	752	109	2900
1993	349	459	355	755	66	156	704	107	2951
1994	307	366	321	741	58	141	793	115	2842
1995	330	385	334	763	71	140	824	117	2964
1996	318	327	322	735	58	152	751	84	2747
1997	311	368	308	675	70	113	726	96	2667
1998	352	345	298	673	82	118	780	71	2719
1999	322	283	273	752	60	153	718	117	2678
2000	320	279	277	828	67	144	728	111	2754
2001	389	386	307	936	73	126	936	95	3248
2002	410	352	432	1033	78	174	1153	111	3743
2003	440	338	413	1158	80	230	1283	105	4047
2004	462	447	436	1269	51	202	1285	158	4310
2005	405	446	591	1275	76	207	1146	115	4261
2006	408	345	545	1309	74	179	1256	138	4254
Totalt	6471	7246	7416	27616	1237	2859	21844	1926	76615

Figur 2.60: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *akutt hjerteinfarkt* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

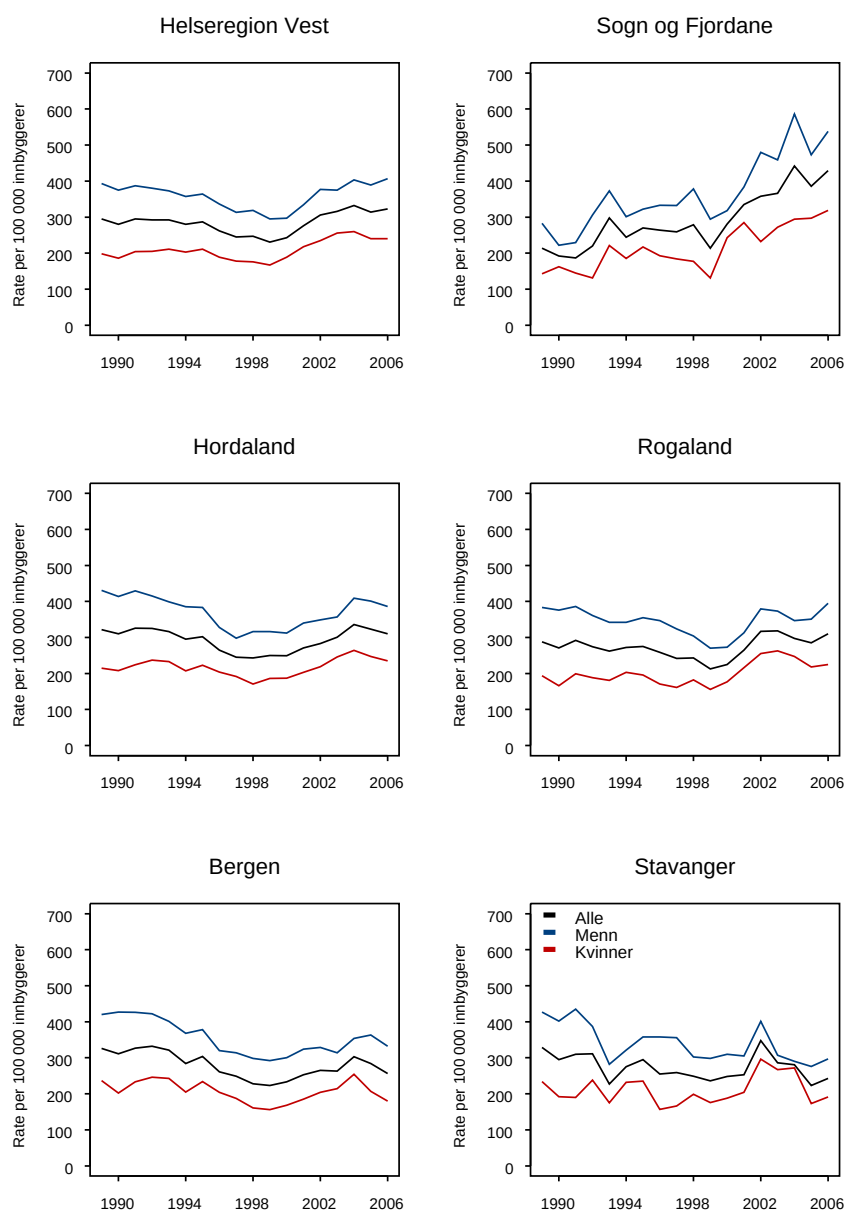
Tabell 2.36: Aldersstandardiserte innleggelsesrater for *akutt hjerteinfarkt* som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	318	199	337	342	331	365
1990	300	178	323	319	313	325
1991	316	172	337	344	329	342
1992	314	208	337	325	332	354
1993	315	274	330	311	329	256
1994	302	224	307	327	292	313
1995	309	252	313	326	311	337
1996	282	248	274	304	267	292
1997	263	240	253	285	255	298
1998	264	259	250	285	232	286
1999	246	199	257	250	228	269
2000	258	259	255	263	238	283
2001	291	306	276	306	258	285
2002	320	324	287	364	270	388
2003	331	330	305	365	272	325
2004	344	395	337	337	308	314
2005	323	339	321	321	287	249
2006	331	380	308	346	258	270

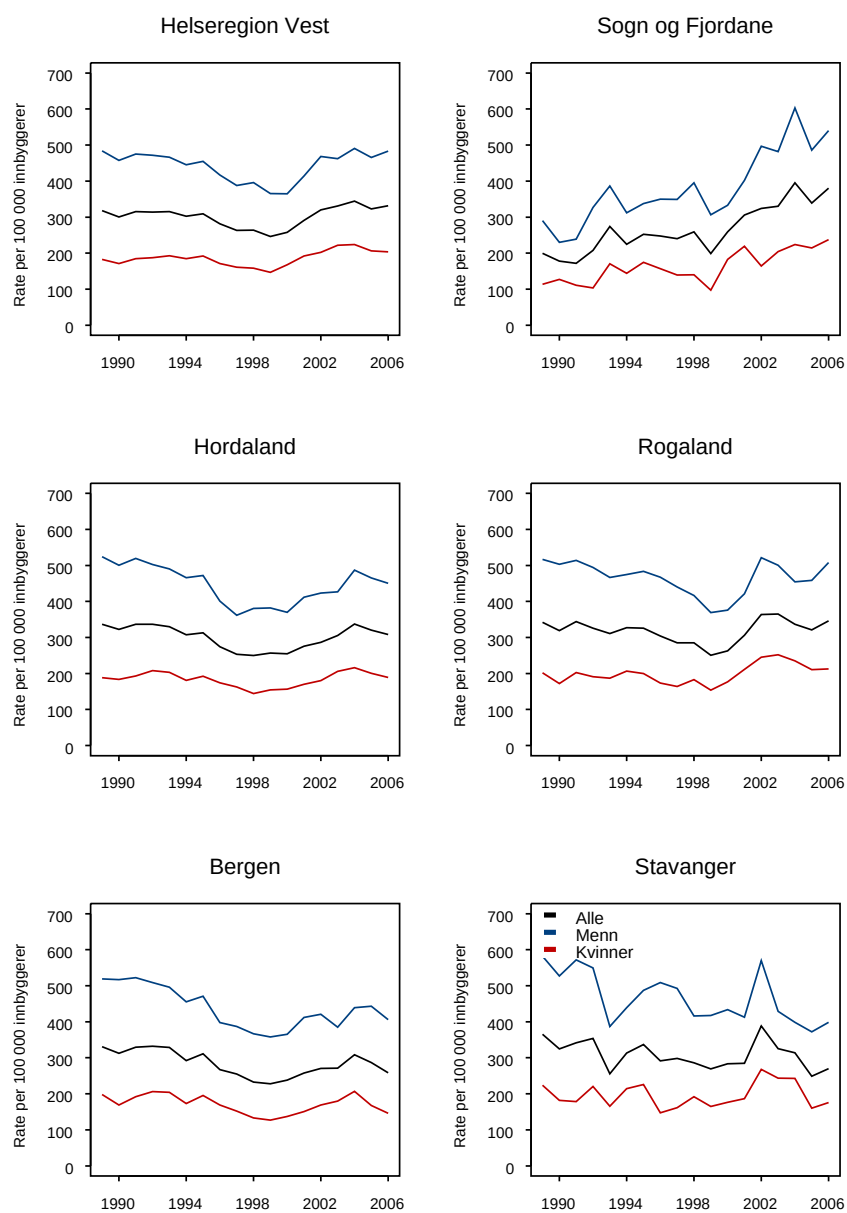
Tabell 2.37: Aldersstandardiserte innleggelsesrater for *akutt hjerteinfarkt* som hoved- eller bidiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	345	215	364	372	363	399
1990	333	209	360	344	356	353
1991	353	197	383	374	376	371
1992	353	232	382	362	375	396
1993	356	304	380	342	387	292
1994	341	266	346	364	331	348
1995	353	292	357	371	357	389
1996	323	281	321	343	314	326
1997	312	275	308	329	314	342
1998	312	299	294	340	283	352
1999	303	284	309	302	281	322
2000	310	311	313	307	304	330
2001	361	363	341	386	326	369
2002	407	379	361	479	345	516
2003	435	420	386	506	347	507
2004	446	474	420	474	384	470
2005	439	418	423	470	388	400
2006	427	443	384	482	334	396

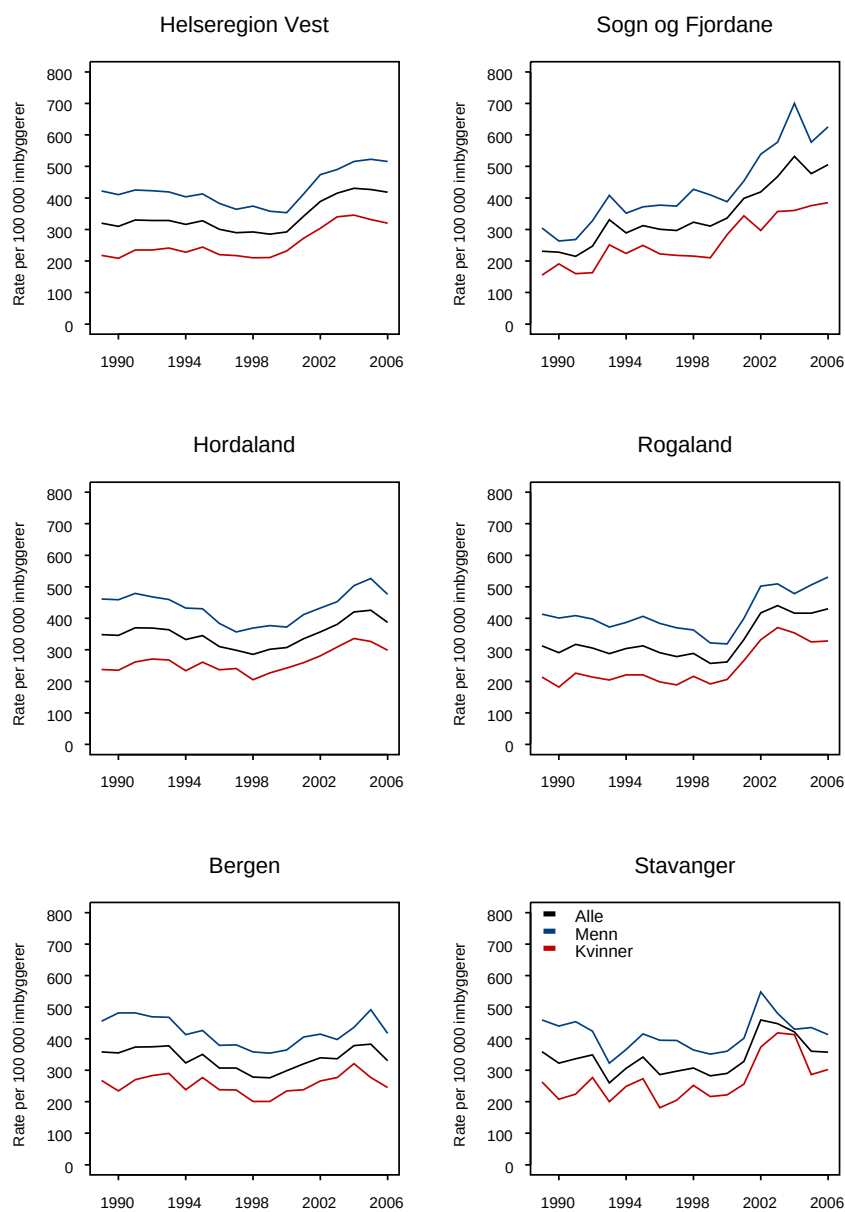
Figur 2.61: Akutt hjerteinfarkt som hoveddiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

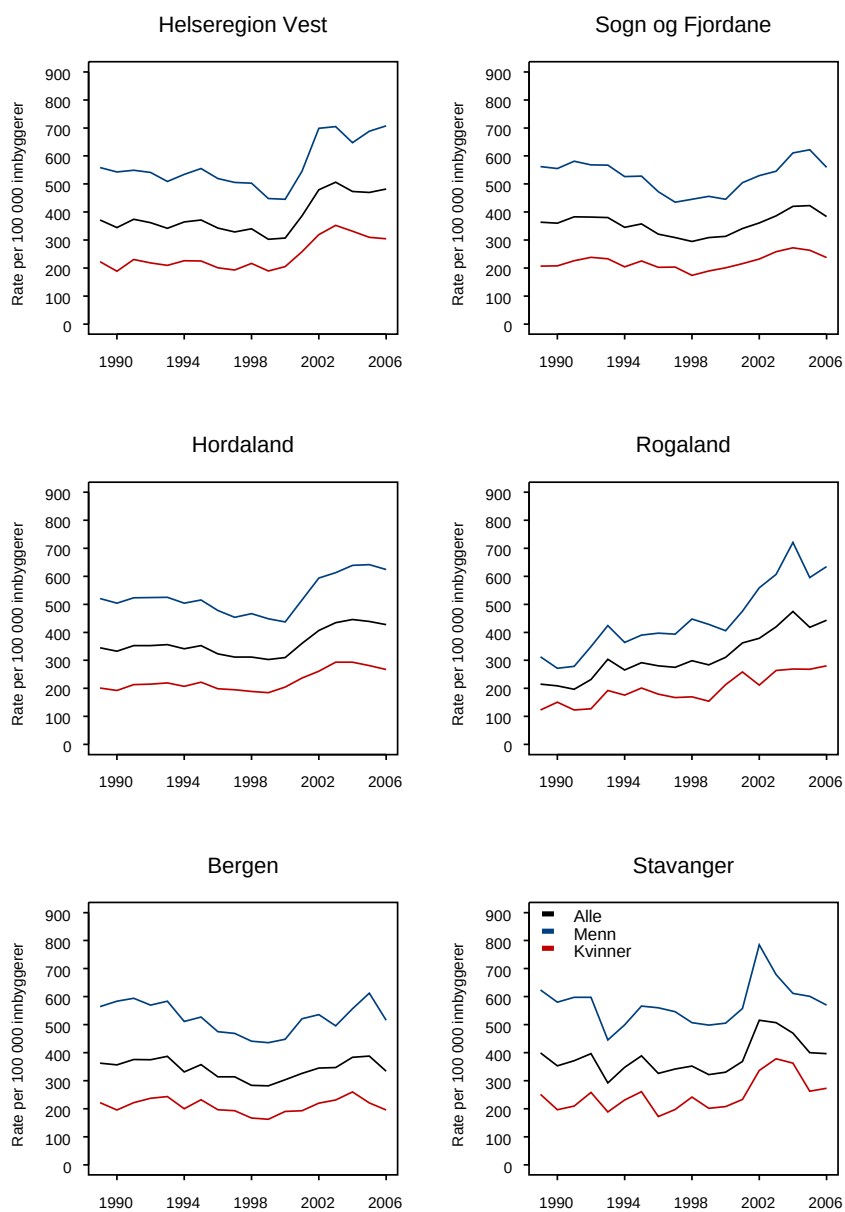
Figur 2.62: Akutt hjerteinfarkt som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggelsesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

Figur 2.63: Akutt hjerteinfarkt som hoved- eller bidiagnose — innleggelsesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

Figur 2.64: *Akutt hjerteinfarkt* som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggelsesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

2.2.5 Førstegangs akutt hjerteinfarkt

Ved førstegangs akutt hjerteinfarkt brukes de samme diagnosekoder som for akutt hjerteinfarkt. For å forvisse seg om at infarkt faktisk er pasientens første blir det for hver pasient sjekket om vedkommende har vært innlagt for hjerteinfarkt i løpet av de siste syv årene (7-års sensurering), med diagnosen hjerteinfarkt. Syv år er internasjonalt akseptert som rimelig tidsperiode uten dokumentert hjerteinfarkt, for at infarkt kan klassifiseres som førstegangs infarkt.

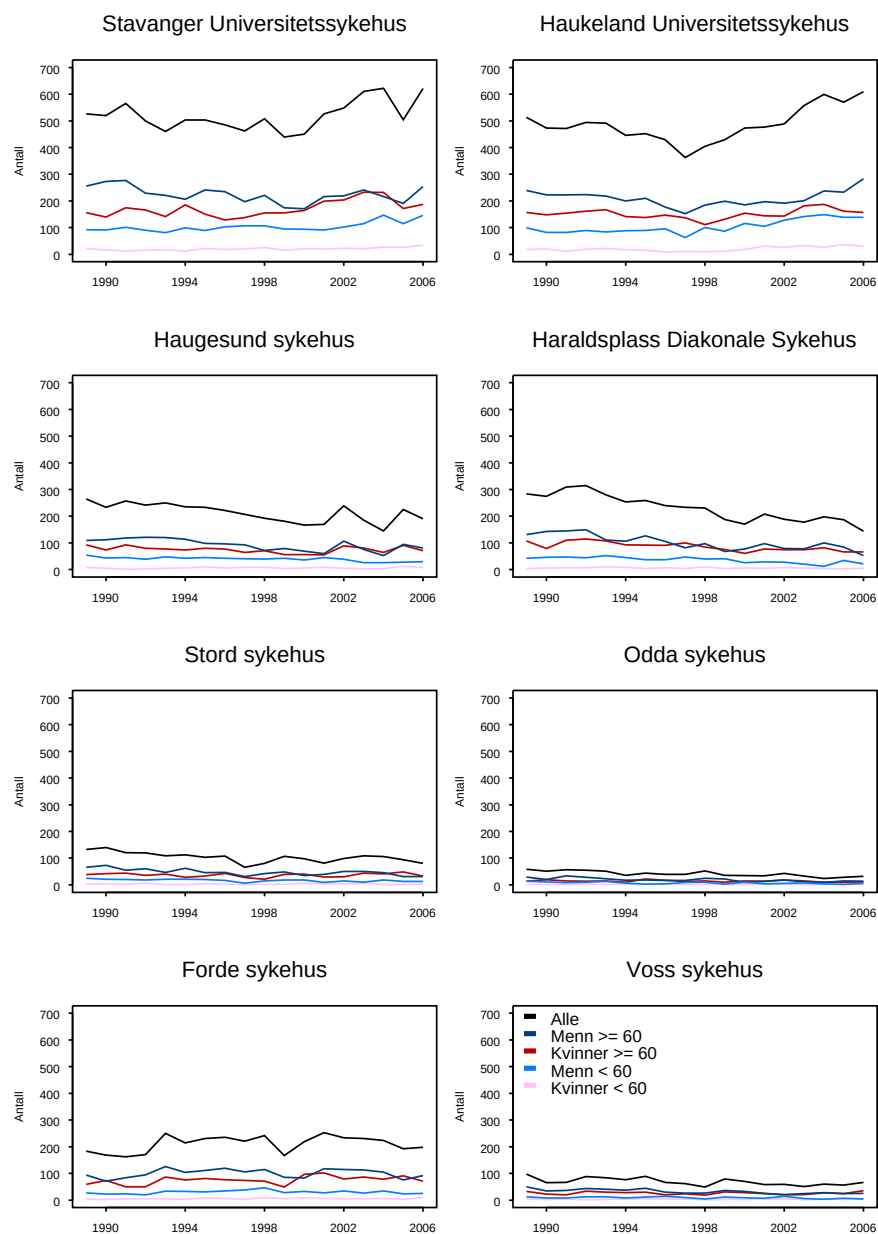
I perioden 1989-2000 viste raten for førstegangs akutt hjerteinfarkt som hoved- eller bidiagnose en nedgang for regionen samlet (figur 2.70), samt for Rogaland og Hordaland. I Sogn og Fjordane var det ingen nedgang i denne perioden. Nedgangen var størst for menn. I perioden 2000-2005 økte innlegelsesratene for regionen for både iskemisk hjertesykdom (figur 2.24), akutt hjerteinfarkt (figur 2.64) og første gangs akutt hjerteinfarkt (figur 2.70).

Økningen i innlegelsesratene for akutt hjerteinfarkt fra år 2000 kan forklares med at flere av de som ble innlagt med akutte bryst smerter fikk påvist hjerteinfarkt ved bruk av nye biomarkører med de nye diagnostiske kriteriene fra år 2000. Sogn og Fjordane står imidlertid i en særstilling; her økte innlegelsesratene for akutt hjerteinfarkt gjennom hele perioden 1992-2006.

Tabell 2.38: Innleggelser med hoveddiagnose *førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1989	183	284	264	513	58	132	526	97	2057
1990	169	274	233	473	51	140	520	65	1925
1991	162	309	257	471	57	121	565	66	2008
1992	170	315	242	494	55	120	500	88	1984
1993	250	280	250	491	51	109	460	84	1975
1994	214	253	235	446	36	112	503	76	1875
1995	231	259	233	452	44	103	503	89	1914
1996	235	240	221	429	39	108	485	66	1823
1997	221	233	207	363	39	66	462	62	1653
1998	242	231	192	405	52	80	508	49	1759
1999	167	188	181	429	36	107	439	79	1626
2000	219	170	167	473	35	98	450	70	1682
2001	253	208	169	477	34	81	526	58	1806
2002	233	189	239	489	43	99	548	59	1899
2003	231	178	185	557	33	109	610	51	1954
2004	223	198	145	599	24	106	622	60	1977
2005	192	187	225	570	28	94	504	56	1856
2006	198	144	190	609	32	80	621	66	1940
Totalt	3793	4140	3835	8740	747	1865	9352	1241	33713

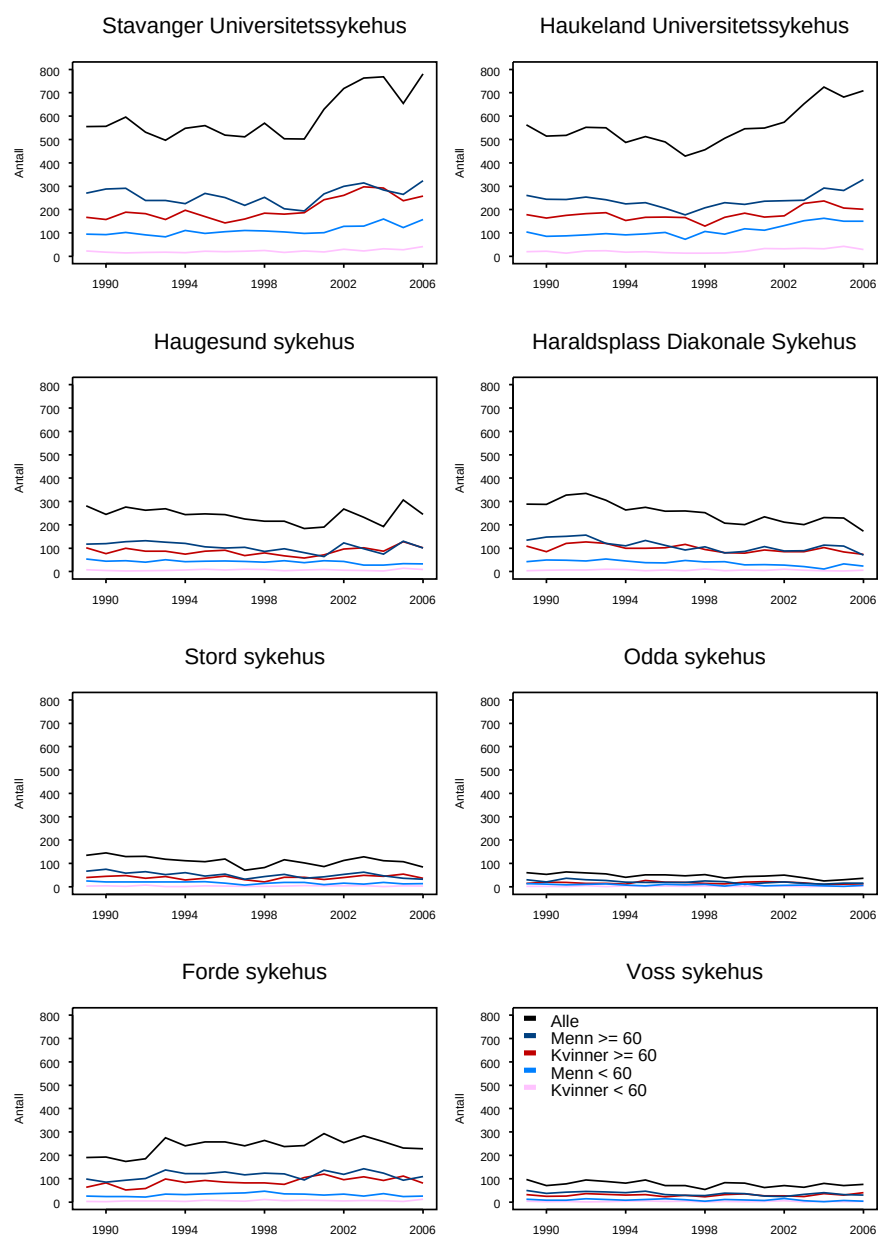
Figur 2.65: Innleggelser med hoveddiagnose *førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Tabell 2.39: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1989	191	289	281	563	60	135	555	97	2171
1990	193	288	245	515	53	145	556	71	2066
1991	174	327	276	518	64	129	596	78	2162
1992	185	335	263	552	59	130	531	95	2150
1993	275	305	269	550	55	118	497	88	2157
1994	241	264	244	487	41	112	548	81	2018
1995	257	275	247	513	51	108	559	94	2104
1996	257	258	244	490	51	119	519	70	2008
1997	241	259	225	429	47	71	511	71	1854
1998	264	252	215	456	52	82	570	54	1945
1999	238	207	215	505	38	116	503	83	1905
2000	242	201	184	546	44	102	502	81	1902
2001	293	234	190	549	46	87	629	62	2090
2002	254	211	268	574	50	113	718	70	2258
2003	284	201	232	652	39	128	763	63	2362
2004	258	231	193	724	25	112	768	80	2391
2005	231	229	306	682	30	108	654	70	2310
2006	228	173	245	709	37	85	781	76	2334
Totalt	4306	4539	4342	10014	842	2000	10760	1384	38187

Figur 2.66: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *førstegangs akutt hjerteinfarkt* (minimum 7-års sensurering) etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

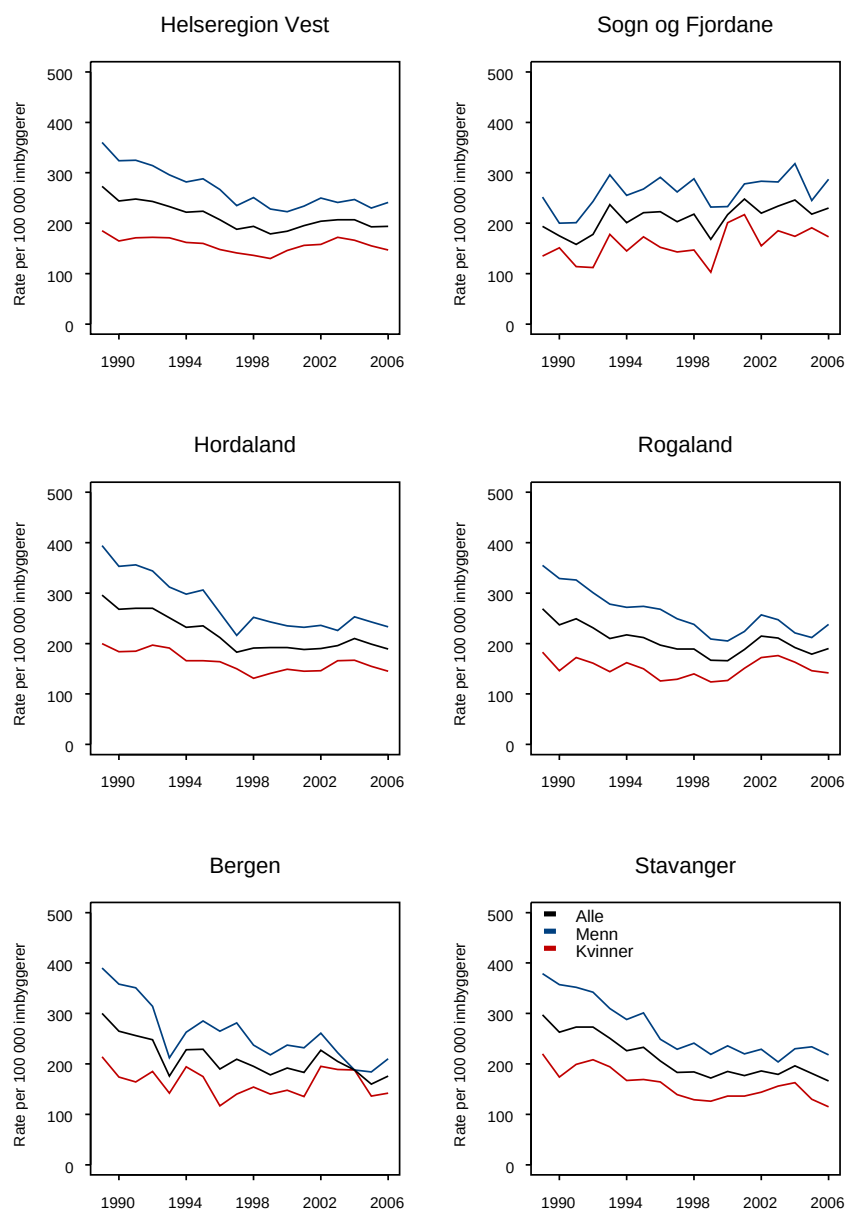
Tabell 2.40: Aldersstandardiserte innleggelsesrater for *førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)* som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	294	180	309	319	302	333
1990	262	161	279	279	264	291
1991	266	146	280	294	276	284
1992	261	169	279	274	273	283
1993	252	218	264	250	257	197
1994	240	186	242	259	233	260
1995	241	208	244	250	238	262
1996	222	209	220	231	210	216
1997	202	189	189	222	187	241
1998	207	204	197	221	188	223
1999	191	157	197	196	175	203
2000	196	200	196	193	189	219
2001	206	226	192	217	181	207
2002	213	198	193	245	189	255
2003	217	210	199	243	185	233
2004	214	222	211	218	199	212
2005	198	188	196	202	182	179
2006	198	201	187	211	168	195

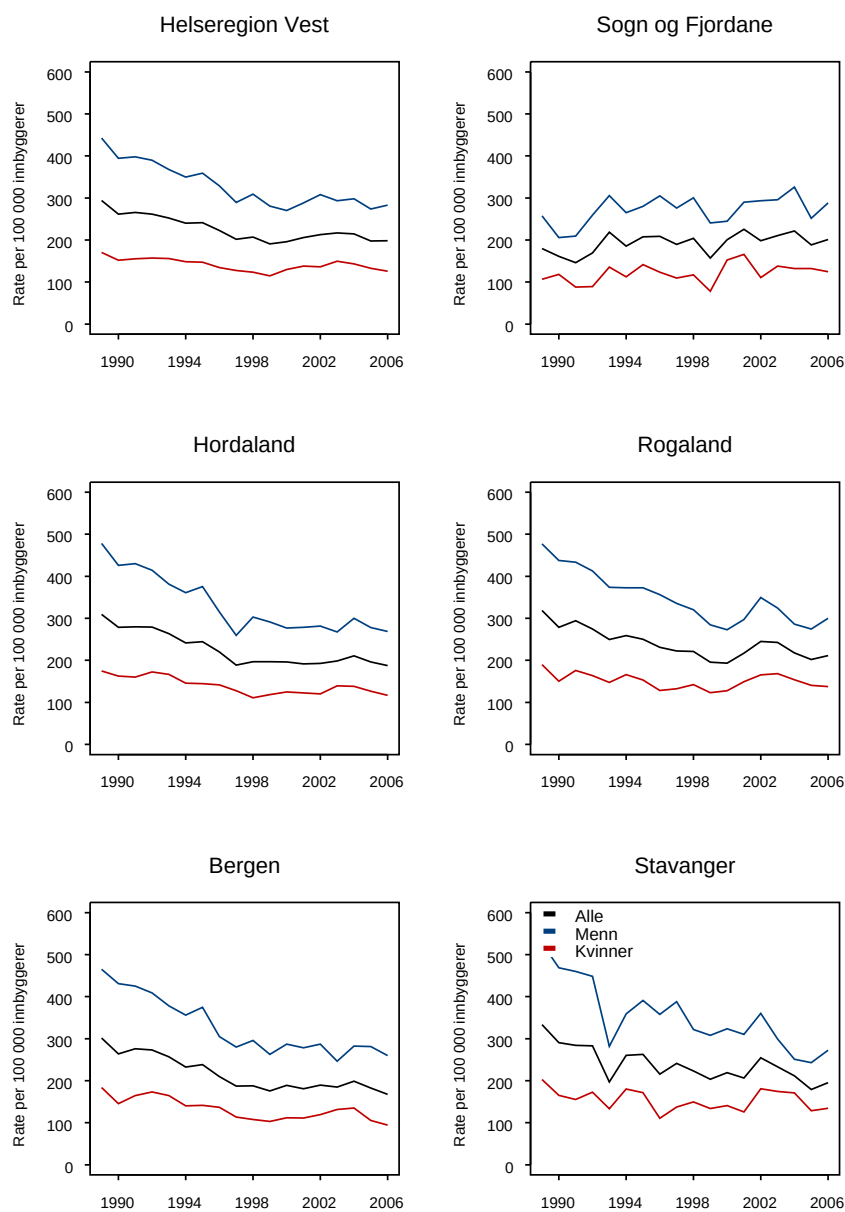
Tabell 2.41: Aldersstandardiserte innleggelsesrater for *førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)* som hoved- eller bidiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	313	191	328	343	323	364
1990	283	182	301	300	289	315
1991	289	161	307	315	303	303
1992	284	184	305	296	297	310
1993	277	241	291	270	290	220
1994	258	212	257	279	249	280
1995	266	230	269	277	266	296
1996	246	229	246	252	232	239
1997	227	208	216	248	214	269
1998	230	218	217	252	212	261
1999	223	209	224	226	206	238
2000	222	223	226	215	221	242
2001	239	260	220	255	213	255
2002	252	216	225	302	225	322
2003	262	256	236	299	220	301
2004	259	252	252	272	239	268
2005	246	225	237	264	222	240
2006	239	223	220	269	201	250

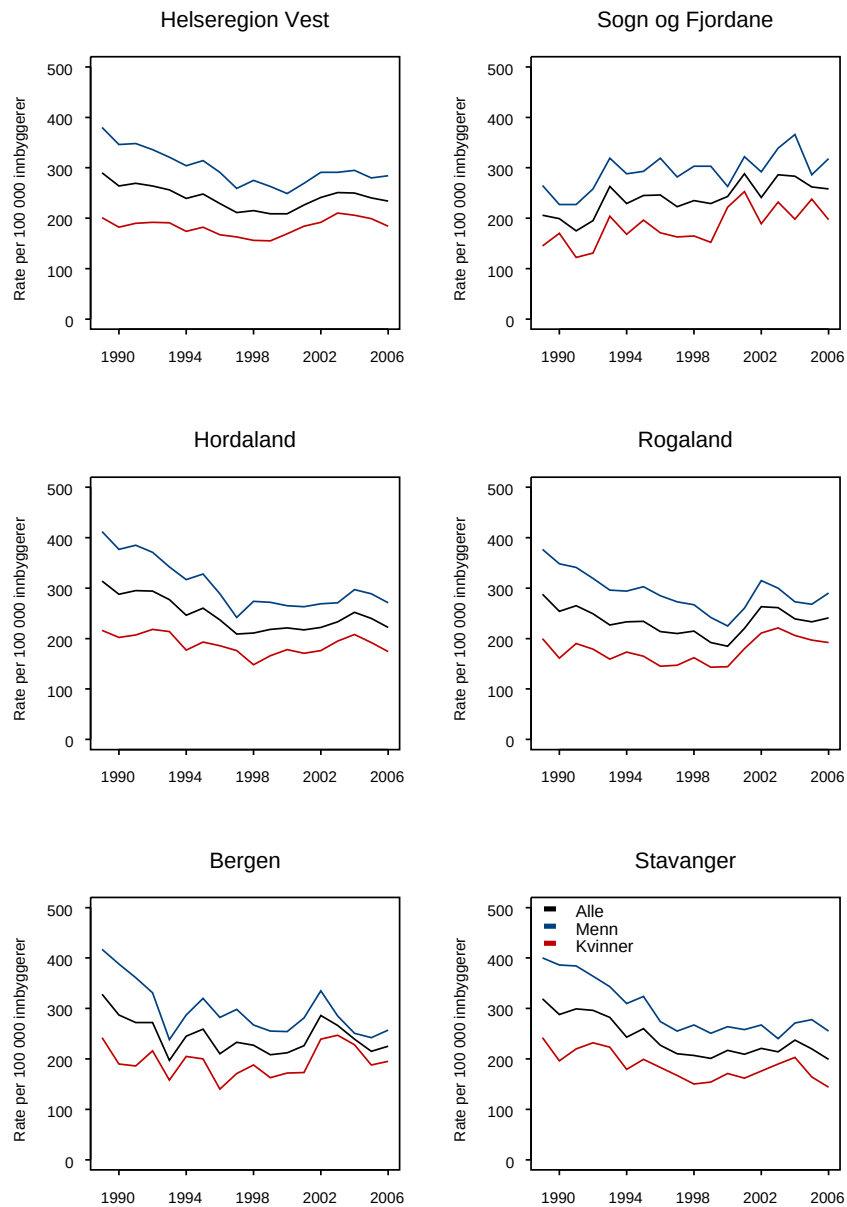
Figur 2.67: *Førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering) som hoveddiagnose* — innleggelsesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

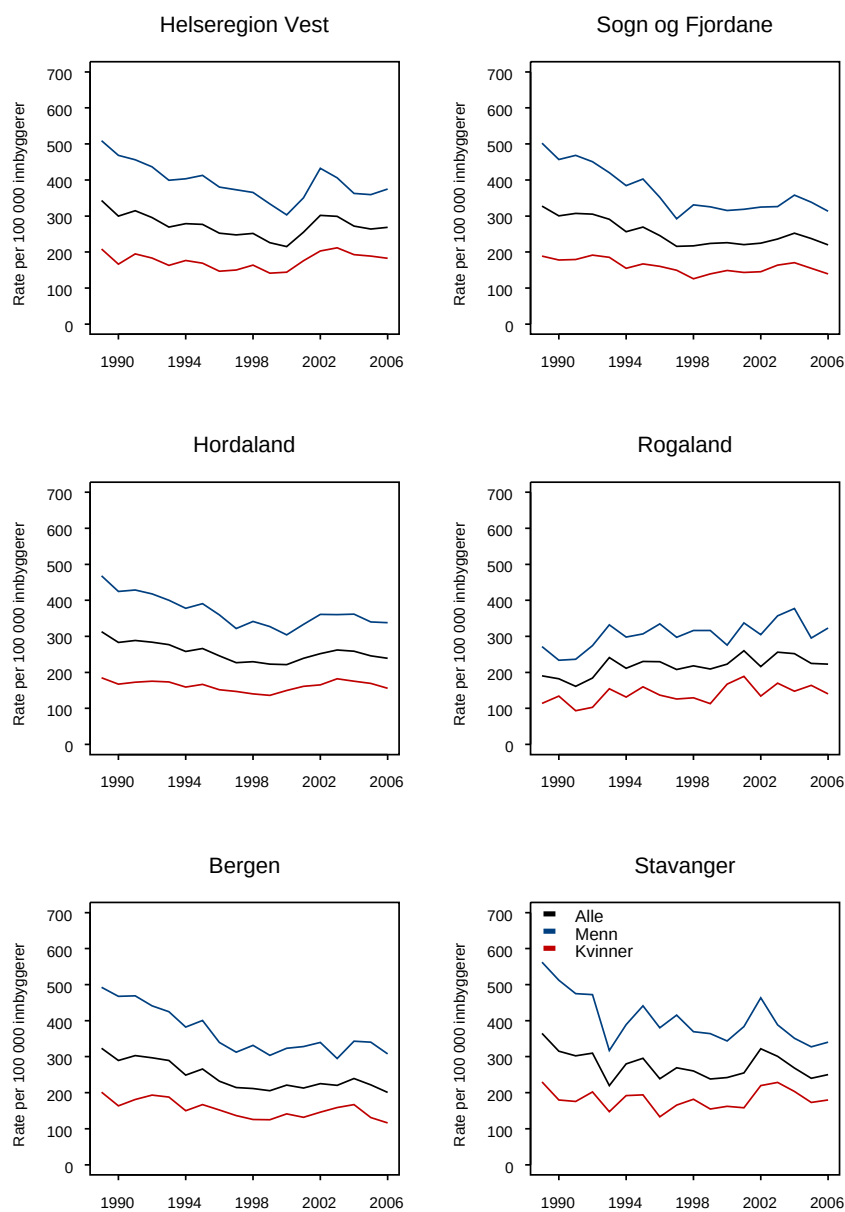
Figur 2.68: *Førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering)* som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

Figur 2.69: *Førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering) som hoved- eller bidiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn*

Figur 2.70: Førstegangs akutt hjerteinfarkt (minimum 7-års sensurering) som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggelsesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

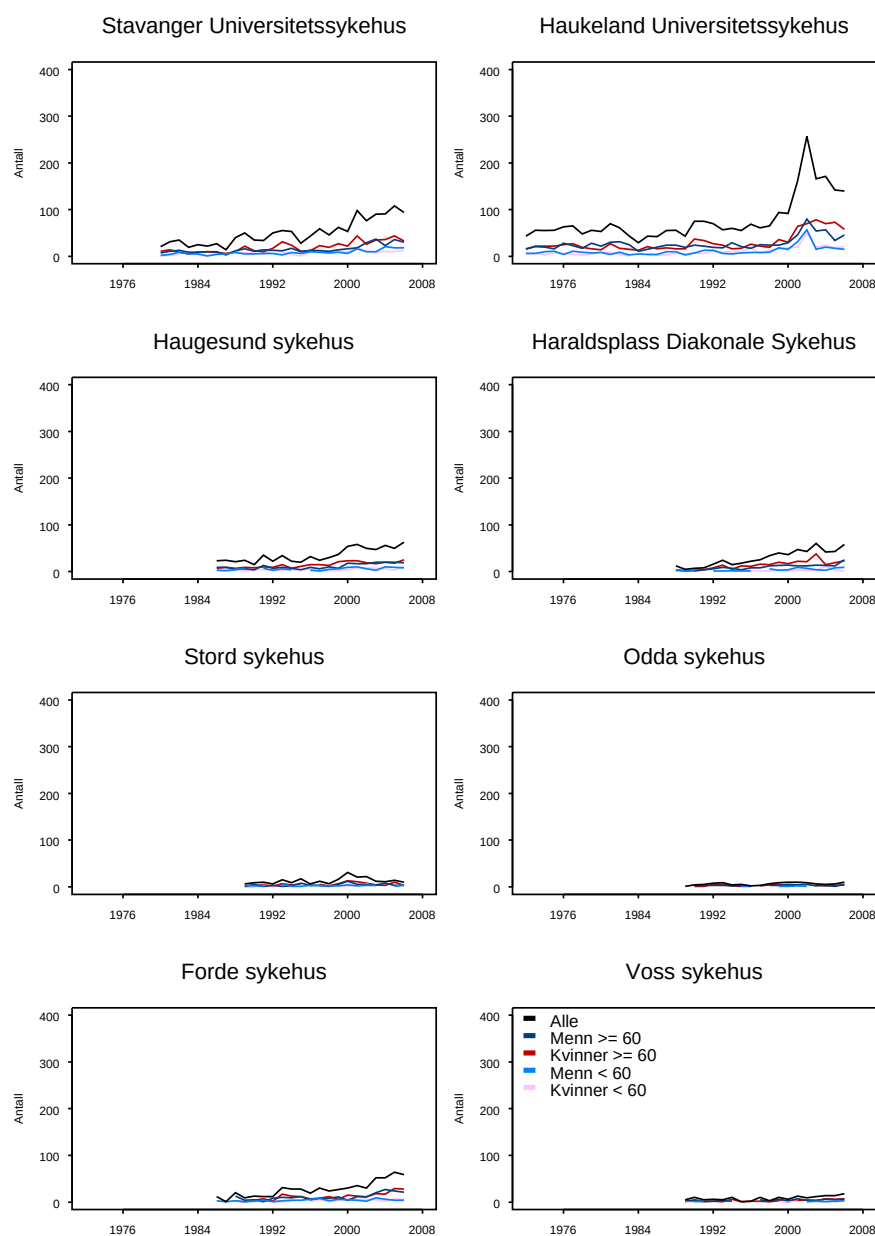

2.2.6 Lungeemboli

Tabell 2.42: Innleggelser med hoveddiagnose *lungeemboli* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	43	.	.	.	.	43
1973	.	.	.	56	.	.	.	.	56
1974	.	.	.	55	.	.	.	.	55
1975	.	.	.	56	.	.	.	.	56
1976	.	.	.	63	.	.	.	.	63
1977	.	.	.	65	.	.	.	.	65
1978	.	.	.	48	.	.	.	.	48
1979	.	.	.	56	.	.	.	.	56
1980	.	.	.	53	.	.	21	.	74
1981	.	.	.	70	.	.	31	.	101
1982	.	.	.	61	.	.	35	.	96
1983	.	.	.	44	.	.	19	.	63
1984	.	.	.	29	.	.	25	.	54
1985	.	.	.	43	.	.	22	.	65
1986	12	.	23	42	.	.	27	.	104
1987	1	.	24	55	.	.	14	.	94
1988	20	12	21	56	.	.	40	.	149
1989	9	5	24	43	1	6	50	5	143
1990	13	7	15	75	4	9	35	10	168
1991	12	8	35	75	5	10	34	5	184
1992	12	16	22	70	8	6	50	6	190
1993	31	24	34	57	9	15	55	5	230
1994	28	15	22	60	4	9	53	10	201
1995	28	18	20	55	5	17	28	1	172
1996	19	22	32	69	2	6	43	2	195
1997	30	25	24	61	3	12	59	10	224
1998	24	34	30	65	7	7	46	3	216
1999	27	40	37	94	9	16	62	10	295
2000	30	36	54	92	10	31	53	6	312
2001	35	47	58	161	10	21	98	13	443
2002	30	43	50	257	9	22	76	9	496
2003	52	60	47	166	6	12	90	12	445
2004	52	42	56	171	5	11	91	14	442
2005	64	43	50	142	6	14	108	14	441
2006	59	58	63	140	10	10	94	18	452
Totalt	588	555	741	2748	113	234	1359	153	6491

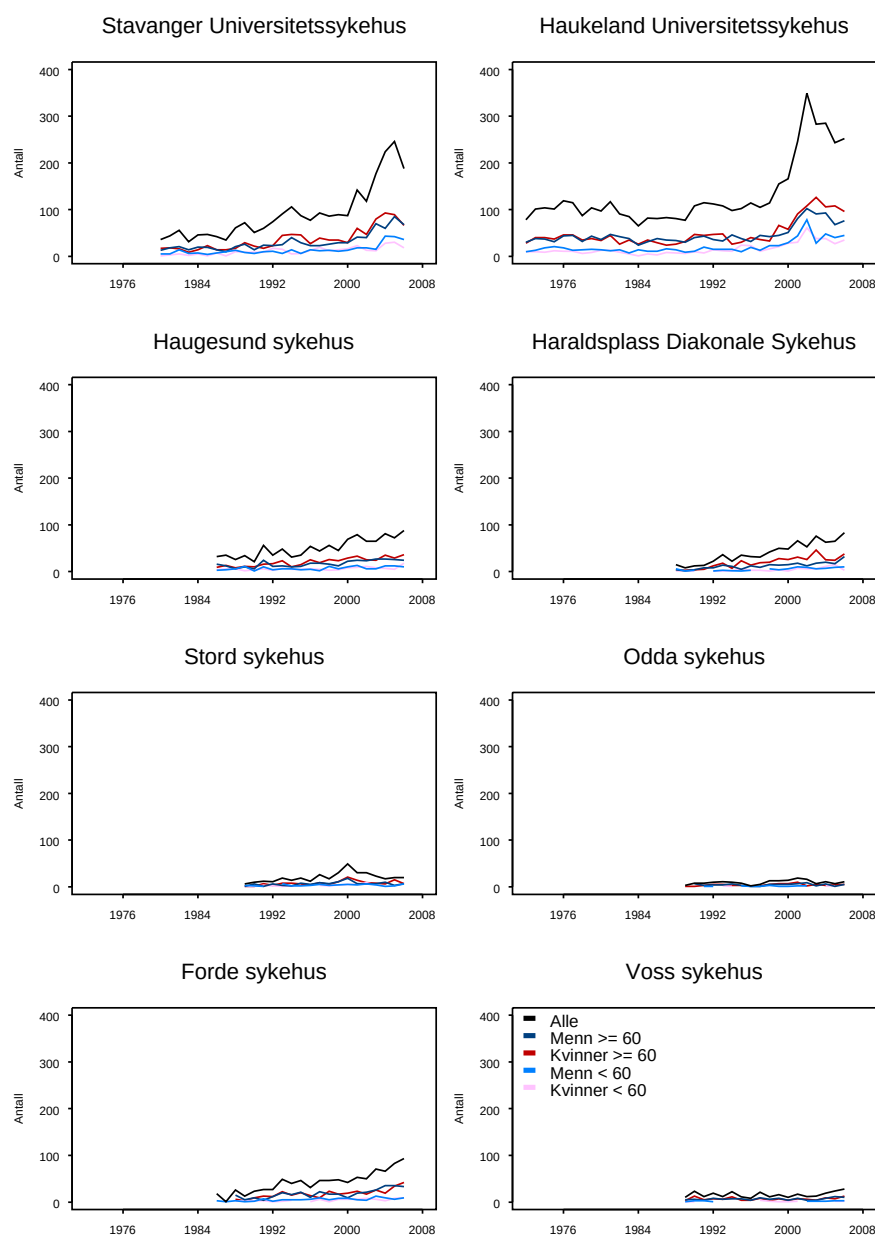
Figur 2.71: Innleggelser med hoveddiagnose *lungeemboli* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Tabell 2.43: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *lungeemboli* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	78	.	.	.	.	78
1973	.	.	.	101	.	.	.	.	101
1974	.	.	.	104	.	.	.	.	104
1975	.	.	.	101	.	.	.	.	101
1976	.	.	.	119	.	.	.	.	119
1977	.	.	.	115	.	.	.	.	115
1978	.	.	.	87	.	.	.	.	87
1979	.	.	.	104	.	.	.	.	104
1980	.	.	.	97	.	.	36	.	133
1981	.	.	.	117	.	.	44	.	161
1982	.	.	.	91	.	.	56	.	147
1983	.	.	.	85	.	.	31	.	116
1984	.	.	.	65	.	.	46	.	111
1985	.	.	.	82	.	.	47	.	129
1986	18	.	32	81	.	.	42	.	173
1987	1	.	35	83	.	.	35	.	154
1988	26	15	26	81	.	.	61	.	209
1989	13	8	34	77	3	6	72	10	223
1990	23	12	21	108	8	10	51	23	256
1991	27	13	56	115	8	12	60	12	303
1992	27	22	35	112	10	11	74	19	310
1993	49	36	48	108	11	19	91	12	374
1994	40	22	31	98	10	14	106	22	343
1995	46	35	35	102	8	19	87	11	343
1996	31	32	54	114	2	12	77	8	330
1997	46	31	44	105	5	26	93	21	371
1998	46	42	56	114	13	17	86	11	385
1999	48	50	45	155	13	30	89	16	446
2000	42	48	69	166	14	49	87	10	485
2001	53	66	79	246	19	30	142	17	652
2002	50	53	65	349	16	30	118	12	693
2003	71	76	65	283	7	23	177	13	715
2004	66	63	81	285	11	17	224	19	766
2005	83	65	72	243	7	20	246	24	760
2006	93	83	88	252	11	20	188	28	763
Totalt	899	772	1071	4623	176	365	2466	288	10660

Figur 2.72: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *lungeemboli* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

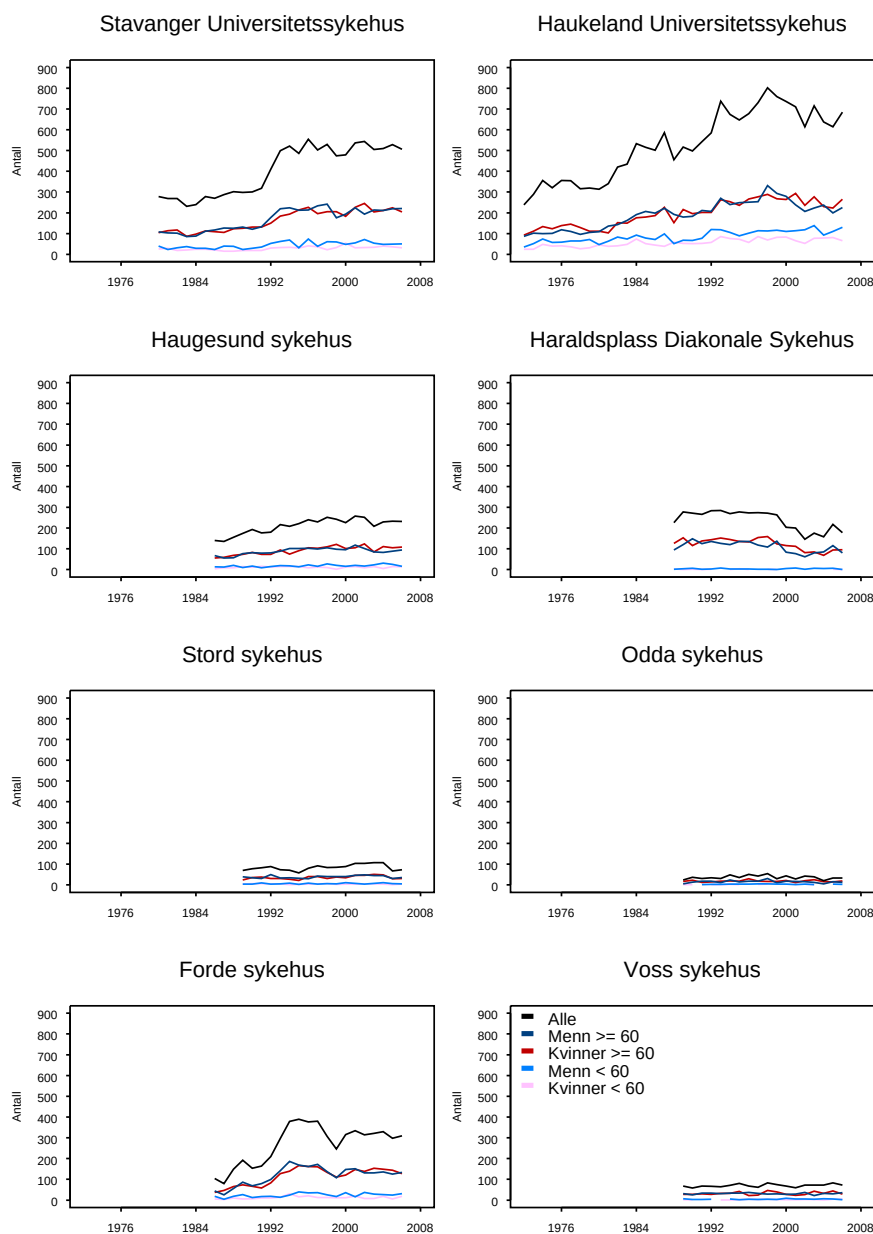

2.2.7 Hjerneslag

Tabell 2.44: Innleggelser med hoveddiagnose *hjerneslag* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	238	.	.	.	.	238
1973	.	.	.	289	.	.	.	.	289
1974	.	.	.	356	.	.	.	.	356
1975	.	.	.	321	.	.	.	.	321
1976	.	.	.	356	.	.	.	.	356
1977	.	.	.	355	.	.	.	.	355
1978	.	.	.	316	.	.	.	.	316
1979	.	.	.	319	.	.	.	.	319
1980	.	.	.	313	.	.	278	.	591
1981	.	.	.	340	.	.	269	.	609
1982	.	.	.	420	.	.	269	.	689
1983	.	.	.	435	.	.	231	.	666
1984	.	.	.	533	.	.	239	.	772
1985	.	.	.	516	.	.	278	.	794
1986	104	.	140	501	.	.	270	.	1015
1987	79	.	136	586	.	.	288	.	1089
1988	149	226	155	456	.	.	302	.	1288
1989	192	278	174	517	24	69	298	67	1619
1990	153	272	193	498	36	78	300	58	1588
1991	164	266	177	543	30	82	318	67	1647
1992	210	284	180	585	34	88	410	66	1857
1993	297	285	217	737	30	73	499	64	2202
1994	379	269	208	674	48	70	521	71	2240
1995	390	278	221	647	35	57	486	80	2194
1996	377	273	240	677	50	80	554	67	2318
1997	380	274	230	730	42	91	503	62	2312
1998	307	272	252	802	54	83	530	83	2383
1999	246	263	242	760	29	85	474	75	2174
2000	315	204	226	736	43	88	479	67	2158
2001	334	200	258	710	28	103	537	59	2229
2002	314	146	252	614	42	103	544	72	2087
2003	321	175	208	715	39	107	505	72	2142
2004	329	158	230	638	20	107	510	72	2064
2005	298	218	233	614	33	67	528	83	2074
2006	310	178	232	685	33	73	506	72	2089
Totalt	5648	4519	4404	18532	650	1504	10926	1257	47440

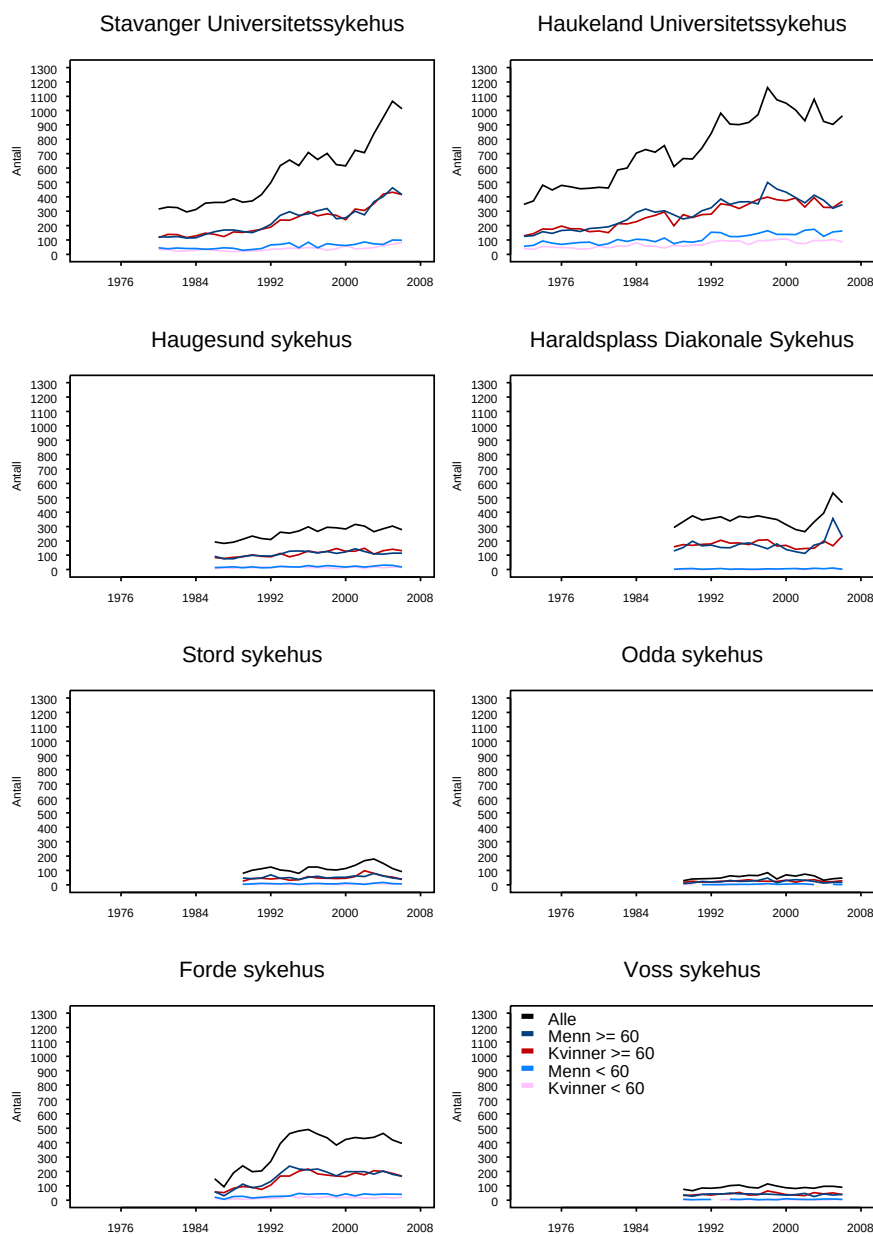
Figur 2.73: Innleggelser med hoveddiagnose *hjerneslag* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Tabell 2.45: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *hjerneslag* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	348	.	.	.	.	348
1973	.	.	.	372	.	.	.	.	372
1974	.	.	.	482	.	.	.	.	482
1975	.	.	.	447	.	.	.	.	447
1976	.	.	.	480	.	.	.	.	480
1977	.	.	.	469	.	.	.	.	469
1978	.	.	.	456	.	.	.	.	456
1979	.	.	.	460	.	.	.	.	460
1980	.	.	.	466	.	.	316	.	782
1981	.	.	.	462	.	.	329	.	791
1982	.	.	.	586	.	.	325	.	911
1983	.	.	.	600	.	.	295	.	895
1984	.	.	.	704	.	.	312	.	1016
1985	.	.	.	730	.	.	356	.	1086
1986	149	.	193	710	.	.	361	.	1413
1987	92	.	182	756	.	.	361	.	1391
1988	189	292	190	610	.	.	386	.	1667
1989	239	334	211	667	29	80	362	76	1998
1990	197	374	233	663	41	102	372	65	2047
1991	202	345	216	739	42	112	416	84	2156
1992	269	356	210	842	44	124	499	83	2427
1993	393	367	261	982	48	104	617	87	2859
1994	463	339	253	906	63	97	656	101	2878
1995	481	370	268	902	57	80	618	104	2880
1996	491	362	298	917	66	123	709	89	3055
1997	459	374	266	972	64	124	659	84	3002
1998	434	360	294	1160	85	106	702	113	3254
1999	382	348	290	1076	41	104	624	97	2962
2000	422	313	282	1052	70	114	616	86	2955
2001	436	279	315	1004	61	135	724	81	3035
2002	429	264	302	929	74	168	707	88	2961
2003	437	332	263	1078	62	180	839	83	3274
2004	464	392	284	925	33	150	952	96	3296
2005	418	534	303	904	43	114	1065	96	3477
2006	394	466	278	964	48	91	1012	89	3342
Totalt	7440	6801	5392	25820	971	2108	15190	1602	65324

Figur 2.74: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *hjerneslag* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

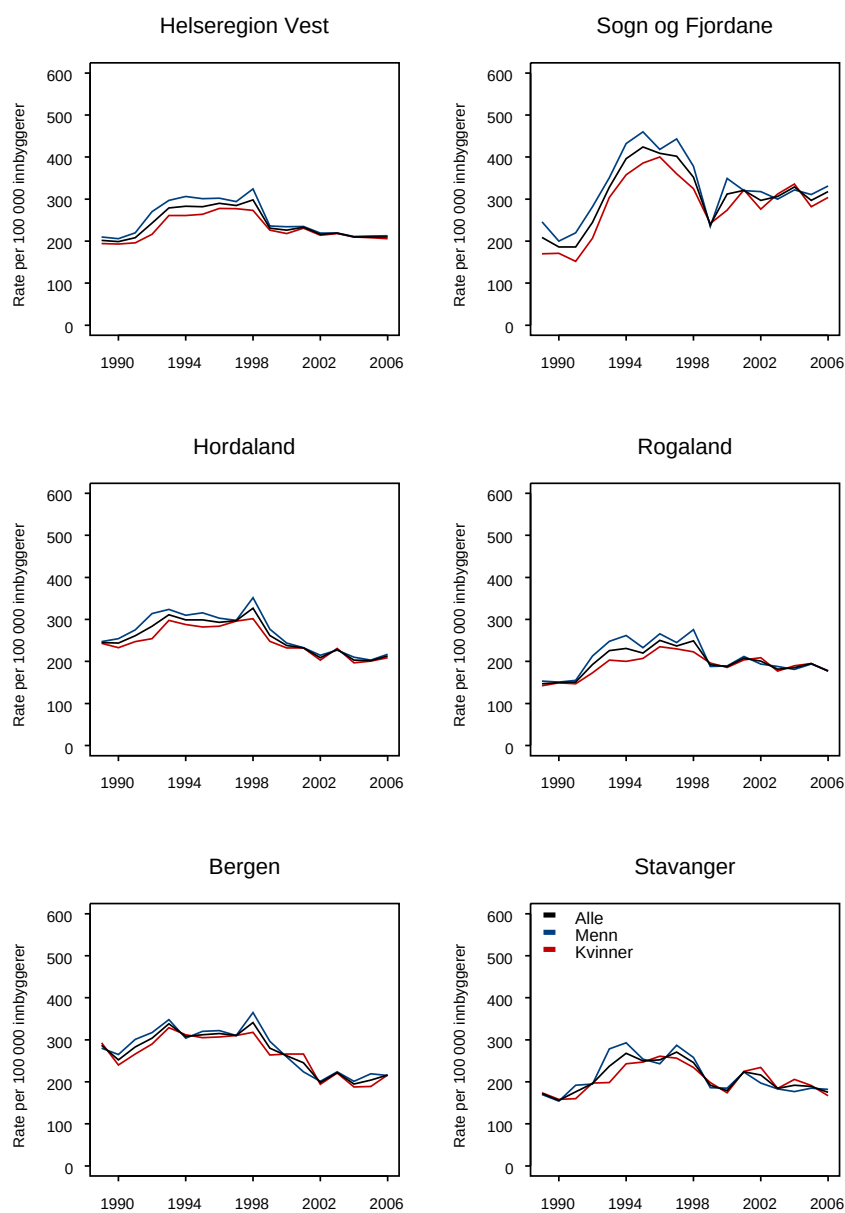
Tabell 2.46: Aldersstandardiserte innleggelsesrater for *hjerneslag* som hoveddiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	220	194	261	176	298	192
1990	215	172	254	180	255	176
1991	224	171	273	181	288	202
1992	262	224	298	228	312	219
1993	300	298	325	270	347	269
1994	305	367	311	274	316	302
1995	302	391	309	259	319	281
1996	310	376	303	296	321	292
1997	304	370	305	279	316	309
1998	318	323	335	294	346	283
1999	244	215	266	226	285	220
2000	239	283	242	219	267	201
2001	245	291	236	241	249	251
2002	227	267	213	232	202	240
2003	229	272	232	210	227	210
2004	220	291	206	213	200	215
2005	217	262	201	221	206	216
2006	216	277	212	201	220	198

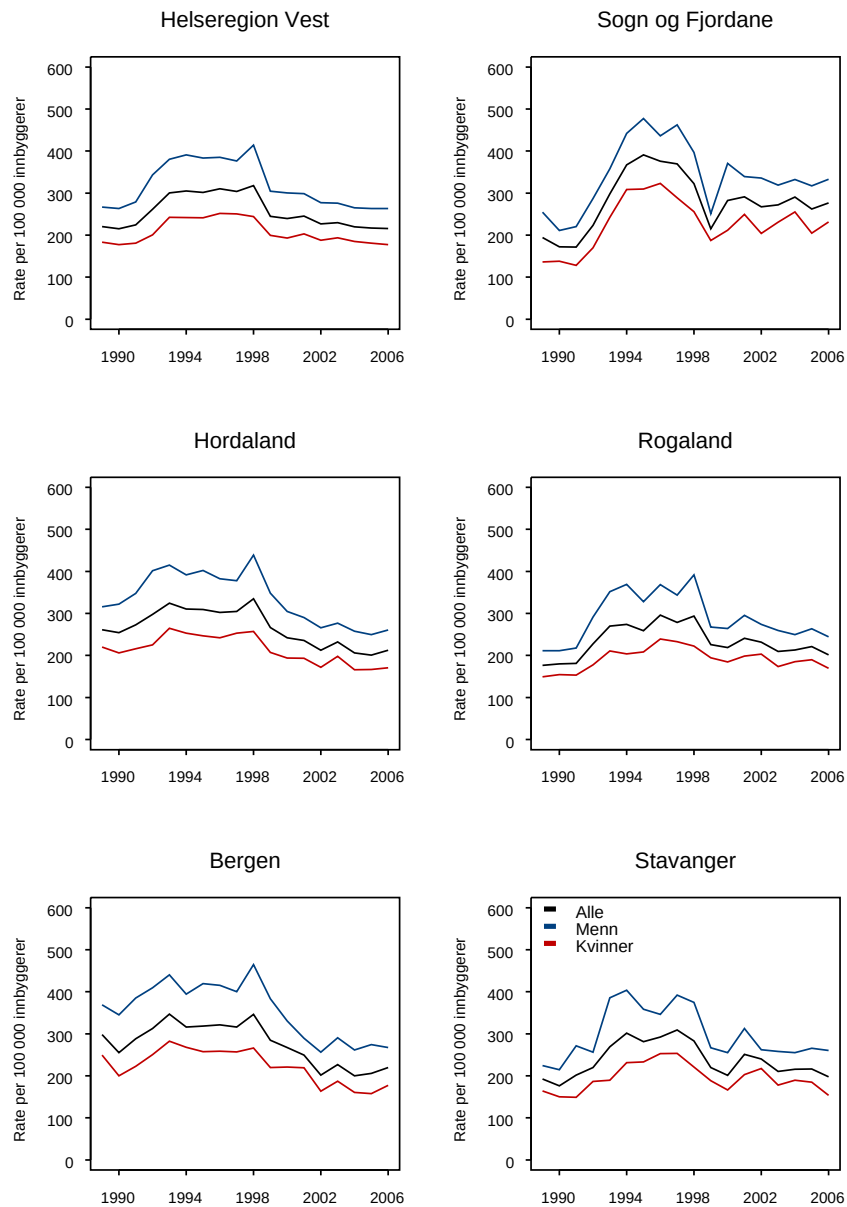
Tabell 2.47: Aldersstandardiserte innleggelsesrater for *hjerneslag* som hoved- eller bidiagnose per 100 000 innbyggere etter bosted og utskrivelsesår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1989	260	227	309	208	354	224
1990	261	202	316	212	328	210
1991	274	198	337	220	357	251
1992	312	259	369	256	392	255
1993	364	364	399	319	422	324
1994	362	420	382	315	395	347
1995	363	452	384	303	410	342
1996	378	455	379	349	403	350
1997	362	422	377	321	394	359
1998	387	410	418	339	431	335
1999	335	338	368	290	402	284
2000	330	386	351	281	391	252
2001	336	386	336	318	351	331
2002	324	376	332	298	319	316
2003	355	377	371	325	389	346
2004	355	413	338	358	365	416
2005	369	372	350	394	399	428
2006	351	357	343	359	389	363

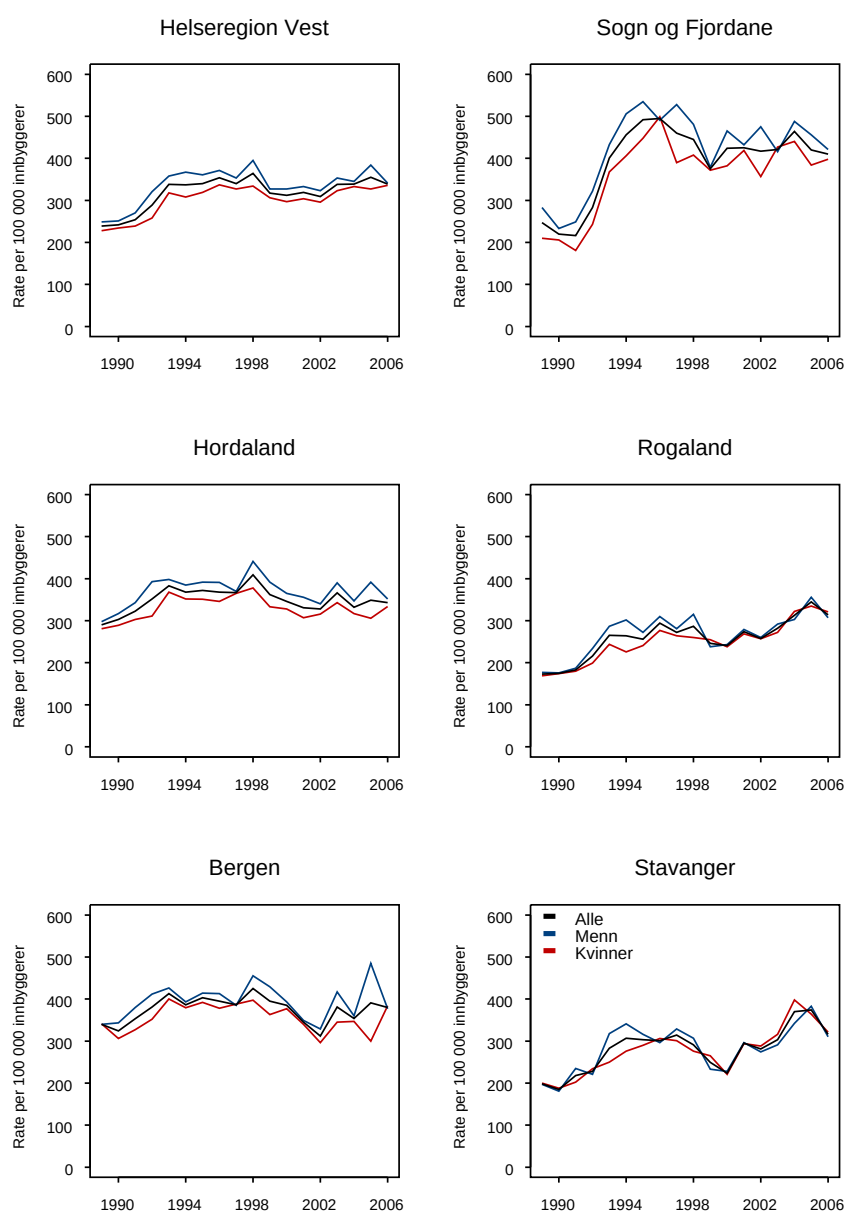
Figur 2.75: *Hjerneslag* som hoveddiagnose — innleggesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

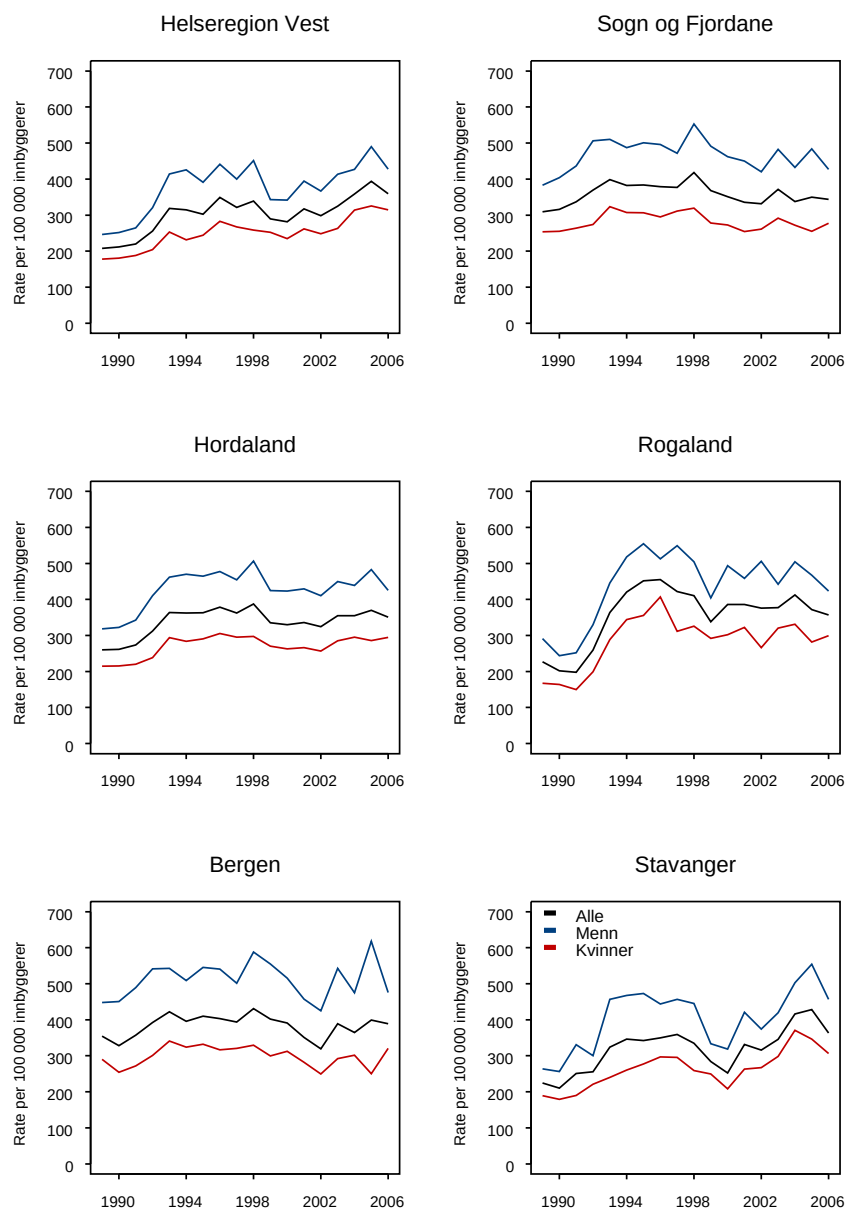
Figur 2.76: *Hjerneslag* som hoveddiagnose — aldersstandardiserte innleggelsesrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

Figur 2.77: *Hjerneslag* som hoved- eller bidiagnose — innleggelsesrater per 100 000 innbyggere uten aldersstandardisering etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

Figur 2.78: *Hjerneslag* som hoved- eller bidiagnose — aldersstandardiserte innleggsrater per 100 000 innbyggere etter bosted, utskrivelsesår og kjønn

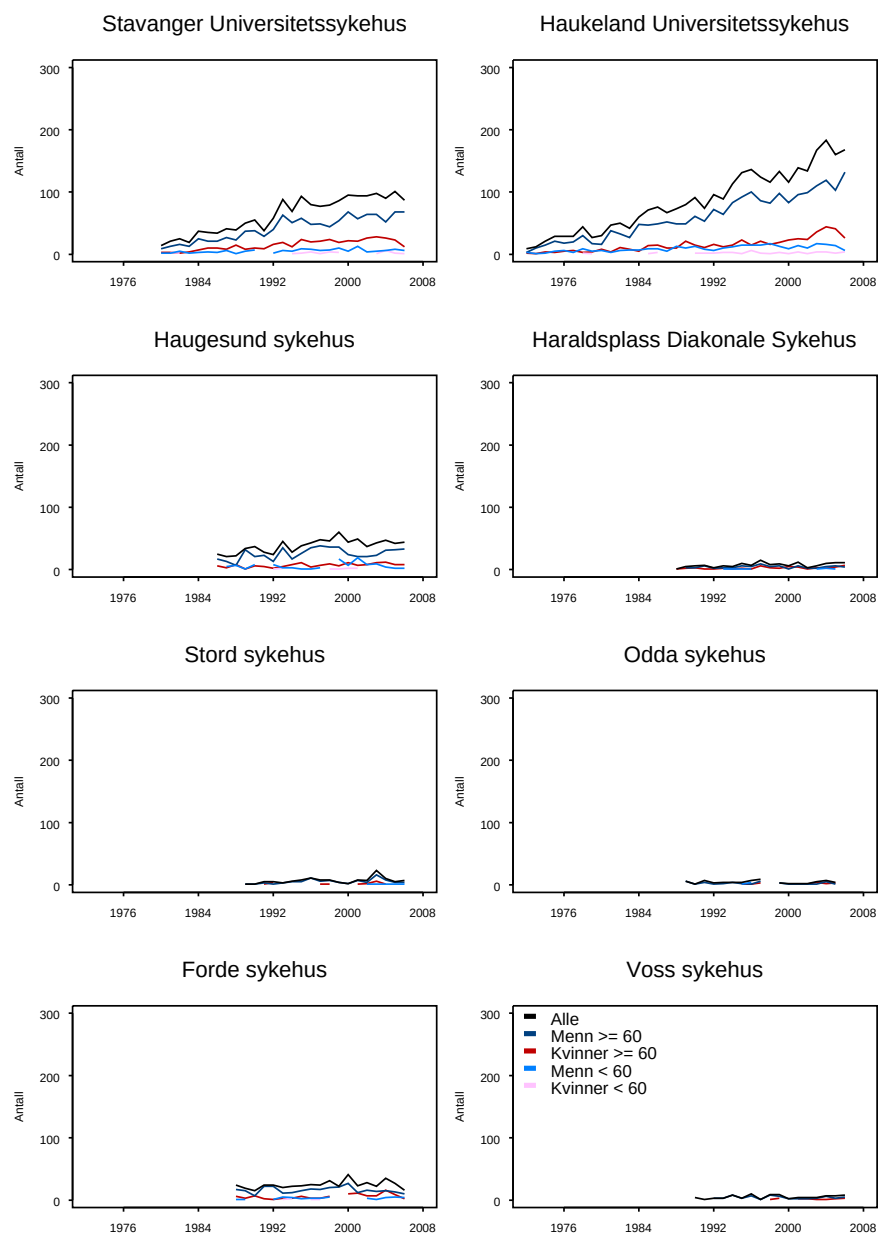

2.2.8 Aorta-aneurisme

Tabell 2.48: Innleggelser med hoveddiagnose *aorta-aneurisme* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	9	.	.	.	.	9
1973	.	.	.	12	.	.	.	.	12
1974	.	.	.	21	.	.	.	.	21
1975	.	.	.	29	.	.	.	.	29
1976	.	.	.	29	.	.	.	.	29
1977	.	.	.	29	.	.	.	.	29
1978	.	.	.	44	.	.	.	.	44
1979	.	.	.	27	.	.	.	.	27
1980	.	.	.	30	.	.	14	.	44
1981	.	.	.	47	.	.	21	.	68
1982	.	.	.	50	.	.	25	.	75
1983	.	.	.	42	.	.	19	.	61
1984	.	.	.	60	.	.	37	.	97
1985	.	.	.	71	.	.	35	.	106
1986	8	.	25	76	.	.	34	.	143
1987	.	.	21	67	.	.	41	.	129
1988	24	1	22	73	.	.	39	.	159
1989	19	5	34	80	6	1	50	.	195
1990	15	6	37	91	1	1	55	4	210
1991	24	7	28	74	7	5	38	1	184
1992	24	3	24	96	3	5	58	3	216
1993	20	6	45	89	4	3	88	3	258
1994	22	5	28	113	4	6	69	8	255
1995	23	10	38	131	4	8	93	3	310
1996	25	7	43	136	7	11	80	10	319
1997	24	15	48	124	9	8	77	1	306
1998	31	8	46	116	.	8	79	9	297
1999	22	9	60	133	3	4	86	9	326
2000	41	6	44	116	2	2	95	2	308
2001	23	12	49	139	2	8	94	4	331
2002	28	3	37	134	2	7	94	4	309
2003	22	6	43	167	5	23	98	4	368
2004	35	10	47	183	7	10	90	7	389
2005	27	11	42	160	4	5	101	7	357
2006	16	11	44	168	.	7	87	8	341
Totalt	473	141	805	2966	70	122	1697	87	6361

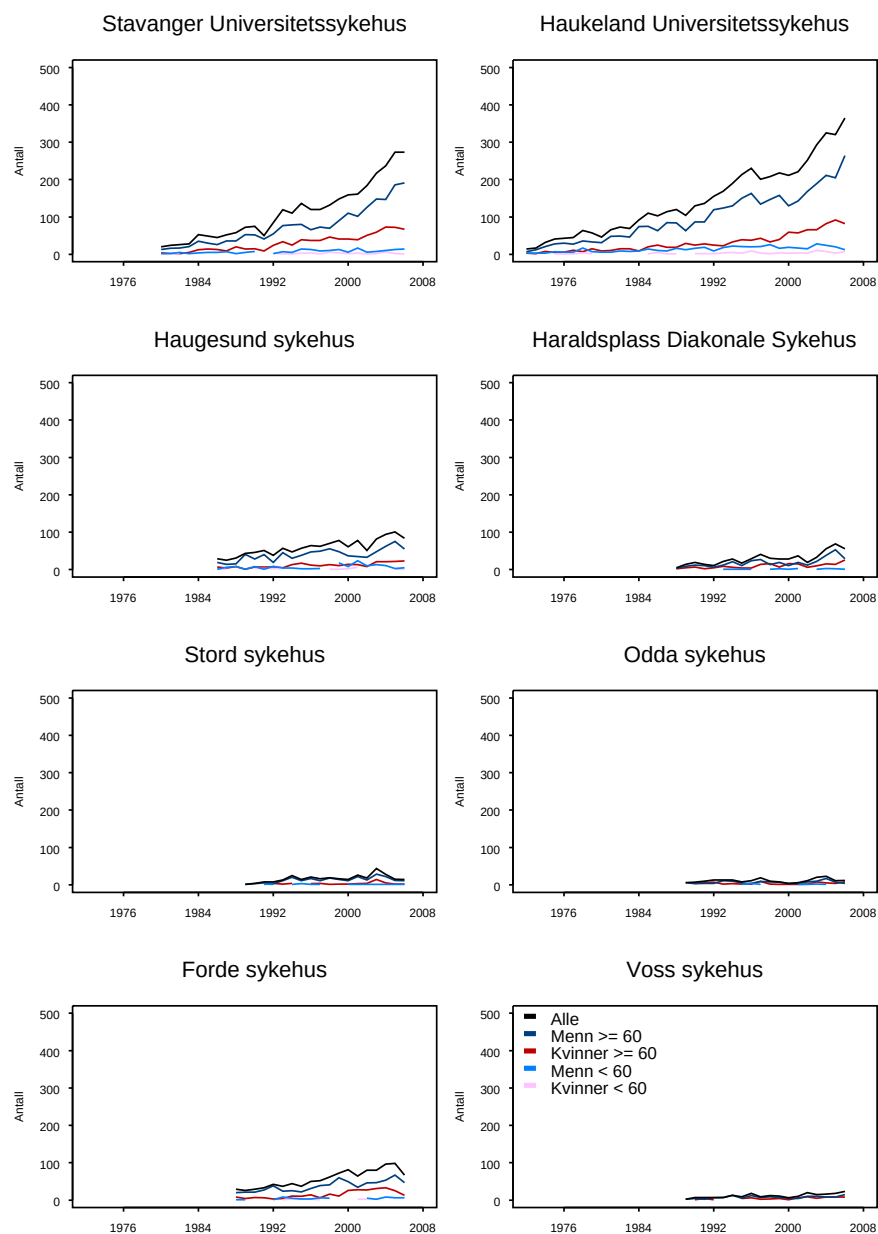
Figur 2.79: Innleggelser med hoveddiagnose *aorta-aneurisme* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Tabell 2.49: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *aorta-aneurisme* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	14	.	.	.	.	14
1973	.	.	.	17	.	.	.	.	17
1974	.	.	.	32	.	.	.	.	32
1975	.	.	.	41	.	.	.	.	41
1976	.	.	.	43	.	.	.	.	43
1977	.	.	.	45	.	.	.	.	45
1978	.	.	.	64	.	.	.	.	64
1979	.	.	.	57	.	.	.	.	57
1980	.	.	.	46	.	.	20	.	66
1981	.	.	.	66	.	.	24	.	90
1982	.	.	.	73	.	.	26	.	99
1983	.	.	.	69	.	.	28	.	97
1984	.	.	.	92	.	.	53	.	145
1985	.	.	.	110	.	.	49	.	159
1986	15	.	29	103	.	.	45	.	192
1987	.	.	25	114	.	.	52	.	191
1988	29	5	31	120	.	.	58	.	243
1989	26	14	43	104	6	1	72	2	268
1990	29	19	46	130	7	4	75	7	317
1991	33	14	51	136	10	8	50	7	309
1992	42	11	38	155	13	8	85	7	359
1993	37	22	57	169	13	13	119	7	437
1994	44	28	47	190	13	25	110	13	470
1995	37	17	57	213	8	14	136	9	491
1996	50	29	64	230	11	21	120	18	543
1997	52	41	62	201	19	16	120	9	520
1998	62	30	70	208	10	19	132	12	543
1999	72	28	78	218	8	16	148	11	579
2000	81	28	61	211	4	14	159	6	564
2001	64	37	78	221	6	26	161	10	603
2002	80	19	51	252	11	18	184	20	635
2003	80	33	82	293	20	44	217	15	784
2004	96	56	94	325	23	28	237	16	875
2005	98	69	101	320	11	15	273	18	905
2006	67	56	84	365	12	14	273	23	894
Totalt	1094	556	1249	5047	205	304	3026	210	11691

Figur 2.80: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *aorta-aneurisme* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

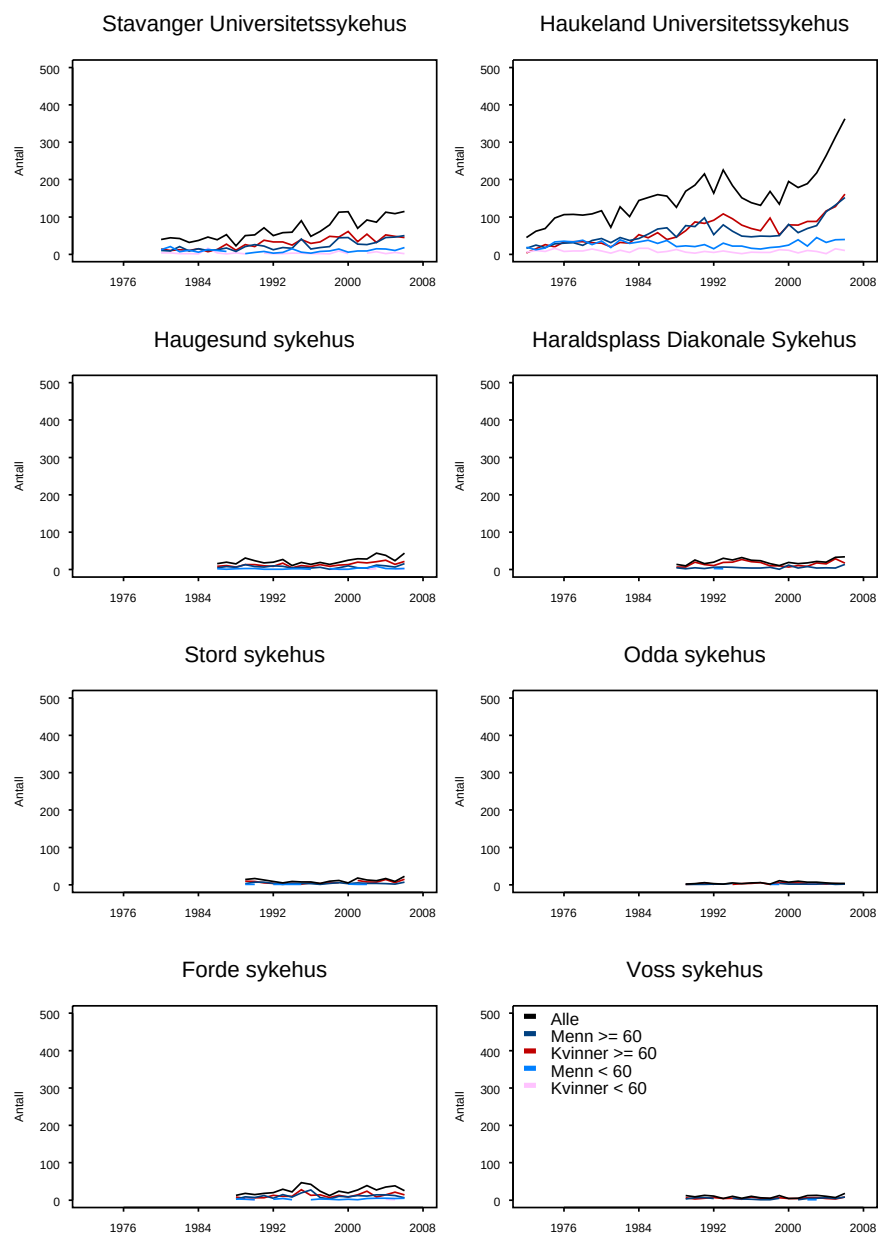

2.2.9 Aortaklaffefeil

Tabell 2.50: Innleggelser med hoveddiagnose *aortaklaffefeil* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	45	.	.	.	.	45
1973	.	.	.	62	.	.	.	.	62
1974	.	.	.	69	.	.	.	.	69
1975	.	.	.	97	.	.	.	.	97
1976	.	.	.	106	.	.	.	.	106
1977	.	.	.	107	.	.	.	.	107
1978	.	.	.	105	.	.	.	.	105
1979	.	.	.	108	.	.	.	.	108
1980	.	.	.	117	.	.	40	.	157
1981	.	.	.	72	.	.	44	.	116
1982	.	.	.	127	.	.	42	.	169
1983	.	.	.	101	.	.	32	.	133
1984	.	.	.	144	.	.	37	.	181
1985	.	.	.	152	.	.	46	.	198
1986	5	.	16	160	.	.	39	.	220
1987	.	.	20	156	.	.	53	.	229
1988	13	14	15	126	.	.	23	.	191
1989	18	10	31	169	2	14	50	12	306
1990	15	26	24	185	3	17	52	9	331
1991	18	16	18	215	6	13	71	13	370
1992	20	20	20	164	3	9	50	11	297
1993	29	30	27	226	2	5	58	4	381
1994	22	26	11	184	5	9	59	10	326
1995	47	32	19	151	3	8	90	5	355
1996	42	25	14	138	5	8	48	10	290
1997	24	24	19	131	6	4	61	6	275
1998	12	16	14	168	2	10	79	5	306
1999	24	11	19	134	11	12	113	12	336
2000	19	19	25	195	7	5	114	4	388
2001	27	16	29	179	10	18	70	5	354
2002	39	18	28	189	7	13	92	12	398
2003	27	22	44	218	7	11	86	13	428
2004	35	20	38	264	5	17	113	10	502
2005	38	33	24	314	4	9	109	7	538
2006	25	34	44	363	4	23	115	18	626
Totalt	499	412	499	5441	92	205	1786	166	9100

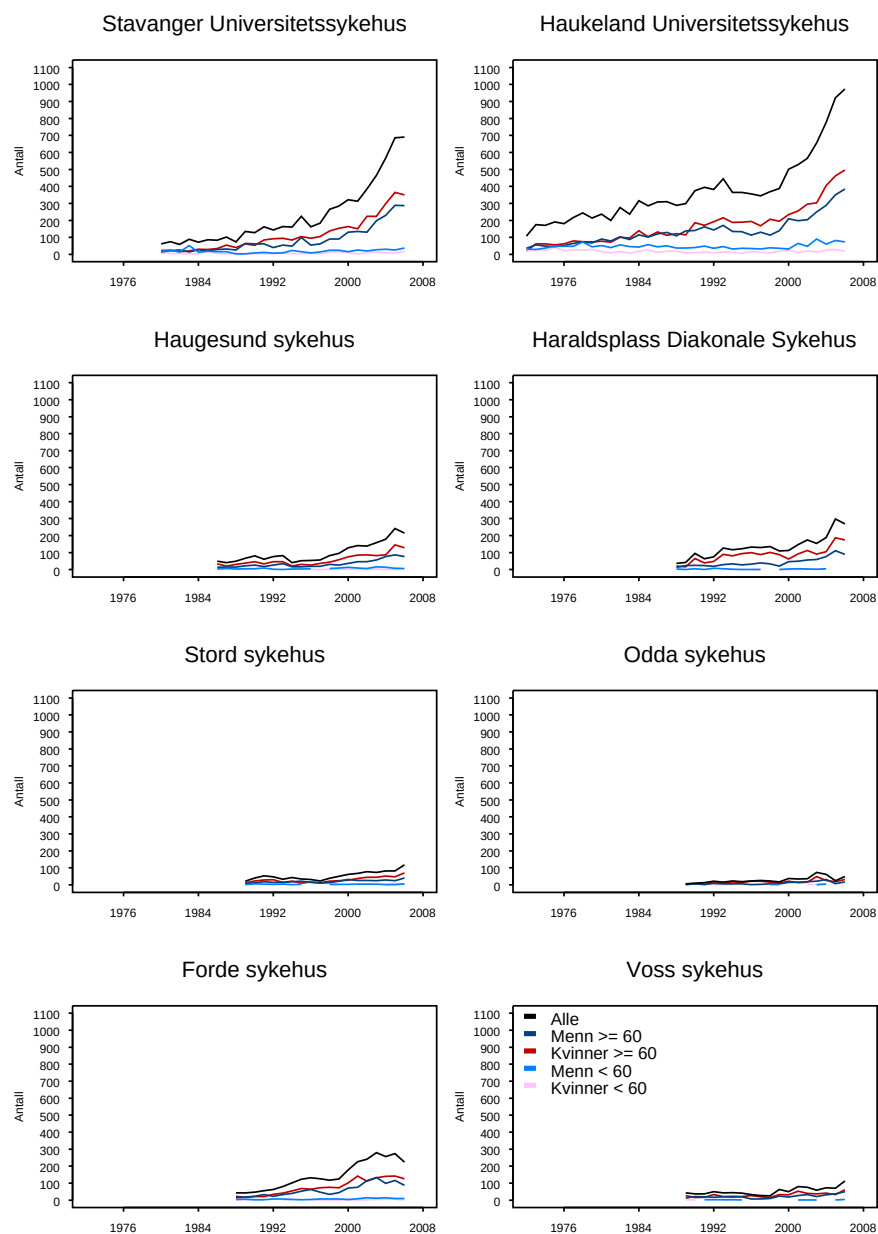
Figur 2.81: Innleggelser med hoveddiagnose *aortaklaffefeil* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Tabell 2.51: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *aortaklaffefeil* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	108	.	.	.	.	108
1973	.	.	.	175	.	.	.	.	175
1974	.	.	.	170	.	.	.	.	170
1975	.	.	.	191	.	.	.	.	191
1976	.	.	.	181	.	.	.	.	181
1977	.	.	.	216	.	.	.	.	216
1978	.	.	.	244	.	.	.	.	244
1979	.	.	.	213	.	.	.	.	213
1980	.	.	.	236	.	.	61	.	297
1981	.	.	.	199	.	.	74	.	273
1982	.	.	.	276	.	.	59	.	335
1983	.	.	.	236	.	.	89	.	325
1984	.	.	.	315	.	.	71	.	386
1985	.	.	.	286	.	.	86	.	372
1986	30	.	50	308	.	.	83	.	471
1987	.	.	41	310	.	.	102	.	453
1988	42	37	50	288	.	.	73	.	490
1989	42	42	67	298	5	21	134	42	651
1990	47	95	81	375	10	40	127	37	812
1991	56	64	61	395	13	53	162	37	841
1992	63	75	76	381	21	47	143	50	856
1993	80	127	82	445	16	33	164	43	990
1994	101	117	41	365	23	43	160	44	894
1995	123	123	52	365	19	35	223	41	981
1996	131	133	53	356	23	32	162	32	922
1997	125	130	56	344	26	23	183	26	913
1998	117	135	83	368	23	38	265	25	1054
1999	124	110	96	388	17	50	284	63	1132
2000	177	112	129	501	37	61	321	49	1387
2001	226	147	141	528	34	68	313	80	1537
2002	241	174	139	566	36	77	384	75	1692
2003	279	154	159	656	73	73	465	58	1917
2004	257	189	179	776	62	82	567	72	2184
2005	273	298	242	921	25	82	686	70	2597
2006	224	269	215	973	49	117	691	113	2651
Totalt	2758	2531	2093	12953	512	975	6132	957	28911

Figur 2.82: Innleggelser med hoved- eller bi-diagnose *aortaklaffefeil* etter sykehus, utskrivelsesår, kjønn og aldersgruppe

Kapittel 3

Diagnostiske prosedyrer og behandlingsprosedyrer

Antall utførte prosedyrer og aldersstandardiserte rater per 100 000 innbyggere presenteres i tabeller og figurer per år per sykehus og for regionen totalt. Både polikliniske og innlagte pasienter er inkludert. Ratene er beregnet etter pasientenes bofylke. Det vil for eksempel si at pasienter bosatt i Sogn og Fjordane som er operert på Haukeland Universitetssykehus vil vises i tallene fra Sogn og Fjordane. Ratene er alderstandardisert ved bruk av Norges middelbefolkning i år 2000 delt i 5 års aldersgrupper som standard befolkning.

Tabell 3.1 spesifiserer prosedyregupper og prosedyrekoder i de ulike kodeverkene. Noen prosedyrekoder i tabellen eksisterer ikke i det offisielle SIF-kodesystemet (Klassifikasjon av operasjoner fra Statens Institutt for Folkehelse), men er lokale koder ved Haukeland og Stavanger universitetssykehus. Disse kodene er merket med en stjerne i tabellen.

Tabellene gir en oversikt over antall gjennomførte prosedyrer i Helseregion Vest. Hjerterkateterisering og perkutan koronar angioplastik blir gjennomført kun ved Haukeland og Stavanger universitetssykehus og vises for disse i tabellene 3.2, 3.4 og 3.6 (Tabell 3.8 kun for Haukeland Universitetssykehus).

Tabell 3.1: Oversikt over prosedyregupper

Prosedyregruppe	Prosedyrekoder		Forkortelse
	SIF-kodeverk 1985–1998	NCSP-kodeverk 1999–d.d.	
Venstre hjertekateterisering	3235*, 3238*, 3291	XF911, XF912, XF914	VECAT
Hjertekateterisering	3290, 3291, 3235*, 3238*	XF901–XF904, XF911–XF914	HVCAT
Perkutan koronar angioplastikk	3236*, 3239*, 3294	FNG	PCI
Koronar kirurgi	3112–3129	FNA–FNF	ACB
Karotis kirurgi	8825	PAE, PAF, PAN20, PAN21, PAQ20, PAQ21	CAROP
Operasjon for aortaaneurisme	3138–3143, 8804–8807	FCA, FCB, FCC, FCD PCG10, PDG10 PDG20–24	ANOP

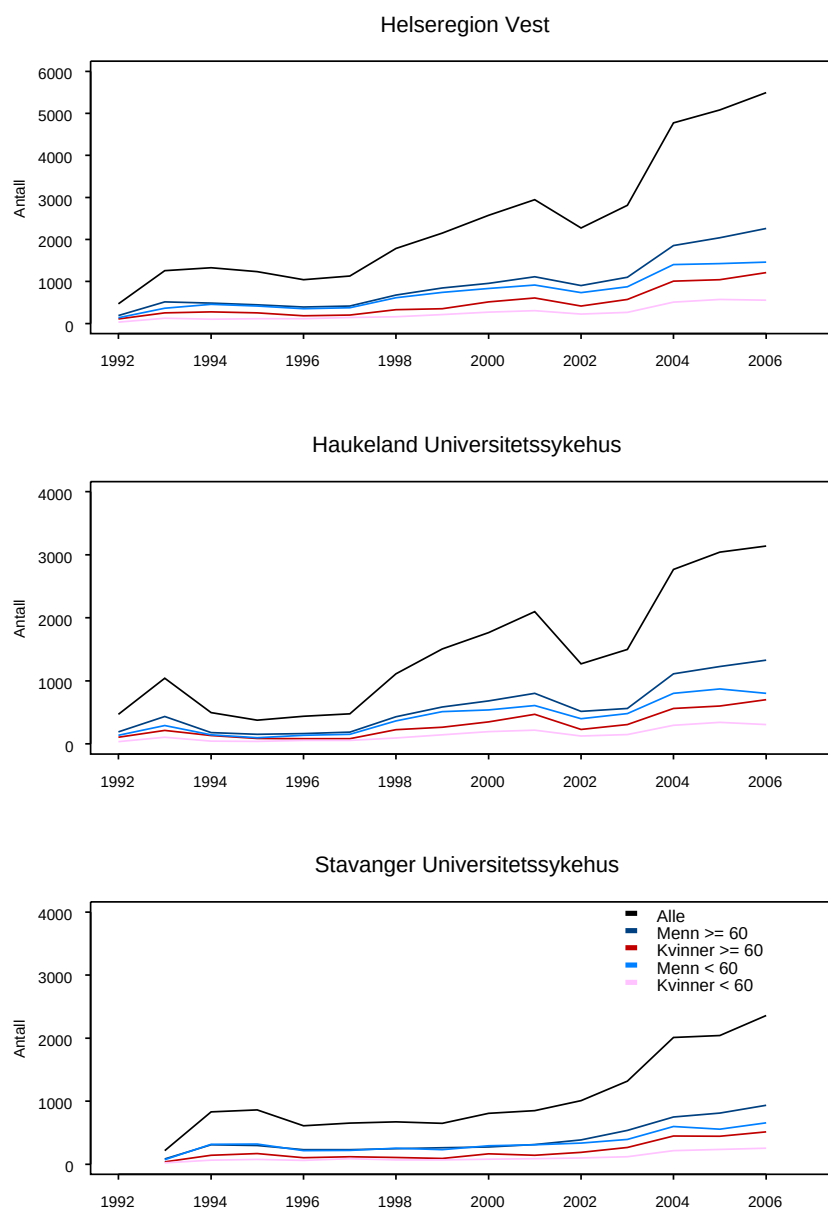
* Lokale koder ved Haukeland og Stavanger Universitetssykehus

3.1 Venstre hjertekateterisering

Tabell 3.2: Venstre hjertekateterisering etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe

Sykehus	År	Kvinner $\geq$ 60 år	Kvinner $<$ 60 år	Menn $\geq$ 60 år	Menn $<$ 60 år	Totalt
HUS	1992	107	36	189	135	467
	1993	213	105	433	291	1042
	1994	133	42	178	143	496
	1995	84	40	151	99	374
	1996	82	54	164	137	437
	1997	83	55	187	153	478
	1998	226	94	429	363	1112
	1999	264	143	585	513	1505
	2000	348	194	683	540	1765
	2001	468	219	802	609	2098
	2002	230	123	515	401	1269
	2003	307	147	563	482	1499
	2004	560	294	1109	803	2766
	2005	601	340	1228	871	3040
	2006	700	306	1328	802	3136
SUS	1993	39	22	83	71	215
	1994	142	63	309	316	830
	1995	170	75	296	320	861
	1996	102	61	231	214	608
	1997	117	86	231	220	654
	1998	105	69	246	252	672
	1999	91	68	260	230	649
	2000	165	78	272	293	808
	2001	142	87	311	309	849
	2002	187	100	386	334	1007
	2003	266	118	538	394	1316
	2004	449	216	747	598	2010
	2005	442	235	811	554	2042
	2006	514	252	936	656	2358
Totalt		7338	3722	14201	11103	36364

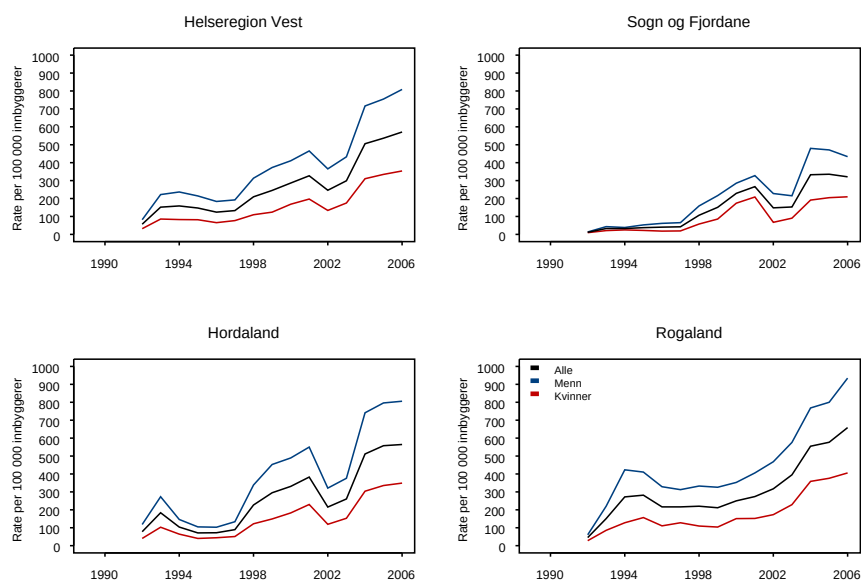
Figur 3.1: Venstre hjertekateterisering etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe

Tabell 3.3: Venstre hjertekateterisering etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

År	Helseregion Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland
1992	57	12	78	45
1993	152	33	184	151
1994	159	33	104	272
1995	147	38	71	282
1996	124	41	72	217
1997	133	43	90	217
1998	210	107	227	220
1999	245	151	295	212
2000	287	229	331	250
2001	327	267	383	274
2002	246	148	216	317
2003	299	153	261	395
2004	506	333	512	555
2005	537	336	558	577
2006	571	321	565	659

Figur 3.2: Venstre hjertekateterisering etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

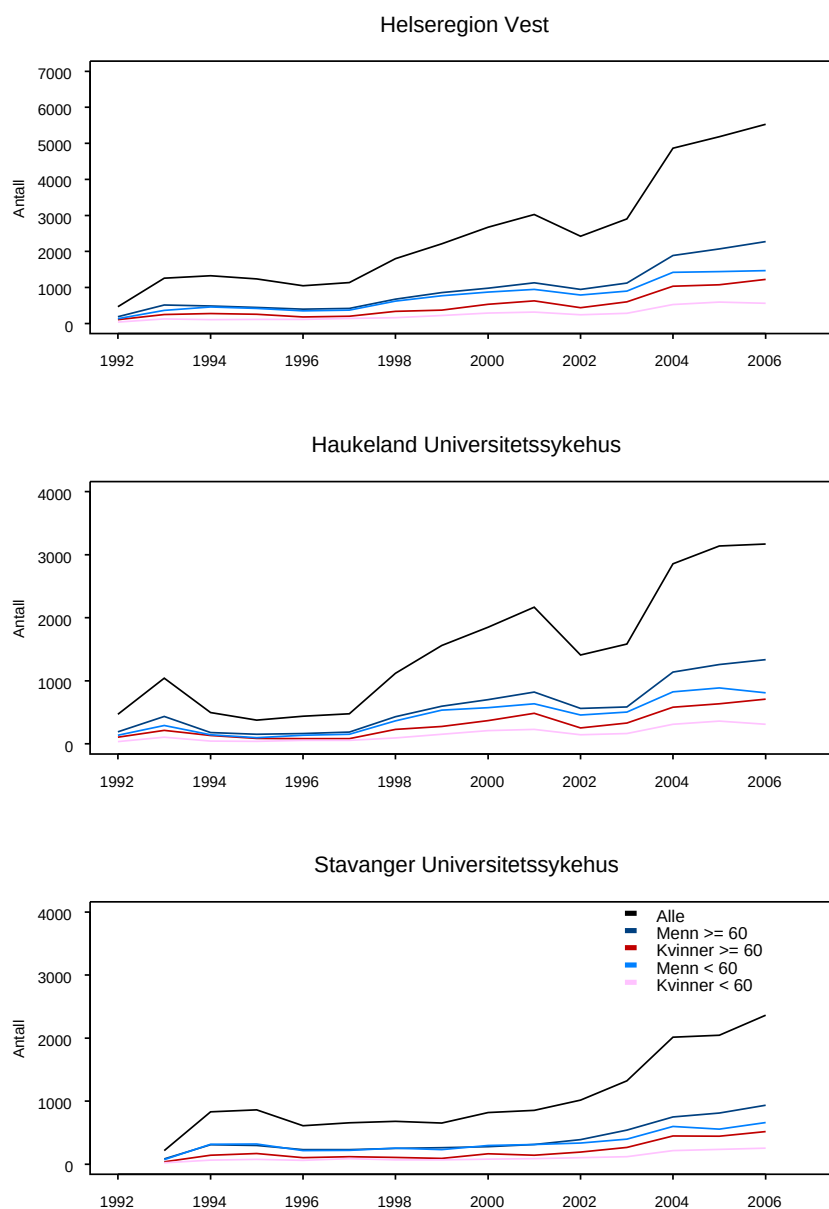

3.2 Hjertekateterisering

Tabell 3.4: Hjertekateterisering (høyre eller venstre) etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe

Sykehus	År	Kvinner $\geq$ 60 år	Kvinner $<$ 60 år	Menn $\geq$ 60 år	Menn $<$ 60 år	Totalt
HUS	1992	107	36	189	135	467
	1993	213	105	433	291	1042
	1994	133	42	178	143	496
	1995	84	40	151	99	374
	1996	82	54	164	137	437
	1997	83	55	187	153	478
	1998	230	95	430	365	1120
	1999	276	151	596	536	1559
	2000	369	208	702	572	1851
	2001	484	229	819	635	2167
	2002	251	143	560	456	1410
	2003	331	163	586	504	1584
	2004	582	312	1139	823	2856
	2005	634	362	1256	886	3138
	2006	710	309	1337	811	3167
SUS	1993	39	22	83	71	215
	1994	142	63	309	316	830
	1995	170	75	296	320	861
	1996	102	61	231	214	608
	1997	117	86	232	220	655
	1998	106	69	248	255	678
	1999	92	68	261	231	652
	2000	165	81	276	298	820
	2001	143	88	312	312	855
	2002	190	101	389	335	1015
	2003	267	119	539	395	1320
	2004	449	216	748	599	2012
	2005	443	235	811	554	2043
	2006	515	252	936	659	2362
Totalt		7510	3840	14398	11325	37073

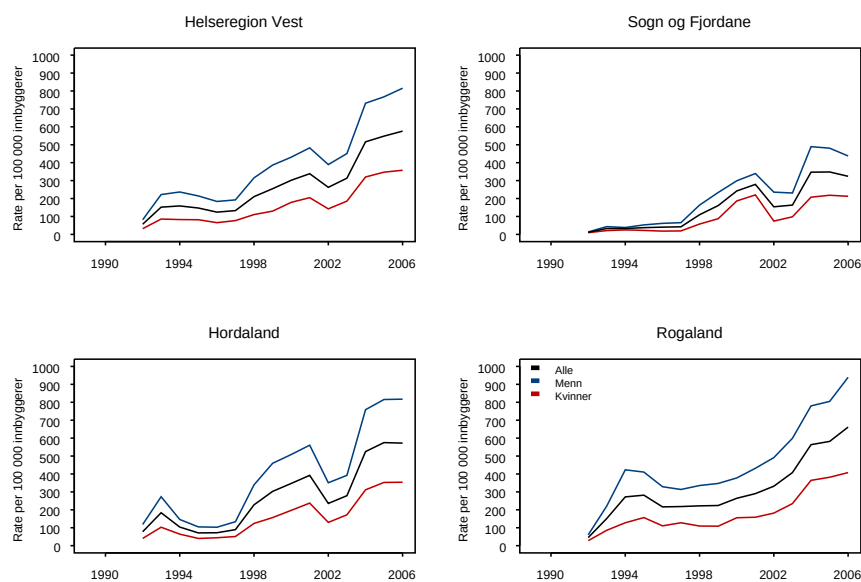
Figur 3.3: Hjertekateterisering (høyre eller venstre) etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe

Tabell 3.5: Hjertekateterisering (høyre eller venstre) etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

År	Helseregion Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland
1992	57	12	78	45
1993	152	33	184	151
1994	159	33	104	272
1995	147	38	71	282
1996	124	41	72	217
1997	133	43	90	218
1998	211	110	228	222
1999	255	161	303	224
2000	302	243	347	265
2001	339	279	392	291
2002	263	154	236	332
2003	314	164	279	408
2004	517	347	525	564
2005	548	348	575	582
2006	576	324	572	662

Figur 3.4: Hjertekateterisering (høyre eller venstre) etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

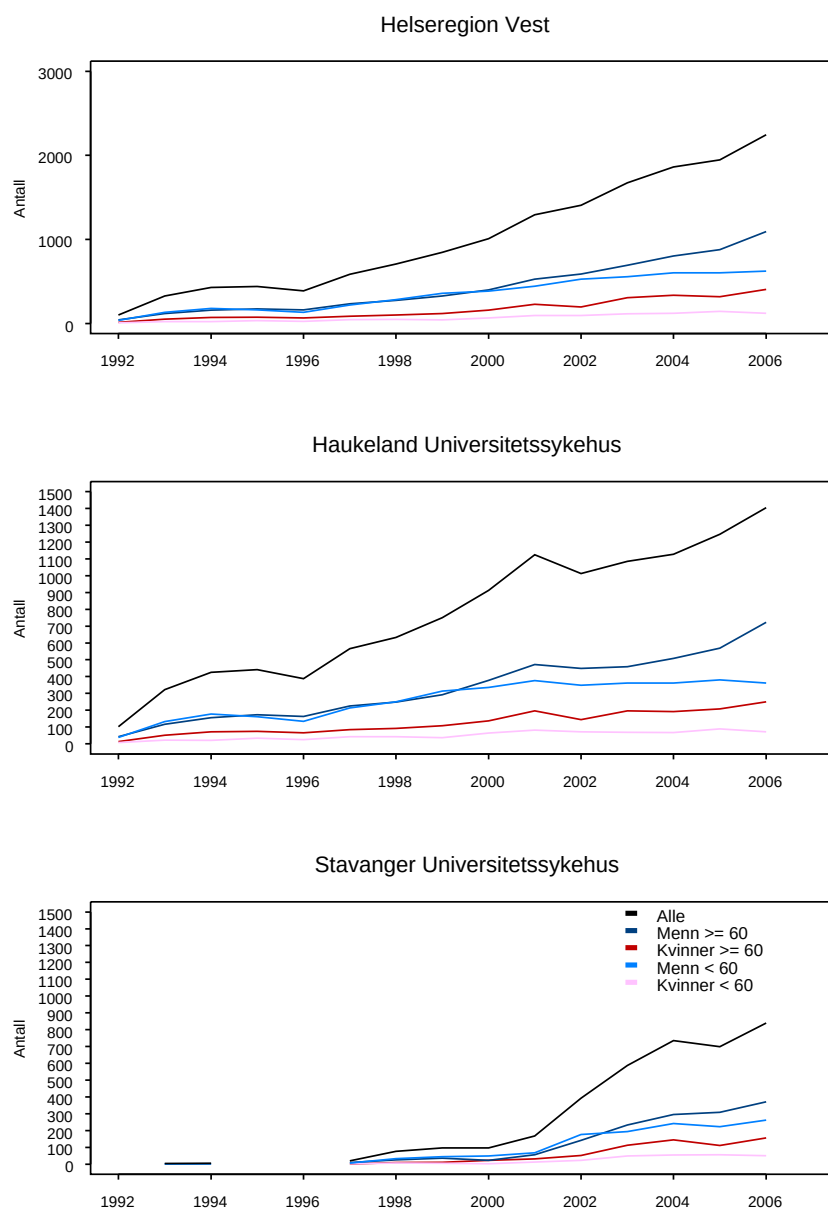

3.3 Perkutan koronar angioplastik - PCI

Tabell 3.6: Perkutan koronar angioplastik etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe

Sykehus	År	Kvinner $\geq$ 60 år	Kvinner $<$ 60 år	Menn $\geq$ 60 år	Menn $<$ 60 år	Totalt
HUS	1992	14	7	43	38	102
	1993	51	22	117	132	322
	1994	71	21	156	177	425
	1995	74	33	173	161	441
	1996	66	25	163	133	387
	1997	84	43	225	214	566
	1998	92	42	248	250	632
	1999	107	37	292	314	750
	2000	136	64	377	336	913
	2001	196	81	472	376	1125
	2002	144	72	448	349	1013
	2003	196	68	459	362	1085
	2004	191	67	508	361	1127
	2005	208	89	569	381	1247
	2006	250	72	722	361	1405
SUS	1997	1	3	9	6	19
	1998	10	7	26	33	76
	1999	11	5	35	45	96
	2000	22	3	23	48	96
	2001	31	13	56	67	167
	2002	52	23	141	177	393
	2003	112	48	233	194	587
	2004	144	55	295	241	735
	2005	111	56	309	223	699
	2006	156	50	371	262	839
Totalt		2531	1006	6474	5245	15256

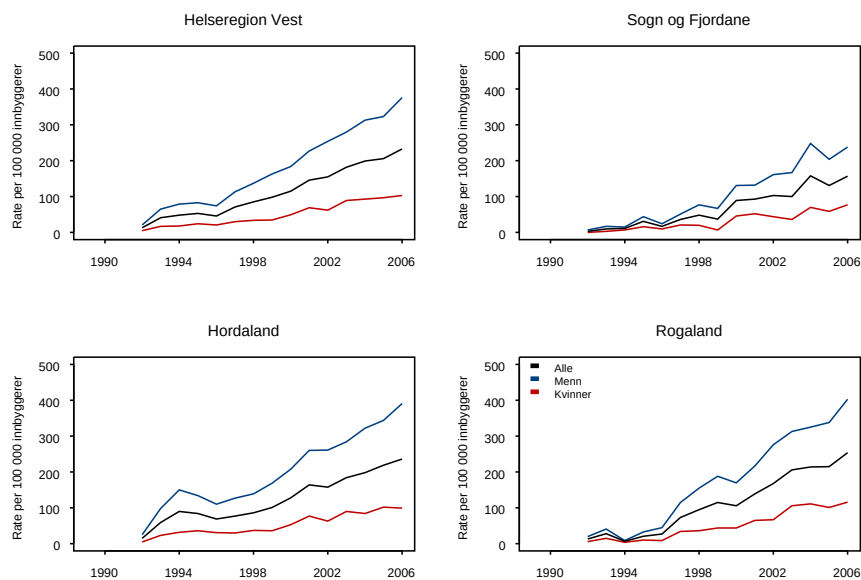
Figur 3.5: Perkutan koronar angioplastik etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe

Tabell 3.7: Perkutan koronar angioplastik etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

År	Helseregion Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland
1992	13	3	15	13
1993	41	10	59	28
1994	48	11	90	7
1995	53	31	84	21
1996	46	17	69	27
1997	71	36	77	73
1998	85	48	86	95
1999	98	37	101	115
2000	115	89	128	106
2001	146	93	164	139
2002	155	103	158	168
2003	182	100	184	206
2004	199	158	198	214
2005	206	131	219	215
2006	233	157	236	254

Figur 3.6: Perkutan koronar angioplastik etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

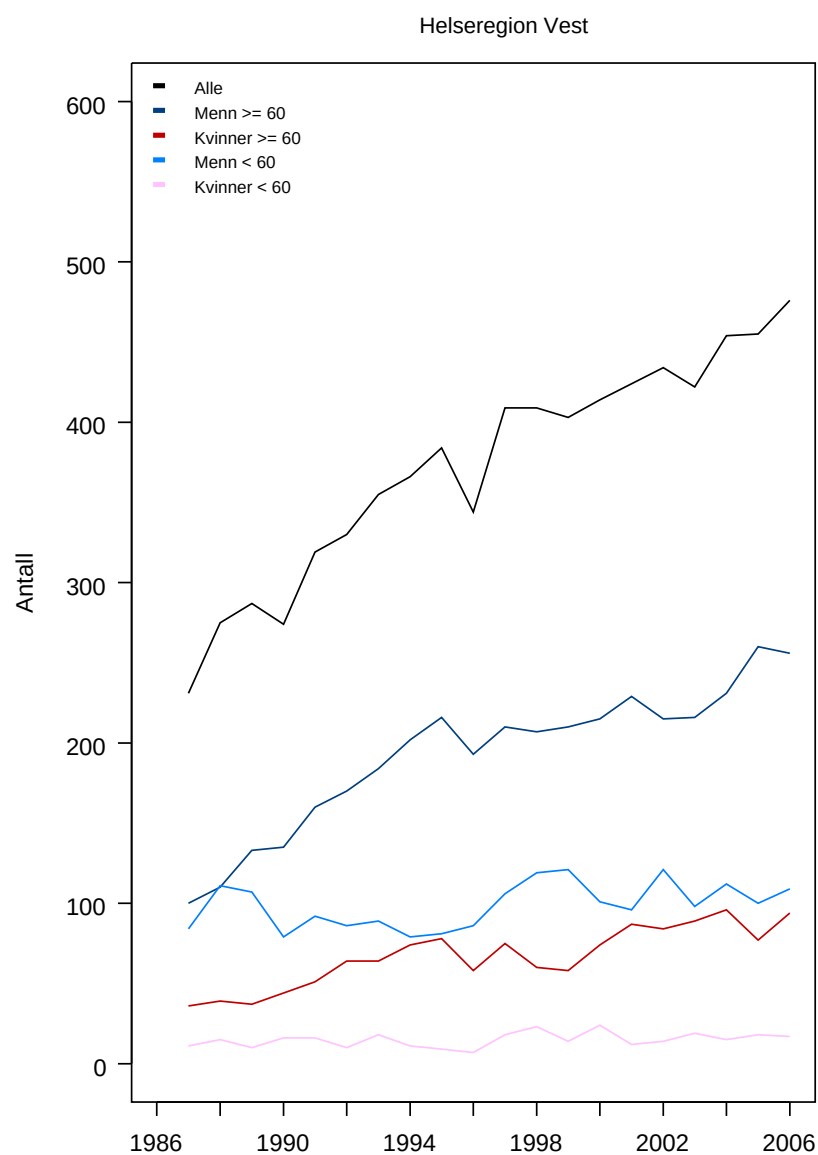

3.4 Koronar kirurgi

Tabell 3.8: Koronar kirurgi i Helseregion Vest (kun ved Haukeland Universitetssykehus) etter år, kjønn og aldersgruppe

År	Kvinner $\geq$ 60 år	Kvinner $<$ 60 år	Menn $\geq$ 60 år	Menn $<$ 60 år	Totalt
1987	36	11	100	84	231
1988	39	15	110	111	275
1989	37	10	133	107	287
1990	44	16	135	79	274
1991	51	16	160	92	319
1992	64	10	170	86	330
1993	64	18	184	89	355
1994	74	11	202	79	366
1995	78	9	216	81	384
1996	58	7	193	86	344
1997	75	18	210	106	409
1998	60	23	207	119	409
1999	58	14	210	121	403
2000	74	24	215	101	414
2001	87	12	229	96	424
2002	84	14	215	121	434
2003	89	19	216	98	422
2004	96	15	231	112	454
2005	77	18	260	100	455
2006	94	17	256	109	476
Totalt	1348	298	3863	1980	7489

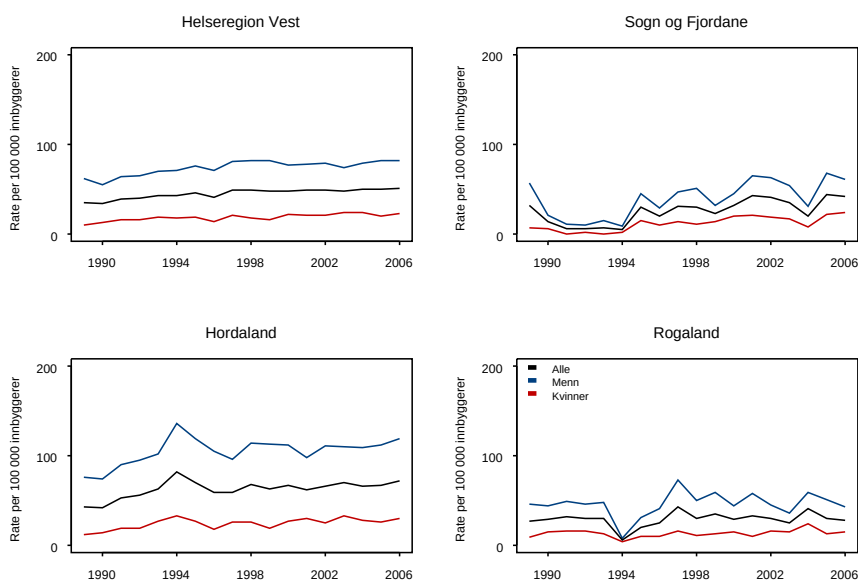
Figur 3.7: Koronar kirurgi i Helseregion Vest (kun ved Haukeland Universitetssykehus) etter år, kjønn og aldersgruppe

Tabell 3.9: Koronar kirurgi etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

År	Helseregion Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland
1989	35	32	43	27
1990	34	14	42	29
1991	39	6	53	32
1992	40	6	56	30
1993	43	7	63	30
1994	43	5	82	6
1995	46	30	70	20
1996	41	20	59	25
1997	49	31	59	43
1998	49	30	68	30
1999	48	23	63	35
2000	48	32	67	29
2001	49	43	62	33
2002	49	41	66	30
2003	48	35	70	25
2004	50	20	66	41
2005	50	44	67	30
2006	51	42	72	28

Figur 3.8: Koronar kirurgi etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

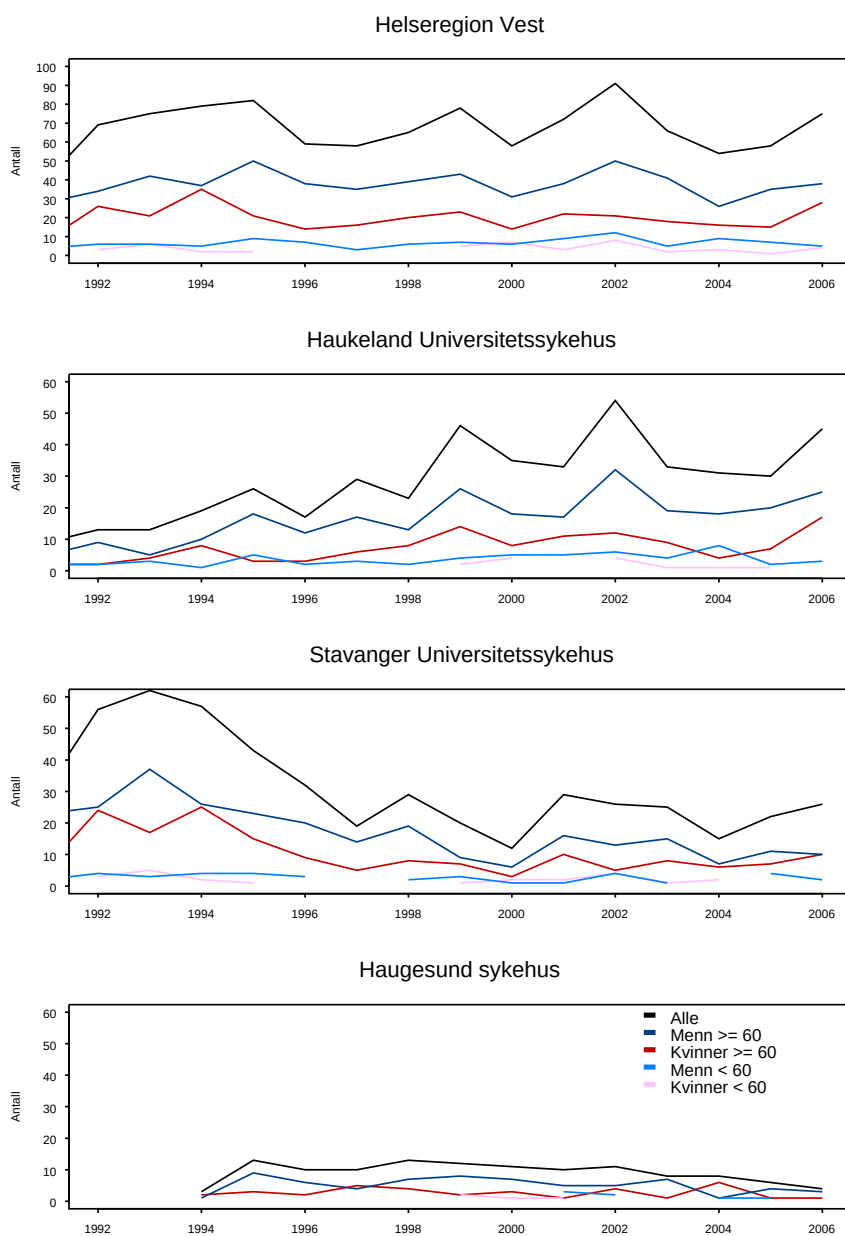

3.5 Karotis kirurgi

Tabell 3.10: Karotis kirurgi etter år og sykehus

År	HS	HUS	SUS	Totalt
1987	.	12	41	53
1988	.	10	41	51
1989	.	6	47	53
1990	.	5	25	30
1991	.	9	31	40
1992	.	13	56	69
1993	.	13	62	75
1994	3	19	57	79
1995	13	26	43	82
1996	10	17	32	59
1997	10	29	19	58
1998	13	23	29	65
1999	12	46	20	78
2000	11	35	12	58
2001	10	33	29	72
2002	11	54	26	91
2003	8	33	25	66
2004	8	31	15	54
2005	6	30	22	58
2006	4	45	26	75
Totalt	119	489	658	1266

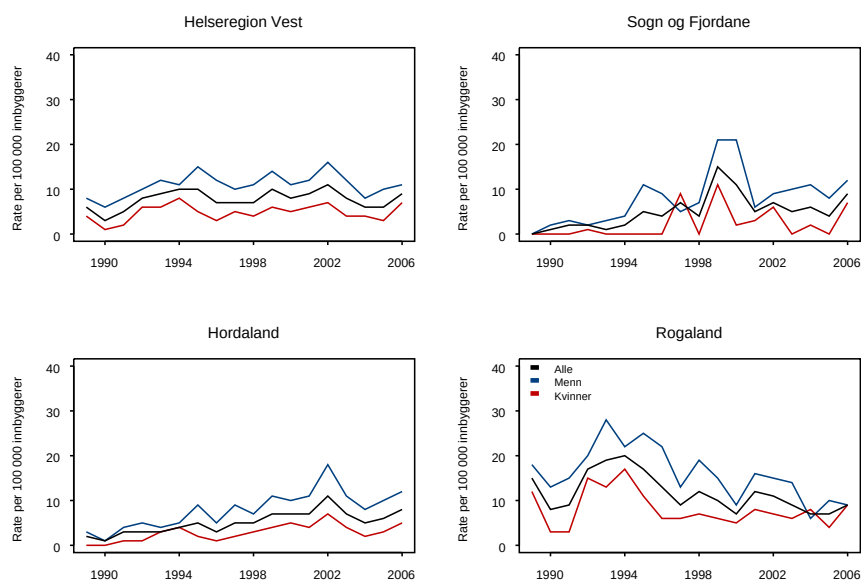
Figur 3.9: Karotis kirurgi etter sykehus, år, kjønn og aldersgruppe

Tabell 3.11: Karotis kirurgi etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

År	Helseregion Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland
1989	6	0	2	15
1990	3	1	1	8
1991	5	2	3	9
1992	8	2	3	17
1993	9	1	3	19
1994	10	2	4	20
1995	10	5	5	17
1996	7	4	3	13
1997	7	7	5	9
1998	7	4	5	12
1999	10	15	7	10
2000	8	11	7	7
2001	9	5	7	12
2002	11	7	11	11
2003	8	5	7	9
2004	6	6	5	7
2005	6	4	6	7
2006	9	9	8	9

Figur 3.10: Karotis kirurgi etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

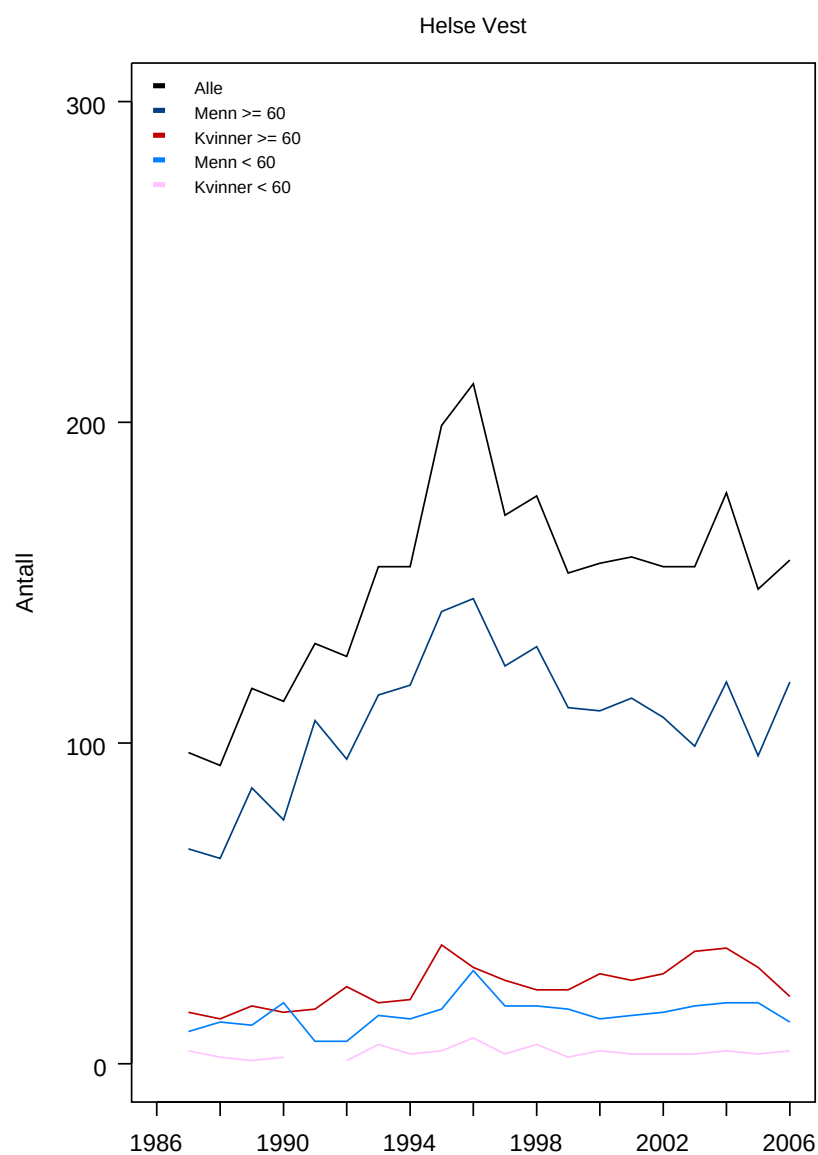

3.6 Operasjon for aortaaneurisme

Tabell 3.12: Operasjon for aortaaneurisme etter operasjonsår og sykehus

År	FS	HS	HUS	SUS	Totalt
1987	8	10	44	35	97
1988	11	8	42	32	93
1989	9	21	44	43	117
1990	7	21	53	32	113
1991	18	18	60	35	131
1992	12	7	74	34	127
1993	9	19	65	62	155
1994	9	18	77	51	155
1995	9	26	100	64	199
1996	15	28	107	62	212
1997	8	25	93	45	171
1998	11	23	95	48	177
1999	6	26	78	43	153
2000	10	20	82	44	156
2001	6	20	87	45	158
2002	4	19	95	37	155
2003	4	14	103	34	155
2004	1	18	121	38	178
2005	4	15	92	37	148
2006	1	15	117	24	157
Totalt	162	371	1629	845	3007

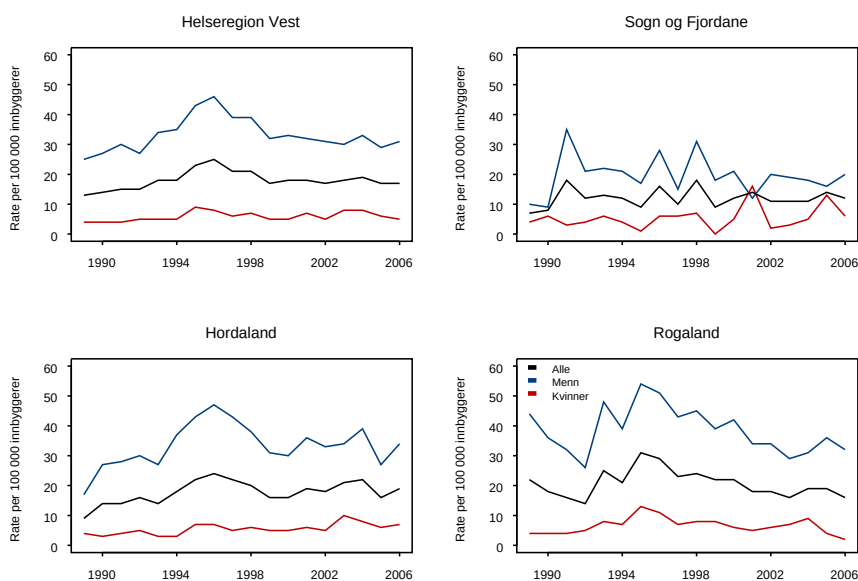
Figur 3.11: Operasjon for aortaaneurisme i Helseregion Vest etter operasjonsår, kjønn og aldersgruppe

Tabell 3.13: Operasjon for aortaaneurisme etter bofylke og år — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

År	Helseregion Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland
1989	13	7	9	22
1990	14	8	14	18
1991	15	18	14	16
1992	15	12	16	14
1993	18	13	14	25
1994	18	12	18	21
1995	23	9	22	31
1996	25	16	24	29
1997	21	10	22	23
1998	21	18	20	24
1999	17	9	16	22
2000	18	12	16	22
2001	18	14	19	18
2002	17	11	18	18
2003	18	11	21	16
2004	19	11	22	19
2005	17	14	16	19
2006	17	12	19	16

Figur 3.12: Operasjon for aortaaneurisme etter bofylke, år og kjønn — alderstandardiserte rater per 100 000 innbyggere

Kapittel 4

Liggetid

Liggetid for sykehusopphold kan regnes ut på flere forskjellige måter. I noen tilfeller har en pasient blitt overført fra et sykehus til et annet, og gjerne tilbake igjen til det første sykehuset etter noen dager. I slike tilfeller er det vanskelig å vurdere om oppholdene ved de ulike sykehusene skal regnes som ett sammenhengende opphold eller om det skal regnes som tre separate opphold slik at det skal beregnes liggetid ved hvert sykehus.

I dette kapittelet er derfor liggetid beregnet på to forskjellige måter. For *akutt hjerteinfarkt* (tabell 4.2) og *hjerneslag* (tabell 4.4) er det ikke tatt hensyn til overføring mellom sykehus. Dersom en pasient har blitt overført fra et sykehus til et annet er liggetid ved hvert sykehus beregnet som utskrivelsesdato minus innleggelsesdato. Tabellene viser median liggetid. Gjennomsnittlig liggetid vil ofte være misvisende fordi en feil datoverdi for et opphold kan ha stor innvirkning på gjennomsnittet. I figur 4.1 og figur 4.3 er gjennomsnitt og kvartiler tatt med i tillegg til medianen fra tabellene. Gjennomsnitt og kvartiler er ikke korrigert for overføringer mellom sykehus. Tabell 4.1 gir en oversikt over relevante diagnose- og prosedyrekoder.

I figurene 4.2 og 4.4 er det tatt hensyn til overføringer mellom sykehus. Først er det beregnet liggetid for hvert opphold ved hvert sykehus. Deretter er det for hver pasient kontrollert om differansen mellom utskrivelsesdato for et opphold og innleggelsesdato for neste opphold er større enn en. Dersom differansen er null eller en dag, blir oppholdene slått sammen og liggetidene ved hvert sykehus blir addert. Det er ikke tatt hensyn til hvilke sykehus de to aktuelle oppholdene gjelder. To opphold tett i tid ved samme sykehus vil også bli slått sammen. Når opphold ved ulike sykehus blir slått sammen er det vanskelig å avgjøre hvilket sykehus oppholdet skal plasseres på. Figurene viser derfor liggetid i Helseregion Vest totalt for akutt hjerteinfarkt og hjerneslag og er dermed ikke regnet ut for hvert sykehus.

For *perkutan koronar angioplastik* er det kun beregnet liggetid for det oppholdet der prosedyren ble utført. Noen pasienter har sannsynligvis vært innlagt ved andre sykehus før de har blitt overført til Haukeland eller Stavanger universitetssykehus for å få utført prosedyrene. Liggetiden ved det første sykehuset er i slike tilfeller ikke regnet med.

For alle plott og tabeller er det kun innleggelser med den aktuelle diagnosen som hoveddiagnose som er tatt med i beregningene. Innleggelser med *akutt hjerteinfarkt* eller *hjerneslag* som bidiagnose er ikke talt med.

Tabell 4.1: Oversikt over relevante diagnoser og prosedyrer

Diagnoser	Kodeverk		
	ICD-8 (1972–1986)	ICD-9 (1987–1998)	ICD-10 (1999–d.d.)
Akutt hjerteinfarkt	410	410	I21–I22
Hjerneslag	344, 431, 434, 436	430, 433, 433.0/.1/.9, 434.0/.1/.9, 436	I60–I61, I63–I64 uten I63.6
Prosedyre	Kodeverk		
	SIF (1985–1998)	NCSP (1999–d.d.)	Forkortelse
Perkutan koronar angioplastikk	3236*, 3239*, 3294	FNG	PCI

* Lokale koder ved Haukeland og Stavanger Universitetssykehus

Akutt hjerteinfarkt

Median liggetid (ikke korrigert for sykehusoverføringer) ved *akutt hjerteinfarkt* som hoveddiagnose har i perioden 1972–2006 blitt redusert fra 16 dager til 4 dager (tabell 4.2). Haukeland Universitetssykehus har meldt opplysninger om liggetid fra 1972 og Stavanger Universitetssykehus fra 1980. Data fra alle sykehus i Helseregion Vest er komplette fra 1989. Til dette tidspunktet var median liggetid 8 dager. Vi ser dermed en 50% reduksjon i median liggetid uten korrigering for overføringer. Figur 4.1 viser nedgangen tydelig.

Dersom vi korrigerer for sykehusoverføringer, som beskrevet over, er median liggetid for *akutt hjerteinfarkt* i Helseregion Vest redusert fra 8 dager til 6 dager og gjennomsnittlig liggetid fra ca. 10 dager til under 8 dager i perioden 1972 til 2006 (Tabell 4.3 og figur 4.2).

Hjerneslag

Median liggetid ved hoveddiagnose *hjerneslag* ved sykehus i Helseregion Vest uten korrigering for sykehusoverføringer har gått ned fra 13 til 6 dager i perioden 1972 til 2006 (tabell 4.4 og figur 4.3).

Korrigert for overføringer i tidsrommet 1989–2006, da vi har fullstendige data i hele Helseregion Vest, er median liggetid redusert fra 11 til 7 dager (tabell 4.5 og figur 4.4).

Perkutan koronar angioplastikk

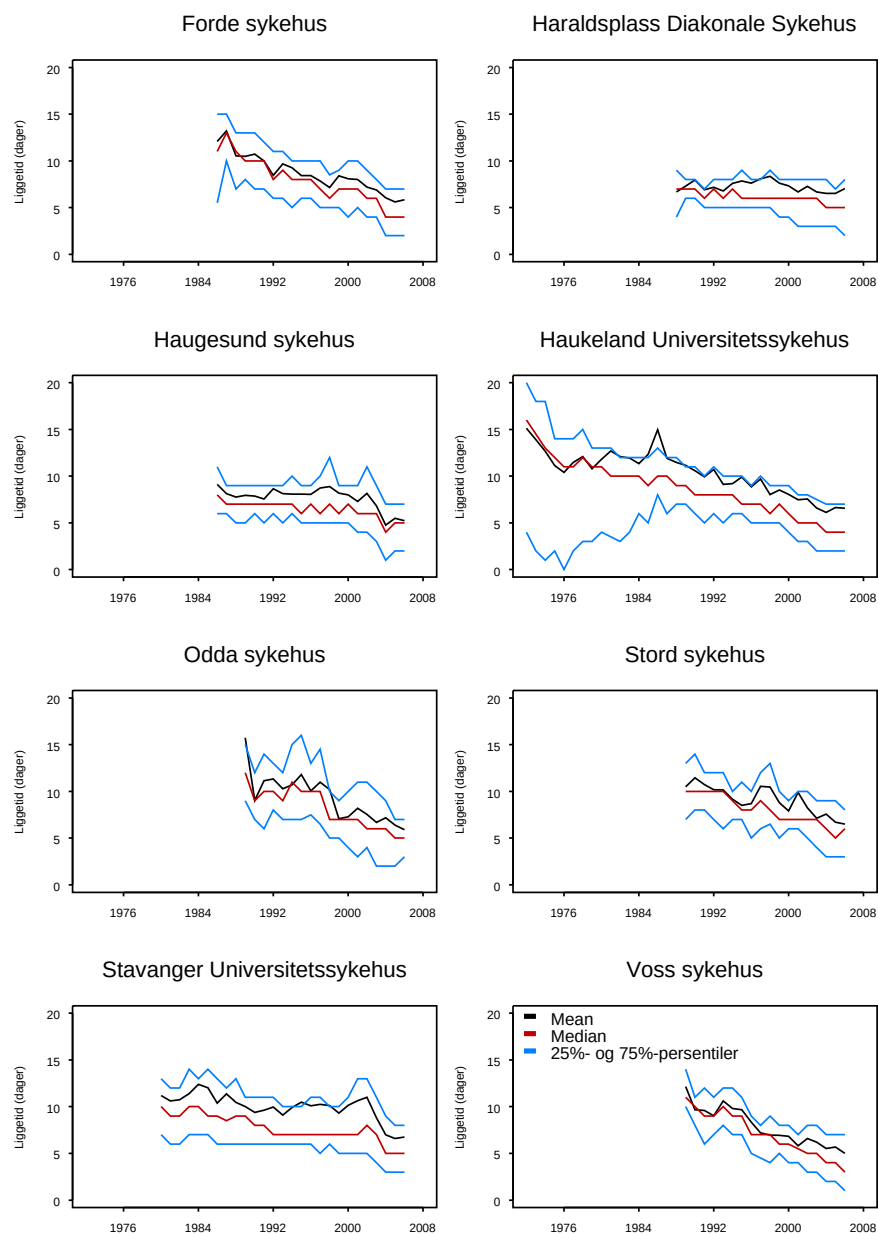
Median liggetid i forbindelse *perkutan koronar angioplastikk* er redusert fra 4 til 3 dager i perioden 1992–2006 med minimum 1 dag i 1999. Gjennomsnittlig liggetid er 7,2 dager i 1992 og 4,5 dager i 2006 (tabell 4.6 og figur 4.5).

4.1 Liggetid ved akutt hjerteinfarkt

Tabell 4.2: Median liggetid i dager ved *hoveddiagnose akutt hjerteinfarkt* etter sykehus og utskrivelsesår - ikke korrigert for sykehusoverføringer

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Alle
1972	.	.	.	16	.	.	.	.	16
1973	.	.	.	15	.	.	.	.	15
1974	.	.	.	13	.	.	.	.	13
1975	.	.	.	12	.	.	.	.	12
1976	.	.	.	11	.	.	.	.	11
1977	.	.	.	11	.	.	.	.	11
1978	.	.	.	12	.	.	.	.	12
1979	.	.	.	11	.	.	.	.	11
1980	.	.	.	11	.	.	10	.	11
1981	.	.	.	10	.	.	9	.	10
1982	.	.	.	10	.	.	9	.	10
1983	.	.	.	10	.	.	10	.	10
1984	.	.	.	10	.	.	10	.	10
1985	.	.	.	9	.	.	9	.	9
1986	11	.	8	10	.	.	9	.	9
1987	13	.	7	10	.	.	9	.	9
1988	11	7	7	9	.	.	9	.	8
1989	10	7	7	9	12	10	9	11	8
1990	10	7	7	8	9	10	8	10	8
1991	10	6	7	8	10	10	8	9	8
1992	8	7	7	8	10	10	7	9	8
1993	9	6	7	8	9	10	7	10	7
1994	8	7	7	8	11	9	7	9	7
1995	8	6	6	7	10	8	7	9	7
1996	8	6	7	7	10	8	7	7	7
1997	7	6	6	7	10	9	7	7	7
1998	6	6	7	6	7	8	7	7	7
1999	7	6	6	7	7	7	7	6	7
2000	7	6	7	6	7	7	7	6	7
2001	7	6	6	5	7	7	7	6	6
2002	6	6	6	5	6	7	8	5	6
2003	6	6	6	5	6	7	7	5	6
2004	4	5	4	4	6	6	5	4	5
2005	4	5	5	4	5	5	5	4	5
2006	4	5	5	4	5	6	5	3	4
Totalt	7	6	6	8	8	8	8	7	7

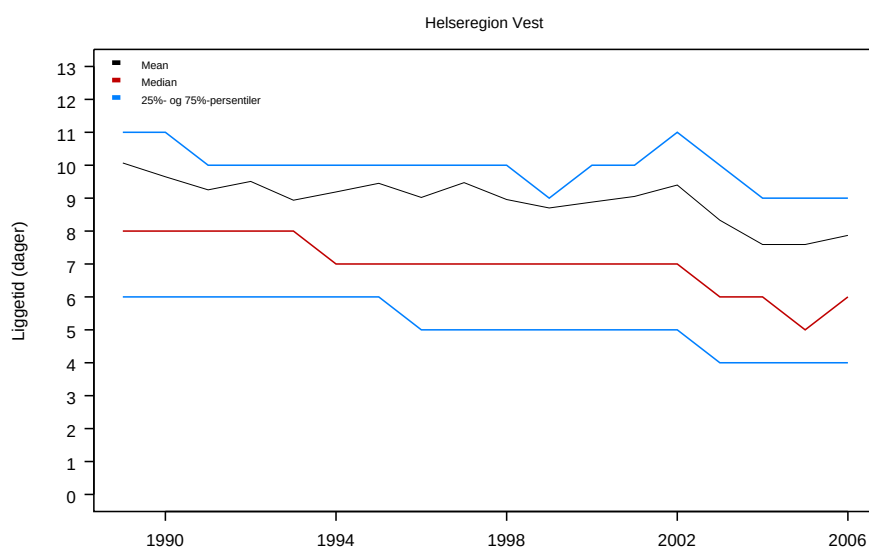
Figur 4.1: Median liggetid i dager ved *hoveddiagnose akutt hjerteinfarkt* etter sykehus og utskrivelsesår - ikke korrigert for sykehusoverføringer

Tabell 4.3: Gjennomsnitt, Median; 25%- og 75%-persentil liggetid i dager ved *hoveddiagnose akutt hjerteinfarkt* etter utskrivelsesår korrigert for sykehusoverføringer

År	Gjennomsnitt	25%-persentil	Median	75%-persentil
1989	10.07	6.00	8.00	11.00
1990	9.65	6.00	8.00	11.00
1991	9.25	6.00	8.00	10.00
1992	9.51	6.00	8.00	10.00
1993	8.94	6.00	8.00	10.00
1994	9.19	6.00	7.00	10.00
1995	9.45	6.00	7.00	10.00
1996	9.02	5.00	7.00	10.00
1997	9.47	5.00	7.00	10.00
1998	8.96	5.00	7.00	10.00
1999	8.70	5.00	7.00	9.00
2000	8.88	5.00	7.00	10.00
2001	9.05	5.00	7.00	10.00
2002	9.40	5.00	7.00	11.00
2003	8.33	4.00	6.00	10.00
2004	7.59	4.00	6.00	9.00
2005	7.59	4.00	5.00	9.00
2006	7.87	4.00	6.00	9.00

Figur 4.2: Median liggetid i dager ved *hoveddiagnose akutt hjerteinfarkt* i Helse-region Vest etter utskrivelsesår - ved sykehusoverføringer er oppholdene ved hvert sykehus slått sammen til et opphold

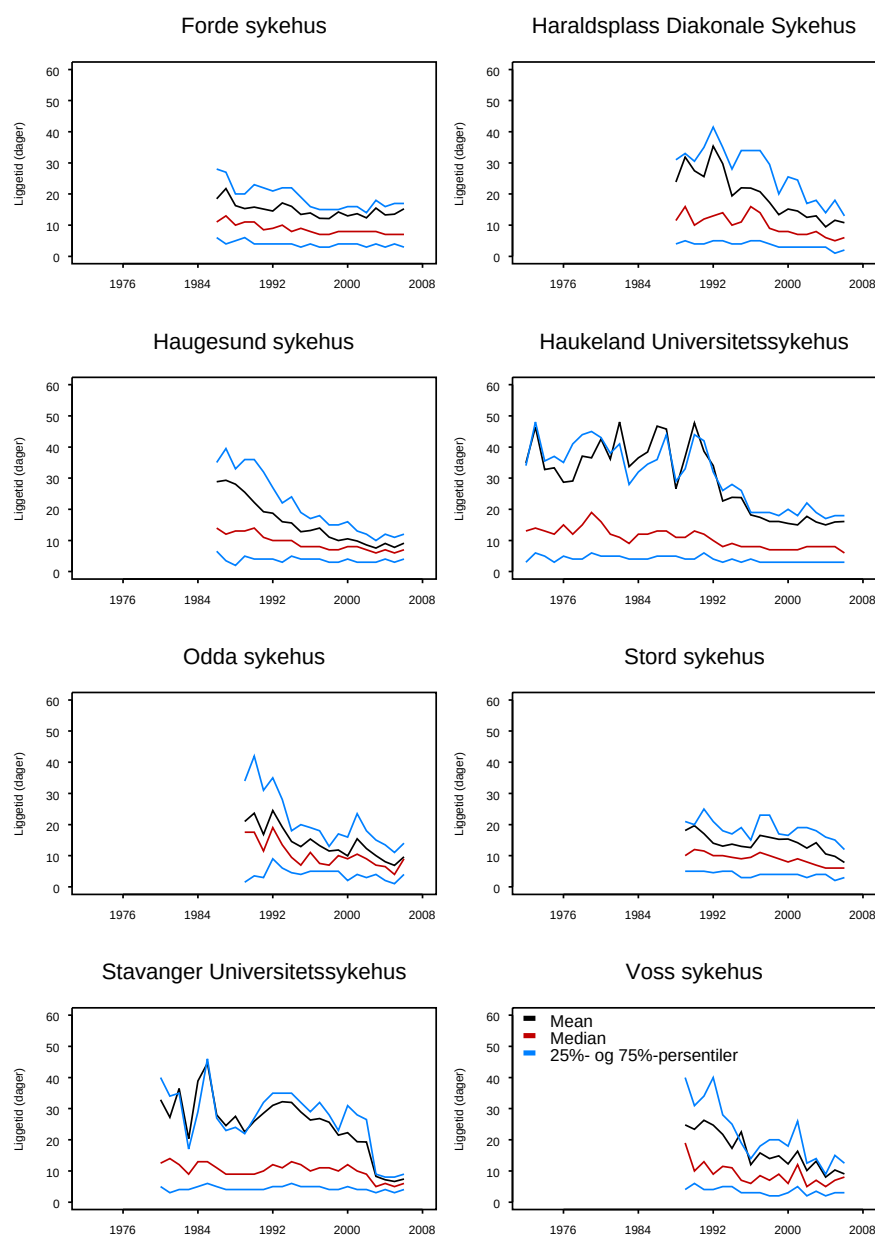

4.2 Liggetid ved hjerneslag

Tabell 4.4: Median liggetid i dager ved *hoveddiagnose hjerneslag* etter sykehus og utskrivelsesår - ikke korrigert for sykehusoverføringer

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Alle
1972	.	.	.	13	.	.	.	.	13
1973	.	.	.	14	.	.	.	.	14
1974	.	.	.	13	.	.	.	.	13
1975	.	.	.	12	.	.	.	.	12
1976	.	.	.	15	.	.	.	.	15
1977	.	.	.	12	.	.	.	.	12
1978	.	.	.	15	.	.	.	.	15
1979	.	.	.	19	.	.	.	.	19
1980	.	.	.	16	.	.	13	.	14
1981	.	.	.	12	.	.	14	.	13
1982	.	.	.	11	.	.	12	.	11
1983	.	.	.	9	.	.	9	.	9
1984	.	.	.	12	.	.	13	.	12
1985	.	.	.	12	.	.	13	.	12
1986	11	.	14	13	.	.	11	.	12
1987	13	.	12	13	.	.	9	.	11
1988	10	12	13	11	.	.	9	.	10
1989	11	16	13	11	18	10	9	19	11
1990	11	10	14	13	18	12	9	10	11
1991	9	12	11	12	12	12	10	13	11
1992	9	13	10	10	19	10	12	9	11
1993	10	14	10	8	14	10	11	12	10
1994	8	10	10	9	10	10	13	11	10
1995	9	11	8	8	7	9	12	7	9
1996	8	16	8	8	11	10	10	6	9
1997	7	14	8	8	8	11	11	9	9
1998	7	9	7	7	7	10	11	7	8
1999	8	8	7	7	10	9	10	9	8
2000	8	8	8	7	9	8	12	6	8
2001	8	7	8	7	11	9	10	12	8
2002	8	7	7	8	9	8	9	5	8
2003	8	8	6	8	7	7	5	7	7
2004	7	6	7	8	7	6	6	5	6
2005	7	5	6	8	4	6	5	7	6
2006	7	6	7	6	9	6	6	8	6
Total median	8	10	8	9	9	9	9	8	9

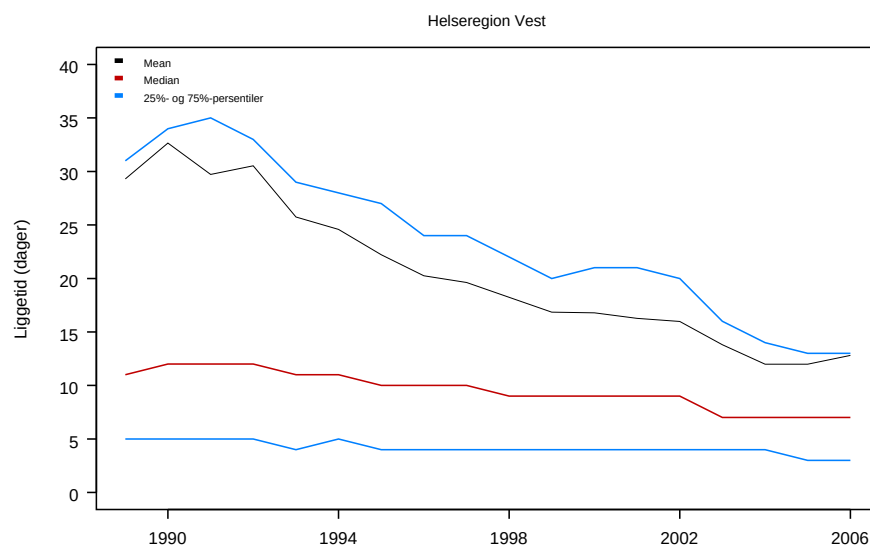
Figur 4.3: Median liggetid i dager ved *hoveddiagnose hjerneslag* etter sykehus og utskrivelsesår - ikke korrigert for sykehusoverføringer

Tabell 4.5: Gjennomsnitt, Median; 25%- og 75%-persentil liggetid i dager ved *hoveddiagnose hjerneslag* etter sykehus og utskrivelsesår korrigert for sykehusoverføringer

År	Gjennomsnitt	25%-persentil	Median	75%-persentil
1989	29.31	5.00	11.00	31.00
1990	32.65	5.00	12.00	34.00
1991	29.72	5.00	12.00	35.00
1992	30.53	5.00	12.00	33.00
1993	25.75	4.00	11.00	29.00
1994	24.59	5.00	11.00	28.00
1995	22.21	4.00	10.00	27.00
1996	20.25	4.00	10.00	24.00
1997	19.63	4.00	10.00	24.00
1998	18.24	4.00	9.00	22.00
1999	16.85	4.00	9.00	20.00
2000	16.79	4.00	9.00	21.00
2001	16.27	4.00	9.00	21.00
2002	15.98	4.00	9.00	20.00
2003	13.81	4.00	7.00	16.00
2004	11.99	4.00	7.00	14.00
2005	11.99	3.00	7.00	13.00
2006	12.80	3.00	7.00	13.00

Figur 4.4: Median liggetid i dager ved *hoveddiagnose hjerneslag* i Helseregion Vest etter utskrivelsesår - ved sykehusoverføringer er oppholdene ved hvert sykehus slått sammen til et opphold

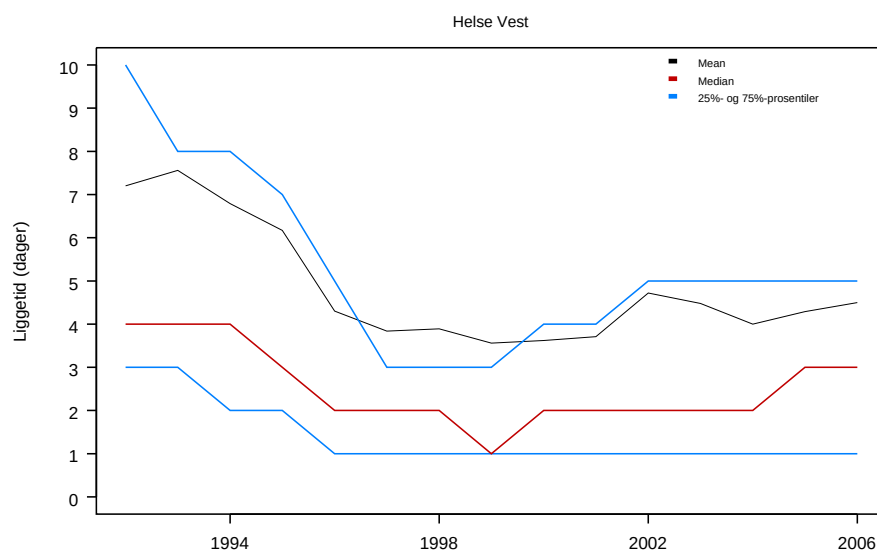

4.3 Liggetid ved PCI

Tabell 4.6: Median og gjennomsnittlig liggetid i dager og antall utførte *perkutan koronar angioplastik* etter utskrivelsesår

År	HUS			SUS			Helseregion Vest		
	Liggetid		Antall PCI	Liggetid		Antall PCI	Liggetid		Antall PCI
	Mean	Median		Mean	Median		Mean	Median	
1992	7.20	4	102	.	.	.	7.20	4	102
1993	7.56	4	322	.	.	.	7.56	4	322
1994	6.79	4	425	.	.	.	6.79	4	425
1995	6.17	3	441	.	.	.	6.17	3	441
1996	4.30	2	387	.	.	.	4.30	2	387
1997	3.96	2	566	0.16	0	19	3.84	2	585
1998	4.25	2	632	0.88	0	76	3.89	2	708
1999	3.66	1	750	2.76	0	96	3.56	1	846
2000	3.63	2	913	3.50	2	96	3.62	2	1009
2001	3.64	2	1125	4.16	1	167	3.71	2	1292
2002	4.46	2	1013	5.37	2	393	4.72	2	1406
2003	4.29	2	1085	4.83	3	587	4.48	2	1672
2004	3.95	2	1127	4.07	3	735	4.00	2	1862
2005	4.09	2	1247	4.67	3	699	4.29	3	1946
2006	4.34	3	1405	4.78	3	839	4.50	3	2244
Totalt	4.36	2	11540	4.47	3	3707	4.39	2	15247

Figur 4.5: Median liggetid i dager ved *perkutan koronar angioplastik* etter utskrivelsesår

Kapittel 5

Medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet

Tabell 5.1: Oversikt over relevante diagnosekoder i de ulike kodeverkene

Diagnose	Kodeverk		
	ICD-8	ICD-9	ICD-10
Medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet	746–747	745–747	Q20–Q28
Medfødte misdannelser i hjerteskillevæggen		745.2, .4–.9	Q21
Ventrikkelseptumdefekt		745.4	Q21.0
Atrieseptumdefekt		745.5	Q21.1
Medfødte misdannelser i store arterier		747.0–.3	Q25
Åpen ductus		747.0	Q25.0

Frekvensopptellingene gjelder antallet førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet. Dvs at hver person bare blir talt med første gangen han er innlagt med diagnose i denne gruppen.

Tabell 5.2 og tabell 5.3 viser opptellinger av antall innleggelser for hele diagnosegruppen *medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet*, først etter sykehus og utskrivelsesår og deretter etter alder, kjønn og utskrivelsesår. Tabell 5.4 til 5.13 viser samme type opptellinger for de mest vanlige undergruppene av diagnoser innenfor medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet (se tabell 5.1 for oversikt over relevante diagnosekoder). Siden ICD-8-kodeverket har en annen inndeling i enkelt diagnoser for denne gruppen enn ICD-9 og ICD-10 er det kun gjort opptellinger for ICD-9 og ICD-10 perioden (dvs fra 1987 og utover).

Medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet har i 18 års perioden 1989–2006 økt fra 232 til 555 meldte tilfeller (se tabell 5.2), med flest meldte tilfeller fra Haukeland og Stavanger universitetssykehus. Totalt er det 8 195

meldte tilfeller fra 1972 til 2006. Det er stort sett like mange guttebarn (< 1 år) som jentebarn med denne type misdannelser (se tabell 5.3). Kjønnsfordelingen synes lik mellom gutter/menn og jenter/kvinner i begge aldersgrupper (< 1 år og ≥ 1 år). I begynnelse av tidsperioden fikk like mange diagnosen før oppnådde andre leveår, mens senere i perioden fikk betydelig flere diagnosen før ett års alderen (i 2006 fikk 380 barn diagnosen før og 175 etter fylte ett år).

Medfødte misdannelser i hjerteskillevegger økte fra 107 til 329 tilfeller i innsamlingsperioden (tabell 5.4). De fleste diagnosene ble registrert før ett års alder (tabell 5.5).

Som undergrupper i denne diagnosekategorien finner vi 109 tilfeller av *ventrikelseptumdefekt* (tabell 5.6) og 240 *atrieseptumdefekter* (tabell 5.8) i 2006. De fleste tilfeller fantes ved Haukeland og Stavanger Universitetssykehus (tabell 5.4). Kjønn- og aldersfordelingene er ikke forskjellige (tabellene 5.5, 5.7 og 5.9).

Medfødte misdannelser i store arterier er meldt med 2 651 tilfeller i perioden 1989–2006 med en økning fra 38 til 164 og hovedparten av pasientene registrert ved Haukeland Universitetssykehus (tabell 5.10). Kjønn- og aldersfordelingene synes like. Det var en påfallende bratt stigning i registreringer fra 1998 til 1999 (omstilling fra ICD-9 til ICD-10), korrelert med en topp for aldersgruppen ≥ 1 år for begge kjønn (figur 5.5 og tabell 5.11).

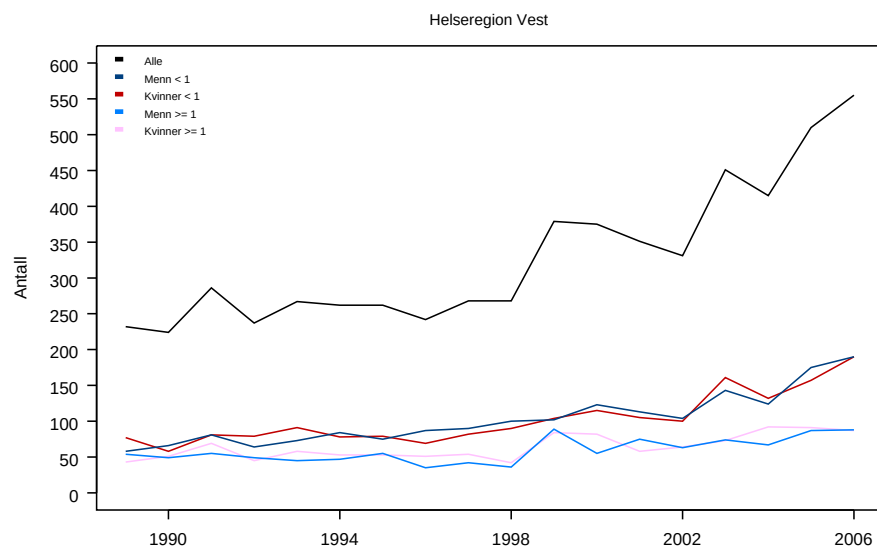
Åpen ductus som spesifikk diagnose viste ikke en tilsvarende topp (figur 5.6 og tabell 5.13), antall tilfeller økte jevn fra 50 i 1989 til 110 i 2006.

Tabell 5.2: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1972	.	.	.	155	.	.	.	.	155
1973	.	.	.	141	.	.	.	.	141
1974	.	.	.	108	.	.	.	.	108
1975	.	.	.	110	.	.	.	.	110
1976	.	.	.	135	.	.	.	.	135
1977	.	.	.	117	.	.	.	.	117
1978	.	.	.	106	.	.	.	.	106
1979	.	.	.	107	.	.	.	.	107
1980	.	.	.	98	.	.	68	.	166
1981	.	.	.	99	.	.	57	.	156
1982	.	.	.	93	.	.	45	.	138
1983	.	.	.	70	.	.	31	.	101
1984	.	.	.	81	.	.	29	.	110
1985	.	.	.	86	.	.	49	.	135
1986	16	.	8	79	.	.	37	.	140
1987	.	.	20	94	.	.	54	.	168
1988	19	2	16	102	.	.	48	.	187
1989	17	2	13	110	1	.	89	.	232
1990	16	4	11	110	.	3	79	1	224
1991	25	3	19	143	1	10	84	1	286
1992	18	2	14	115	1	5	81	1	237
1993	19	1	18	140	.	8	80	1	267
1994	18	1	15	126	.	7	94	1	262
1995	8	2	15	129	3	6	99	.	262
1996	15	2	12	117	1	7	86	2	242
1997	18	.	12	112	.	4	119	3	268
1998	18	3	16	111	1	5	112	2	268
1999	20	7	21	152	7	7	161	4	379
2000	44	7	18	125	1	6	173	1	375
2001	42	3	18	158	2	7	120	1	351
2002	19	5	11	196	2	3	94	1	331
2003	33	2	20	208	1	3	181	3	451
2004	38	4	20	189	2	5	154	3	415
2005	43	5	29	204	2	3	223	1	510
2006	35	2	36	188	4	2	288	.	555
Totalt	481	57	362	4414	29	91	2735	26	8195

Tabell 5.3: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

År	Kvinner < 1 år	Kvinner $\geq$ 1 år	Menn < 1 år	Menn $\geq$ 1 år	Totalt
1989	77	43	58	54	232
1990	58	51	66	49	224
1991	81	69	81	55	286
1992	79	45	64	49	237
1993	91	58	73	45	267
1994	78	53	84	47	262
1995	79	53	75	55	262
1996	69	51	87	35	242
1997	82	54	90	42	268
1998	90	42	100	36	268
1999	104	84	102	89	379
2000	115	82	123	55	375
2001	105	58	113	75	351
2002	100	64	104	63	331
2003	161	73	143	74	451
2004	132	92	124	67	415
2005	157	91	175	87	510
2006	190	87	190	88	555
Totalt	1848	1150	1852	1065	5915

Figur 5.1: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

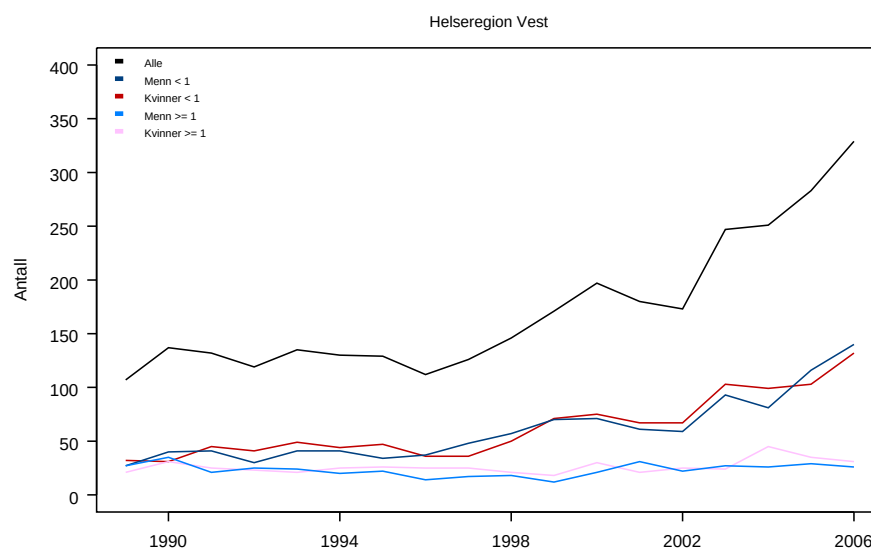
5.1 Misdannelser i hjerteskillevegger

Tabell 5.4: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *medfødte misdannelser i hjerteskillevegger* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1987	.	.	16	72	.	.	29	.	117
1988	11	1	7	45	.	.	19	.	83
1989	4	.	6	60	.	.	37	.	107
1990	13	4	8	69	.	.	43	.	137
1991	10	2	12	59	1	3	44	1	132
1992	6	2	7	67	1	2	33	1	119
1993	10	.	8	72	.	3	41	1	135
1994	4	1	8	59	.	3	54	1	130
1995	4	1	15	50	2	2	54	1	129
1996	9	2	8	50	1	4	36	2	112
1997	11	.	6	47	.	1	59	2	126
1998	9	2	6	60	.	1	64	4	146
1999	5	.	12	60	.	1	93	.	171
2000	23	1	5	61	.	2	104	1	197
2001	18	.	7	70	.	4	80	1	180
2002	8	1	6	84	1	.	71	2	173
2003	20	1	10	103	.	2	110	1	247
2004	18	2	15	98	.	2	115	1	251
2005	11	1	18	90	.	1	161	1	283
2006	13	1	10	81	.	.	224	.	329
Totalt	207	22	190	1357	6	31	1471	20	3304

Tabell 5.5: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *medfødte misdannelser i hjerteskillevegger* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

År	Kvinner < 1 år	Kvinner $\geq$ 1 år	Menn < 1 år	Menn $\geq$ 1 år	Totalt
1989	32	21	27	27	107
1990	31	31	40	35	137
1991	45	25	41	21	132
1992	41	23	30	25	119
1993	49	21	41	24	135
1994	44	25	41	20	130
1995	47	26	34	22	129
1996	36	25	37	14	112
1997	36	25	48	17	126
1998	50	21	57	18	146
1999	71	18	70	12	171
2000	75	30	71	21	197
2001	67	21	61	31	180
2002	67	25	59	22	173
2003	103	24	93	27	247
2004	99	45	81	26	251
2005	103	35	116	29	283
2006	132	31	140	26	329
Totalt	1128	472	1087	417	3104

Figur 5.2: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *medfødte misdannelser i hjerteskillevegger* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

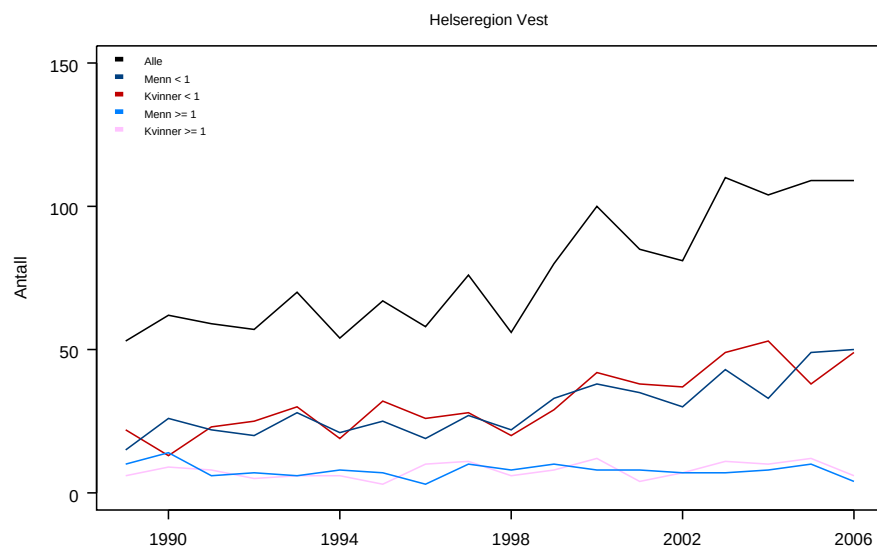
5.1.1 Ventrikelseptumdefekt

Tabell 5.6: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *ventrikelseptumdefekt* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1987	.	.	9	34	.	.	15	.	58
1988	5	.	3	15	.	.	14	.	37
1989	3	.	3	28	.	.	19	.	53
1990	8	1	3	27	.	.	23	.	62
1991	3	1	5	24	.	3	23	.	59
1992	4	.	5	27	1	1	19	.	57
1993	5	.	5	31	.	3	26	.	70
1994	4	1	4	19	.	3	23	.	54
1995	3	.	9	20	.	1	34	.	67
1996	7	1	7	13	.	1	28	1	58
1997	8	.	2	27	.	1	38	.	76
1998	.	.	2	28	.	.	24	2	56
1999	5	.	9	32	.	1	33	.	80
2000	14	.	2	32	.	1	50	1	100
2001	10	.	4	28	.	1	41	1	85
2002	5	.	6	36	.	.	33	1	81
2003	12	1	7	34	.	1	55	.	110
2004	9	2	9	44	.	.	39	1	104
2005	7	.	12	31	.	1	57	1	109
2006	5	.	5	35	.	.	64	.	109
Totalt	117	7	111	565	1	18	658	8	1485

Tabell 5.7: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *ventrikelseptumdefekt* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

År	Kvinner < 1 år	Kvinner $\geq$ 1 år	Menn < 1 år	Menn $\geq$ 1 år	Totalt
1989	22	6	15	10	53
1990	13	9	26	14	62
1991	23	8	22	6	59
1992	25	5	20	7	57
1993	30	6	28	6	70
1994	19	6	21	8	54
1995	32	3	25	7	67
1996	26	10	19	3	58
1997	28	11	27	10	76
1998	20	6	22	8	56
1999	29	8	33	10	80
2000	42	12	38	8	100
2001	38	4	35	8	85
2002	37	7	30	7	81
2003	49	11	43	7	110
2004	53	10	33	8	104
2005	38	12	49	10	109
2006	49	6	50	4	109
Totalt	573	140	536	141	1390

Figur 5.3: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *ventrikelseptumdefekt* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

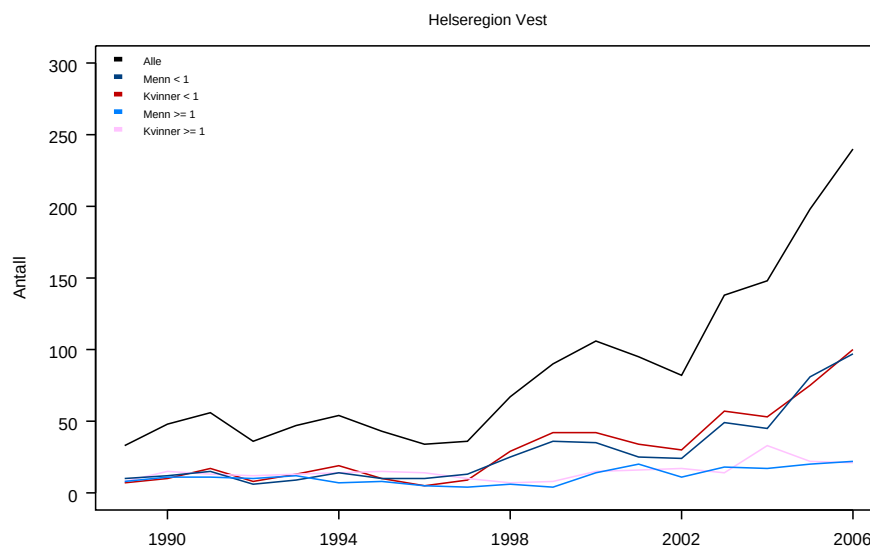
5.1.2 Atrioseptumdefekt

Tabell 5.8: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *atrioseptumdefekt* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1987	.	.	3	21	.	.	5	.	29
1988	4	.	.	10	.	.	3	.	17
1989	1	.	.	17	.	.	15	.	33
1990	2	1	1	25	.	.	19	.	48
1991	4	1	2	24	1	.	24	.	56
1992	2	.	.	25	.	.	9	.	36
1993	1	.	2	27	.	.	16	1	47
1994	.	.	1	25	.	.	28	.	54
1995	.	1	1	23	.	.	18	.	43
1996	1	1	.	23	.	1	8	.	34
1997	1	.	2	17	.	.	15	1	36
1998	4	.	3	21	.	.	39	.	67
1999	3	.	5	17	.	.	65	.	90
2000	9	1	3	27	.	.	66	.	106
2001	9	.	2	39	.	3	42	.	95
2002	2	1	1	36	.	.	41	1	82
2003	8	.	2	59	.	1	68	.	138
2004	9	.	5	49	.	3	81	1	148
2005	4	.	10	66	.	.	117	1	198
2006	7	1	3	50	.	.	179	.	240
Totalt	71	7	46	601	1	8	858	5	1597

Tabell 5.9: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *atrieseptumdefekt* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

År	Kvinner < 1 år	Kvinner $\geq$ 1 år	Menn < 1 år	Menn $\geq$ 1 år	Totalt
1989	7	8	10	8	33
1990	10	15	12	11	48
1991	17	13	15	11	56
1992	8	12	6	10	36
1993	13	13	9	12	47
1994	19	14	14	7	54
1995	10	15	10	8	43
1996	5	14	10	5	34
1997	9	10	13	4	36
1998	29	7	25	6	67
1999	42	8	36	4	90
2000	42	15	35	14	106
2001	34	16	25	20	95
2002	30	17	24	11	82
2003	57	14	49	18	138
2004	53	33	45	17	148
2005	75	22	81	20	198
2006	100	21	97	22	240
Totalt	560	267	516	208	1551

Figur 5.4: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *atrieseptumdefekt* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

5.2 Misdannelser i store arterier

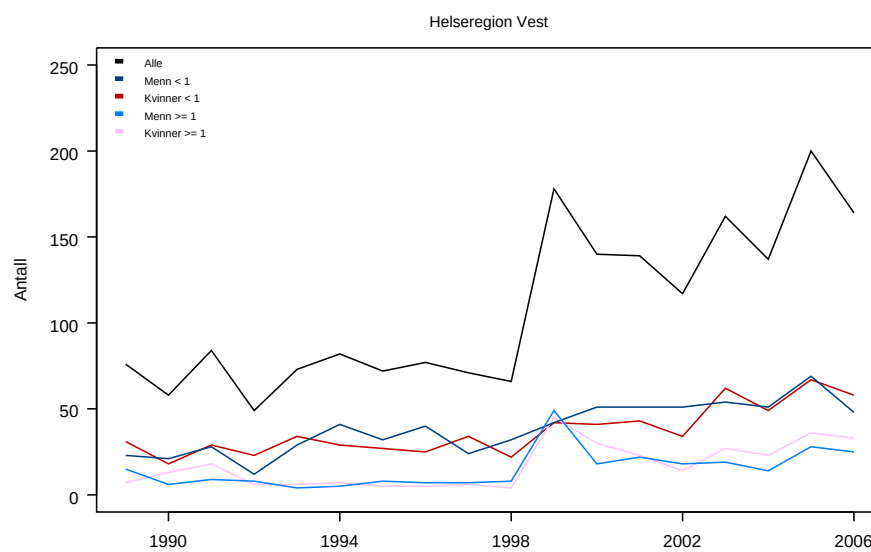
Tabell 5.10: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *misdannelser i store arterier* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HDS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	VOSS	Totalt
1987	.	.	7	18	.	.	13	.	38
1988	5	.	2	31	.	.	11	.	49
1989	10	1	2	25	1	.	37	.	76
1990	5	1	1	19	.	.	32	.	58
1991	12	.	.	43	.	1	28	.	84
1992	5	.	3	30	.	.	11	.	49
1993	8	.	.	35	.	.	30	.	73
1994	10	.	2	33	.	.	37	.	82
1995	3	1	.	33	.	.	35	.	72
1996	8	.	5	30	.	.	34	.	77
1997	1	.	1	28	.	.	41	.	71
1998	.	.	7	30	.	.	29	.	66
1999	12	4	10	62	5	1	80	4	178
2000	21	5	8	39	1	1	65	.	140
2001	20	3	7	64	2	2	41	.	139
2002	9	3	6	66	1	2	30	.	117
2003	11	1	8	85	1	2	52	2	162
2004	15	2	3	66	1	1	48	1	137
2005	27	2	10	82	2	1	76	.	200
2006	18	1	16	60	3	1	65	.	164
Totalt	211	24	102	1410	17	12	868	7	2651

Tabell 5.11: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *misdannelser i store arterier* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

År	Kvinner < 1 år	Kvinner $\geq$ 1 år	Menn < 1 år	Menn $\geq$ 1 år	Totalt
1989	31	7	23	15	76
1990	18	13	21	6	58
1991	29	18	28	9	84
1992	23	6	12	8	49
1993	34	6	29	4	73
1994	29	7	41	5	82
1995	27	5	32	8	72
1996	25	5	40	7	77
1997	34	6	24	7	71
1998	22	4	32	8	66
1999	42	45	42	49	178
2000	41	30	51	18	140
2001	43	23	51	22	139
2002	34	14	51	18	117
2003	62	27	54	19	162
2004	49	23	51	14	137
2005	67	36	69	28	200
2006	58	33	48	25	164
Totalt	668	308	699	270	1945

Figur 5.5: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *misdannelser i store arterier* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

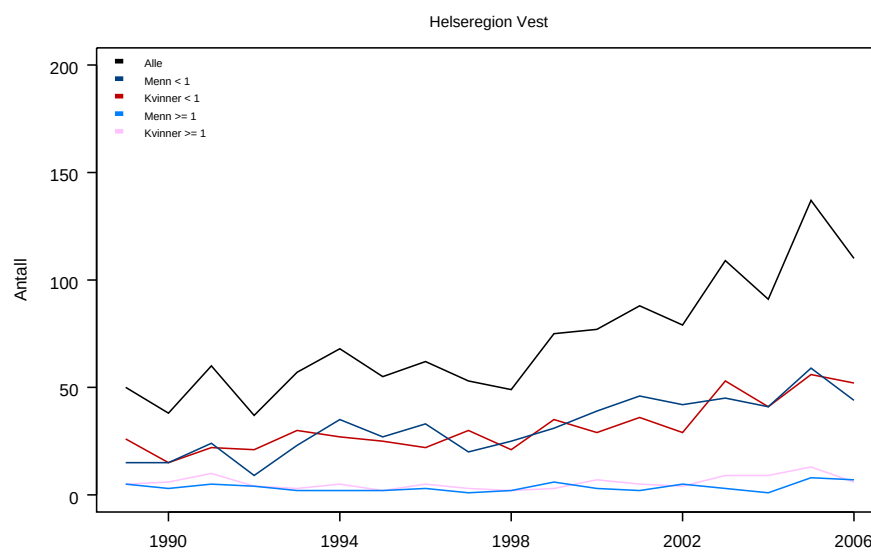

Åpen ductusTabell 5.12: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *åpen ductus* etter sykehus og utskrivelsesår

År	FS	HS	HUS	ODDA	STORD	SUS	Totalt
1987	.	4	10	.	.	5	19
1988	5	1	20	.	.	9	35
1989	7	2	12	1	.	28	50
1990	3	1	11	.	.	23	38
1991	8	.	29	.	1	22	60
1992	4	2	23	.	.	8	37
1993	6	.	26	.	.	25	57
1994	10	1	23	.	.	34	68
1995	3	.	24	.	.	28	55
1996	8	4	20	.	.	30	62
1997	1	1	15	.	.	36	53
1998	.	7	20	.	.	22	49
1999	3	6	36	.	.	30	75
2000	14	3	25	.	.	35	77
2001	15	3	45	.	.	25	88
2002	6	3	49	.	.	21	79
2003	7	1	63	.	.	38	109
2004	11	3	41	.	1	35	91
2005	21	4	62	.	.	50	137
2006	11	8	47	.	.	44	110
Totalt	154	56	899	1	2	607	1719

Tabell 5.13: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *åpen ductus* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

År	Kvinner < 1 år	Kvinner $\geq$ 1 år	Menn < 1 år	Menn $\geq$ 1 år	Totalt
1989	26	5	15	4	50
1990	15	6	15	2	38
1991	22	10	24	4	60
1992	21	4	9	3	37
1993	30	3	23	1	57
1994	27	5	35	1	68
1995	25	2	27	1	55
1996	22	5	33	2	62
1997	30	3	20	.	53
1998	21	2	25	1	49
1999	35	3	31	6	75
2000	29	7	39	2	77
2001	36	5	46	1	88
2002	29	4	42	4	79
2003	53	9	45	2	109
2004	41	9	41	.	91
2005	56	13	59	9	137
2006	52	6	44	8	110
Totalt	570	101	573	51	1295

Figur 5.6: Førstegangs-innleggelser med hoved- eller bidiagnose *åpen ductus* etter alder, kjønn og utskrivelsesår

Kapittel 6

Dødelighet

Tabell 6.1 viser diagnoser og diagnosegrupper inkludert akutt hjerteinfarkt, hjerneslag (etter NORDAMI-definisjon), iskemisk hjertesykdom, hjerneekarsykdom og sykdommer i sirkulasjonssystemet. HKS-registeret er supplert med data fra SSB/ dødsårsaksregisteret for alle innbyggere i Helseregion Vest som døde med en relevant underliggende dødsårsak. Sammen med den årlige middelfolkemengden delt opp etter bosted, kjønn og 5-års-aldersgrupper er det mulig å beregne både aldersspesifikke og aldersstandardiserte dødelighetsrater i Helse-region Vest. Ratene er vist sammen med tilsvarende rater for hele landet. Standardbefolkningen ved aldersstandardisering er den norske middelfolkemengde 2000.

Dødelighetsanalyser bør inneholde både aldersspesifikke og aldersstandardiserte rater (Anderson , 1998, 3). Derfor har vi inkludert aldersspesifikke rater i aldersgruppen 0-39, 40-69 og 70+. Disse aldersspesifikke rater vises på to forskjellige måter: a) en figur (6.3, 6.12, 6.6, 6.9, 6.15) for hvert bofylke og b) en figur (6.4, 6.13, 6.7, 6.10, 6.16) for hver aldersgruppe.

Tabell 6.1: Gruppering av dødsårsaker (underliggende dødsårsak)

Diagnosegruppe	ICD-8	ICD-9	ICD-10	Figur
Sykdommer i sirkulasjonssystemet	390–458	390–459	I00–I99	6.2, 6.3, 6.4
Iskemisk hjertesykdom	410–414	410–414	I20–I25	6.5, 6.6, 6.7
Hjerneekarsykdom	430–438	430–438	I60–I69	6.11, 6.12, 6.13
Akutt hjerteinfarkt	410	410	I21–I22	6.8, 6.9, 6.10
Hjerneslag	344, 430–431, 433–434, 436	430–432, 436 433.0/.1/.9, 434.0/.1/.9,	I60–I61, I63–I64 uten I63.6	6.14, 6.15, 6.16

Sykdommer i sirkulasjonssystemet: Den aldersstandardiserte dødeligheten for *sykdommer i sirkulasjonssystemet* viser en klar reduksjon i Helseregion Vest (figur 6.2 og tabell 6.2). I 1972 er mortalitetsratene omtrent 700 døde per 100 000 innbyggere og faller til ca 300 døde per 100 000 innbyggere rundt år 2005. Dersom vi sammenligner de tre fylkene i Helseregion Vest, er det en tilsvarende

nedgang i dødelighet for Rogaland og Hordaland. Sogn og Fjordane hadde en lavere utgangsdødelighet i 1972, ca 600 døde per 100 000 innbyggere (aldersstandardisert) men ender opp med tilsvarende rate rundt år 2005 som de to andre fylkene. Stavanger ligger omtrent samme nivå som Bergen, men ratene er mer ustabile fordi befolkningsgrunnlaget er lavere. De aldersspesifikke ratene (figurene 6.4) viser at dødeligheten er lav (under 15 per 100 000 innbyggere) i aldersgruppen under 40 år.

De aldersspesifikke ratene (figur 6.3 og 6.4) viser at nedgangen er markant og gjelder alle alderskategorier og begge kjønn. Mens dødeligheten var lavere i utgangspunktet (1972) for Sogn og Fjordane er ratene i dag sammenlignbare med resten av Regionen. For de eldste menn er det derimot ingen forbedring i tidsrommet 1972–2005 for Sogn og Fjordane og muligens noe høyere dødelighet i 2005 enn i Hordaland og Rogaland (figur 6.4).

Iskemisk hjertesykdom: Den aldersstandardiserte dødelighet for *iskemisk hjertesykdom* (figur 6.5) viser en klar reduksjon, unntatt for Sogn og Fjordane, hvor utgangsdødeligheten i 1972 er betydelig lavere enn for de øvrige områdene. Dødeligheten er gjennomgående noe høyere i byene. Tilsvarende forhold ser vi for *akutt hjerteinfarkt* (figur 6.8). Menn har gjennom hele perioden en betydelig høyere dødelighet enn kvinner.

Aldersspesifikke dødelighetsrater (figur 6.7) viser ingen tydelig forbedring i dødeligheten for de eldste i Sogn og Fjordane i motsetning til de andre fylkene og aldersstrata.

Hjernerarsykdommer: Aldersstandardisert dødelighet av *hjernerarsykdommer* viser samme nedgang over perioden 1972–2005 for hele regionen (fra ca 200 – ca 60), inkludert Sogn og Fjordane (figur 6.11). Menn har noe høyere dødelighet enn kvinner, men forskjellene er mindre enn for iskemisk hjertesykdom (figur 6.5) og akutt hjerteinfarkt (figur 6.8). For hjerneslag (figur 6.14) er kjønnsforskjellen mindre mens tendensen er stort sett den samme som for hjernerarsykdommer.

6.1 Kommentarer

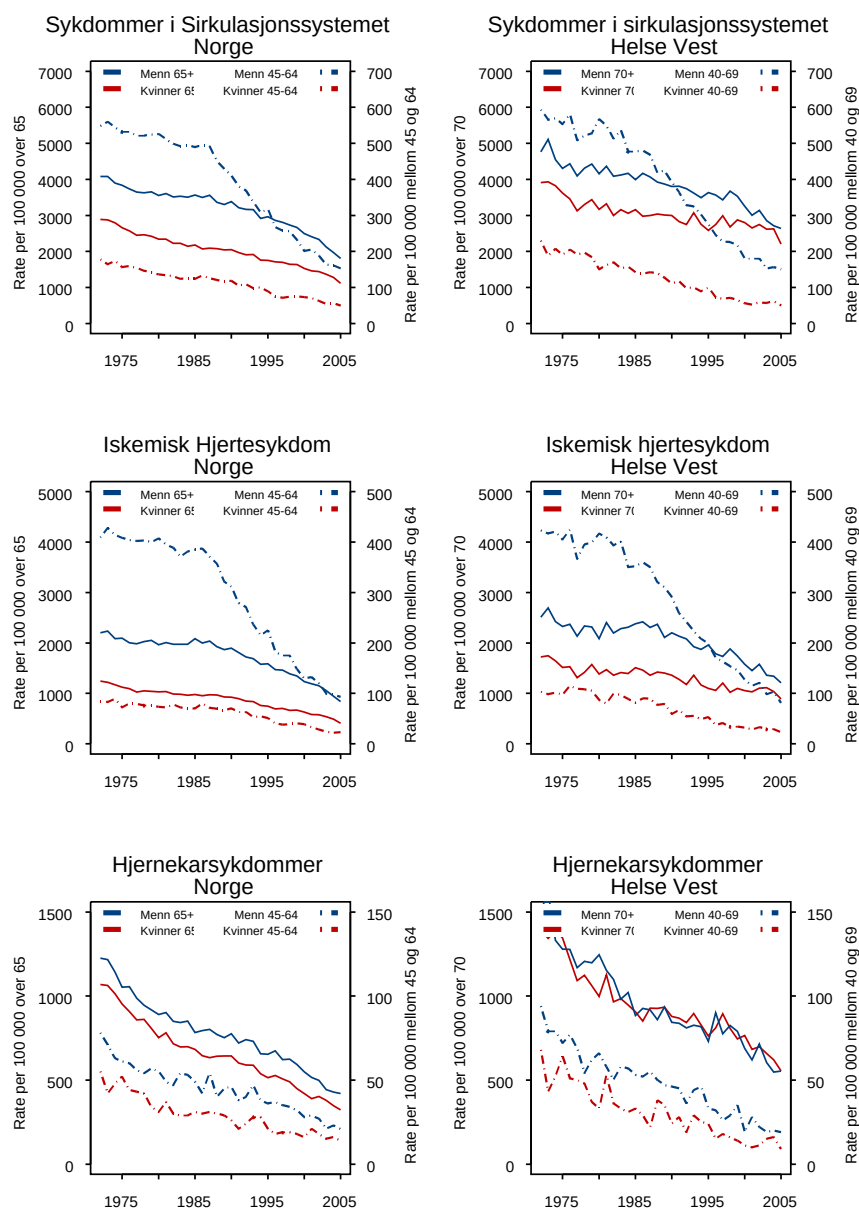
Den reduksjonen vi ser i dødeligheten for sykdommer i sirkulasjonssystemet, her vist for iskemisk hjertesykdom, akutt hjerteinfarkt, hjernerarsykdommer og hjerneslag de siste 33 år, samsvarer med tilsvarende nedgang i de øvrige nordiske land (Juel , 2004; Madsen et al. , 2004) og Nord-Europa (www.who.dk/hfadb). Den fallende mortaliteten kan sannsynligvis tilskrives både en lavere sykdomsforekomst (insidens) og en bedret overlevelse, men størrelsen på bidragene fra henholdsvis forebygging, forbedret akuttbehandling og sekundærprofylakse er uklare (Salomaa et al. , 2003; Sigfusson , 2002).

Norge mangler data for insidens av hjerte-, kar- og slagsykdommer, som det eneste land i Norden som ikke registrerer diagnoser fra sykehusopphold tilbake i tid med personidentifikasjon. Det er derfor vanskelig å identifisere hva som er årsakene til den reduserte dødeligheten for sykdommer i sirkulasjonssystemet.

6.2 Dødelighet i Helseregion Vest

Her presenteres dødelighetsrater fra hele landet og Helseregion Vest. Aldersstrata for hele Norge er ikke det samme som for Helseregion Vest (Helseregion Vest: 40–69 og 70+; Norge: 45–64 og 65+). Dødeligheten er lav i aldersgruppen 40–45 og begynner å øke dramatisk i aldersgruppene over 70 år. Figur 6.1 viser dødeligheten for de to aldersgrupper med forskjellig skalering på høyre og venstre y-akse.

Figur 6.1: Dødelighet for utvalgte diagnosegrupper i hele Norge — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere

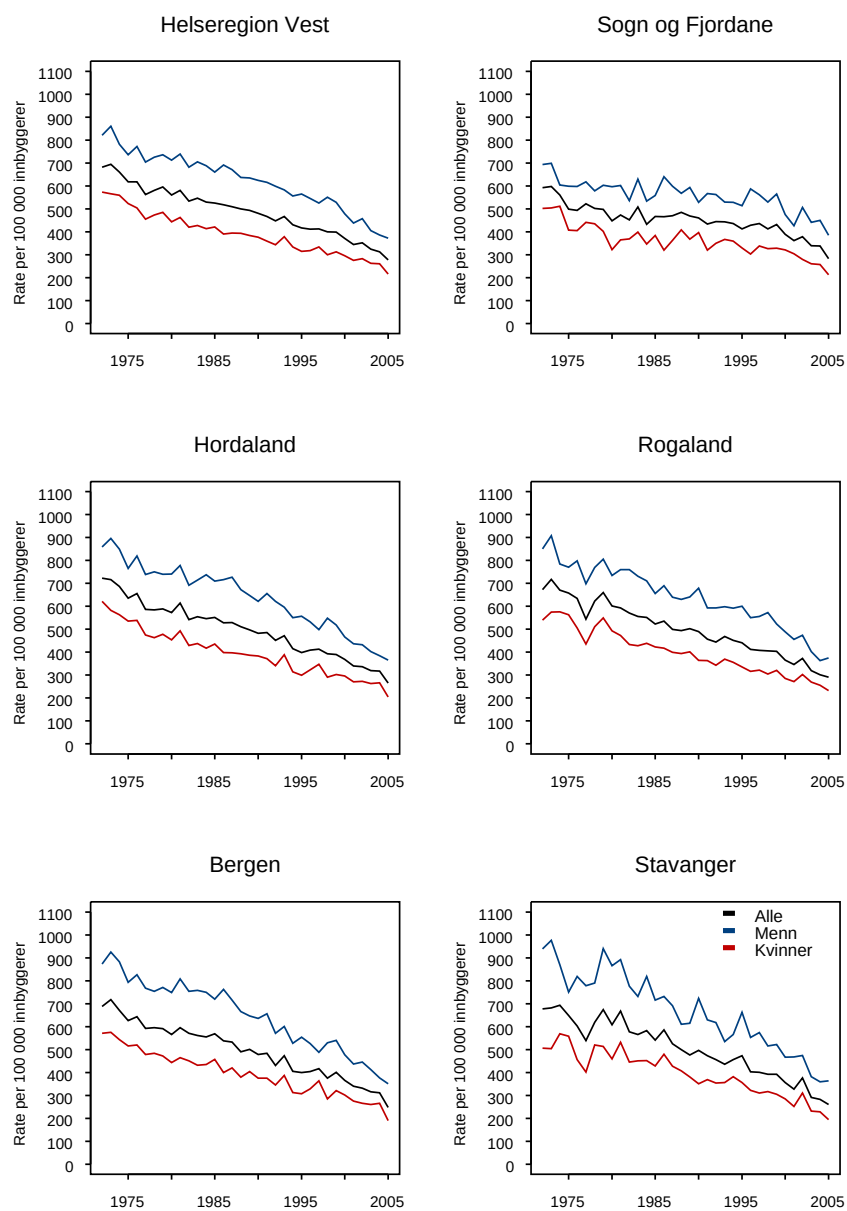

6.3 Dødelighet av sykdommer i sirkulasjonssystemet

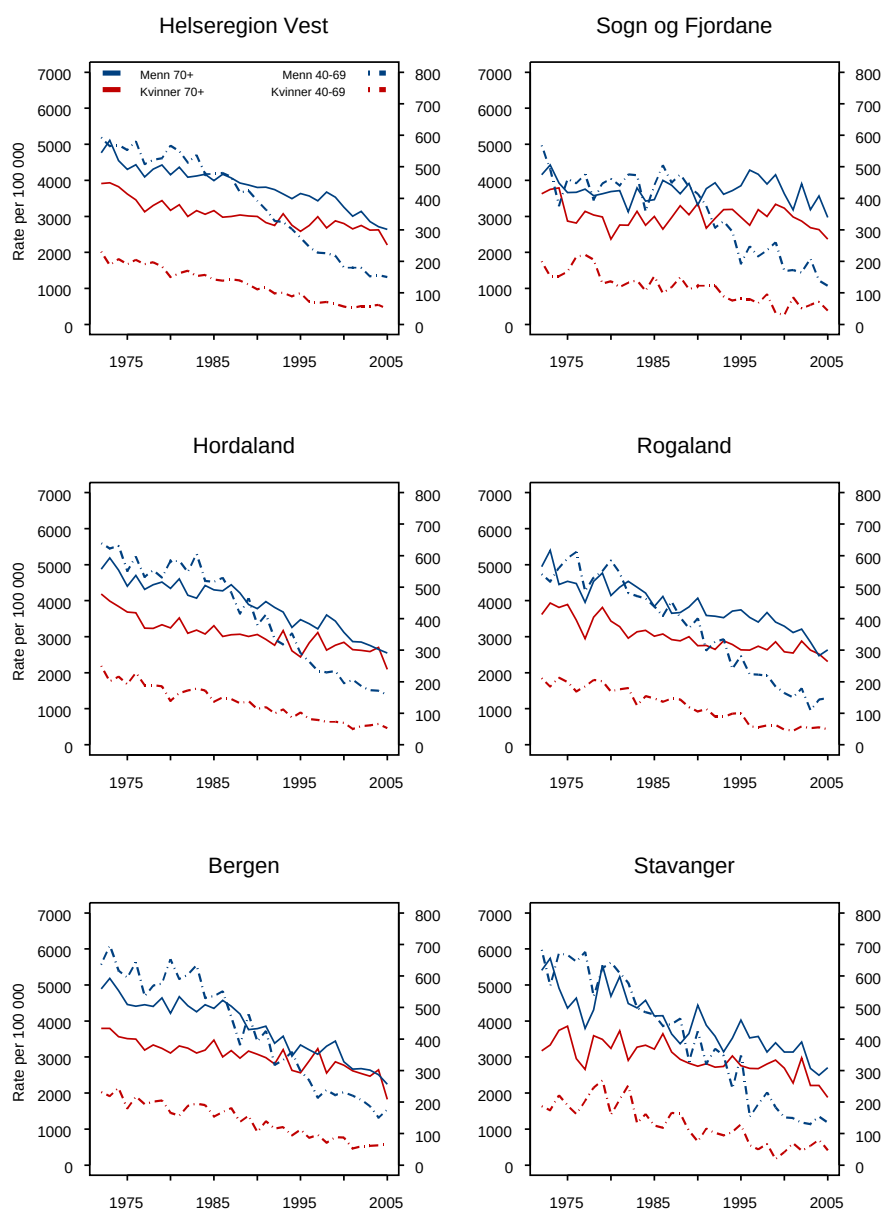
Tabell 6.2: Aldersstandardiserte dødelighetsrater av *sykdommer i sirkulasjonssystemet* per 100 000 innbyggere etter bosted og dødsår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1972	682	592	722	673	688	677
1973	694	598	716	717	718	682
1974	660	560	686	670	671	693
1975	618	499	635	658	626	648
1976	618	493	656	634	643	603
1977	562	522	586	544	592	539
1978	581	502	584	622	595	619
1979	595	498	588	660	591	674
1980	560	448	573	601	566	608
1981	581	473	614	593	595	668
1982	534	452	542	570	571	577
1983	547	508	554	555	561	566
1984	530	433	546	551	555	583
1985	525	467	551	522	569	541
1986	518	466	528	535	538	586
1987	509	470	529	499	533	525
1988	500	485	511	494	490	500
1989	493	469	497	502	501	476
1990	481	460	482	490	478	496
1991	467	434	485	457	484	473
1992	448	444	451	444	430	456
1993	467	443	471	468	473	436
1994	431	436	415	451	405	456
1995	417	413	398	441	400	473
1996	411	428	409	412	404	403
1997	413	436	413	408	417	401
1998	400	412	393	406	375	392
1999	399	432	389	403	401	392
2000	371	389	368	365	366	356
2001	344	361	340	346	340	327
2002	352	378	336	372	331	376
2003	324	339	319	319	316	291
2004	312	338	317	301	311	283
2005	277	283	265	291	247	260

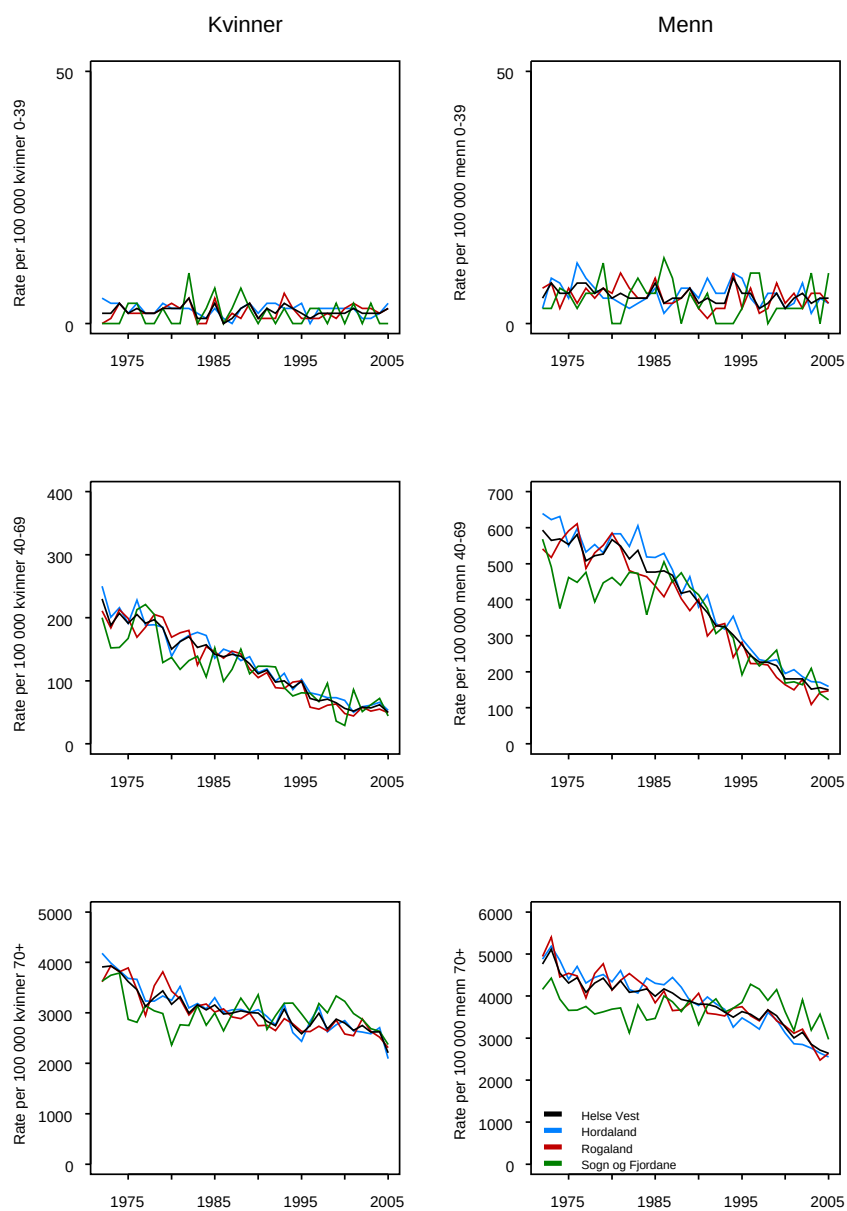
Figur 6.2: *Sykdommer i sirkulasjonssystemet* — aldersstandardiserte dødsrater per 100 000 innbyggere

Figur 6.3: *Sykdommer i sirkulasjonssystemet* — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere — venstre y-akse for menn og kvinner over 70 år, høyre y-akse for menn og kvinner mellom 40 og 69 år

Figur 6.4: *Sykdommer i sirkulasjonssystemet* — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 menn eller kvinner i de forskjellige aldersgrupper

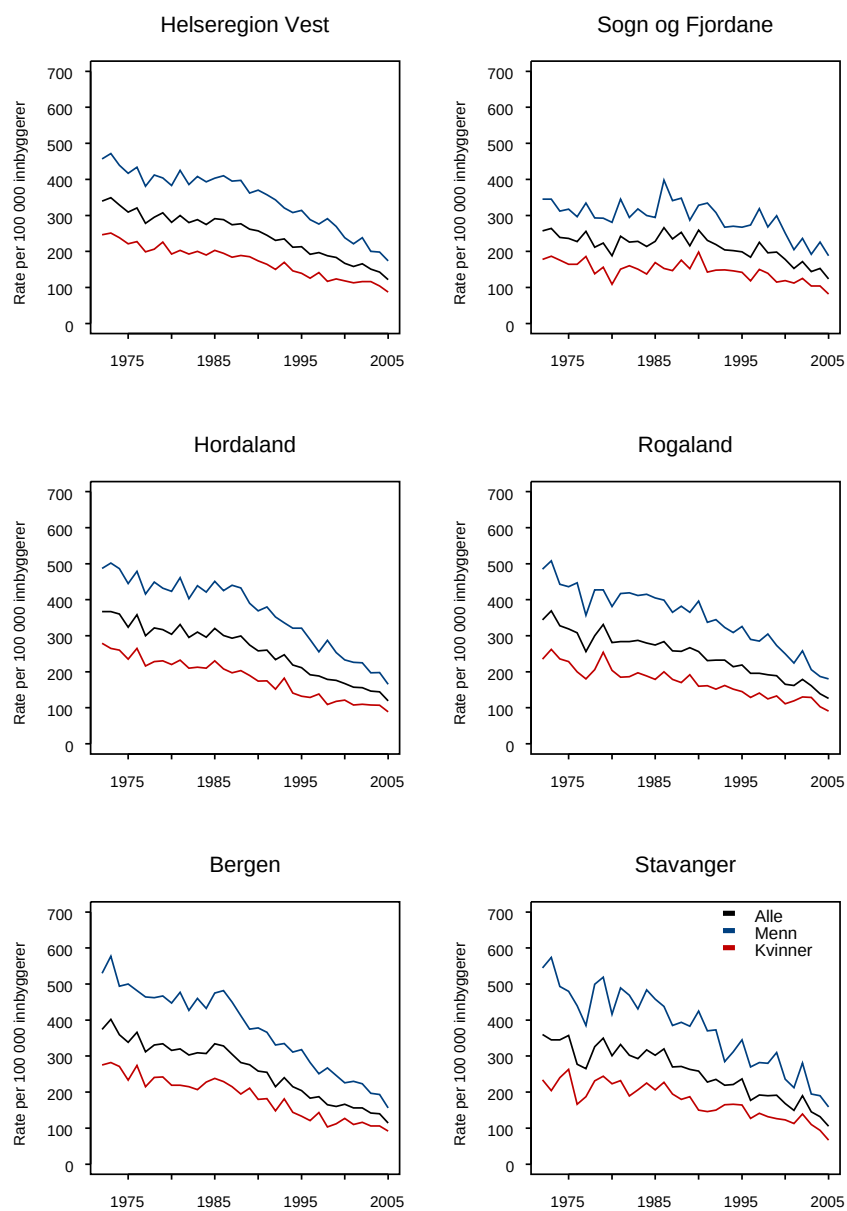

6.4 Dødelighet av iskemisk hjertesykdom

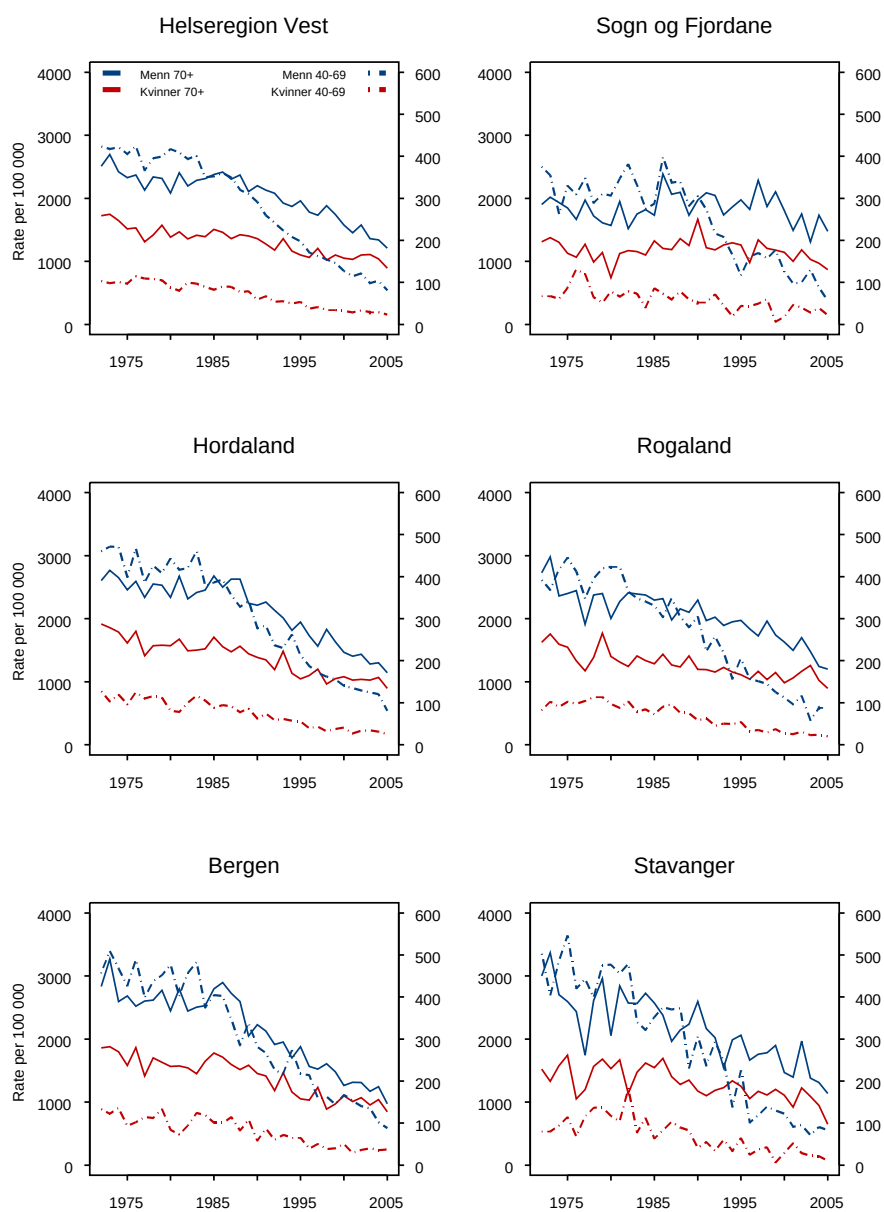
Tabell 6.3: Aldersstandardiserte dødelighetsrater av *iskemisk hjertesykdom* per 100 000 innbyggere etter bosted og dødsår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1972	340	257	367	344	374	360
1973	349	264	367	369	402	345
1974	329	239	360	328	359	345
1975	309	236	324	319	338	357
1976	321	227	358	308	366	277
1977	278	256	300	256	312	265
1978	295	212	322	300	331	326
1979	307	223	317	331	334	350
1980	281	188	304	281	316	301
1981	300	242	331	284	320	332
1982	280	226	295	284	303	302
1983	288	228	310	287	309	293
1984	275	214	296	280	307	317
1985	291	228	320	274	334	302
1986	288	266	301	284	328	320
1987	274	235	293	258	305	270
1988	277	253	299	257	282	271
1989	262	216	274	267	276	263
1990	257	259	258	256	258	258
1991	245	231	260	231	255	228
1992	231	219	234	232	215	235
1993	235	204	247	232	240	219
1994	212	202	219	214	215	221
1995	213	199	211	219	204	237
1996	192	184	192	196	183	177
1997	197	225	188	196	187	192
1998	188	196	179	192	165	190
1999	183	198	176	189	160	191
2000	167	178	167	165	166	168
2001	158	153	157	162	156	149
2002	166	172	156	179	156	190
2003	151	144	146	161	142	145
2004	143	153	144	139	140	132
2005	122	124	119	126	114	105

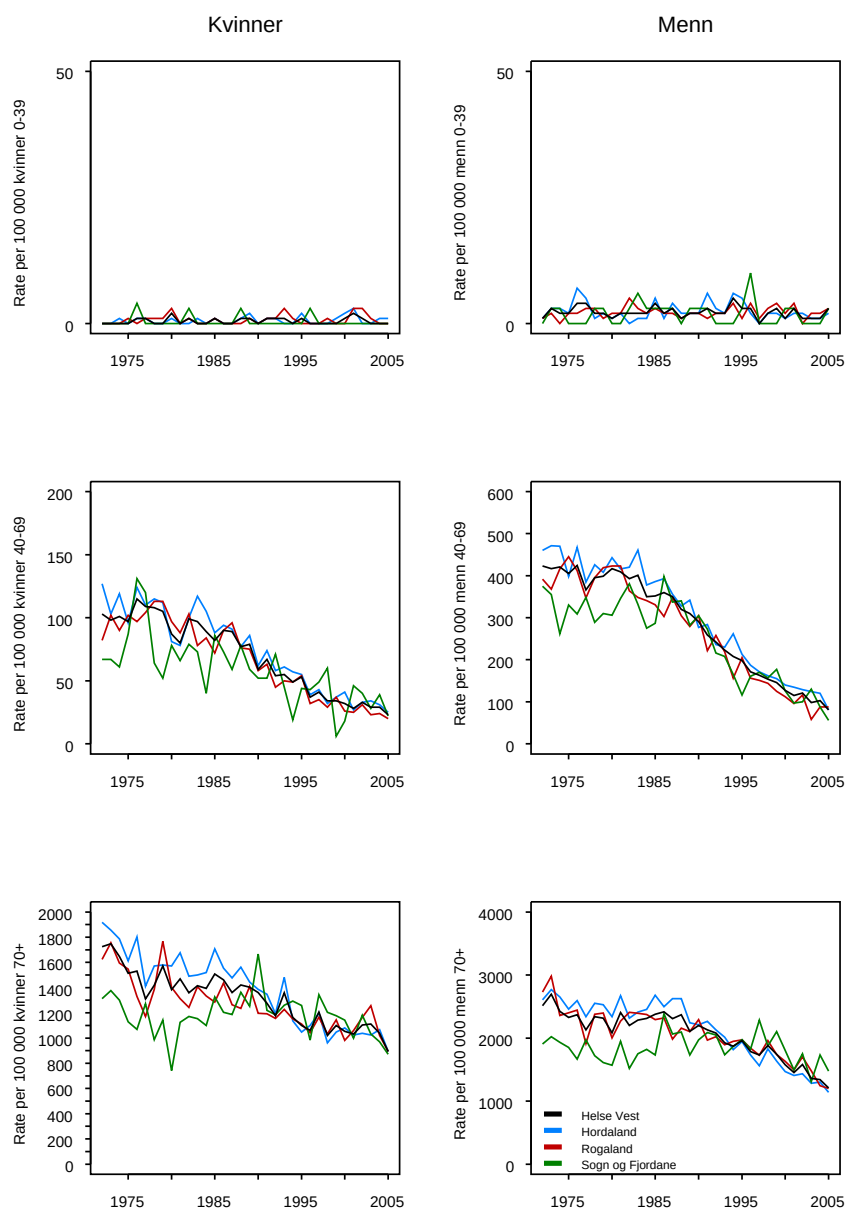
Figur 6.5: *Iskemisk hjertesykdom* — aldersstandardiserte dødsrater per 100 000 innbyggere

Figur 6.6: *Iskemisk hjertesykdom* — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere — venstre y-akse for menn og kvinner over 70 år, høyre y-akse for menn og kvinner mellom 40 og 69 år

Figur 6.7: *Iskemisk hjertesykdom* — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 menn eller kvinner i de forskjellige aldersgrupper

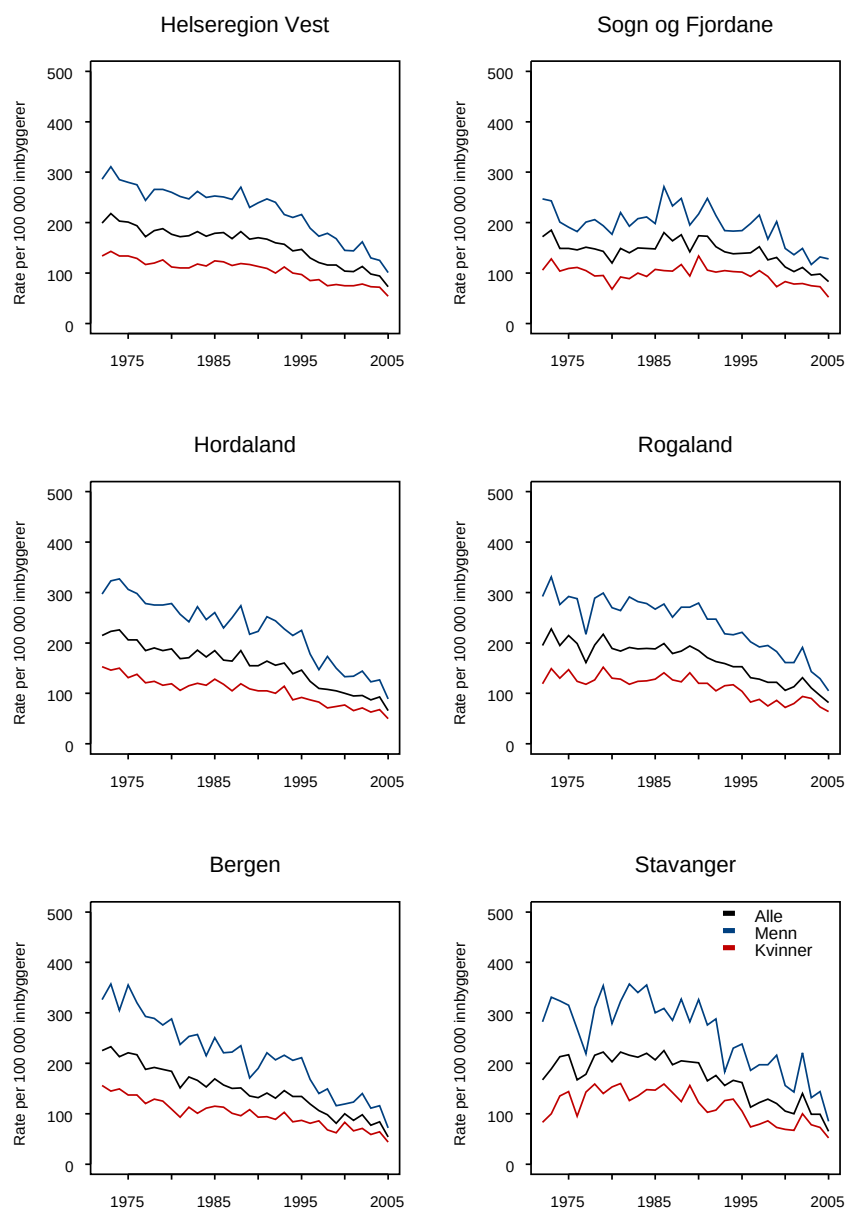

6.5 Dødelighet av akutt hjerteinfarkt

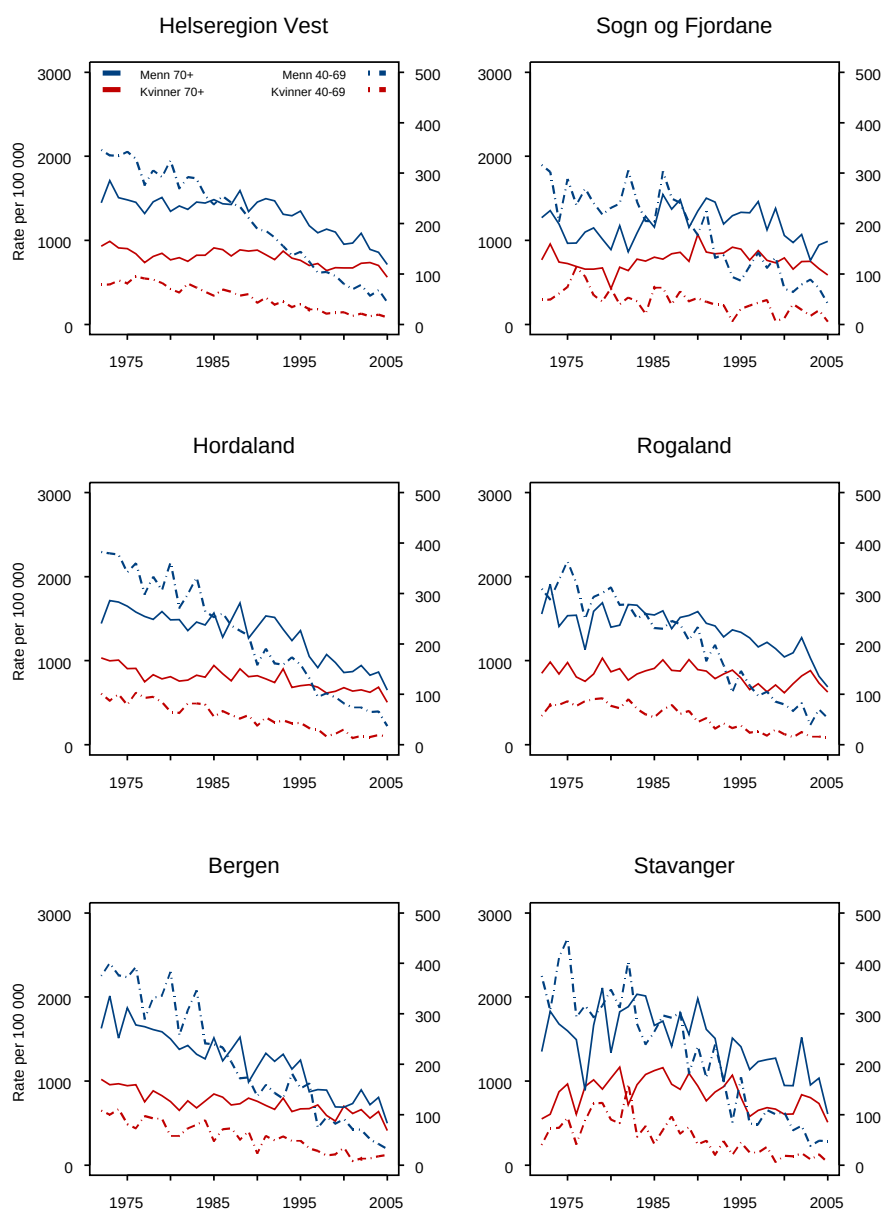
Tabell 6.4: Aldersstandardiserte dødelighetsrater av *akutt hjerteinfarkt* per 100 000 innbyggere etter bosted og dødsår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1972	199	172	215	195	225	167
1973	218	185	223	228	233	189
1974	203	149	226	195	213	213
1975	201	149	206	215	221	217
1976	194	146	206	199	217	167
1977	172	151	185	161	188	178
1978	184	148	190	196	192	216
1979	188	143	185	217	188	222
1980	177	120	188	189	184	203
1981	172	149	169	184	151	222
1982	174	140	171	191	173	216
1983	182	150	186	188	166	212
1984	173	149	172	189	153	220
1985	179	148	185	188	169	207
1986	180	180	166	199	157	225
1987	168	164	164	179	150	197
1988	182	176	185	184	151	205
1989	167	142	155	194	135	203
1990	170	174	155	185	132	201
1991	167	173	164	171	141	165
1992	160	152	156	163	131	176
1993	157	142	160	159	146	156
1994	144	138	139	153	134	166
1995	147	139	146	153	134	162
1996	130	140	124	131	119	113
1997	121	152	110	128	106	122
1998	116	126	108	122	98	129
1999	116	131	105	122	81	120
2000	104	112	100	106	100	105
2001	103	103	95	113	87	100
2002	113	111	96	131	98	140
2003	98	96	87	111	77	99
2004	94	98	93	96	84	99
2005	73	83	66	82	54	65

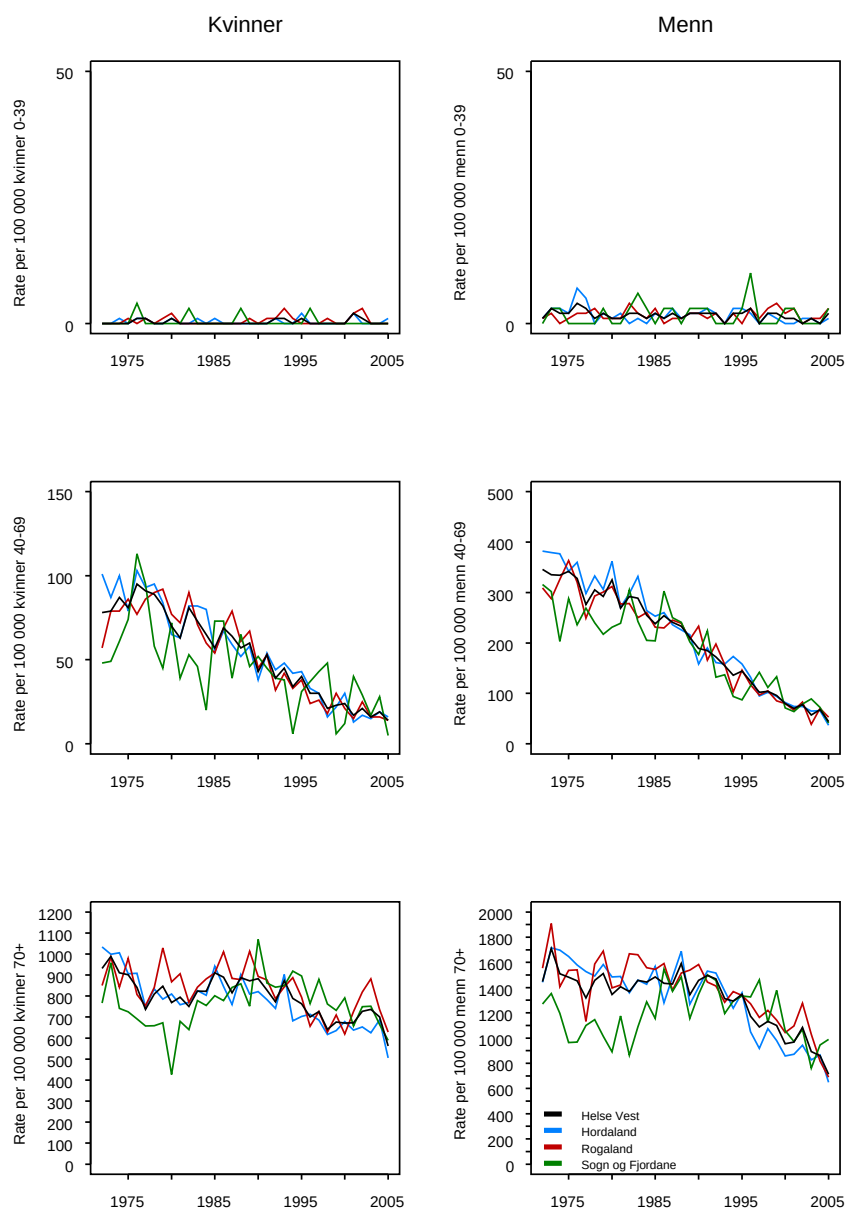
Figur 6.8: *Akutt hjerteinfarkt* — aldersstandardiserte dødsrater per 100 000 innbyggere

Figur 6.9: *Akutt hjerteinfarkt* — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere — venstre y-akse for menn og kvinner over 70 år, høyre y-akse for menn og kvinner mellom 40 og 69 år

Figur 6.10: *Akutt hjerteinfarkt* — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 menn eller kvinner i de forskjellige aldersgrupper

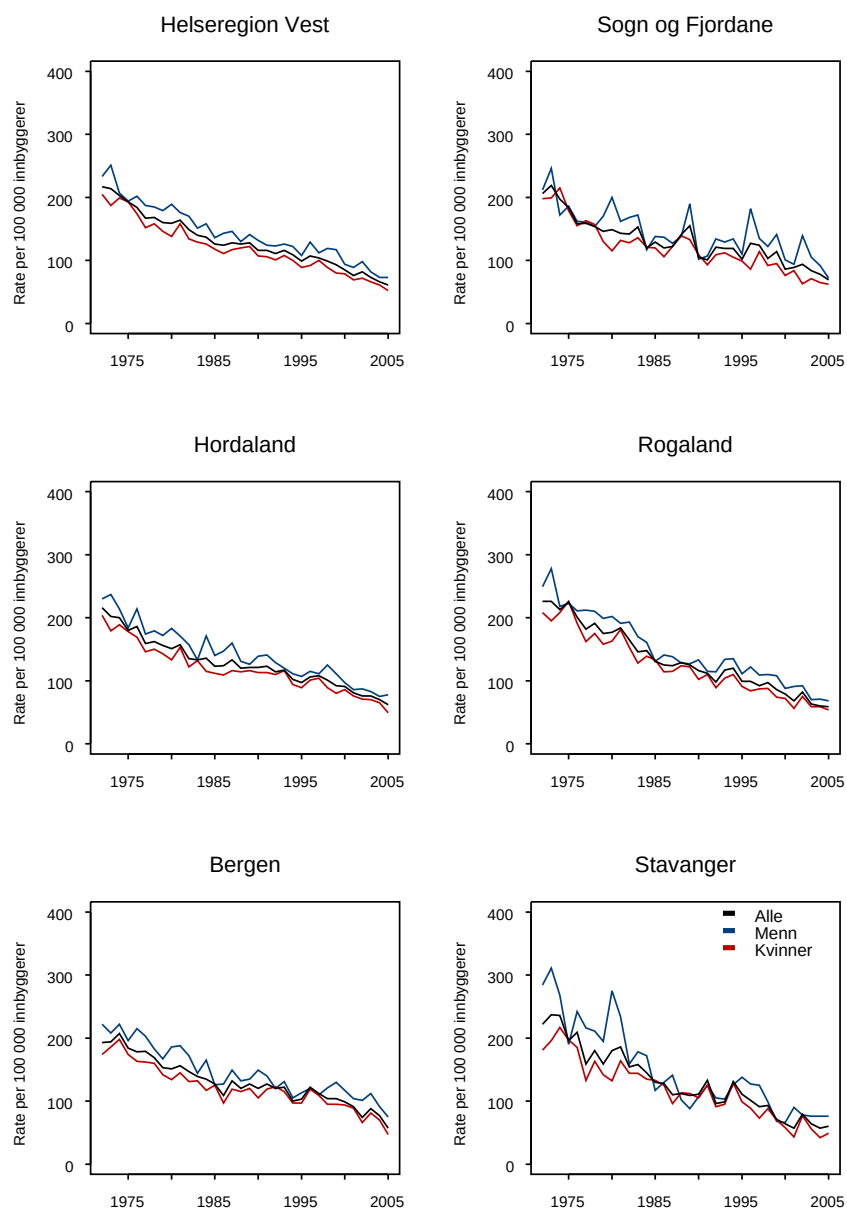

6.6 Dødelighet av hjernekar sykdommer

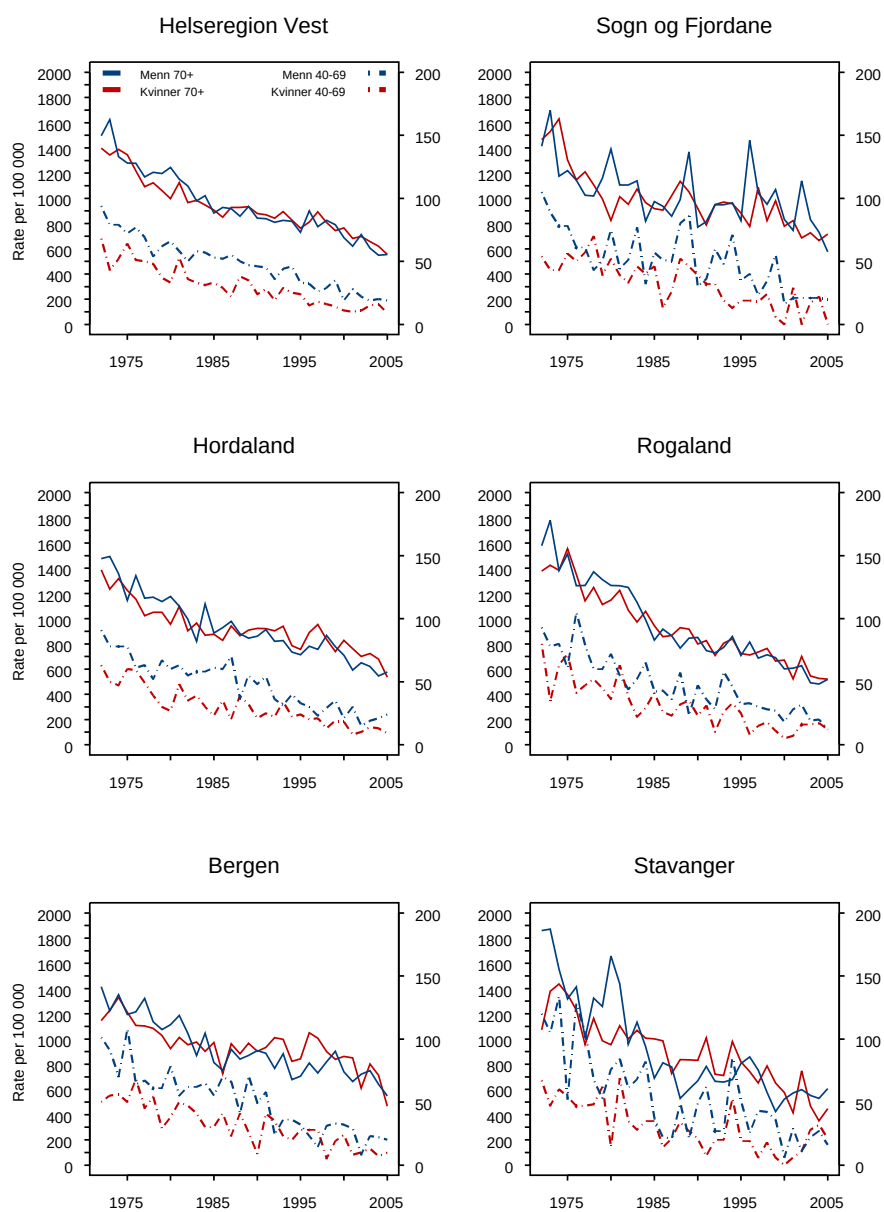
Tabell 6.5: Aldersstandardiserte dødelighetsrater av *hjernekar sykdommer* per 100 000 innbyggere etter bosted og dødsår

År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1972	217	206	216	226	193	222
1973	214	219	202	226	194	237
1974	203	197	200	213	207	236
1975	193	184	180	225	184	196
1976	184	158	186	201	178	209
1977	167	159	159	182	179	159
1978	168	154	162	191	169	180
1979	160	146	156	175	153	159
1980	159	149	151	177	151	180
1981	164	143	157	184	156	186
1982	149	142	135	165	147	154
1983	140	153	133	146	139	158
1984	137	120	136	148	135	145
1985	126	129	123	131	127	130
1986	124	120	124	125	109	128
1987	128	122	133	124	132	110
1988	126	141	120	129	120	112
1989	128	155	121	125	127	109
1990	116	105	121	116	120	111
1991	116	101	123	112	127	133
1992	111	121	114	98	120	96
1993	116	119	117	117	122	99
1994	109	119	102	120	100	131
1995	99	102	97	99	103	111
1996	107	127	106	99	122	101
1997	104	124	108	92	112	91
1998	99	103	101	97	104	93
1999	93	114	92	86	104	71
2000	85	86	91	79	99	64
2001	76	89	81	68	91	57
2002	82	94	76	82	74	79
2003	73	84	76	63	88	64
2004	66	78	70	60	77	57
2005	61	69	62	59	57	60

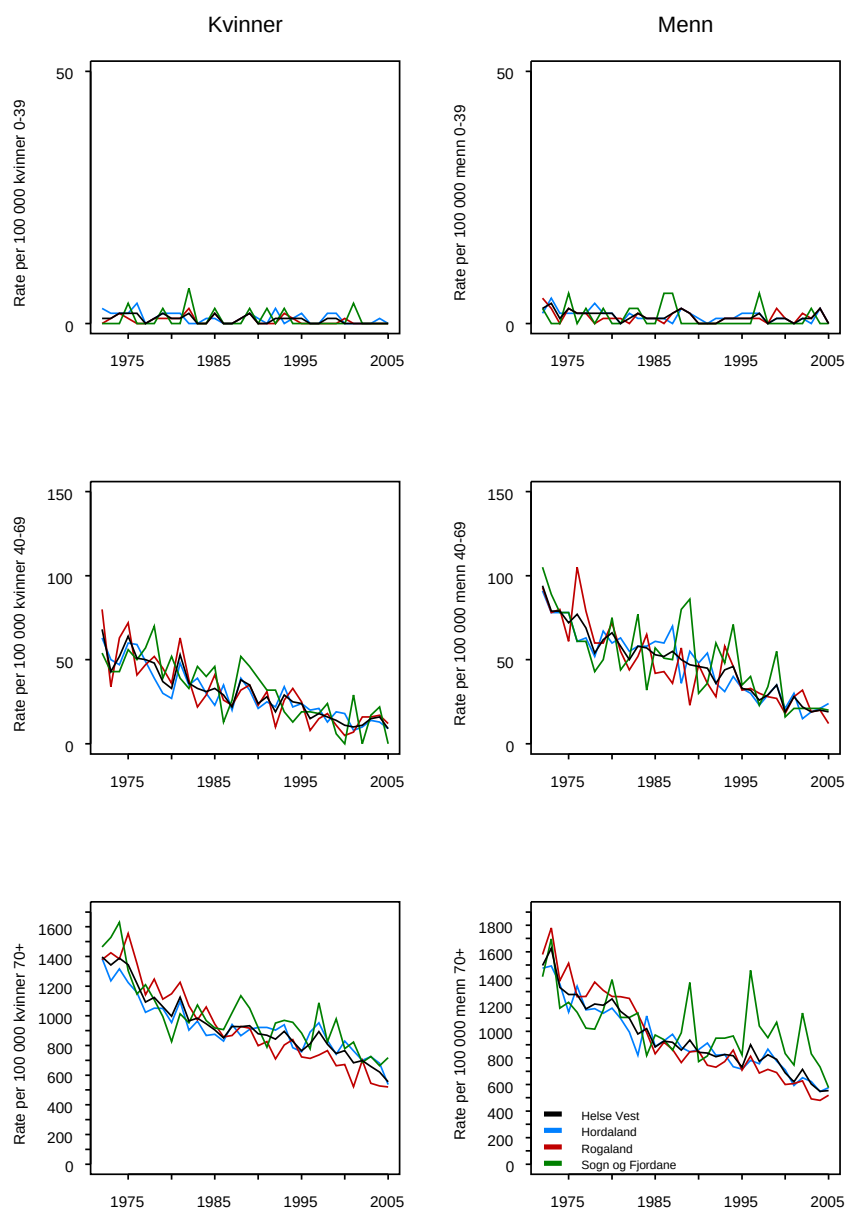
Figur 6.11: *Hjernekar sykdommer* — aldersstandardiserte dødsrater per 100 000 innbyggere

Figur 6.12: *Hjernekar sykdommer* — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere — venstre y-akse for menn og kvinner over 70 år, høyre y-akse for menn og kvinner mellom 40 og 69 år

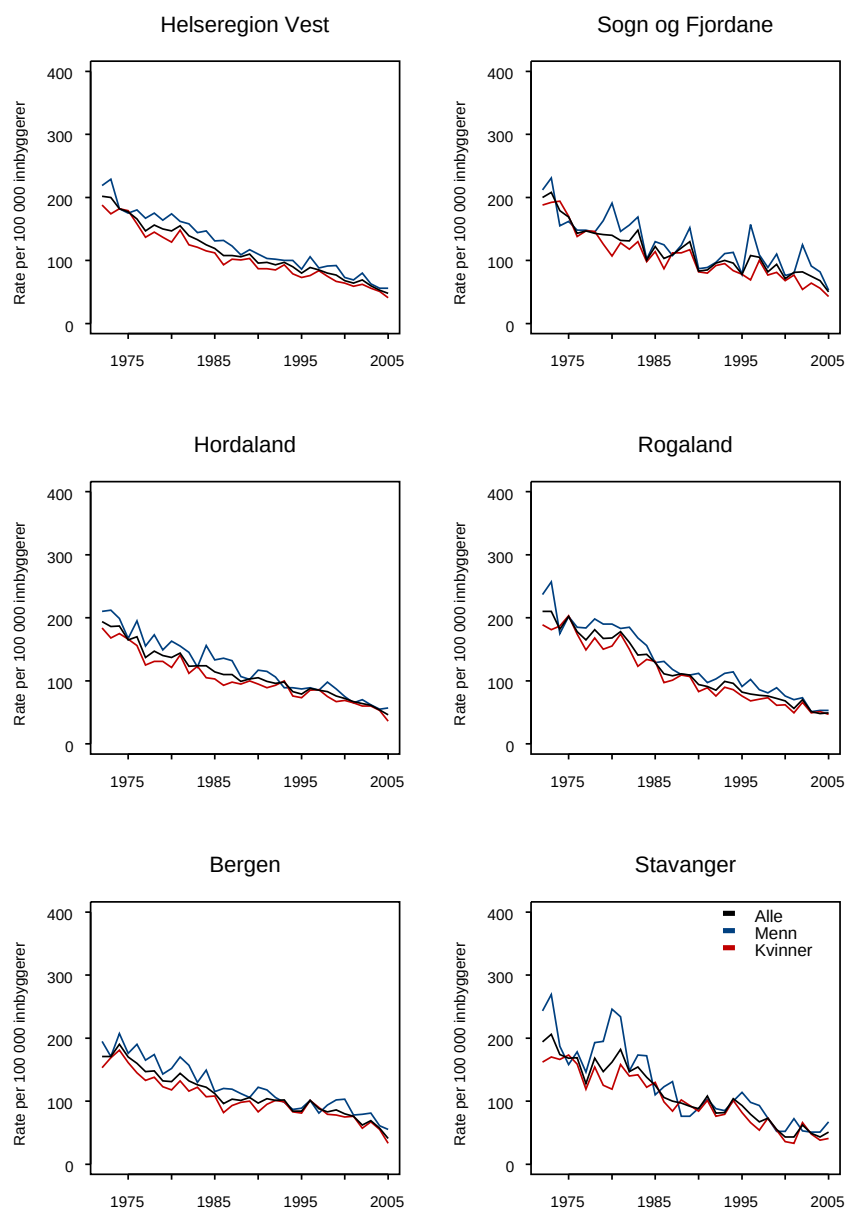
Figur 6.13: *Hjernerarsykdommer* — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 menn eller kvinner i de forskjellige aldersgrupper

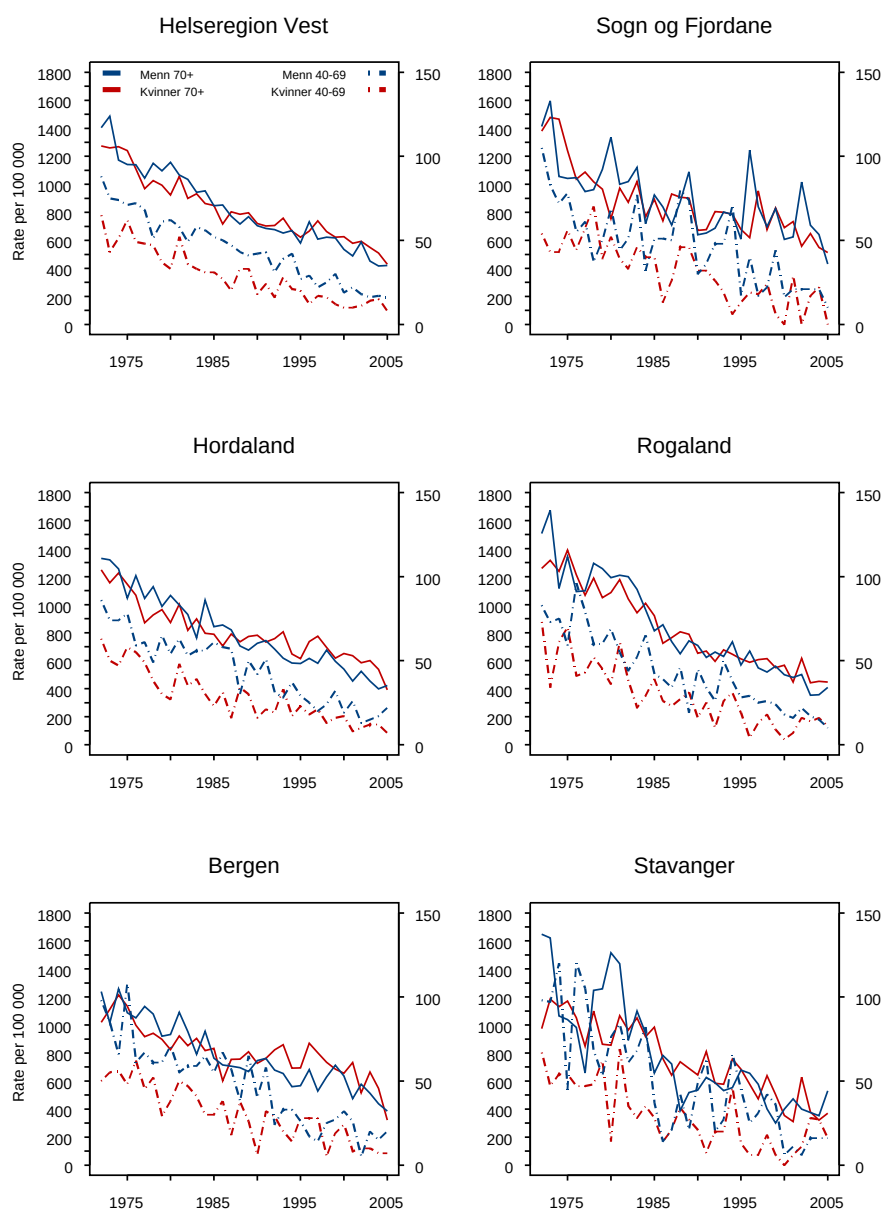
6.7 Dødelighet av hjerneslag

Tabell 6.6: Aldersstandardiserte dødelighetsrater av *hjerneslag* per 100 000 innbyggere etter bosted og dødsår

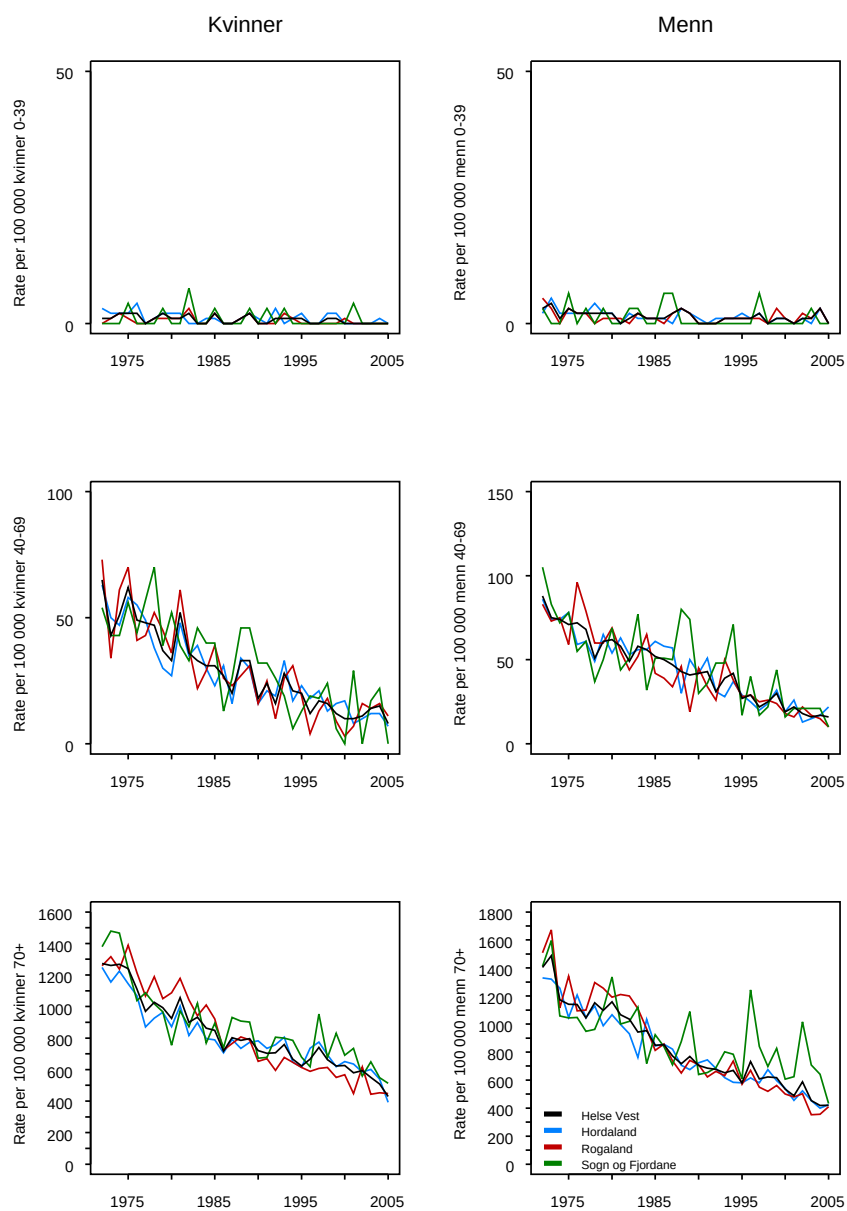
År	Helse Vest	Sogn og Fjordane	Hordaland	Rogaland	Bergen	Stavanger
1972	202	200	194	210	171	194
1973	200	208	186	210	171	206
1974	182	179	187	182	190	174
1975	177	169	165	202	170	168
1976	166	143	170	178	160	169
1977	147	147	137	165	147	128
1978	156	143	147	181	148	168
1979	150	141	140	167	132	147
1980	147	140	137	168	131	162
1981	155	132	144	178	144	182
1982	139	131	123	161	132	147
1983	133	148	124	141	126	154
1984	125	101	124	142	122	138
1985	119	122	114	129	112	125
1986	108	103	110	111	96	106
1987	108	109	110	108	103	100
1988	106	120	99	111	101	97
1989	110	130	103	109	106	92
1990	96	83	105	94	97	88
1991	97	85	99	91	104	108
1992	93	96	96	85	101	81
1993	97	100	98	99	102	82
1994	90	96	83	96	84	104
1995	80	78	79	82	84	93
1996	89	108	88	79	101	79
1997	85	105	85	77	88	67
1998	80	82	83	76	83	73
1999	77	94	76	72	86	55
2000	68	71	72	68	80	43
2001	64	81	67	56	76	43
2002	69	82	64	70	62	62
2003	60	75	61	51	69	49
2004	53	68	54	48	57	43
2005	48	50	46	49	41	51

Figur 6.14: *Hjerneslag* — aldersstandardiserte dødsrater per 100 000 innbyggere

Figur 6.15: *Hjerneslag* — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 innbyggere — venstre y-akse for menn og kvinner over 70 år, høyre y-akse for menn og kvinner mellom 40 og 69 år

Figur 6.16: *Hjerneslag* — aldersspesifikke dødsrater per 100 000 menn eller kvinner i de forskjellige aldersgrupper

Tillegg A

Kravspesifikasjon

A.1 Datainnsamling til Hjerte-, kar- og slagregisteret Helseregion Vest

I forbindelse med innhenting av data til HKS-registeret skal vi nå i gang med 3. gangs innsamling av data fra sykehusenes pasientadministrative systemer.

Data uttrekket vil gjelde alle personer, uansett bosted, som har vært i kontakt med et sykehus i Rogaland / Hordaland / Sogn og Fjordane og som det er registrert en hjerte-kar/ diabetes diagnose eller hjerte-kar prosedyre på, i perioden 1975 til dags dato (eller så langt tilbake i tid det er praktisk mulig å gå).

Kriteriene og koder for om en diagnose eller prosedyre er av typen hjerte/kar er beskrevet i:

- Tabell A.11 Utløsende diagnoser - ICD-10 klassifikasjon,
- Tabell A.12 Utløsende diagnoser - ICD-9 klassifikasjon,
- Tabell A.13 Utløsende diagnoser - ICD-8 klassifikasjon,
- Tabell A.14 Prosedyrekoder.

A.2 Leveransen

Den totale leveransen skal bestå av filer/ informasjon beskrevet i tabell A.1.
Filene skal være i rent tekst format og feltene skal være semikolonseparerte
 Datofelt skal være på formatet *dd.mm.yyyy*.

Tabell A.1: Datauttrekk for hjertepasienter og diabetespasienter

Filnavn (xxxx = sykehuskode)	Poster/records som skal rapporteres	Recordbeskrivelse
xxxx_hks_pas.txt	Persondata.	Se tabell A.9
xxxx_utdiag_alle.txt	Alle utskrivningsdiagnoser registrert på sykehusopphold/innleggelser uansett nivå (hoved eller bi) og uansett diagnosekode.	Se tabell A.5
xxxx_prose_alle.txt	Alle prosedyrer utført i forbindelse med sykehusopphold/innleggelser.	Se tabell A.6
xxxx_poli_d_alle.txt	Alle utskrivningsdiagnoser registrert på polikliniske konsultasjoner uansett nivå (hoved eller bi) og uansett diagnosekode.	Se tabell A.5
xxxx_poli_p_alle.txt	Alle prosedyrer utført i forbindelse med polikliniske konsultasjoner.	Se tabell A.6
xxxx_kodeverk_diag.txt	Oversikt over hvilke diagnosekodeverk og diagnoser som er og har vært i bruk på sykehuset.	Se tabell A.7
xxxx_kodeverk_pros.txt	Oversikt over hvilke prosedyrekodeverk og prosedyrekoder som er og har vært i bruk på sykehuset.	Se tabell A.8
xxxx_avd.txt	Oversikt over sykehus, alle avdelinger med koder og navn.	

A.3 Kriterier for uttrekk

For hver pasient det skal hentes ut data om er det en utslagsgivende dato. Med dette mener vi den tidligste dato pasienten hadde et av kriteriene som følger av kriteriene for uttrekk beskrevet i Tabell 2. Man ser av Eksempel A at det er en poliklinisk konsultasjon den 01.02.1984 som gir den utslagsgivende dato for rapporteringen av diagnoser og prosedyrer. For person 01010101010 skal altså følgende rapporteres:

- *alle* typer utskrivningsdiagnoser registrert fra og med 01.02.1984 til og med 2006
- *alle* prosedyrer registrert fra og med 01.02.1984 til og med 2006
- samt *alle* polikliniske diagnoser og prosedyrer fra og med 01.02.1984 til og med 2006.

Tabell A.2: Kriterier

Beskrivelse av kriterier	Kriterietype	Referanse
Personer med utskrivningsdiagnose av type hjerte-kar eller diabetes	UTDIAG	tabell A.11, tabell A.12, tabell A.13
Personer med prosedyrekode av type hjerte-kar	PROSE	tabell A.14
Personer med poliklinisk konsultasjon av type hjerte-, kar- eller diabetes-diagnose eller hjerte-kar-prosedyre	POLI	tabell A.11, tabell A.12, tabell A.13, tabell A.14

Tabell A.3: Eksempel - utslagsgivende dato for rapportering

Sykehus	Kriterietype	Fødselsnummer	Dato første tilslag
xxxx	POLI	01010101010	01.02.1984
xxxx	UTDIAG	01010101010	23.11.1990
xxxx	PROSE	01010101010	24.11.1990

A.4 Testdata

For å kunne teste at dataleveransen er utført og forstått i henhold til kravspesifikasjonen ber vi om testdata etter følgende spesifikasjon: For 5 av personene som har en hjerte-kar diagnose eller prosedyre ønsker vi å *få hele sykehus historikken*, dvs. også diagnoser/prosedyrer som har inntruffet *før* hjertelidelsen. Det er ønskelig at noen av disse personene har hatt en hjertelidelse tidlig og at de har hatt en del kontakt med sykehuset, gjerne både poliklinisk og innleggelser. Følgende skal rapporteres:

Tabell A.4: Spesifikasjon av testdata

Filnavn (xxxx = sykehuskode)	Beskrivelse	Recordbeskrivelse
xxxx_diag_test.txt	Alle diagnoser uansett nivå og kode som er registrert i forbindelse med innleggelser/sykehusopphold	Se tabell A.5
xxxx_poli_d_test.txt	Alle diagnoser registrert i forbindelse med polikliniske konsultasjoner	Se tabell A.5
xxxx_prose_test.txt	Alle registrerte prosedyrekoder registrert vedrørende sykehusinnleggelser	Se tabell A.6
xxxx_poli_p_test.txt	Alle registrerte prosedyrekoder registrert i forbindelse med polikliniske konsultasjoner	Se tabell A.6

A.5 Recordbeskrivelser

Tabell A.5: Beskrivelse av dataelementer som skal rapporteres sammen med diagnoser

Dataelement	Beskrivelse
sykehus_kode	Kortkode for sykehus - en oversikt inneholdende kode og navn for sykehus og avdelinger må medfølge (se "xxxx_avd.txt" i tabell A.1)
"UTDIAG" oppholdstype	Fast verdi for recordtype identifikasjon POLI = Poliklinisk konsultasjon, INNL = Innleggelse/avdelingsopphold
avdelingskode	Kortkode for avdeling - en oversikt inneholdende kode og navn for sykehus og avdelinger må medfølge (se "xxxx_avd.txt" i tabell A.1)
pasient_id	Fødselsnr., evt. nødnr. (11-siffer)
inndato_sykehus	Den dato pasienten ble innlagt på sykehuset for det aktuelle oppholdet
utdato_sykehus	Den dato pasienten ble utskrevet fra sykehuset for det aktuelle oppholdet
inndato_avdeling	Dato for når det aktuelle avdelingsoppholdet startet
utdato_avdeling	Dato for når det aktuelle avdelingsoppholdet sluttet
diagnosekode	Diagnosekoden
kodeverk	for eksempel ICD9
diagnivaa	H = Hoved, B = Bi
bostedskommune	Bostedskommune ved tidspunkt for innleggelse
avd_opph_ind	Avdelingsoppholds-indikator. En indikator som binder diagnoserecords til et avdelingsopphold. dette fordi flere records mangler verdi i inndato- og utdato avdeling.
syk_opph_ind	Sykehusoppholds-indikator. En indikator som binder diagnoserecords til et bestemt sykehus opphold. Dette fordi mange records mangler verdi i inndato og utdato sykehus.
innmaate	Hvorvidt innleggelsen var planlagt eller akutt. P = Planlagt A = Akutt

Tabell A.6: Beskrivelse av dataelementer som skal rapporteres sammen med prosedyrer

Dataelement	Beskrivelse
sykehus_kode	Kortkode for sykehus - en oversikt inneholdende kode og navn for sykehus og avdelinger må medfølge (se "xxxx_avd.txt" i tabell A.1)
"PROSE"	Fast verdi for recordtype identifikasjon
oppholdstype	POLI = Poliklinisk konsultasjon, INNL = Innleggelse/avdelingsopphold
avdelingskode	Kortkode for avdeling - en oversikt inneholdende kode og navn for sykehus og avdelinger må medfølge (se "xxxx_avd.txt" i tabell A.1)
pasient_id	Fødselsnummer, evt. nødnummer (11-siffer)
inndato_sykehus	Den dato pasienten ble innlagt på sykehuset for det aktuelle oppholdet
utdato_sykehus	Den dato pasienten ble utskrevet fra sykehuset for det aktuelle oppholdet
inndato_avdeling	Dato for når det aktuelle avdelingsoppholdet startet
utdato_avdeling	Dato for når det aktuelle avdelingsoppholdet sluttet
prosedyredato	Dato når prosedyren ble utført
prosedyrekode	Prosedyrekode
kodeverk	For eksempel SIF95
bostedskommune	Bostedskommune ved tidspunkt for innleggelse
avd_opph_ind	Avdelingsoppholds-indikator. En indikator som binder prosedyrerecords til et avdelingsopphold. Dette fordi flere records mangler verdi i inndato- og utdato avdeling.
syk_opph_ind	Sykehusoppholds-indikator. En indikator som binder prosedyrerecords til et bestemt sykehus opphold. Dette fordi mange records mangler verdi i inndato og utdato sykehus.
innmaate	Hvorvidt innleggelsen var planlagt eller akutt. P = Planlagt A = Akutt

Tabell A.7: Diagnosekodeverk og diagnoser som er/ har vært i bruk på sykehuset

Dataelement	Beskrivelse
sykehus_kode	Kortkode for sykehus - en oversikt inneholdende kode og navn for sykehus og avdelinger må medfølge (se "xxxx_avd.txt" i tabell A.1)
kodeverk	Diagnosekodeverk (ICD-8, ICD-9, etc.) - Kodeverk må beskrives i egen tabell.
diagkode	Diagnosekode
beskrivelse	Beskrivelse av diagnosen
gyldig_fra_dato	Dato aktuell diagnosekode gjelder fra (hvis tilgjengelig)
gyldig_til_dato	Dato aktuell diagnosekode gjelder til (hvis tilgjengelig)
type	V, E, etc. (hvis tilgjengelig)

Tabell A.8: Prosedyrekodeverk og prosedyrer som er/ har vært i bruk på sykehuset

Dataelement	Beskrivelse
sykehus_kode	Kortkode for sykehus - en oversikt inneholdende kode og navn for sykehus og avdelinger må medfølge (se "xxxx_avd.txt" i tabell A.1)
kodeverk	Kodeverk (SIF95, NPSC, etc.) - Kodeverk må beskrives i egen tabell.
pkode	Diagnosekode
beskrivelse	Beskrivelse av prosedyrekoden
gyldig_fra_dato	Dato aktuell prosedyrekode gjelder fra (hvis tilgjengelig)
gyldig_til_dato	Dato aktuell prosedyrekode gjelder til (hvis tilgjengelig)

Tabell A.9: Beskrivelse av dataelementer som skal registreres for pasient

Dataelement	Beskrivelse
sykehus_kode	Kortkode for sykehus - en oversikt inneholdende kode og navn for sykehus og avdelinger må medfølge (se "xxxx_avd.txt" i tabell A.1)
pasient_id	Fødselsnummer, evt.nødnummer (11-siffer)
faar	Fødselsår
fodt_dato	Fødselsdato (format: dd.mm.yyyy)
kjonn	Kode som indikerer kjønn: • K = Kvinne • M = Mann • U = ukjent
bostedskommune	Bostedskommune ved uttrekkstidspunkt
dodsdato	Hvis det er registrert en dødsdato på pasienten (format: dd.mm.yyyy)

Tabell A.10: Oversikt over sykehuskoder

Sykehus	Beskrivelse
HUS	Haukeland universitetssykehus
HDS	Haraldsplass diakonale sykehus
VOSS	Voss sykehus
ODDA	Odda sykehus
STORD	Stord sykehus
FS	Førde sykehus (inkl. Lærdal og Nordfjordeid Sykehus)
HS	Haugesund sykehus
SUS	Stavanger universitetssykehus

A.6 Hjerte-, kar-diagnoser og -prosedyrer

Tabell: Utløsende diagnoser - ICD-10 klassifikasjon

(Diagnosekodene er et tretegnskategorisert (f.eks. H34) med underkategorier (f.eks. A39.5). Står det H34 betyr dette at også alle underkategorier skal være med: H34.0 til og med H34.9. Hvis det derimot står A39.5 betyr dette at det kun er denne ene diagnosekoden som skal med)

Beskrivelse	ICD-10
Hjertesykdom forårsaket av meningokokksykdom	A39.5
Ondartet svulst i hjerte	C38.0
Overlappende svulst i hjerte, mediastinum og brysthinne	C38.8
Godartet svulst i hjertet	D15.1
Diabetes mellitus	E10-E14
Intrakraniell og intraspinal flebitt og tromboflebitt	G08
Idiopatisk perifer autonom nevropati	G90.0
Andre ryggmargssykdommer	G95.1
Vaskulære myelopatier	
Karokklusjoner i netthinne (retina)	H34
Akutt reumatisk feber	I00-I02
Sykdommer i sirkulasjonssystemet	I00-I99
Kronisk reumatiske hjertesykdommer	I05-I09
Hypertensjon	I10-I15
Iskemiske hjertesykdommer	I20-I25
Pulmonal hjertesykdom og sykdommer i lungekretsløpet	I26-I28
Andre typer hjertesykdommer	I30-I52
Hjernekarssykdommer	I60-I69
Sykdommer i arterier, arterioler og kapillærer	I70-I79
Sykdommer i vener, ikke klassifisert annet sted	I80-I87
Sykdommer i lymfekar og lymfeknuter, ikke klassifisert annet sted	I88-I89
Andre og uspesifiserte forstyrrelser i sirkulasjonssystemet	I95-I99
Ødem, proteinuri og komplikasjoner som følge av hypertensive lidelser under svangerskap, fødsel og barseltid (puerperium)	O10-16
Venøse komplikasjoner under svangerskap	O22.3
Dyp flebotrombose under svangerskap	
Venøse komplikasjoner under svangerskap	O22.5
Cerebral venøs trombose under svangerskap	
Venøse komplikasjoner under svangerskap	O22.8
Andre spesifiserte venøse komplikasjoner under svangerskapet	
Venøse komplikasjoner under svangerskap	O22.9
Uspesifisert venøs komplikasjon under svangerskap	
Diabetes mellitus under svangerskap	O24
Hjertekomplikasjoner som følge av anestesi under svangerskap	O29.1
Hjertekomplikasjoner som følge av anestesi under fødsel og forløsning	O74.2
Andre komplikasjoner ved fødsel og forløsning, ikke klassifisert annet sted	O75.4
Andre komplikasjoner til obstetrisk kirurgi og inngrep (cerebral anoksi / hjertekomplik.)	

Tabell: Utløsende diagnoser - ICD-10 klassifikasjon
(Diagnosekodene er et tretegnskategorisert (f.eks. H34) med underkategorier (f.eks. A39.5). Står det H34 betyr dette at også alle underkategorier skal være med: H34.0 til og med H34.9. Hvis det derimot står A39.5 betyr dette at det kun er denne ene diagnosekoden som skal med)

Beskrivelse	ICD-10
Venøse komplikasjoner i barseltid	O87
Obstetrisk blodproppemboli	O88.2
Hjertekomplikasjoner i forbindelse med anestesi i barseltid	O89.1
Komplikasjoner i barseltid , ikke klassifisert annet sted	O90.3
Kardiomyopati i barseltid	
Obstetrisk død av uspesifisert årsak	O95
Sykdommer i sirkulasjonssystemet som kompliserer svangerskap, fødsel og barseltid (tilstander i I00-I99).	O99.4
Medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet	Q20-Q28
Symptomer, tegn og unormale kliniske funn	R00
Unormale hjerteslag	
Bilyd or andre hjertelyder	R01
Gangren, ikke klassifisert annet sted	R02
Unormal blodtrykksmåling, uten diagnose	R03
Åndedrettsabnormiteter	R06.0
Dyspné	
Smerte i hals og bryst	R07
Andre symptomer og tegn med tilknytning til sirkulasjons- og åndedrettssystemet	R09.2
Respirasjonsstans	
Andre symptomer og tegn med tilknytning til sirkulasjons- og åndedrettssystemet	R09.8
Andre spesifiserte symptomer og tegn med tilknytning til sirkulasjons- og åndedrettssystemet	
Cyanose	R23.0
Symptomer og tegn med tilknytning til kognisjon, persepsjon, emosjonell tilstand og adferd:	R40
Somnolens, stupor og koma	
Synkope og kollaps	R55
Sjokk, ikke klassifisert annet sted (ICD-8/9 inkludere septisk / hypovolemisk sjokk)	R57
Ødem, ikke klassifisert annet sted	R60
Unormale funn ved diagnostisk avbildning av andre kroppsstrukturer	R93.1
Hjerte og karsirkulasjon	
Unormale resultater av funksjonsstudier	R94.3
Hjerte og kar	
Dårlig definerte og ukjente dødsårsaker	R96
Annen plutselig død av ukjent årsak	
Dårlig definerte og ukjente dødsårsaker	R98
Funnet død	
Dårlig definerte og ukjente dødsårsaker	R99

Tabell: Utløsende diagnoser - ICD-10 klassifikasjon
(Diagnosekodene er et tretegnskategorisert (f.eks. H34) med underkategorier (f.eks. A39.5). Står det H34 betyr dette at også alle underkategorier skal være med: H34.0 til og med H34.9. Hvis det derimot står A39.5 betyr dette at det kun er denne ene diagnosekoden som skal med)

Beskrivelse	ICD-10
Andre dårlig definerte og uspesifiserte dødsårsaker	
Komplikasjoner til inngrep, ikke klassifisert annet sted (blødning, sjokk, infeksjon osv)	T81
Komplikasjoner ved proteser, implantater og transplantater i hjer- te og blodkar	T82
Funksjonssvikt og avstøtning av transplanterte organer og vev	T86.2
Funksjonssvikt og avstøtning av hjertetransplantat	
Funksjonssvikt og avstøtning av transplanterte organer og vev	T86.3
Funksjonssvikt og avstøtning av hjerte- lungetransplantat	
Bivirkninger av droger, medikamenter og biologiske substanser gitt i terapeutiske doser	Y44.2
Blodtynnende midler	
Bivirkninger av droger, medikamenter og biologiske substanser gitt i terapeutiske doser	Y44.3
Blodtynnende midler	
Bivirkninger av droger, medikamenter og biologiske substanser gitt i terapeutiske doser	Y44.4
Blodtynnende midler	
Bivirkninger av droger, medikamenter og biologiske substanser gitt i terapeutiske doser	Y44.5
Blodtynnende midler	
Betablokkere	Y51.7
Medikamenter som primært påvirker det kardiovaskulære system	Y52
Diuretika	Y54.4
Diuretika	Y54.5
Skade på pasient som følge av svikt ved medisinsk utstyr i dia- gnostisk eller terapeutisk bruk	Y71
Svikt ved kardiovaskulært utstyr	
Pasientreaksjon som følge av medisinsk eller kirurgisk prosedyre, og senere komplikasjon til slik prosedyre, hvis selve prosedyren forløp uten anmerkning om skade	Y83.2
Kirurgisk prosedyre med anastomose, "bypass" eller kartransplan- tasjon	
Pasientreaksjon som følge av medisinsk eller kirurgisk prosedyre, og senere komplikasjon til slik prosedyre, hvis selve prosedyren forløp uten anmerkning om skade	Y84.0
Hjertekateterisering	
Medisinsk observasjon og vurdering ved mistanke om sykdommer og tilstander	Z03.4
Observasjon ved mistanke om hjerteinfarkt	
Medisinsk observasjon og vurdering ved mistanke om sykdommer og tilstander	Z03.5

Tabell: Utløsende diagnoser - ICD-10 klassifikasjon
 (Diagnosekodene er et tretegnskategorisett (f.eks. H34) med underkategorier (f.eks. A39.5). Står det H34 betyr dette at også alle underkategorier skal være med: H34.0 til og med H34.9. Hvis det derimot står A39.5 betyr dette at det kun er denne ene diagnosekoden som skal med)

Beskrivelse	ICD-10
Observasjon ved mistanke om hjertekarsykdommer	
Kontakt med helsetjenesten for justering og kontroll av implantert hjelpemiddel	Z45.0
Justering og kontroll av hjertepacemaker	
Kontakt med helsetjenesten ved status etter transplantert organ og vev	Z94.1
Status etter transplantert hjerte	
Kontakt med helsetjenesten ved status etter transplantert organ og vev	Z94.3
Status etter transplantert hjerte og lunger	
Kontakt med helsetjenesten ved status med implantater og transplantater i hjerte og blodkar	Z95

Tabell: Utløsende diagnoser - ICD-9 klassifikasjon

(Merk, at dersom sykehuset har benyttet 4-sifret kode blir f. eks. kriteriet for "sykdommer i sirkulasjonsorganene" 390-4589)

Beskrivelse	ICD-9
Ondartet svulst i hjerte/mediastinum	164.1
Godartet svulst i hjertet	212.7
Diabetes mellitus	250
Flebitt, tromboflebitt og trombose i hjernens venøse sinus	325
Diabetes retinopati	362
Karokklusjoner i netthinne	362.3
Sykdommer i sirkulasjonssystemet	390-459
Ødem, proteinuri og komplikasjoner som følge av hypertensive lidelser under svangerskap, fødsel og barseltid (puerperium)	642
DM under svangerskap	648
Medfødt kardiovaskulær sykdom. Spesifisert i 745-747	648.5
Annen kardiovaskulær sykdom Spesifisert i 390-398, 410-429, 435, 440-459	648.6
Venøse komplikasjoner under svangerskap	668.1
Dyp tromboflebitt før fødselen	671.3
Dyp tromboflebitt etter fødselen	671.4
Annen flebitt og trombose Cerebral venetrombose	671.5
Flebitt i.n.a., Trombose i.n.a.	671.9
Obstetrisk blodpropp, puerperal lungeemboli i.n.a	673.2
I.n.a. Plutselig død av ukjent årsak i barselseng	674.9
Medfødte misdannelser i sirkulasjonssystemet	745-747
Koma og sopor	780.0
Synkope og kollaps	780.2
Forbigående lammelse av ekstremitet	781.4
Ødem	782.3
Cyanose	782.5
Symptomer fra det kardiovaskulære system Ekskl.: Hjertesvikt i.n.a. (428.9)	785
Dyspné	786.0
Brystsmerter	786.5
Uspesifikke og unormale funn ved radiologisk og annen undersøkelse av kroppsstrukturer	793.2
Andre intratorakale organer	
Uspesifikke og unormale resultater av funksjonsundersøkelser	794.3
Hjerte og kar	
Unormal blodtrykksmåling, uten diagnose; hypertensjon	796.2
Unormal blodtrykksmåling, uten diagnose; hypotensjon	796.3
Ubestemte og ukjente årsaker til sykdom og død	798.1
Plutselig død	
Ubestemte og ukjente årsaker til sykdom og død	798.2
Død av ukjent årsak mindre enn 24 timer etter symptomenes begynnelse	
Ubestemte og ukjente årsaker til sykdom og død	798.9
Funnet død	

Tabell: Utløsende diagnoser - ICD-9 klassifikasjon

(Merk, at dersom sykehuset har benyttet 4-sifret kode blir f. eks. kriteriet for “sykdommer i sirkulasjonsorganene” 390–4589)

Beskrivelse	ICD-9
Andre ubestemte og ukjente årsaker til død	799.1
Respirasjonssvikt	
Andre ubestemte og ukjente årsaker til død	799.8
Andre ubestemte tilstander	
Andre ubestemte og ukjente årsaker til død	799.9
Annen ukjent og uspesifisert årsak	
Mekaniske komplikasjoner i forbindelse med kardial protese, implantat eller graft	996.0
Mekaniske komplikasjoner i forbindelse med annen vaskulær protese, implantat eller graft	996.1
Andre komplikasjoner i forbindelse med innvortes protese, implantat eller graft	996.7
Komplikasjoner som påvirker spesifiserte organsystemer, ikke klassifisert andre steder	997.0
Sentralnevøse komplikasjoner	
Komplikasjoner som påvirker spesifiserte organsystemer, ikke klassifisert andre steder	997.1
Hjertekomplikasjoner	
Komplikasjoner som påvirker spesifiserte organsystemer, ikke klassifisert andre steder	997.2
Perifere vaskulære komplikasjoner	
Personer med potensiell helserisiko i forbindelse med personlig eller familiens sykehistorie	V12.5
Personlig sykehistorie om bestemte andre sykdommer	
Sykdommer i hjertekarsystemet	
Personer med potensiell helserisiko i forbindelse med personlig eller familiens sykehistorie	V15.1
Annen personlig sykehistorie om helserisiko	
Kirurgiske inngrep på hjertet og de store kar	
Personer med tilstand som påvirker deres helse	V42.1
Organer eller vev erstattet med transplantat	
Hjerte	
Personer med tilstand som påvirker deres helse	V42.2
Organer eller vev erstattet med transplantat	
Hjerteklaffer	
Personer med tilstand som påvirker deres helse	V43.2
Organer eller vev erstattet på annen måte	
Hjerte	
Personer med tilstand som påvirker deres helse	V43.3
Organer eller vev erstattet på annen måte	
Hjerteklaffer	
Personer med tilstand som påvirker deres helse	V43.4
Organer eller vev erstattet på annen måte	
Blodårer	

Tabell: Utløsende diagnoser - ICD-9 klassifikasjon

(Merk, at dersom sykehuset har benyttet 4-sifret kode blir f. eks. kriteriet for “sykdommer i sirkulasjonsorganene” 390–4589)

Beskrivelse	ICD-9
Personer med tilstand som påvirker deres helse	V44.0
Tilstand med kunstig åpning	
Trakeostomi	
Personer med tilstand som påvirker deres helse	V45.0
Andre postoperative tilstander	
Kardial pacemaker in situ	
Personer med tilstand som påvirker deres helse	V47.2
Andre problemer med indre organer	
Andre kardio-respiratoriske problemer	
Personer som kontakter helsetjenesten for spesielle behandlings- opplegg og etterbehandling	V53.3
Tilpasning eller korreksjon av andre hjelpemidler	
Pacemaker	
Kontakt med personer uten kjent diagnose i forbindelse med enkelt- eller masseundersøkelse	V71.7
Observasjon og evaluering av suspekke tilstander	
Observasjon for suspekt kardiovaskulær sykdom	

Tabell: Utløsende diagnoser - ICD-8 klassifikasjon

(Merk, at dersom sykehuset har benyttet 4-sifret kode blir f. eks. kriteriet for “sykdommer i sirkulasjonsorganene” 390–4589)

Beskrivelse	ICD-8
Sykdommer i sirkulasjonssystemet	390-458
Diabetes mellitus	250
Infeksjonssykdommer i sentralnervesystemet	321
Flebitt, tromboflebitt og trombose i hjernens venøse sinus	
Sykdommer i øyet og øyets omgivelser	377.0
Karokklusjoner i netthinne	
Unormal blodtrykksmåling, uten diagnose; hypotensjon	514
Unormal blodtrykksmåling, uten diagnose; hypertensjon	519.1
Pre-eklampsi, eklampsi, og toksemi i.n.a.	637
Lungeemboli i barselseng	673.9
Annen og uspesifisert	
Hjerneblødning i barselseng	674
Anomalie congenitae cordis. Medfødt hjertefeil	746
Anomalie congenitae aliae systematis circulationis. Andre medfødte misdannelser av sirkulasjonsorganene.	747
Kronisk sykdom i sirkulasjonsorganene eller urogenitalorganene hos moren	760.0
Kronisk revmatisk hjertesykdom	
Kronisk sykdom i sirkulasjonsorganene eller urogenitalorganene hos moren	760.1
Medfødt hjertesykdom	
Kronisk sykdom i sirkulasjonsorganene eller urogenitalorganene hos moren	760.2
Kronisk hypertensjon	
DM under svangerskap	761.1
Kronisk sykdom i sirkulasjonsorganene eller urogenitalorganene hos moren	760.3
Annen kronisk sykdom i sirkulasjonsorganene	
Svangerskapstoksemier	762.1
Pre-eklampsi	
Svangerskapstoksemier	762.2
Svangerskapseklampsi	
Svangerskapstoksemier	762.3
Toksemi i.n.a.	
Svangerskapstoksemier	762.9
Annen svangerskapstoksemi	
Andre komplikasjoner av svangerskap og fødsel	769.5
Moren død i.n.a.	
Symptomer og tegn med tilknytning til kognisjon, persepsjon, emosjonell tilstand og adferd:	780.0
Somnolens, stupor og koma	
Symptomata organorum cardiovascularium et lymphaticorum.	782.0
Symptomer fra kretsløpsorganene og det lymfatiske vev.	
Precordiale smerter	

Tabell: Utløsende diagnoser - ICD-8 klassifikasjon

(Merk, at dersom sykehuset har benyttet 4-sifret kode blir f. eks. kriteriet for "sykdommer i sirkulasjonsorganene" 390-4589)

Beskrivelse	ICD-8
Symptomata organorum cardiovascularium et lymphaticorum. Symptomer fra kretsløpsorganene og det lymfatiske vev. Palpitasjoner	782.1
Symptomata organorum cardiovascularium et lymphaticorum. Symptomer fra kretsløpsorganene og det lymfatiske vev. Tachycardi	782.2
Symptomata organorum cardiovascularium et lymphaticorum. Symptomer fra kretsløpsorganene og det lymfatiske vev. Cyanose og blekhet	782.3
Symptomata organorum cardiovascularium et lymphaticorum. Symptomer fra kretsløpsorganene og det lymfatiske vev. Akutt hjertesvikt, udefinert	782.4
Symptomata organorum cardiovascularium et lymphaticorum. Symptomer fra kretsløpsorganene og det lymfatiske vev. Syncope eller kollaps	782.5
Symptomata organorum cardiovascularium et lymphaticorum. Symptomer fra kretsløpsorganene og det lymfatiske vev. Ødem	782.6
Symptomata organorum cardiovascularium et lymphaticorum. Symptomer fra kretsløpsorganene og det lymfatiske vev. Sjokk, uten opplysning om skade	782.9
Symptomata organorum respirationis. Symptomer fra åndedrettsorganene.	783.2
Åndenød	
Forbigående lammelse av extremitet	787.0
Mors subita nud. Plutselig død, ukjent årsak	795
Alia causa morbi et mortis male definita vel ignota. Andre ube- stemte og ukjente årsaker til sykdom og død.	796
Medikamenter som primært påvirker det kardiovaskulære system	973
Diuretika	975
Spesielle komplikasjoner ved visse kirurgiske inngrep	997.1
Postcardiotomisyndrom	
Spesielle komplikasjoner ved visse kirurgiske inngrep	997.5
Mekanisk komplikasjon ved innvortes protese	
Spesielle komplikasjoner ved visse kirurgiske inngrep	997.6
Annen komplikasjon ved innvortes protese	
Andre komplikasjoner ved kirurgisk prosedyre	998.0
Postoperativt sjokk	
Andre komplikasjoner ved kirurgisk prosedyre	998.1
Postoperativt blødning eller hæmatom	
Andre komplikasjoner ved kirurgisk prosedyre	998.2
Uforsettlig perforering eller sundrivning	
Andre komplikasjoner ved kirurgisk prosedyre	998.3
Bristning av operasjonssår	

Tabell: Utløsende diagnoser - ICD-8 klassifikasjon

(Merk, at dersom sykehuset har benyttet 4-sifret kode blir f. eks. kriteriet for “sykdommer i sirkulasjonsorganene” 390–4589)

Beskrivelse	ICD-8
Andre komplikasjoner ved kirurgisk prosedyre	998.5
Postoperativ sårinfeksjon	
Andre komplikasjoner ved kirurgisk prosedyre	998.9
Andre	

Tabell A.14: Prosedyrekoder

(Gjeldende fra 01.01.1999, består *ncmp*- og *ncsp*-koden av 5 tegn; to første tegn er alltid bokstaver, to siste er alltid tall)

Beskrivelse	Klassifikasjon av operasjoner, 3.versjon, 1995 <i>Kodeverk: SIF95</i>	Klassifikasjon av medisinske prose- dyrer og kirurgiske inngrep 2006 <i>Kodeverk: NCMP og NCSP 2006</i>
Operasjoner på hjertet og de store kar	3000-3299	F
Operasjoner på perifere blodkar og lymfesystemet	8800-8899	P
Operasjoner på halskar, kode benyttet før 1995	220	
Operasjoner på halskar, kode benyttet før 1995	230	
Operasjoner på halskar, kode benyttet før 1995	231	
Operasjoner på halskar, kode benyttet før 1995	249	
Mindre karkirurgiske inngrep		TP, KAGD46 KAGD47 KAGD48 RXGG61
Mindre kardiologiske inngrep		TF, WDAB80
Hjerteundersøkelser		XF
Peroperativ transøsophagela ultralydsundersøkelse		XGX 02
Undersøkelser ved perifer karkirurgi		XP
Tilleggs-koder til kapittel F		ZF
Ballongdillatasjon (Denne tilleggs-koden benyttes trolig ikke)		ZFX 00
Bruk av rotablator		ZFX 01
Bruk av angiojet		ZFX 02
Bruk av atrektomi-instrument		ZFX 03
Inngrep knyttet til tidligere inngrep til kapittel F		ZSF 00
Inngrep knyttet til tidligere inngrep til kapittel P		ZSP 00
Behandling av peroperativt hjerteproblem		ZXG
Midlertidige nasjonale særkoder: Åpen hjertekompre- sjon (ved hjertestans under kirurgiske inngrep; se ZXG 10-20)		FX2 81

Bibliografi

- Øyen N, Nygård O, Igland J, Tell GS, Nordrehaug JE, Irgens LM, Cooper JG, Langørgen J, Vollset SE. *Sykehusinnleggelser for hjerte- og karsykdom i Helseregion Vest i perioden 1992–2001*. Tidsskr Nor Lægeforen 2008; 128: 17–23.
- Stoltenberg, C. *Dagens helsetall*. Tidsskr Nor Lægeforen 2008; 128: 15.
- Graff-Iversen S, Jennum AK, Grøtvedt L, Bakken B, Selmer RM, Sjøgaard AJ. *Risikofaktorer for hjerteinfarkt, hjerneslag og diabetes i Norge*. Tidsskr Nor Lægeforen 2007; 127: 2537-41.
- Rasmussen JN, Rasmussen S, Gislason GH, Buch P, Abildstrøm SZ, Køber L, Osler M, Diderichsen F, Torp-Pedersen C, Madsen M. *Mortality after acute myocardial infarction according to income and education*. J Epidemiol Community Health 2006;60:351-356.
- Lie M, Iversen SG, Tell GS et al. *På høy tid med et nasjonalt hjerte- og karregister*. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 367–8.
- Gislason GH, Jacobsen S, Rasmussen JN, Rasmussen S, Buch P, Friberg J, Schramm TK, Abildstrøm SZ, Køber L, Madsen M, Torp-Pedersen C. *Risk of death or reinfarction associated with the use of selective cyclooxygenase-2 inhibitors and nonselective nonsteroidal antiinflammatory drugs after acute myocardial infarction*. Circulation 2006;113(25):2906-13.
- Boas Soja AM, Zwisler AD, Melchior T, Hommel E, Torp-Pedersen C, Madsen M. *Prevalence and characteristics of impaired glucose metabolism in patients referred to comprehensive cardiac rehabilitation: the DANSUK study*. Eur J Cardiovasc Prev Rehabil. 2006 Oct;13(5):784-90.
- Abildstrøm SZ, Rasmussen S, Madsen M. *Changes in hospitalization rate and mortality after acute myocardial infarction in Denmark after diagnostic criteria and methods changed*. Eur Heart J. 2005;26(10):990-5.
- Rasmussen S, Zwisler ADO, Abildstrøm SZ, Madsen JK, Madsen M. *Hospital variation in mortality after first myocardial infarction in Denmark from 1995 to 2002*. Medical Care 2005; 43:970-978.
- Rasmussen S, Abildstrøm S, Rosén M, Madsen M. *Case-fatality rates for myocardial infarction declined in Denmark and Sweden during 1987-1999*. J Clin Epidemiol 2004;57(6):638-46.

- Madsen M, Rasmussen S, Abildstrøm SZ, Kjølner M, Jørgensen T. *Heart disease in Denmark. Incidence, risk factors and treatment*. Ugeskr Læger 2004; 166: 1320–7.
- Juel K. *Dødeligheden i Danmark gennem 100 år: Danskerne lever længere, men hvorfor 3–4 år kortere end svenske mænd og franske kvinder*. Statens Institut for Folkesundhed, København 2004.
- Lie M, Iversen SG, Tell GS et al. *På høy tid med et nasjonalt hjerte- og karregister*. Tidsskr Nor Lægegoren 2004; 124: 367–8.
- Pedersen JI, Tverdal Å, Kirkhus B. *Kostendringer og dødelighetsutvikling av hjerte- og karsykdommer i Norge*. Tidsskr Nor Lægeforen 2004; 124: 1532–6.
- Igland J, Bruu HG, Juul K et al. *Foreløpig HKS-rapport*. Hjerte-, kar- og slagregisteret 2004.
- Salomaa V, Ketonen M, Koukkunen H, Immonen-Räihä P, Jerkkola T, Kärjä-Koskenkari P, Mähönen M, Niemelä M, Kuulasmaa K, Palomäki P, Mustonen J, Arstila M, Vuorenmaa T, Lehtonen A, Lehto S, Miettinen H, Torppa J, Tuomilehto J, Kesäniemi YA, Pyörälä K. *Decline in out-of-hospital coronary heart disease deaths has contributed the main part to the overall decline in coronary heart disease mortality rates among persons 35 to 64 years of age in Finland: the FINAMI study*. Circulation 2003;108 (6):691–6.
- Madsen M, Davidsen M, Rasmussen S, Abildstrøm SZ, Osler M. *The validity of the diagnosis acute myocardial infarction in routine statistics. A comparison of mortality data and hospital discharge data with the Danish MONICA registration*. J Clin Epidemiol 2003;56:124–130.
- Conroy RM et al. *Estimation of ten-year risk of fatal cardiovascular disease in Europe: the SCORE project*. Eur Heart J 2003; 24: 987–1003.
- de Backer G et al. *European guidelines on Cardiovascular Disease Prevention in Clinical Practice*. Eur heart J 2003; 24: 1601–1610.
- Abildstrøm S, Rasmussen S, Rosén M, Madsen M. *Trends in incidence and case-fatality after acute myocardial infarction in Denmark and Sweden*. Heart 2003;89:507–511.
- Reikvam Å, Hagen TP. *Markedly changed age distribution among patients hospitalized for acute myocardial infarction*. Scand Cardiovasc J 2002; 36: 221–4
- Nurk E, Tell GS, Vollset SE et al. *Plasma total homocysteine and hospitalizations for cardiovascular disease. The Hordaland study*. Arch Intern Med 2002; 162: 1374–81.
- FHI. *Nasjonalt register over hjerte- og karsykdommer. Behov og løsnin*. Nasjonalt folkehelseinstitutt, Oslo 2002.
- Sigfusson N, Sigurdsson G, Agnarsson I et al. *Declining coronary heart disease mortality in Iceland: contribution by incidence, recurrence and case fatality rate*. Scand Cardiovasc J 2002; 36: 337–41.

- Tverdal A, Nelson E. *Dødeligheten i Norge av forskjellige årsaker 1951-88*. 2001 SHUS; 3.
- Alpert JS, Thygesen K, Antman E, Bassand JP. *Myocardial infarction redefined—a consensus document of The Joint European Society of Cardiology/American College of Cardiology Committee for the redefinition of myocardial infarction*. Eur Heart j 2000; 21: 1502–13.
- Alpert JS. *Coronary heart disease: where have we been and where are we going?* Lancet. 1999 May 8;353(9164):1540-1.
- Tunstall-Pedoe H, Kuulasmaa K, Mahonen M, Tolonen H, Ruokokoski E, Amouyel P. *Contribution of trends in survival and coronary-event rates to changes in coronary heart disease mortality: 10-year results from 37 WHO MONICA project populations. Monitoring trends and determinants in cardiovascular disease*. Lancet. 1999 May 8;353:1547-57.
- Anderson RN, Rosenberg HM. *Age Standardization of Death Rates: Implementation of the Year 2000 Standard*. National Vital Statistics Report, 1998; 47 (3): 1–15.